

PROGRAM FUNKCJONALNO-UŻYTKOWY DLA INWESTYCJI PN.: „POPRAWA INFRASTRUKTURY DOSTĘPOWEJ DO PORTU W STEPNICY”

Nazwa i kody CPV (Wspólny Słownik Zamówień):

Geotechniczne usługi inżynieryjne	71332000-4
Roboty w zakresie ochrony przybrzeżnej	45243000-2
Wodne roboty budowlane	45244000-9
Roboty w zakresie budowy dróg wodnych	45247100-1
Usługi budowlane	71315000-9
Dodatkowe usługi budowlane	71326000-9
Doradcze usługi budowlane	71530000-2
Usługi architektoniczne dotyczące Planowania przestrzennego i zagospodarowania terenu	71400000-2
Usługi planowania przestrzennego	71410000-5
Usługi saperskie	90520000-8
Roboty ziemne	45110000-1

Lokalizacja: Gmina Stepnica, Zalew Szczeciński, Podejściowy tor wodny do Portu w Stepnicy
Obszar morskich wód wewnętrznych RP

Numerы działek: Gmina Stepnica, Zalew Szczeciński, obręb ew. 0001, działka nr 4/5
Obszar morskich wód wewnętrznych RP

Inwestor: Urząd Morski w Szczecinie
Plac Stefana Batorego 4
70-207 Szczecin
Tel. +48 (91) 44 03 400
Fax. +48 (91) 43 44 656

Niniejsze opracowanie sporządzono zgodnie z obowiązującymi przepisami oraz zasadami wiedzy technicznej i jest kompletne z punktu widzenia celu, któremu ma służyć. Opracowanie chronione prawami autorskimi.

Autorzy opracowania:	Data:	Podpisy:
mgr Marian Ludwicki Małgorzata Kosmacz	11.2017	

Gdańsk, 2017

Zespół Rzeczoznawców Stworzyszenia
Inżynierów i Techników Wodnych i Melioracyjnych
ul. T. Czaackiego 3/5, 00-043 Warszawa
NIP 526-000-10-68, REGON 00702183800027
KONTO: 54 1060 0076 0000 3200 0126 8202
Terenowa Grupa Rzeczoznawców w Gdańsku
Skrytka pocztowa nr 59, 81-701 Sopot 1
tel./fax 22 838 32 78, e-mail: siwmgdansk@gmail.com
tel. kom. 514 860 176. (1) tel. kom. 514 860 178

SPIS TREŚCI:

I. OPIS TECHNICZNY.

1.0	Część opisowa programu funkcjonalno – użytkowego.....	4
1.1	<i>Podstawa opracowania.....</i>	4
1.2	<i>Zakres opracowania.....</i>	4
1.3	<i>Opis ogólny przedmiotu zamówienia.....</i>	5
1.3.1.	Charakterystyczne parametry określające wielkość obiektu lub zakres robót budowlanych.....	25
1.3.2.	Aktualne uwarunkowania wykonania przedmiotu zamówienia.....	25
1.3.3.	Ogólne właściwości funkcjonalno- użytkowe.....	30
1.3.4.	Szczegółowe właściwości funkcjonalno-użytkowe wyrażone we wskaźnikach powierzchniowo-kubaturowych ustalone zgodnie z Polską Normą PN-ISO 9836:1997 „Właściwości użytkowe w budownictwie. Określenie wskaźników powierzchniowych i kubaturowych”, jeśli wymaga tego specyfika obiektu budowlanego.....	31
1.3.5.	Wymagania dotyczące przechowywania i składowania materiałów.....	31
1.3.6.	Wykonanie map do celów projektowych.....	31
1.3.7.	Wykonanie planu batymetrycznego.....	31
1.3.8.	Wykonanie prac geotechnicznych.....	31
1.3.9.	Wykonanie robót ziemnych.....	31
1.3.10.	Powierzchnie użytkowe poszczególnych pomieszczeń wraz z określeniem ich funkcji.....	32
1.3.11.	Wskaźniki powierzchniowo-kubaturowe, w tym wskaźnik określający udział powierzchni ruchu w powierzchni netto.....	32
1.3.12.	Inne powierzchnie, jeśli nie są pochodną powierzchni użytkowej opisanych wcześniej wskaźników.....	32
1.3.13.	Określenie wielkości możliwych przekroczeń lub pomniejszenia przyjętych parametrów powierzchni i kubatur lub wskaźników.....	32
1.3.14.	Przepisy prawne i normy związane z projektem i wykonaniem zamierzenia budowlanego.....	32
1.4	<i>Wymagania Zamawiającego w stosunku do przedmiotu zamówienia.....</i>	33
1.4.1.	Przygotowania terenu budowy.....	33
1.4.2.	Architektura.....	33
1.4.3.	Konstrukcja.....	33
1.4.4.	Instalacje.....	34
1.4.5.	Wykończenia.....	34
1.4.6.	Zagospodarowanie terenu.....	34
1.5	<i>Opis wymagań.....</i>	34
1.5.1.	Cechy obiektu dotyczące rozwiązań budowlano-konstrukcyjnych i wskaźników ekonomicznych.....	34
1.5.2.	Warunki wykonania i odbioru robót budowlanych odpowiadających zawartości specyfikacji technicznych wykonania i odbioru robót budowlanych.....	34
2.0	Część informacyjna programu funkcjonalno-użytkowego.....	35
2.1	<i>Dokumenty potwierdzające zgodność zamierzenia budowlanego z wymaganiami wynikającymi z odrębnych przepisów.....</i>	35
2.2	<i>Oświadczenie zamawiającego stwierdzające jego prawo do dysponowania nieruchomością na cele budowlane.....</i>	35
2.3	<i>Inne posiadane informacje i dokumenty niezbędne do zaprojektowania robót budowlanych.....</i>	35

II. ZAŁĄCZNIKI:

- Z-1** Wyrisy z mapy ewidencyjnej gruntów obszaru lokalizacji inwestycji.
- Z-2** Skrócone wypisy z ewidencji gruntów.
- Z-3** Wyciąg z mapy nawigacyjnej.
- Z-4** Karta informacyjna przedsięwzięcia.
- Z-5** Analiza nawigacyjna dla Portu w Stepnicy – uzupełnienie. Dokumentacja archiwalna z 2013r.
- Z-6** Wyniki badań laboratoryjnych czystości urobku.
- Z-7** Sondaż batymetryczny obszaru inwestycji.
- Z-8** Decyzja o środowiskowych uwarunkowaniach o sygn. WONS-OŚ.4211.4.2017.MS z dnia 03.10.2017 r.
- Z-9** Decyzja pozwolenia wodnoprawnego dla pola refulacyjnego Mańków o sygn. WOŚ.II.7322.7.21.2015.WI z dnia 30.03.2016 r.
- Z-10** Zarządzenie nr 5 Dyrektora Urzędu Morskiego w Szczecinie z dnia 8 sierpnia 2017r. w sprawie określenia infrastruktury zapewniającej dostęp do portów morskich w Dziwnowie, Kamieniu Pomorskim, Lubinie, Mrzeżynie, Nowym Warpnie, Policach, Stepnicy, Trzebieży, Wapnicy i Wolinie oraz do przystani morskich w Międzyzdrojach, Niechorzu i Rewalu.
- Z-11** Standardowe formularze danych dot. obszarów Natura 2000.
- Z-12** Podręcznik wnioskodawcy i beneficjenta programów polityk spójności 2014-2020 w zakresie informacji i promocji.
- Z-13** Pomocniczy kosztorys ofertowy.

1.0 Część opisowa programu funkcjonalno – użytkowego

1.1 Podstawa opracowania

Niniejsze opracowanie wykonano na podstawie umowy zawartej pomiędzy Dyrektorem Urzędu Morskiego w Szczecinie, a Zespołem Rzecznawców Stowarzyszenia Inżynierów i Techników Wodnych i Melioracyjnych z dnia 12.05.2017 r. nr PO-II-379/ZZP-2/179/17., której przedmiotem zamówienia jest wykonanie programu funkcjonalno-użytkowego dla inwestycji pn.:

„Poprawa infrastruktury dostępowej do portu w Stepnicy”.

Przedmiotem opracowania jest program funkcjonalno-użytkowy dotyczący realizacji inwestycji w zakresie przebudowy toru podejściowego do Portu w Stepnicy od stawy 24 do główic falochronów Basenu Kolejowego poprzez parę pław ST1-ST2 wraz z obrotnicą.

Program opracowano zgodnie z wymaganiami zawartymi w Rozporządzeniu Ministra Infrastruktury z dnia 2 września 2004 r. w sprawie szczegółowego zakresu i formy dokumentacji projektowej, specyfikacji technicznych wykonania i odbioru robót budowlanych oraz programu funkcjonalno-użytkowego w oparciu o materiały i informacje zgromadzone i pozyskane od Zamawiającego

w fazie przygotowania inwestycji.

Niniejsze opracowanie jest podstawą do realizacji zamierzenia budowlanego planowanego do wykonania na warunkach kontraktowych typu: „**zaprojektuj i wybuduj**”. Ww. sposób realizacji kontraktu jest prawnie dopuszczony do realizacji na terenie naszego kraju w ramach udzielania zamówienia publicznego na roboty budowlane.

Inwestor zamierza ubiegać się o współfinansowanie planowanego przedsięwzięcia ze środków Unii Europejskiej w ramach Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego 2014-2020, o nazwie działania: *Budowa rozbudowa lub modernizacja ogólnodostępnej infrastruktury szlaków żeglownych, utrzymanie dróg wodnych prowadzących do portów, monitoring dróg wodnych, w tym związane z systemem zarządzania ruchem* (nr działania 5.7).

1.2 Zakres opracowania

Niniejsze opracowanie stanowi program funkcjonalno – użytkowy, który jest podstawą zlecenia prac projektowych i budowlanych w zakresie kompleksowej realizacji inwestycji pn.:

„Poprawa infrastruktury dostępowej do portu w Stepnicy”.

Opracowanie obejmuje: zakres, wymagania oraz warunki realizacji poszczególnych robót inwestycyjnych odnoszące się do:

- prac przedprojektowych;
- prac projektowych;
- uzyskania stosownych decyzji administracyjnych niezbędnych do realizacji planowanych działań inwestycyjnych;
- prac przygotowawczych, towarzyszących i końcowych;
- prac budowlanych;
- uzyskania stosownych decyzji administracyjnych niezbędnych do użytkowania budowli morskich i obiektów usytuowanych na obszarze objętym inwestycją.

Niniejsze opracowanie zawiera także wymagania stawiane przez Inwestora względem:

- planowanych do wybudowania obiektów;
- materiałów do ich wykonania;
- technologii wykonania prac budowlanych;
- sposobu odbioru i rozliczeń finansowych zleczanych robót budowlanych;
- wymogów formalnych dot. prowadzenia dokumentacji wykonywanych robót.

W przedmiotowym programie funkcjonalno-użytkowym określone zostały również dokumenty wymagane prawem do realizacji inwestycji.

UWAGA! Nie wyklucza się konieczności uzyskania innych wymaganych prawem pozwoleń, decyzji i uzgodnień wymaganych odrębnymi przepisami prawa, które Wykonawca winien uzyskać w trakcie realizacji inwestycji, a nie wymienionych w niniejszym programie funkcjonalno-użytkowym z uwagi na fakt, iż w określonych procedurach postępowań administracyjnych jest możliwość interpretacji przepisów poprzez organy wydające w następstwie, której przewidywana ścieżka postępowania administracyjnego może mieć inny przebieg i w ciągu, którego mogą być wymagane inne dokumenty i opracowania, które Wykonawca zobowiązany jest wykonać na swój koszt w ramach umownego wynagrodzenia ryczałtowego.

Niniejszy program funkcjonalno-użytkowy w części pierwszej odnosi się do istniejących uwarunkowań mających wpływ na sposób prowadzenia inwestycji oraz przyjętych technologii wykonania części robót związanych z realizacją zamierzenia inwestycyjnego. W części drugiej zawiera informacje dotyczące pozyskanych i wymaganych dokumentów formalnych związanych z inwestycją.

1.3 Opis ogólny przedmiotu zamówienia

Przedmiotem niniejszego zamówienia jest kompleksowe zaprojektowanie, wykonanie i oddanie do użytkowania wraz z uzyskaniem stosownych decyzji administracyjnych niezbędnych do użytkowania budowli morskich i obiektów usytuowanych na obszarze objętym inwestycją.

Niniejsze zamierzenie inwestycyjne obejmuje przebudowę toru podejściowego do Portu w Stepnicy od stawy 24 do głowic falochronów Basenu Kolejowego poprzez parę pław ST1-ST2 wraz z obrotnicą. Ww. przebudowa polegać będzie na zmianie parametrów technicznych infrastruktury dostępowej do Portu w Stepnicy określonej w Zarządzeniu Nr 5 Dyrektora Urzędu Morskiego

w Szczecinie z dnia 7 października 2004 roku w sprawie określenia infrastruktury zapewniającej dostęp do portów morskich w Dziwnowie, Kamieniu Pomorskim, Lubiniu, Mrzeżynie, Nowym Warpnie, Policach, **Stepnicy**, Trzebieży, Wapnicy i Wolinie oraz do przystani morskich w Międzyzdrojach, Niechorzu i Rewalu. Obecnie, zgodnie z ww. Zarządzeniem, w skład infrastruktury dla Portu w Stepnicy wchodzi następujące tory wodne, obiekty, urządzenia i instalacje:

- tory wodne wraz ze związanymi z ich funkcjonowaniem obiektami, urządzeniami i instalacjami:
  - a) **tor podejściowy przebiegający od stawy 24 (licząc od krawędzi skarpy toru wodnego Świnoujście - Szczecin) do głowic falochronu Basenu Kolejowego poprzez parę pław ST-1/ST-2, o parametrach: długość - 4,05 km, szerokość w dnie - 35 m i głębokość - 4 m;**
  - b) tor podejściowy przebiegający od krawędzi skarpy toru wodnego Świnoujście - Szczecin od pławy ST do pary pław ST-1 - ST-2 (do krawędzi toru wodnego do Stepnicy), o parametrach: długość - 1,03 km, szerokość w dnie - 35 m i głębokość - 3 m;
  - c) **obrotnica o parametrach: średnica - 130 m i głębokość - 4 m;**
  - d) tor do Basenu Rybackiego o parametrach: długość - 110 m, szerokość w dnie - 30m i głębokość - 2,5 m;
- stałe i pływające znaki nawigacyjne:
  - a) nabieżnik świetlny Stepnica Port - 2 stawy;
  - b) pławy świetlne i nieświecące - 12 sztuk;
- urządzenia i instalacje: oświetlenie i system zasilania energetycznego obiektów wymienionych wyżej.

Realizacja niniejszej inwestycji ma na celu uzyskanie parametrów technicznych tj. głębokości i szerokości toru podejściowego do Portu w Stepnicy oraz zwiększenie średnicy obrotnicy, umożliwiających obsługę statków do 3200 GT, o wymiarach 115m długości i 13,5m szerokości, zanurzeniu od 3,8m do 4,0m.

Przewiduje się, iż planowane do realizacji zamierzenie inwestycyjne ma na celu zmianę parametrów technicznych infrastruktury dostępowej do portu w zakresie jak poniżej:

- pogłębienie toru podejściowego od stawy 24 do głowic falochronów Basenu Kolejowego poprzez parę pław ST1-ST2 do głębokości: **4,5m** oraz poszerzeniu tego toru - do ok. **40m**;
- pogłębieniu obrotnicy do głębokości: **4,5m** oraz zwiększeniu jej średnicy - do ok. **160m**.

UWAGA! Dokładne parametry dotyczące zwiększenia szerokości i głębokości toru podejściowego do Portu w Stepnicy oraz zwiększenia średnicy obrotnicy będą znane po wykonaniu analizy nawigacyjnej dla niniejszej inwestycji, która stanowi element przedmiotu niniejszego zamówienia.

Zakres zleczanych Wykonawcy robót budowlanych, określonych niniejszym programem funkcjonalno użytkowym obejmuje w szczególności:

- sporządzenie planu bezpieczeństwa żeglugi;
- wykonanie kompletu aktualnych map do celów projektowych z naniesionymi niezbędnymi pomiarami wysokościowymi i sytuacyjnymi;
- wykonanie koncepcji projektowych, w tym sporządzenie analizy nawigacyjnej i modelu 3D toru;
- wykonanie kompletu projektów budowlanych i wykonawczych;
- pozyskanie wszelkich uzgodnień, pozwoleń, zezwoleń i decyzji administracyjnych, w tym pozwolenia na budowę i pozwolenia na użytkowanie (gdy jest wymagane) oraz m.in. decyzji pozwolenia wodnoprawnego, decyzję o pozwoleniu na wznoszenie i wykorzystywanie sztucznych wysp, konstrukcji i urządzeń w polskich obszarach morskich i in.;
- przeprowadzenie prac przygotowawczych i zabezpieczających, w tym ewentualnie prac saperskich i archeologicznych;
- przeprowadzenie prac budowlanych, w tym prac czerpalnych, prac związanych z przygotowaniem pola odkładu urobku i obsługą pola refulacyjnego;
- założenie i prowadzenie dokumentacji budowlanej przewidzianej przepisami prawa oraz dokumentującej wszelkie uwarunkowania prowadzonych robót budowlanych;
- wykonanie kompletnej dokumentacji powykonawczej dla przeprowadzonych robót;
- przygotowanie kompletu dokumentacji technicznej niezbędnej do uzyskania pozwolenia na użytkowanie dla wszystkich wykonanych budowli morskich i obiektów w ramach zleconych prac budowlanych (gdy jest wymagane).

Termin realizacji zamierzenia inwestycyjnego jest określony w umowie. Jest on zgodny z wytycznymi Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego 2014-2020, który jest źródłem finansowania dla przedmiotowej inwestycji.

UWAGA! Przedłużenie terminu realizacji może oznaczać potrzebę zerwania kontraktu z uwagi na brak źródła dofinansowania.

Podstawą zatwierdzenia dokumentacji projektowej będzie:

- poprawność w lokalizacji zleconych do zaprojektowania, a następnie wykonania budowli morskich i obiektów usytuowanych na obszarze objętym inwestycją;
- spełnienie wymogów podstawowych, w tym parametrów użytkowych, technicznych przez zaprojektowane budowle morskie i obiekty usytuowane na obszarze objętym inwestycją;
- zastosowanie wymaganych lub równoważnych technik i technologii prowadzenia prac budowlanych przez program;
- uwzględnienie wskazanych wymogów funkcjonalnych i użytkowych określonych przez program;
- spełnienie pozostałych, szczegółowo określonych w niniejszym programie wymogów dot. zlecanego zakresu prac projektowych.

Podstawą rozliczeń robót budowlanych będzie:

- wykonanie umownego zakresu robót projektowych i budowlanych;
- wykonanie zleconego zakresu robót projektowych i budowlanych w terminie umownym;
- poprawność w lokalizacji zleconych do zaprojektowania, a następnie wykonania budowli morskich i obiektów usytuowanych na obszarze objętym inwestycją;
- zastosowanie wymaganych lub równoważnych technik i technologii prowadzenia prac budowlanych przez program;

- uwzględnienie wskazanych wymogów funkcjonalnych i użytkowych określonych przez program;
- spełnienie pozostałych, szczegółowo określonych w niniejszym programie wymogów dot. zlecanego zakresu prac projektowych.

Zgodnie z art. 30 ust. 4 i 5 ustawy PZP Zamawiający dopuszcza zastosowanie przez Wykonawcę rozwiązań równoważnych w stosunku do opisanych w programie funkcjonalno-użytkowym za pomocą norm, aprobat, specyfikacji technicznych bądź systemów odniesienia.

Całość przedmiotowej inwestycji dla lepszej identyfikacji opisu przedmiotu zamówienia oraz etapowania rozliczeń finansowych została podzielona na następujące elementy:

Element: Mapa do celów projektowych

Mapa do celów projektowych – zakres prac

Prace geodezyjne obejmujące wykonanie mapy do celów projektowych obejmują:

- pozyskanie z odpowiedniego ośrodka dokumentacji geodezyjnej kompletu materiałów i opracowań geodezyjnych celem wykonania mapy do celów projektowych oraz dokumentujących stosunki własnościowe na przedmiotowym terenie obejmującym całość inwestycji w niezbędnym zakresie wymaganym na drodze postępowań administracyjnych; materiały i opracowania geodezyjne, którymi na chwilę obecną dysponuje Zamawiający stanowią załączniki do niniejszego opracowania;
- zgłoszenie prac oraz wykonanie pomiarów bezpośrednich obszaru inwestycji i obszarów sąsiednich oraz ewentualnych budowli i sieci znajdujących się na ww. terenie;
- zakres terenu objętego pomiarami bezpośrednimi winien obejmować:
  - obszar objęty inwestycją oraz obszar otaczający teren inwestycji w pasie co najmniej 30 m, a w razie konieczności ustalenia strefy ochronnej – także teren tej strefy;
  - wykonanie pomiarów bezpośrednich terenu inwestycji i obszarów sąsiednich oraz ewentualnych pomiarów inwentaryzacyjnych budowli, obiektów i sieci znajdujących się na ww. terenie oraz innych elementów zabudowy; obszar terenu objętego pomiarami bezpośrednimi winien obejmować również miejsca połączeń sieciowych oraz obszar prawnie wymagany odrębnymi normatywami geodezyjnymi i jakościowymi wykonywanej mapy do celów projektowych;
- mapę do celów projektowych należy wykonać w skali 1:500 dla bezpośredniego terenu inwestycji i obszarów sąsiednich; pomiary muszą być wykonane ze szczególnym uwzględnieniem obecnie występujących instalacji i infrastruktury podziemnej; na mapę do celów projektowych należy nanieść wszystkie budowle i obiekty znajdujące się na ww. obszarze;
- prace kameralne – obliczenia i kartowanie, w tym opracowanie odpowiedniego operatu geodezyjnego z prac polowych i kameralnych;
- komplet uzgodnień.

Prawne wymagania określające jakość wykonanej mapy do celów projektowych określono w odpowiednich instrukcjach geodezyjnych oraz w dalszej części programu. Mapę do celów projektowych należy wykonać w skali 1:500 dla całego obszaru przeznaczonego pod realizację inwestycji wraz z terenami sąsiednimi. Na mapę do celów projektowych należy nanieść wszystkie budowle

i obiekty znajdujące się na w/w obszarze (w szczególności: istniejące instalacje i sieci medialne, umocnienia brzegu, istniejące ciągi komunikacyjne, istniejące połączenia, obiekty kubaturowe itd.).

Przedstawiony do odbioru dokument powinien posiadać potwierdzenie pozytywnego przyjęcia do zasobu geodezyjnego przez odpowiedni organ oraz uzgodnienie Zespołu Uzgodnień Dokumentacyjnych (jeśli jest wymagane).

Mapa do celów projektowych – warunki odbioru prac

Termin realizacji opracowania:	40 dni od dnia podpisania umowy, do momentu złożenia kompletnego opracowania do uzgodnień w odpowiednim organie.
Ilość egzemplarzy:	1 kpl. analogowy, 1kpl. cyfrowy.

Przed złożeniem do uzgodnień opracowanej mapy Wykonawca jest zobowiązany do przekazania Inżynierowi Kontraktu, a następnie Inwestorowi wersji roboczej map w wersji papierowej celem ich zaopiniowania. Inżynier Kontraktu wraz z Inwestorem zaopiniuje niniejsze opracowanie w terminie nie dłuższym niż 7 dni roboczych od terminu ich złożenia. Jedynie mapy posiadające pozytywną opinię Inżyniera Kontraktu i Inwestora są dopuszczone do złożenia w odpowiednim organie.

Po uzyskaniu wszelkich uzgodnień wymaganych procedurami obowiązujących przepisów geodezyjnych i zarejestrowaniu map do celów projektowych przez odpowiedni organ Wykonawca robót jest uprawniony do ich złożenia celem odbioru.

Przedmiotem odbioru będzie:

- całość kompletnego opracowania, tj.: komplet map do celów projektowych wraz z kompletem map zasadniczych i map ewidencji gruntów z zaznaczonymi granicami działek, numerami, wykazem właścicieli oraz skróconych wypisów z obszaru lokalizacji inwestycji oraz obszarów sąsiednich;

Wykonawca załączy do opracowań zgłoszonych do odbioru oświadczenie o kompletności opracowania. Mapę należy przedłożyć do odbioru w formie analogowej (wydruk na kalce) oraz w wersji cyfrowej (format doc., dwg., i dxf.) nagranej na 3 płyty CD. Inne dokumenty przedłoży Wykonawca w oryginale (karty uzgodnień i rejestracji, mapy ewidencyjne, wypisy z ewidencji) oraz w wersji elektronicznej nieedytowalnej (pdf) załączonej do map na płycie CD.

Przedłożona do odbioru dokumentacja zostanie sprawdzona pod względem zgodności z warunkami i wymaganiami wskazanymi w programie funkcjonalno-użytkowym przez Inżyniera Kontraktu oraz powołaną przez Inwestora komisję odbioru robót. Okres oceny przedłożonego opracowania nie będzie dłuższy niż 7 dni od dnia złożenia.

W przypadku odbioru przez Zamawiającego niniejszego opracowania należy traktować opracowanie, jako dopuszczone do dalszej realizacji – złożenia do rejestracji do odpowiedniego Ośrodka Uzgodnień Dokumentacji Technicznej, a następnie wykonania dokumentacji projektowej. Wymagane jest przeprowadzanie bieżących konsultacji z Inżynierem Kontraktu oraz wyznaczonym do tego celu pracownikiem Zamawiającego w trakcie tworzenia poszczególnych etapów prac. Należy jednak zachować formę pisemną. Nadzór Inwestorski jest zobowiązany do niezwłocznego informowania Zamawiającego (Inwestora) na piśmie o podjętych ustaleniach i uzgodnieniach z Wykonawcą robót poczynionych w trakcie prowadzenia prac lub na wniosek Wykonawcy robót.

Po pozytywnej rejestracji mapy do celów projektowych i dostarczeniu kompletów wymaganych dokumentów ujętych w opisie przedmiotowego elementu robót Wykonawca jest uprawniony do otrzymania płatności.

Mapa do celów projektowych – warunki płatności

Płatności dokona Zamawiający zgodnie z Kontraktem po pozytywnym odbiorze wskazanego elementu robót.

Element: Dokumentacja geotechniczna

Dokumentacja geotechniczna – zakres prac

W skład zakres realizacji niniejszego elementu wchodzi:

- wykonanie dokumentacji geotechnicznej dla obszaru objętego inwestycją.

Dokumentacja geotechniczna

W celu wykonania kompletnej dokumentacji koncepcyjnej i projektowej Wykonawca robót wykona na swój koszt badania geotechniczne wraz z ich pisemnym udokumentowaniem w zakresie wykonania badań i dokumentacji geotechnicznych dot. obszaru inwestycji.

Badania *in situ* muszą obejmować swym zakresem minimalny program badań określony jak poniżej:

Program badań

Lokalizacja	Liczba wierceń małośrednicowych:	Głębokość wierceń małośrednicowych:
Stepnica	22	80 cm

Uwagi:

1. Nie dopuszcza się stosowania sond niewymienionych w obecnie obowiązujących normach dot. badań polowych.
2. Głębokość wierceń została podana w m pod poziomem dna.

Zakres zleczanych prac dla elementu badania geotechniczne obejmuje wykonanie badań polowych, interpretacje otrzymanych wyników oraz wykonanie stosownej dokumentacji dla wskazanego powyżej minimalnego programu badań a w szczególności:

Zakres badań *in situ*:

jak w zestawieniu tabelarycznym powyżej;
Zakres badań laboratoryjnych: ustalenie na podstawie badań laboratoryjnych następujących parametrów gruntów:

- uziarnienia,
- gęstości szkieletu gruntowego,
- gęstości objętościowej,
- w przypadku gruntów organicznych – oznaczenie zawartości cząstek organicznych.

Zakres dokumentacji wykonawczej:

opis techniczny;
plan wierceń;
karty dokumentacyjne odwiertów;
przekroje geotechniczne;
tablica zestawcza wyników badań laboratoryjnych;

Komplet dokumentacji winien być wykonany zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa budowlanego i rozporządzenia Ministra TBiGM z dnia 25 kwietnia 2012r. w sprawie ustalania geotechnicznych warunków posadowienia obiektów budowlanych (Dz. U. z 2012r, poz. 463).

Wykonawca wykona badania na swój koszt i swoją odpowiedzialność dostosowując wykonywany program badań w zakresie ilości i głębokości badań do wymogów rozpoznania projektowanego toru podejściowego i obrotnicy na podstawie swojego doświadczenia. W przypadku braku możliwości szczegółowego rozpoznania podłoża na podstawie minimalnego programu badań wskazanego przez Inwestora Wykonawca sam zdecyduje o zwiększeniu lub nie programu badań. Wynikłe

z tego powodu następstwa są ryzykiem Wykonawcy.

Dokumentacja geotechniczna – warunki odbioru prac

Termin realizacji opracowania:

40 dni od dnia podpisania umowy, do momentu złożenia kompletnego opracowania do odbioru.

Ilość egzemplarzy:

po 5 kpl. analogowych, 1kpl. cyfrowy odpowiednio dla dokumentacji geotechnicznej;

Przed złożeniem do odbioru Wykonawca jest zobowiązany do przekazania Nadzorowi Inwestorskiemu oraz Zamawiającemu (Inwestorowi) wersji roboczej mapy z naniesieniem lokalizacji punktów wierceń i sondowań w wersji papierowej celem ich zaopiniowania. Nadzór Inwestorski

i Zamawiający zaopiniuje niniejsze opracowanie w terminie nie dłuższym niż 7 dni roboczych od terminu ich złożenia. Jedynie badania posiadające pozytywną opinię Zamawiającego co do

lokalizacji i planowanych głębokości punktów wierceń i sondowań są dopuszczone do złożenia odbiorowego.

Po uzyskaniu wszelkich uzgodnień wymaganych procedurami obowiązujących przepisów geotechnicznych Wykonawca robót jest uprawniony do złożenia całości do odbioru przez Zamawiającego wraz z oświadczeniem o kompletności opracowania. Dokumentację geotechniczną należy przedłożyć do odbioru w formie analogowej (wydruk na papierze trwale oprawiony) oraz w wersji cyfrowej (format doc, dwg i dxf). Po otrzymaniu elementu Zamawiający w ciągu 7 dni roboczych dokona odbioru elementu. Dopiero po pozytywnym odbiorze Wykonawca jest uprawniony do ich dalszego wykorzystania. Po pozytywnym odbiorze Wykonawca jest uprawniony do otrzymania płatności.

Dokumentacja geotechniczna – warunki płatności

Płatności dokona Zamawiający zgodnie z Kontraktem po pozytywnym odbiorze wskazanego elementu robót.

Element: Koncepcja projektowa

Koncepcja projektowa – zakres prac

Realizacja niniejszego elementu robót wymaga:

- wykonania analizy nawigacyjnej i modelu 3D toru;
- wykonania inwentaryzacji technicznej terenu objętego zamierzeniem inwestycyjnym w kontekście transportu i realizacji prac budowlanych;
- wykonania planu batymetrycznego obszaru objętego inwestycją;
- przeprowadzenia analizy warunków środowiskowych realizacji przedsięwzięcia w celu wypracowania technologii i terminów dostosowanych do warunków określonych decyzją o środowiskowych uwarunkowaniach;
- przeprowadzenia analizy obciążeń środowiskowych;
- opracowania koncepcji (wariantów) dla realizacji robót budowlanych, zgodnie z wymaganiami określonymi w niniejszym opracowaniu.

Analiza nawigacyjna służyć będzie określeniu parametrów technicznych toru podejściowego do Portu w Stepnicy oraz obrotnicy w sposób umożliwiający obsługę statków do 3200 GT, o wymiarach 115m długości i 13,5m szerokości, zanurzeniu do 4,0m. Zamawiający zaleca, aby analiza swoim zakresem obejmowała zagadnienia dotyczące m.in.:

1. opisu istniejących warunków nawigacyjnych w rejonie toru podejściowego do portu, m.in.:
  - analizy stanów charakterystycznych poziomu wód oraz czasu ich trwania;
  - analizy wykonanego planu batymetrycznego obszaru inwestycji;
  - opis istniejącego oznakowania nawigacyjnego podejścia do portu i obrotnicy;
  - wskazanie jednostek aktualnie obsługiwanych przez port i planowanych do eksploatacji;
  - wskazanie uwarunkowań prawnych;
  - określenie warunków hydrometeorologicznych dla obszaru inwestycji;
  - wskazanie występujących na obszarze inwestycji instalacji i obiektów infrastruktury podwodnej (np. kable światłowodowe i ich przebieg);
2. określenie parametrów technicznych toru podejściowego i obrotnicy;
3. określenie warunków bezpieczeństwa manewrów obrotu i podejścia do portu;
4. wskazanie ewentualnych zmian w oznakowaniu nawigacyjnym dla nowoprojektowanego toru podejściowego i obrotnicy
5. określenie wpływu obsługiwanych jednostek przez Port w Stepnicy na strumienie ruchu innych jednostek obsługiwanych na torze wodnym Świnoujście-Szczecin; oraz innych niezbędnych do wykonania niniejszego elementu zagadnień, uzgodnień;
6. model toru 3D.

Opracowanie koncepcyjne prac czerpalnych na torze podejściowym winno zawierać:

- opis techniczny wraz z propozycjami rozwiązań technologicznych;
- obliczenia, w tym obliczenia kubatury urobku;
- podstawowe warunki odnoszące się do warunków realizacji przedsięwzięcia w zakresie zgodności z wymaganiami określonymi w decyzjach administracyjnych;
- rysunki konstrukcyjne, w tym:
  - projekt zagospodarowania terenu z naniesionym planem batymetrycznym obszaru objętego inwestycją;
  - plan robót czerpalnych;
  - przekroje charakterystyczne;
- przedmiar i kosztorys realizacji zamówienia.

Koncepcja projektowa – warunki odbioru prac

Termin realizacji opracowania: 60 dni od dnia podpisania umowy, do momentu złożenia kompletnego opracowania do odbioru.
Ilość egzemplarzy: 5 kpl. analogowych, 1kpl. cyfrowy.

Zamawiający i Nadzór Inwestorski zaopiniuje niniejsze opracowanie w terminie nie dłuższym niż 7 dni roboczych od terminu ich złożenia. Jedynie opracowania posiadające pozytywną opinię Zamawiającego zostaną dopuszczone do realizacji dokumentacji projektowej.

Po uzyskaniu pozytywnej opinii Wykonawca robót jest uprawniony do złożenia całości elementu robót do odbioru przez Zamawiającego wraz z oświadczeniem o kompletności opracowania. Dokumentację należy przedłożyć do odbioru w formie analogowej (wydruk na papierze trwale oprawiony) oraz w wersji cyfrowej (format doc, dwg, dxf pdf). Po otrzymaniu elementu Inwestor w ciągu 7 dni roboczych dokona odbioru elementu. Przedłożona do odbioru koncepcja projektowa zostanie sprawdzona pod względem zgodności z wymaganiami i warunkami wskazanymi w programie funkcjonalno-użytkowym przez Inżyniera Kontraktu oraz powołaną przez Inwestora komisję odbioru robót. Okres oceny przedłożonych koncepcji nie będzie dłuższy niż 7 dni roboczych od dnia złożenia.

Po pozytywnym odbiorze Wykonawca uprawniony jest do złożenia stosownej faktury celem dokonania przez Zamawiającego zapłaty. Termin płatności: 30 dni od daty przedłożenia faktury.

W przypadku odbioru niniejszego opracowania przez Zamawiającego, ww. opracowanie należy traktować jako dopuszczone do dalszej realizacji tj. wykonania dokumentacji projektowej. Wymagane jest przeprowadzanie bieżących konsultacji z Inżynierem Kontraktu oraz wyznaczonym do tego celu pracownikiem Zamawiającego w trakcie tworzenia poszczególnych etapów prac, przy czym koniecznym jest zachowanie pisemnej formy uzgodnień. Nadzór Inwestorski jest zobowiązany do niezwłocznego informowania Zamawiającego (Inwestora) na piśmie o podjętych ustaleniach i uzgodnieniach z Wykonawcą robót poczynionych w trakcie prowadzenia prac lub na wniosek Wykonawcy robót.

Koncepcja projektowa – warunki płatności

Płatności dokona Zamawiający zgodnie z Kontraktem po pozytywnym odbiorze wskazanego elementu robót.

Element: Projekt budowlany i wykonawczy

Projekt budowlany i wykonawczy – zakres prac

Zakres prac dla niniejszego elementu robót obejmuje:

- wykonanie projektu budowlanego i wykonawczego dla robót budowlanych realizowanych na torze podejściowym do Portu w Stepnicy w zakresie pogłębienia toru podejściowego i obrotnicy;
- wykonanie kompletu specyfikacji technicznych wykonania i odbioru robót budowlanych dla wszystkich rodzajów robót niezbędnych do wykonania w ramach realizacji niniejszej inwestycji;
- wykonanie informacji dot. bezpieczeństwa i ochrony zdrowia (BIOZ);

- wykonanie przedmiaru robót w układzie technologicznego wykonania robót;
- wykonanie operatu wodno prawnego w zakresie wymagań obowiązującego prawa dla całości inwestycji;

Opracowane projekty winny zawierać wszystkie wymagane prawem elementy, w szczególności:

- opis techniczny;
- obliczenia, w tym obliczenia kubatury urobku;
- rysunki konstrukcyjne, w tym:
  - projekt zagospodarowania terenu z naniesionym planem batymetrycznym obszaru objętego inwestycją;
  - przekroje charakterystyczne;
  - określenie podstawowych cech eksploatacyjnych.

Dokumentacja projektowa, o której mowa winna składać się co najmniej z następujących elementów, o ile są one wymagane przepisami prawa:

Element:	Liczba egzemplarzy:
Projekt budowlany, zawierający między innymi: komplet wszystkich niezbędnych projektów, uzgodnień, opinii i pozwoleń przewidzianych prawem, plansze zbiorczą projektu zagospodarowania terenu z naniesionym planem batymetrycznym, część opisową projektu zagospodarowania terenu, informację planu BIOZ, określenie kategorii geotechnicznej obiektu, obliczenia statyczne, obliczenia hydrologiczne, inwentaryzację istniejącej zabudowy ochronnej i sąsiedniej zabudowy chronionej. Projekt musi spełniać warunki podane zarówno w decyzjach o warunkach zabudowy, jak i uwarunkowaniach wskazanych w decyzjach o uwarunkowaniach środowiskowych zgody na realizację przedsięwzięcia.	-6-
Projekt wykonawczy umożliwiający wykonanie całości przedmiotu zamówienia.	-6-
W przypadku wprowadzenia istotnych zmian w realizacji niniejszego przedsięwzięcia, które wymagałyby wydania nowej decyzji środowiskowej Karta Informacyjna Przedsięwzięcia i Raport oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko - w przypadku nałożenia przez RDOŚ obowiązku przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko lub oceny oddziaływania przedsięwzięcia na obszary Natura 2000.	-4-
Operat wodnoprawny w zakresie wymagań obowiązującego prawa dla całości inwestycji.	-4-
Specyfikację wykonania i odbioru robót budowlanych precyzującą i odnoszącą się do wszystkich elementów robót budowlanych niezbędnych do wykonania przedmiotu zamówienia, warunki szczegółowe zawarte w STWIORB w zakresie rozliczenia i odbioru robót budowlanych muszą być opracowane z zachowaniem warunków wskazanych przez Zamawiającego zawartych w PFU oraz projekcie umowy w przedmiotowym zakresie.	-4-
Informacja dot. BIOZ	-4-
Przedmiar i kosztorys robót budowlanych z określeniem ilościowej wielkości robót i materiałów	-4-

W projekcie budowlanym oraz wykonawczym Wykonawca zaprojektuje tablice informacyjne o źródle finansowania oraz tablice pamiątkowe zgodnie z Podręcznikiem wnioskodawcy i beneficjenta programów polityk spójności 2014-2020 w zakresie informacji i promocji.

Ilość i rozmieszczenie tablic na terenie objętym inwestycją:

Lokalizacja:	Tablice informacyjne [szt.]	Tablice pamiątkowe [szt.]
Port w Stepnicy	1	1

Projekt budowlany i wykonawczy – warunki odbioru prac

Termin realizacji opracowania: 30 dni od dnia powiadomienia o zatwierdzeniu i przyjęciu ostatecznym koncepcji do momentu złożenia kompletnego opracowania do odbioru.

UWAGA! Czas realizacji niniejszego elementu robót wydłuża się o czas niezbędny do przygotowania raportu oddziaływania na środowisko z uwzględnieniem postanowień RDOŚ i uzyskaniem prawomocnej decyzji. zgodnie z powyższą tabelą, 1kpl. cyfrowy.

Ilość egzemplarzy:

Jedynie opracowanie wykonane na podstawie przyjętej i zaakceptowanej przez Inwestora koncepcji są podstawą wykonania dokumentacji projektowej. Zamawiający i Nadzór Inwestorski zaopiniują niniejszą dokumentację projektową w terminie nie dłuższym niż 7 dni roboczych od terminu ich złożenia. Jedynie pozytywna ocena dokumentacji przez Inwestora jest podstawą do złożenia do odbioru końcowego gotowego elementu robót.

Wykonawca robót po uzyskaniu pozytywnej oceny wykonanej dokumentacji jest uprawniony do złożenia całości elementu robót do odbioru przez Nadzór inwestorski i Zamawiającego wraz z oświadczeniem o kompletności opracowania. Dokumentację należy przedłożyć do odbioru w formie analogowej (wydruk na papierze trwale oprawiony) oraz w wersji cyfrowej (format doc, dwg i dxf). Po otrzymaniu elementu powołana komisja Nadzoru Inwestorskiego i Inwestora w ciągu 7 dni roboczych dokona odbioru elementu. Przedłożone do odbioru opracowania projektowe zostaną sprawdzone pod względem zgodności z wymaganiami i warunkami, parametrami konstrukcyjnymi wskazanymi w programie funkcjonalno-użytkowym i zatwierdzonej koncepcji przez Inżyniera Kontraktu oraz powołaną przez Inwestora komisję odbioru robót. Okres oceny przedłożonej dokumentacji nie będzie dłuższy niż 7 dni od dnia złożenia. W przypadku odbioru przez Zamawiającego niniejszego opracowania należy traktować opracowanie jako dopuszczone do dalszej realizacji – wykonania robót budowlanych. Możliwe jest przeprowadzanie bieżących konsultacji z Inżynierem Kontraktu i Zamawiającym w trakcie tworzenia poszczególnych etapów prac. Należy jednak zachować formę pisemną. Inżynier Kontraktu poinformuje niezwłocznie Zamawiającego o dokonanych uzgodnieniach i ustaleniach z Wykonawcą robót powstałych w trakcie realizacji elementu robót.

Po pozytywnym odbiorze Wykonawca jest uprawniony do otrzymania płatności.

Projekt budowlany i wykonawczy – warunki płatności

Płatności dokona Zamawiający zgodnie z Kontraktem po pozytywnym odbiorze wskazanego elementu robót.

UWAGA! Łączna wartość wskazana w Wypełnionym Wykazie Płatności, stanowiącym Załącznik nr 2 do Oferty, za elementy: mapa do celów projektowych, dokumentacja geotechniczna, koncepcja projektowa i projekt budowlany i wykonawczy, dokumentacja wykonawcza i powykonawcza, nie może przekraczać 3% wynagrodzenia Wykonawcy netto.

Element: Wnioski, uzgodnienia, zgłoszenia oraz pozwolenia określone prawem w stosunku do zleconych robót projektowych wymagane przepisami obowiązującego prawa w zakresie ich wykonawstwa, odbioru jak i użytkowania

Inwestycja posiada prawomocną decyzję o środowiskowych uwarunkowaniach wydaną przez Regionalną Dyрекcję Ochrony Środowiska w Szczecinie:

- decyzję o środowiskowych uwarunkowaniach dla przedsięwzięcia pn. „Poprawa infrastruktury dostępowej do Portu w Stepnicy o sygn. WONS-OŚ.4211.4.2017.MS z dnia 03.10.2017 r.”;

oraz decyzję pozwolenia wodnoprawnego:

- decyzję pozwolenia wodnoprawnego dla pola refulacyjnego „Mańków” z dnia 30.03.2016 r., o sygn. WOŚ.II.7322.7.21.2015.WI

stanowiące załączniki do niniejszego opracowania.

UWAGA!

Wykonawca zobowiązany jest prowadzić prace inwestycyjne zgodnie z postanowieniami ww. decyzji administracyjnych.

Wnioski, uzgodnienia, zgłoszenia oraz pozwolenia określone prawem – zakres prac

Zakres prac dla niniejszego elementu robót obejmuje:

- wykonanie, złożenie, uzupełnianie oraz nadzór nad tokiem postępowania wszelkich wniosków, uzgodnień, pozwoleń, zezwoleń i decyzji administracyjnych do czasu uzyskania prawomocnych decyzji kończących tok postępowania w przedmiotowym zakresie dotyczących zleconych do wykonania robót czerpalnych, obejmując komplet decyzji administracyjnych.

Możliwy jest odbiór częściowy opisywanego elementu umożliwiający realizację poszczególnych obiektów.

UWAGA! W przypadku wystąpienia w trakcie procesu inwestycyjnego okoliczności, które swoim zakresem istotnie naruszałoby postanowienia wydanych na potrzeby realizacji niniejszego przedsięwzięcia decyzji administracyjnych, zobowiązuje się Wykonawcę robót do pozyskania nowych decyzji, w tym sporządzenia kompletu niezbędnych dokumentów i opracowań. Powyższe Wykonawca zobowiązany jest uwzględnić w harmonogramie robót budowlanych i przedstawić Inżynierowi Kontraktu i Zamawiającemu do akceptacji.

Wnioski, uzgodnienia, zgłoszenia oraz pozwolenia określone prawem – warunki odbioru prac

Termin realizacji opracowania:	zgodnie z obowiązującymi klauzulami terminowymi dla przedmiotowych postępowań; w przypadku nieokreślonego administracyjnie terminu, w okresie 5 dni kalendarzowych licząc od daty, w której Wykonawca posiadał taką informację; UWAGA! Nieprzekraczalnym terminem uzyskania prawomocnego pozwolenia na budowę jest termin: 20.03.2019 r.
Ilość egzemplarzy:	3 kpl. analogowy, 1 kpl. cyfrowy. Inwestorowi należy przekazywać jedynie dokumenty z poświadczeniem złożenia w odpowiednim organie;

Zamawiający zaopiniuje niniejsze opracowania w terminie nie dłuższym niż 7 dni roboczych od terminu ich złożenia.

Po otrzymaniu elementu Inwestor w ciągu 7 dni roboczych dokona odbioru elementu. Przedłożone do odbioru opracowania zostaną sprawdzone pod względem zgodności z wymaganiami i warunkami wskazanymi w programie funkcjonalno-użytkowym, zatwierdzoną koncepcją i projektem przez Inżyniera Kontraktu oraz powołaną przez Inwestora komisję odbioru robót. Okres oceny przedłożonych dokumentów nie będzie dłuższy niż 7 dni od dnia złożenia. Możliwe jest przeprowadzanie bieżących konsultacji z Inżynierem Kontraktu w trakcie tworzenia poszczególnych etapów elementu prac. Należy jednak zachować formę pisemną. Nadzór Inwestorski jest zobowiązany do niezwłocznego informowania Zamawiającego (Inwestora) na piśmie o podjętych ustaleniach i uzgodnieniach z Wykonawcą robót poczynionych w trakcie prowadzenia prac lub na wniosek Wykonawcy robót.

Wnioski, uzgodnienia, zgłoszenia oraz pozwolenia określone prawem – warunki płatności

Niniejszy element robót nie podlega odrębnym rozliczeniom finansowym w ramach przedmiotowego zadania inwestycyjnego.

Element: Dokumentacja wykonawcza

Dokumentacja wykonawcza – zakres prac

Zakres prac dla niniejszego elementu robót obejmuje:

- sukcesywne wykonywanie i uzupełnianie dokumentacji budowy dotyczących zleconych do wykonania robót czerpalnych.

W skład dokumentacji wykonawczej wchodzi następujące dokumenty:

(Dokumentacja budowy, według ustawy Prawo budowlane)

- pozwolenie na budowę wraz z załączonym projektem budowlanym;
- rysunki i opisy służące realizacji obiektu, czyli projekt wykonawczy;
- dziennik budowy;
- sprawozdania z prowadzonej ewidencji ilości wód pobranych i porefulacyjnych;
- sprawozdania z badań jakości wód porefulacyjnych;
- plan bezpieczeństwa i ochrony zdrowia;
- plan bezpieczeństwa żeglugi;
- protokoły odbiorów częściowych i końcowych;
- operaty geodezyjne tyczenia obiektu, sondaże batymetryczne i inne;
- protokoły badań i sprawdzeń materiałów i elementów;
- dokumenty potwierdzające, że wyroby budowlane zastosowane w trakcie wykonywania robót są dopuszczone do stosowania;
- książka obmiarów stosowna do przedmiotu realizacji;
- projekt zagospodarowania placu budowy;
- projekt organizacji robót;
- plan zapewnienia jakości;
- harmonogram realizacji robót;
- protokoły z narad.

W ramach dokumentacji wykonawczej muszą być uwzględnione wszystkie wskazania Zamawiającego określone w niniejszym Programie dotyczące poszczególnych elementów robót.

Dokumentacja wykonawcza – warunki odbioru prac

Termin realizacji opracowania:	zgodnie z umownymi klauzulami terminowymi dla prowadzonego frontu robót na bieżąco;
Ilość egzemplarzy:	2 kpl. analogowy (w formie papierowej), 1kpl. cyfrowy;

Zamawiający dokona odbioru niniejszego opracowania w terminie nie dłuższym niż 7 dni roboczych od terminu ich złożenia. Przedłożona do odbioru dokumentacja zostanie sprawdzona pod względem zgodności z wymaganiami i warunkami wskazanymi w programie funkcjonalno-użytkowym, zatwierdzoną koncepcją i projektem przez Inżyniera Kontraktu i powołaną przez Inwestora komisję odbioru robót. Okres oceny przedłożonych dokumentów nie będzie dłuższy niż 7 dni od dnia złożenia. Możliwe jest przeprowadzanie bieżących konsultacji z Inżynierem Kontraktu w trakcie tworzenia poszczególnych etapów elementu prac. Należy jednak zachować formę pisemną. Nadzór Inwestorski jest zobowiązany do niezwłocznego informowania Zamawiającego (Inwestora) na piśmie o podjętych ustaleniach i uzgodnieniach z Wykonawcą robót poczynionych w trakcie prowadzenia prac lub na wniosek Wykonawcy robót.

Dokumentacja wykonawcza – warunki płatności

Niniejszy element robót nie podlega odrębnym rozliczeniom finansowym w ramach przedmiotowego zadania inwestycyjnego. Jest niezbędnym elementem protokołów odbiorów częściowych.

Element: Dokumentacja powykonawcza

Dokumentacja powykonawcza – zakres prac

Zakres prac dla niniejszego elementu robót obejmuje:

- sukcesywne wykonywanie i uzupełnianie dokumentacji budowy dotyczącej zleconych do wykonania prac czerpalnych:

W skład dokumentacji powykonawczej wchodzi następujące dokumenty:

(Dokumentacja budowy, według ustawy Prawo budowlane)

- dokumentacja budowy, czyli projekt budowlany i projekt wykonawczy, z naniesionymi zmianami dokonanymi w toku realizacji robót;
- zatwierdzona i odebrana dokumentacja wykonawcza;
- geodezyjne pomiary powykonawcze z naniesieniem zrealizowanych robót na mapę zasadniczą, czyli wprowadzenie do zasobów geodezyjnych państwa;
- hydrograficzne pomiary powykonawcze z naniesieniem zrealizowanych robót na mapę zasadniczą, czyli wprowadzenie do zasobów hydrograficznych państwa;
- atest czystości dna;
- decyzja o pozwoleniu na użytkowanie (gdy jest wymagane).

Dokumentacja powykonawcza o której mowa, winna składać się co najmniej z następujących elementów o ile są one wymagane przepisami prawa:

Element:	Liczba egzemplarzy:
Wykonania kompletnej, w zakresie określonym przez przepisy prawa, dokumentacji powykonawczej dla zleconych do wykonania robót czerpalnych;	-4-
Wykonania kompletnej, w zakresie określonym przez przepisy prawa, dokumentacji powykonawczej dla przeprowadzonych robót saperskich z kompletem wydanych atestów czystości obszaru dla terenu wskazanego jako teren budowy wraz z obszarem zaplecza;	-4-

Rzędne geodezyjne należy przedstawić w 3 układach: WGS 84 (°, m, s) PL-UTM i PL-2000 (zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 15 października 2012 r. w sprawie państwowego systemu odniesień przestrzennych. Rzędne wysokościowe odnieść do PL-KRON86-NH).

Sondaże batymetryczne winny zostać wykonane zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Gospodarki Morskiej z dnia 23 października 2006 r. w sprawie warunków technicznych użytkowania oraz szczegółowego zakresu kontroli morskich budowli hydrotechnicznych (Dz.U. 2006 nr 206 poz. 1516, z późn. zm.).

Plany batymetryczne dna mają spełniać wymagania określone w normach przyjętych przez Międzynarodową Organizację Hydrograficzną (IHO).

Dokumentacja powykonawcza – warunki odbioru prac

Termin realizacji opracowania: termin przekazania do Inwestora 7 dni roboczych **przed** wyznaczonym terminem odbioru końcowego;

Ilość egzemplarzy: 2 kpl. analogowy, 1kpl. cyfrowy;

Zamawiający zaopiniuje niniejsze opracowania w terminie nie dłuższym niż 7 dni robocze od terminu ich złożenia. Po otrzymaniu elementu Inwestor w ciągu 7 dni roboczych dokona sprawdzenia kompletności elementu. Przedłożone do odbioru opracowania zostaną sprawdzone pod względem zgodności z wskazanymi w programie funkcjonalno-użytkowym, zatwierdzoną koncepcją, projektem i warunkami i wymaganiami obowiązującego prawa w tym zakresie przez Inżyniera Kontraktu oraz powołaną przez Inwestora komisję odbioru robót. Możliwe jest przeprowadzanie bieżących konsultacji z Inżynierem Kontraktu w trakcie tworzenia poszczególnych etapów elementu prac. Należy jednak zachować formę pisemną. Nadzór Inwestorski jest zobowiązany do niezwłocznego informowania Zamawiającego (Inwestora) na piśmie o podjętych ustaleniach i uzgodnieniach z Wykonawcą robót poczynionych w trakcie prowadzenia prac lub na wniosek Wykonawcy robót.

Dokumentacja powykonawcza – warunki płatności

Płatności dokona Zamawiający zgodnie z Kontraktem po pozytywnym odbiorze wskazanego elementu robót. Nie jest możliwy odbiór końcowy bez dokumentacji powykonawczej.

Element: Roboty przygotowawcze

Roboty przygotowawcze – zakres prac

Zakres prac dla niniejszego elementu robót obejmuje:

- sporządzenie programu zapewnienia jakości;
- weryfikacja zakresu robót zawartego w umowie jak i programie w kontekście przeprowadzonego rozpoznania terenu inwestycji;
- wykonanie elementów zabudowy zaplecza budowy;
- wykonanie niezbędnego oznakowania akwenu, na którym będą realizowane prace inwestycyjne;
- wykonanie niezbędnego ogrodzenia i oznakowania obszaru składowania urobku;
- wykonanie i instalacja odpowiedniego oznakowania terenu w trakcie realizacji inwestycji w postaci tablic ostrzegawczych oraz tablic informacyjnych;
- wykonanie inwentaryzacyjnych i realizacyjnych pomiarów geodezyjnych i hydrograficznych;
- przeprowadzenie prac saperskich w zakresie wskazanym w niniejszym programie;
- wykonanie i zainstalowanie tablic informacyjnych o źródle finansowania inwestycji oraz pamiątkowych.

Podczas prowadzenia prac przygotowawczych należy ze szczególną starannością zadbać o przestrzeganie przepisów BHP. Wykonawca prac przygotowawczych przed przystąpieniem do ich realizacji powinien przedstawić uzgodniony z Zamawiającym harmonogram prac. W harmonogramie robót Wykonawca winien uwzględnić zapisy pozwolenia wodnoprawnego dla pola refulacyjnego Mańków z dnia 30 marca 2016, znak: WOŚ.II.7322.7.21. 2015.WI, zgodnie z którym odkład urobku dozwolony jest rokrocznie w okresie począwszy od 01.07 do 31.12. Wykonawca przed przystąpieniem do wykonania robót przygotowawczych uzyska od Inżyniera Kontraktu potwierdzenie, że zostały spełnione wszelkie warunki określone w niniejszym programie funkcjonalno-użytkowym, zatwierdzoną koncepcją i projektem, określonymi warunkami oraz parametrami technicznymi i wymogami obowiązującego prawa w tym zakresie.

UWAGA!

Prace saperskie - Zamawiający informuje o możliwości wystąpienia obiektów niebezpiecznych pochodzenia militarnego (np. niewybuchów i niewypałów) na terenie prowadzonych prac budowlanych. W przypadku natknięcia się na ww. obiekty zobowiązuje się Wykonawcę robót do przeprowadzenia prac saperskich i ich utylizacji. Wówczas Wykonawca zobowiązany jest do wyznaczenia, oznakowania i ochrony (w czasie prowadzenia prac) terenu zalegania obiektów niebezpiecznych oraz stref zagrożeń i oddziaływania ewentualnych, koniecznych do wykonania prac saperskich do czasu ich zakończenia w całości oraz powiadomienie na piśmie w imieniu Inwestora wszystkich niezbędnych stron o prowadzeniu, charakterze, obszarze prowadzenia i czasie wykonania prac saperskich. Przed przystąpieniem do prac saperskich Wykonawca przedłoży Zamawiającemu i Inżynierowi Kontraktu do akceptacji zestawienie kadry z podaniem danych personalnych oraz kopii posiadanych uprawnień oraz wykaz sprzętu z podaniem typu, nazwy i nr fabrycznego egzemplarza wraz kopią ostatniej kalibracji i przeglądu. Przy realizacji całego zakresu prac saperskich niniejsze prace oraz dokumenty winny być zgodne z warunkami zawartymi w niżej wymienionych normatywach i opracowaniach:

[1] Roboty budowlane przy użyciu materiałów wybuchowych, Wydawnictwo POLcen;

[2] Międzynarodowa Konwencja Drogowego Przewozu Materiałów i Ładunków Niebezpiecznych, ADR;

[3] Międzynarodowy Kodeks Ładunków Niebezpiecznych - IMDG;

[4] PN-85/B-02170 Ocena szkodliwości drgań przekazywanych przez podłoże na budynki;

- [5] PN-93/C-86052 Materiały wybuchowe. Dynamity. Wymagania.
- [6] WT-90/11/94;
- [7] BN-87/6094-43/75 Górnicze zapalniki elektryczne metanowe 0,20A natychmiastowe antyelektrostatyczne.
- [8] Ustawa z dnia 21 czerwca 2002r o materiałach wybuchowych przeznaczonych do użytku cywilnego.
- [9] Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 03 lipca 2003r w sprawie rozbiórek obiektów budowlanych wykonywanych metodą wybuchową;
- [10] Rozporządzenie Ministra Rozwoju Regionalnego i Budownictwa z dnia 11 lipca 2001r w sprawie samodzielnych funkcji technicznych w budownictwie wykonywanych z użyciem materiałów wybuchowych.
- [11] Instrukcja: Prace minerskie i niszczenia. Sztab Generalny WP, Warszawa 1995r.
- [12] Ustawa z dnia 17 października 2003r. o wykonywaniu prac podwodnych;
- [13] Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 3 sierpnia 2004r w sprawie szczegółowego trybu wydawania dyplomów, świadectw, książeczek nurka i dziennika prac podwodnych oraz wzorów tych dokumentów;

Ewentualne przeszukanie obszaru objętego zakresem prac saperskich należy wykonać przy użyciu właściwego sprzętu technicznego odpowiadającego wymogom dokładności i głębokości przeszukania terenu. Wymaga się określenia współrzędnych lokalizacyjnych dla poszczególnych obiektów oraz wykonanie oznakowania do czasu ich usunięcia zgodnie z wymogami stawianymi przez przepisy dla wszystkich znalezionych niewybuchów i niewypałów oraz innych niebezpiecznych obiektów pochodzenia wojskowego z wskazanego terenu. W zakresie robót saperskich wykryte niewybuchy i niewypały należy wydobyć i przewieźć poza obszar prowadzonych robót, w miejsce wcześniej przystosowane przez Wykonawcę w celu ich czasowego zabezpieczenia. Wykryte niewybuchy i niewypały Wykonawca zobowiązany jest zutilizować we własnym zakresie lub przekazać patrolowi saperskiemu do utylizacji. Sposób realizacji tych prac oraz miejsce wyznaczone jako tymczasowy magazyn na wydobyte niewybuchy i niewypały nie mogą mieć wpływu na realizację robót budowlanych. Po zakończeniu prac saperskich wymaga się przedstawienia Zamawiającemu atestu czystości dna.

Prace archeologiczne - Zamawiający informuje o możliwości wystąpienia obiektów, co do których istnieje uzasadnione przypuszczenie, iż są one przedmiotami lub obiektami podlegającymi ochronie prawnej zgodnie z zapisami Ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. 2003 nr 162 poz. 1568, z późn. zm.).

W przypadku zaistnienia wyżej opisanej sytuacji Wykonawcę robót zobowiązuje się do:

- wstrzymania wszelkich robót mogących uszkodzić lub zniszczyć odkryty przedmiot lub obiekt;
- zabezpieczenia, przy użyciu dostępnych środków przedmiotu lub obiektu oraz miejsca ich odkrycia;
- niezwłocznego zawiadomienia o zaistniałej sytuacji Inwestora, celem zachowania właściwych procedur związanych z jej zgłoszeniem do właściwego wojewódzkiego konserwatora zabytków, a jeśli nie jest to możliwe właściwego wójta (burmistrza, prezydenta miasta).

Roboty przygotowawcze – warunki odbioru prac

Termin realizacji prac: zgodnie z harmonogramem który zostanie przedstawiony przez Wykonawcę do zatwierdzenia przez Inwestora;

Nadzór inwestorski wraz z Zamawiającym przystąpi do odbioru zgłoszonych przez Wykonawcę prac w terminie nie dłuższym niż 7 dni roboczych od terminu powiadomienia o ich zakończeniu. Po realizacji elementu Inwestor w ciągu 7 dni roboczych dokona sprawdzenia kompletności elementu. Przedłożony do odbioru element robót zostanie sprawdzony pod względem zgodności z wytycznymi wskazanymi w programie funkcjonalno-użytkowym, zatwierdzoną koncepcją i projektem, określonymi warunkami oraz parametrami konstrukcyjnymi i wymogami obowiązującego prawa w tym zakresie przez powołaną przez Inżyniera Kontraktu oraz powołaną przez Inwestora komisję odbioru robót. Okres oceny nie będzie dłuższy niż 7 dni od dnia powiadomienia. Możliwe jest przeprowadzanie bieżących konsultacji z wyznaczonym do tego celu pracownikiem Nadzoru Inwestorskiego lub Zamawiającego w trakcie tworzenia poszczególnych etapów elementu prac. Należy jednak zachować formę pisemną. Nadzór Inwestorski jest zobowiązany do niezwłocznego informowania Zamawiającego (Inwestora) na piśmie o podjętych ustaleniach i uzgodnieniach z Wykonawcą robót poczynionych w trakcie prowadzenia prac lub na wniosek Wykonawcy robót.

UWAGA! W przypadku wystąpienia obiektów niebezpiecznych pochodzenia militarnego (np. niewybuchów i niewypałów) na terenie prowadzonych prac budowlanych odbiór wykonanych prac

saperskich zostanie dokonany po przedstawieniu przez Wykonawcę atestu czystości dna. Przedłożony atest zostanie sprawdzony pod względem jego zgodności z warunkami i wytycznymi wskazanymi w programie funkcjonalno-użytkowym, zatwierdzonej koncepcją i projektem oraz zapisami prawa przez Inżyniera Kontraktu i powołaną przez Inwestora komisję odbioru robót.

Roboty przygotowawcze – warunki płatności

Niniejszy element robót nie podlega osobnym rozliczeniom finansowym w ramach przedmiotowego zadania inwestycyjnego. Jest niezbędnym elementem wykonania całości robót objętych umową. Nie jest możliwe:

- dokonywanie zapłaty Wykonawcy robót za wykonanie innych elementów robót w przypadku pozostawania Wykonawcy w zwłoce z wykonaniem którejkolwiek części niniejszego elementu robót;
- Zamawiający zastrzega sobie prawo odmowy przystąpienia do odbioru końcowego w przypadku braku realizacji którejkolwiek części niniejszego elementu robót.

Element: Roboty czerpalne

Roboty czerpalne – zakres prac

Zamawiający wskazuje lokalizację prac czerpalnych i miejsca odkładu urobku:

- lokalizacja robót czerpalnych: istniejący tor podejściowy do Portu Stepnica wraz z obrotnicą opisane są następującymi współrzędnymi:

GRANICA POŁUDNIOWO WSCHODNIA	
X	Y
472471.0896	5941891.1131
472661.3677	5943555.5934
474692.7628	5944378.2833
474696.0542	5944374.3506
474700.5647	5944369.8401
474705.4955	5944365.7934
474710.7993	5944362.2495
474716.4249	5944359.2426
474722.3182	5944356.8015
474728.4223	5944354.9499
474734.6785	5944353.7054
474741.0266	5944353.0802
474747.4054	5944353.0802
474753.7535	5944353.7054
474760.0097	5944354.9499
474766.1138	5944356.8015
474772.0071	5944359.2426
474777.6327	5944362.2495
474782.9365	5944365.7934
474787.8673	5944369.8401
474792.3778	5944374.3506
474796.4245	5944379.2814
474799.9684	5944384.5852
474802.9753	5944390.2108
474805.4164	5944396.1041
474807.2680	5944402.2082
474808.5125	5944408.4644
474809.1377	5944414.8125
474809.1377	5944421.1913
474808.7378	5944425.2517
474864.7203	5944447.9240
474884.9280	5944466.0177

GRANICA PÓŁNOCNO ZACHODNIA	
X	Y
474878.7237	5944484.2473
474853.4254	5944481.1110
474795.6214	5944457.7010
474792.3778	5944461.6532
474787.8673	5944466.1637
474782.9365	5944470.2104
474777.6327	5944473.7543
474772.0071	5944476.7612
474766.1138	5944479.2023
474760.0097	5944481.0539
474753.7535	5944482.2984
474747.4054	5944482.9236
474741.0266	5944482.9236
474734.6785	5944482.2984
474728.4223	5944481.0539
474722.3182	5944479.2023
474716.4249	5944476.7612
474710.7993	5944473.7543
474705.4955	5944470.2104
474700.5647	5944466.1637
474696.0542	5944461.6532
474692.0075	5944456.7224
474688.4636	5944451.4186
474685.4567	5944445.7930
474683.0156	5944439.8997
474681.1640	5944433.7956
474679.9195	5944427.5394
474679.2943	5944421.1913
474679.2943	5944414.8125
474679.6942	5944410.7520
472628.9559	5943580.2284
472448.3010	5941999.9271

OŚ TORU PODEJŚCIOWEGO	
X	Y
474882.2447	5944473.9018
472645.1618	5943567.9109
472459.6953	5941945.5201

- lokalizacja odkładu urobku: pole refulacyjne „Mańków”.

Zakres prac dla niniejszego elementu robót obejmuje:

1. przed przystąpieniem do robót wykonanie szczegółowego harmonogramu całości prac czepalnych i przedstawienie go do akceptacji Inżynierowi Kontraktu;
2. przygotowanie kwatery pola refulacyjnego poprzez montaż instalacji składowania urobku oraz jego odpowiednie zabezpieczenie i oznakowanie;
3. wykonanie przedroboczego sondażu dna obszaru objętego pracami czepalnymi;
4. wykonanie prac czepalnych wraz z transportem i składowaniem urobku z prac czepalnych w kwaterze pola refulacyjnego;
5. przeprowadzenie prac związanych z przygotowaniem pola odkładu urobku i obsługą pola refulacyjnego;
6. prowadzenie ewidencji ilości pobranej wody i ilości wprowadzonych wód porefulacyjnych do rzeki Krępa;
7. prowadzenie badań jakości wód porefulacyjnych;
8. wykonanie sondażu poroboczego dna obszaru objętego pracami czepalnymi;
9. uporządkowanie terenu pola refulacyjnego;

10. demontaż instalacji i oznakowania kwatery pola refulacyjnego;
11. wykonanie prac dostosowania oznakowania nawigacyjnego do nowych warunków ukształtowania toru wodnego, zgodnie z wytycznymi analizy nawigacyjnej;
12. sprawdzenie poprawności wykonania robót;
13. wykonanie atestu czystości dna.

Zasady prowadzenia prac:

1. wykonanie i skartowanie sondażu przedroboczego i poroboczego, z zaznaczeniem obszaru prowadzenia prac czerpalnych;
2. wymaga się, aby wykonany przez Wykonawcę sondaż przedroboczy był przyjęty do oficjalnego zasobu pomiarów hydrograficznych oraz zawierał aktualne dane pomiarowe na dzień rozpoczęcia prac czerpalnych;
3. wymaga się, aby badania jakości wód porefulacyjnych były prowadzone zgodnie z metodologią opisaną w decyzji pozwolenia wodnoprawnego dla pola refulacyjnego Mańków z dnia 30 marca 2016, znak: WOŚ.II.7322.7.21. 2015.WI;
4. w harmonogramie prac Wykonawca robót powinien uwzględnić krótko i długoterminowe prognozy pogody, najlepiej z kilku źródeł;
5. przy pracach czerpalnych nie dopuszcza się przekroczeń wartości dot. tolerancji bagrowniczej i pozostałych parametrów technicznych toru podejściowego i obrotnicy – prace winny być wykonane zgodnie z dokumentacją przetargową (w tym PFU), projektową oraz obowiązującymi przepisami prawa (niniejsze wartości szczegółowo zostały opisane w rozdziale dot. określenia wielkości możliwych przekroczeń lub pomniejszenia przyjętych parametrów powierzchni i kubatur lub wskaźników);
6. wszelkie zmiany należy konsultować z Inżynierem Kontraktu i Inwestorem;
7. podczas prowadzenia prac w zakresie przedmiotowego elementu robót należy ze szczególną starannością zadbać o przestrzeganie przepisów BHP.

Wykonawca prowadzi na swój koszt kontrolę ilościową i jakościową prowadzonych prac budowlanych. Program tych badań powinien opracować Wykonawca robót w PZJ i uzgodnić go z Inżynierem Kontraktu. Wyniki badań Wykonawca przekazuje Inżynierowi Kontraktu w trybie określonym w PZJ.

Kontrola jakości robót

Kontrola jakości robót w czasie prowadzenia robót polega w szczególności na:

- przestrzeganiu przez Wykonawcę oraz na sprawdzeniu przez Nadzór Inwestorski na bieżąco, w miarę postępu robót zgodności ich wykonywania z:
  - wymaganiami stawianymi w dokumentacji projektowej w zakresie parametrów technicznych toru podejściowego i obrotnicy, w tym ze szczególnym uwzględnieniem wymagań dot. tolerancji bagrowniczej;
  - wymaganiami technologicznymi wykonania prac czerpalnych;
  - wymaganiami jakościowymi co do wykonania prac;
  - wymaganiami ilościowymi co do wykonania prac;
  - i innymi wymaganiami wskazanymi w dokumentacji przetargowej, projektowej, decyzjach administracyjnych i in.

Kontrola jakości robót przedmiotowego elementu wymaga od Wykonawcy oraz Nadzoru Inwestorskiego wykonywania okresowych sondaży głębokości dna. Wymaga się, aby sondaże były skartowane i zarchiwizowane w dokumentacji wykonawczej prowadzenia robót.

Kontrola ilości robót

Kontrola ilości robót w czasie prowadzenia robót polega na:

- analizie sondaży głębokościowych oraz sprawdzeniu poprawności realizacji wykonanych prac z wytycznymi opisanymi w:

- umowie o wykonanie prac budowlanych;
- dokumentacji programu funkcjonalno - użytkowego;
- wydanych pozwoleń, decyzjach i uzgodnieniach administracyjnych dotyczących przedmiotowej inwestycji;
- dokumentacji projektowej;
- specyfikacji technicznej wykonania i odbioru robót;
- obowiązujących przepisach i normach szczegółowych;
- poleceniach i uzgodnieniach wydanych w trakcie prowadzenia prac budowlanych przez Nadzór Inwestorski oraz Inwestora;
- prowadzonych przez Wykonawcę pomocniczymi obmiarami ilości robót;

Kontrola ilości robót przedmiotowego elementu wymaga od Wykonawcy oraz Nadzoru Inwestorskiego wykonywania okresowych sondaży głębokości dna. Wymaga się, aby sondaże były skartowane i zarchiwizowane w dokumentacji wykonawczej prowadzenia robót.

Roboty czepalne – warunki odbioru prac

Dopuszczalny jest odbiór częściowy, polegający na ocenie ilości i jakości części przedmiotowego elementu robót. Odbioru częściowego robót dokonuje się dla zakresu robót określonego

w dokumentach umownych wg zasad jak przy odbiorze ostatecznym robót. Odbioru robót dokonuje Nadzór Inwestorski przy udziale komisji odbioru robót powołanej przez Inwestora. Odbiór końcowy polega na finalnej ocenie rzeczywistego wykonania robót w odniesieniu do zakresu ilości i jakości przedstawionej w dokumentacji projektowej i STWiORB. Odbioru ostatecznego tego elementu robót dokona Nadzór Inwestorski przy udziale Wykonawcy i komisji odbioru robót powołanej przez Inwestora. Odbierający dokona ich oceny jakościowej i ilościowej na podstawie przedłożonych przez Wykonawcę dokumentów, wyników badań i pomiarów oraz własnych pomiarów i badań sprawdzających dokumentację Wykonawcy robót. Zamawiający zastrzega sobie prawo do wykonania dodatkowych badań i ocen sprawdzających badania i pomiary Wykonawcy robót oraz Nadzór.

Kontrola ilości robót przedmiotowego elementu wymaga od Wykonawcy oraz Nadzoru Inwestorskiego:

- wykonania obliczeń, a w przypadku Nadzoru Inwestorskiego obliczeń i zestawień porównawczych obliczeń Wykonawcy robót na podstawie przeprowadzonych własnych pomiarów w naturze dotyczących głównych parametrów technicznych toru podejściowego i obrotnicy, tj.: długości, szerokości, średnicy, głębokości, kubatury.

Wykonawca robót oraz Nadzór Inwestorski wykonane przez siebie obliczenia zobrazują niezbędnymi szkicami, pomiarami sytuacyjno - wysokościowymi, planami batymetrycznymi oraz atestami nurkowymi z załączoną dokumentacją rysunkową i fotograficzną.

Wykonawca do odbioru częściowego i końcowego jest zobowiązany do przedstawienia sondaży przed i porobocznych przedstawiających parametry techniczne toru podejściowego i obrotnicy.

Po opracowaniu wyników sondaży porobocznych na danym odcinku Wykonawca przedstawi Zamawiającemu wyniki obliczeń w zakresie rzeczywiście uzyskanych parametrów technicznych toru podejściowego i obrotnicy oraz objętości wydobytego urobku. Obliczenia te zostaną zweryfikowane przez Inwestora.

Roboty czepalne – warunki płatności

Podstawą płatności jest cena ryczałtowa skalkulowana przez Wykonawcę – płatność zostanie dokonana przez Zamawiającego zgodnie z Kontraktem.

Niniejszy element robót jest rozliczany w ramach podanej przez Wykonawcę całkowitej ceny ryczałtowej. Niniejsza cena będzie uwzględniać wszystkie czynności, wymagania i badania składające się na jej wykonanie określone dla tej roboty w STWiORB i w dokumentacji projektowej. Cena ryczałtowa elementu robót będzie obejmować wszystkie niezbędne czynniki cenotwórcze, a w szczególności:

- robociznę bezpośrednią wraz z towarzyszącymi kosztami;
- wartość zużytych materiałów wraz z kosztami zakupu, magazynowania, ewentualnych ubytków i transportu na teren budowy;
- wartość pracy sprzętu wraz z towarzyszącymi kosztami;
- koszty pośrednie, zysk kalkulacyjny i ryzyko;
- podatki obliczone zgodnie z obowiązującymi przepisami.

Podstawą wyceny wykonanych robót jest ich pomocniczy obmiar (stanowiący samodzielny obiekt lub samodzielną część obiektu, będący wskazanym w PFU minimalnym obmiarem uprawniającym do fakturowania częściowego) zaewidencjonowany w pomocniczej księdze obmiarów, prowadzonej przez Wykonawcę robót i potwierdzonej przez Nadzór Inwestorski, odniesiony do pomocniczego obmiaru całościowego elementów robót przewidzianych do wykonania (tzw. stopień zaawansowania robót).

Element: Odbiór częściowy

Odbiór częściowy – zakres prac

W procedurze odbioru częściowego, w przedmiotowym kontrakcie, może być rozliczany tylko element robót – roboty czerpalne.

Odbiór częściowy polega na ocenie ilości i jakości wykonanych części robót zgłoszonych wpisem do dziennika budowy przez Wykonawcę (Kierownika budowy). Odbioru częściowego robót dokonuje się jedynie dla minimalnego zakresu robót lub jego wielokrotności. W przypadku robót czerpalnych minimalny zakres prac czerpalnych wynosi 25% kubatury całkowitej. W przypadku obrotnicy zakresem minimalnego odbioru robót jest całość prac.

Gotowość danej części robót do odbioru zgłasza Wykonawca (Kierownik budowy) wpisem do dziennika budowy z jednoczesnym powiadomieniem Inżyniera Kontraktu. Odbiór będzie przeprowadzony niezwłocznie, nie później jednak niż w ciągu 3 dni od daty zgłoszenia wpisem do dziennika budowy i powiadomienia o tym fakcie Inżyniera Kontraktu. Odbiory częściowe będą zakończone w terminie 3 dni od daty przystąpienia do odbioru. Jakość i ilość robót ocenia Inżynier Kontraktu na podstawie dokumentów zawierających komplet dokumentów i wyników przeprowadzonych pomiarów i badań w konfrontacji z dokumentacją projektową, specyfikacjami i uprzednimi ustaleniami. Dokumenty odbioru robót stanowią podstawę do dokonania odbioru ostatecznego bądź częściowego przez Zamawiającego, po zakończeniu robót.

Dokumenty odbioru częściowego są identyczne z dokumentami odbioru końcowego i zostały określone w „**Element – dokumentacja wykonawcza.**”

Odbiór częściowy – warunki odbioru prac

Zgodnie z wytycznymi określonymi dla poszczególnych części zamówienia przewidzianego do częściowego rozliczenia.

Odbiór częściowy – warunki płatności

Zgodnie z wytycznymi określonymi dla poszczególnych części zamówienia przewidzianego do częściowego rozliczenia.

Element: Odbiór końcowy

Odbiór końcowy – zakres prac

Odbiór końcowy polega na finalnej ocenie rzeczywistego wykonania robót w odniesieniu do zakresu (ilości) oraz jakości przedstawionej w programie funkcjonalno-użytkowym, dokumentacji projektowej i STWiORB. Całkowite zakończenie robót oraz gotowość do odbioru ostatecznego

będzie stwierdzona przez Wykonawcę wpisem do dziennika budowy. Odbiór ostateczny robót nastąpi w terminie ustalonym w dokumentach umowy, licząc od dnia potwierdzenia przez Inżyniera Kontraktu zakończenia robót i przyjęcia dokumentów, o których mowa w:

„Element – dokumentacja wykonawcza.”

„Element – dokumentacja powykonawcza.”

Odbioru końcowego robót dokona upoważniony przedstawiciel Zamawiającego wraz z wyznaczoną komisją, w skład której wchodzi przedstawiciel Nadzoru Autorskiego Projektu, w obecności Inżyniera Kontraktu i Wykonawcy. Odbierający roboty dokonają ich oceny jakościowej na podstawie przedłożonych dokumentów, wyników badań i pomiarów, oceny wizualnej oraz zgodności wykonania robót z dokumentacją projektową i specyfikacjami, oraz oceny technicznej nadzoru inwestorskiego.

W toku odbioru ostatecznego robót, komisja zapozna się z realizacją ustaleń przyjętych w trakcie odbiorów robót zanikających i ulegających zakryciu oraz odbiorów częściowych, zwłaszcza w zakresie wykonania robót uzupełniających i robót poprawkowych. W przypadkach niewykonania wyznaczonych robót poprawkowych lub robót uzupełniających w poszczególnych elementach konstrukcyjnych i wykończeniowych, komisja przerwie swoje czynności i ustali nowy termin odbioru ostatecznego. W przypadku stwierdzenia przez komisję, że jakość wykonywanych robót w poszczególnych asortymentach nieznacznie odbiega od tej wymaganej dokumentacją projektową i specyfikacjami z uwzględnieniem tolerancji i nie ma większego wpływu na cechy eksploatacyjne obiektu, komisja oceni pomniejszoną wartość wykonywanych robót w stosunku do wymagań przyjętych w dokumentach umowy. Zamawiający nie dopuszcza nieuzasadnionej możliwości przekroczeń większych niż określona w pkt. 1.3.13 niniejszego opracowania tolerancja bagrownicza. Tolerancja określona wartością ujemną oznacza, że głębokości po robotach czerpalnych w granicach objętych projektem nie mogą być mniejsze od projektowanych. Dopuszczalne są natomiast przegłębienia mieszczące się w granicach wartości tolerancji, nie mniej jednak, nie stanowią one podstawy do dodatkowych rozliczeń finansowych dla Wykonawcy tj. dodatkowego wynagrodzenia.

Odbiór końcowy – warunki odbioru prac

Odbiór końcowy zostanie zrealizowany podpisaniem protokołu końcowego odbioru robót, określającego zakres wykonanych prac. Warunkiem koniecznym końcowego odbioru robót jest przedstawienie przez Wykonawcę powykonawczej dokumentacji budowlanej oraz wniesieniem nowych obiektów do zasobu geodezyjnego i hydrograficznego na podstawie pomiarów powykonawczych realizowanych przez Wykonawcę. Odbiór końcowy zostanie rozpoczęty w terminie 3 dni od daty skutecznego pisemnego zgłoszenia robót przez Wykonawcę. Odbiór końcowy będzie zakończony w terminie 21 dni od daty zgłoszenia.

Odbiór końcowy – warunki płatności

Podstawą płatności jest cena ryczałtowa skalkulowana przez Wykonawcę – płatność zostanie dokonana przez Zamawiającego zgodnie z Kontraktem.

Przedmiotem odbioru końcowego jest całość robót (wszystkie wskazane elementy) określona w przedmiotowym programie funkcjonalno- użytkowym. Niniejsze elementy robót są rozliczane

w ramach podanej przez Wykonawcę całkowitej ceny ryczałtowej dla całości robót pomniejszonej o sumę dokonanych rozliczeń częściowych. Niniejsza kwota będzie uwzględniać wszystkie czynności, wymagania i badania składające się na jej wykonanie wszystkich robót (elementów) określonych w programie funkcjonalno- użytkowym dokumentacji projektowej oraz w STWiORB. Ceny ryczałtowe elementów robót będą obejmować wszystkie niezbędne czynniki cenotwórcze, a w szczególności:

- robociznę bezpośrednią wraz z towarzyszącymi kosztami;
- wartość zużytych materiałów wraz z kosztami zakupu, magazynowania, ewentualnych ubytków i transportu na teren budowy;
- wartość pracy sprzętu wraz z towarzyszącymi kosztami;

- koszty pośrednie, zysk kalkulacyjny i ryzyko;
- podatki obliczone zgodnie z obowiązującymi przepisami.

Wartość rozliczenia końcowego stanowi suma:

- rozliczeń częściowych wszystkich elementów robót budowlanych nierozliczonych w ramach poprzednich rozliczeń częściowych, a wykonanych i odebranych.

1.3.1. Charakterystyczne parametry określające wielkość obiektu lub zakres robót budowlanych

Niniejsze zamierzenie inwestycyjne obejmuje przebudowę toru podejściowego do Portu w Stepnicy od stawy 24 do głowic falochronów basenu kolejowego poprzez parę pław ST1-ST2 wraz z obrotnicą. Ww. prace polegać będą na pracach czerpanych, w wyniku których zmianie ulegną parametry techniczne infrastruktury dostępowej do Portu w Stepnicy określonej w Zarządzeniu Nr 5 Dyrektora Urzędu Morskiego w Szczecinie z dnia 7 października 2004 roku w sprawie określenia infrastruktury zapewniającej dostęp do portów morskich w Dziwnowie, Kamieniu Pomorskim, Lubiniu, Mrzeżynie, Nowym Warpnie, Policach, Stepnicy, Trzebieży, Wapnicy i Wolinie oraz do przystani morskich w Międzyzdrojach, Niechorzu i Rewalu.

Realizacja niniejszej inwestycji ma na celu uzyskanie parametrów technicznych tj. głębokości i szerokości toru podejściowego do Portu w Stepnicy oraz zwiększenie średnicy obrotnicy, umożliwiających obsługę statków do 3200 GT, o wymiarach 115m długości i 13,5m szerokości, zanurzeniu do 4,0m.

Przewiduje się, iż planowane do realizacji zamierzenie inwestycyjne ma na celu zmianę parametrów technicznych infrastruktury dostępowej do portu w zakresie jak poniżej:

- pogłębienie toru podejściowego od stawy 24 do głowic falochronów Basenu Kolejowego poprzez parę pław ST1-ST2 do głębokości: 4,5m oraz poszerzeniu tego toru - do ok. 40m;
- pogłębieniu obrotnicy do głębokości: 4,5m oraz zwiększeniu jej średnicy - do ok. 160m.

Szacuje się, iż powierzchnia prac czerpalnych na torze podejściowym, będzie wynosić ok. 0,18 km², na obrotnicy ok. 0,08 km².

W wyniku realizacji inwestycji zakłada się wydobycie ok. 85 tys. m³ urobku, który zostanie zeskładowany na polu refulacyjnym „Mańków”, zgodnie z wydaną decyzją pozwolenia wodnoprawnego, dołączoną jako załącznik do niniejszego opracowania.

UWAGA! Planowany zakres realizacji oparty jest na wstępnych założeniach Inwestora, w związku z potrzebą wstępnej wyceny planowanych działań w celu pozyskania stosownych środków finansowych. Dokładne parametry techniczne toru podejściowego i obrotnicy (a co za tym idzie dokładną powierzchnię terenu objętego inwestycją i kubaturę urobku) wykaże analiza nawigacyjna wykonana przez Wykonawcę robót na potrzeby realizacji niniejszego przedsięwzięcia.

1.3.2. Aktualne uwarunkowania wykonania przedmiotu zamówienia

Opis istniejących warunków terenowych

Obszar inwestycji położony jest w województwie zachodniopomorskim, na terenie powiatu goleniowskiego, w gminie Stepnica, na terenie morskich wód wewnętrznych.

Zamierzenie inwestycyjne obejmuje obszar toru podejściowego do Portu w Stepnicy, zlokalizowanego na wodach Rostoki Odrzańskiej i Zalewu Szczecińskiego.

Tor podejściowy do Stepnicy mieści się w obrębie części działki nr 4/5, obręb 0001 Zalew Szczeciński. Właścicielem działki jest Skarb Państwa. Działka pozostaje w trwałym zarządzie Urzędu Morskiego w Szczecinie. Powierzchnia działki wynosi ok. 9 671,7 ha. Aktualną sytuację batymetryczną obszaru inwestycji przedstawiono na planie batymetrycznym stanowiącym załącznik do niniejszego opracowania.

Obszar inwestycji zlokalizowany jest w granicach obszarów Natura 2000:

- Obszar Specjalnej Ochrony Ptaków „Zalew Szczeciński” PLB320009;
- Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk „Ujście Odry i Zalew Szczeciński” PLH320018.

Najbliżej zlokalizowanymi obszarami Natura 2000 są:

NATURA 2000 OBSZAR SPECJALNEJ OCHRONY	[km]
Łąki Skoszewskie PLB320007	0.27
Puszcza Goleniowska PLB320012	1.21
Ostoja Wkrzańska PLB320014	6.07
Dolina Dolnej Odry PLB320003	12.00
Jezioro Świdwie PLB320006	14.41
Zalew Kamieński i Dziwna PLB320011	21.98
Bagna Rozwarowskie PLB320001	22.76
Delta Świny PLB320002	24.13

NATURA 2000 SPECJALNE OBSZARY OCHRONY	[km]
Uroczyska w Lasach Stepnickich PLH320033	2.25
Ostoja Goleniowska PLH320013	4.86
Police - kanały PLH320015	9.85
Dolna Odra PLH320037	15.45
Wolin i Uznam PLH320019	16.96
Jezioro Stolsko PLH320063	19.85

Standardowe formularze danych dot. obszarów Natura 2000, w granicach których zlokalizowany jest obszar inwestycji stanowią załącznik do niniejszego opracowania.

Najbliżej zlokalizowanymi obszarami chronionymi, ustanowionymi na mocy ustawy o ochronie przyrody są:

REZERWATY PRZYRODY	[km]
Olszanka	2.28
Białodrzew Kopicki	6.75
Uroczysko Święta im. Profesora Mieczysława Jasnowskiego	6.95
Czarnocin im. prof. Janiny Jasnowskiej	7.34
Jezioro Czarne	13.86
Wiejkowski Las	16.42
Świdwie	17.19
Żółwia Błoc – otulina	17.57
Żółwia Błoc	17.87
Cisy Rokickie im. Profesora Stanisława Króla	19.05
Przełom Rzeki Wołczyńcy	23.59
Wrzosiec	23.93
Krzywicki Mszar	24.55
Przybiernowski Bór Bagienny	25.24
Karsiborskie Paprocie	28.32

PARKI KRAJOBRAZOWE	[km]
Szczeciński Park Krajobrazowy "Puszcza Bukowa" – otulina	29.01

PARKI NARODOWE	[km]
Woliński Park Narodowy	23.64
Woliński Park Narodowy – otulina	23.91

OBSZARY CHRONIONEGO KRAJOBRAZU	[km]
Obszar Chronionego Krajobrazu "Las Czermnicki"	22.46

ZESPÓŁY PRZYRODNICZO-KRAJOBRAZOWY	[km]
Krzewina	6.64
Dębina	15.04
Przybiernowskie Cisy	15.38
Mierzęciński Las	16.89
Wodociąg	17.22
Dolina Siedmiu Młynów i źródła strumienia Osówka	17.87
Zespół Parków Kasprowicza-Arkoński	21.77
Dolina Stawny	22.39

Dolina rzeki Wołczenicy	24.49
Danowskie Dęby	26.60
Torfowska Uznamskie	27.20
Bukowa Góra	27.86
Zaleskie Łęgi	28.54

STANOWISKA DOKUMENTACYJNE		[km]
Góra Zielonczyn		6.86

UŻYTKI EKOLOGICZNE		[km]
Torfowisko koło Krokorzyc		8.21
Mszar koło Borowika		12.45
Niebieski korytarz ekologiczny koryta rzeki Iny i jej dopływów - I		13.71
Torfowisko mszarne Jankowo		14.55
Dolina strumieni Skolwinki, Stołczynki i Żółwinki		15.06
brak nazwy		16.69
Półwysep Rów		16.96
Dolina strumienia Grzęziniec		18.03
Stawek przy ul. Śródleśnej		18.57
Dolina strumienia Żabiniec		19.85
Dolina rzeki Iny		20.45
Dolina rzeki Iny		20.85
Dolina rzeki Iny		21.70
Dolina rzeki Iny		21.71
Półwysep Podgrodzie		22.17
Łysa Wyspa		23.29
Łozy nad Gowienicą		24.26
Czermnicka Ostoja		24.66
Czermnicki Mszar		24.72
Siedmiopalecznikowy Staw		25.10
Dolina rzeki Iny		25.22
Dolina rzeki Iny		25.36
Dzicze Uroczysko		25.82
Dolina rzeki Iny		25.94
Dolina rzeki Iny		26.03
Perkozowy Ostęp		26.08
Mokrzyckie Torfowisko		26.23
Stawek na Gumieńcach		26.36
Trzechelska Brzezina		26.46
Jelenie Błota		27.05
Rosiczka		27.51
Ptasi Zakątek		27.73
Mszar Łęgno		27.79
Niebieski korytarz ekologiczny koryta rzeki Iny i jej dopływów - II		27.94
Szmarc		28.11
Uroczysko Zakłodzie		28.36
Dolina rzeki Iny		28.46
Uroczysko Majorka		28.48
brak nazwy		29.73
Olchowskie Uroczysko		29.85
Dolina rzeki Iny		29.99
Karski Ostęp		29.99

Istniejąca infrastruktura techniczna

Obszar inwestycji stanowią morskie wody wewnętrzne. Na obszarze objętym inwestycją zlokalizowana jest infrastruktura oznakowania nawigacyjnego.

Dojazd do terenu inwestycji

Zapewnienie dojazdu do terenu inwestycji leży po stronie Wykonawcy. Prace transportowe będą odbywać się drogą wodną. W związku z powyższym wymaga się spełnienia wymagań stawianym prowadzeniu żeglugi na akwenach morskich.

Wymogi jakie należy zachować przy realizacji przedmiotu zamówienia

- Wykonawca powinien dostosować się do zapisów planu bezpieczeństwa żeglugi;
- mając na uwadze ewentualne wyłączenia terminów określone w decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach zobowiązuje się Wykonawcę robót do odpowiedniej organizacji terenu budowy, jak i ewentualnego skrócenia terminów określonych jako maksymalne dla elementów prowadzących do otrzymania niezbędnych decyzji budowlanych;
- Wykonawca w ofercie powinien uwzględnić koszty wykonania planu batymetrycznego przed i powykonawczych, wykonania obliczeń parametrów technicznych toru podejściowego i obrotnicy oraz kubatury poszczególnych robót oraz wszystkie prace i czynności pomocnicze niezbędne do wykonania zadania (urządzenia placu budowy, koszty jednorazowe sprzętu itp.). Obliczenia parametrów technicznych toru podejściowego i obrotnicy kubatury urobku zostaną przekazane przed końcowym odbiorem robót Nadzorowi Inwestorskiemu oraz Zamawiającemu;
- Wykonawca jest zobowiązany do właściwego zabezpieczenia i oznaczenia terenu budowy oraz kwatery pola refulacyjnego przed dostępem osób niepowołanych;
- Wykonawca będzie zobowiązany do przyjęcia odpowiedzialności od następstw i za wyniki działalności w zakresie:
  - organizacji robót;
  - ochrony placu budowy we własnym zakresie;
  - właściwego składowania materiałów;
  - utrzymania porządku na placu budowy;
  - zabezpieczenia osób trzecich;
  - ochrony środowiska;
  - warunków BHP;
  - zabezpieczenia terenu robót;
  - ochrony środowiska;
  - warunków BHP;
  - zabezpieczenia terenu robót.

Zgodności prac z ograniczeniami czasowymi wynikającymi z wydanych decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach

Wykonawcę robót obowiązują zapisy decyzji środowiskowych i wskazane w nich ewentualne okresy wyłączenia robót. W przypadku niejasności zapisów lub ich sprzeczności Wykonawca może zwrócić się o wykładnię zapisów do RDOŚ. Decyzja o środowiskowych uwarunkowaniach stanowi załącznik do niniejszego opracowania.

Wymagania dotyczące ochrony środowiska konieczne do uwzględnienia w projekcie budowlanym

- Wykonawca robót zobowiązany jest do zagospodarowania urobku zgodnie z obowiązującymi decyzjami, pozwoleniami, postanowieniami, uzgodnieniami, normami i przepisami prawa;
- projekt winien zakładać rozwiązania techniczne, technologiczne i organizacyjne minimalizujące oddziaływanie na środowisko w szczególności w fazie budowy;
- należy przewidzieć zastosowanie technologii posiadających atesty i stosowne certyfikaty.

Wykonawca robót poza wskazanymi wymaganiami zobowiązany jest do przestrzegania innych, obowiązujących w tym zakresie decyzji administracyjnych oraz norm prawnych i zaleceń organów ochrony środowiska. W przypadku niejasności zapisów lub ich sprzeczności zawartych w decyzjach z zakresu ochrony środowiska Wykonawca może zwrócić się o wykładnię zapisów do RDOŚ.

Wymagania zgodności prac z przepisami ochrony środowiska oraz ograniczeniami wynikającymi z decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach wskazującymi następujące warunki wykorzystania terenu w fazie realizacji i eksploatacji:

- plac budowy i jego zaplecze techniczne wraz z drogami technologicznymi należy organizować z uwzględnieniem zasad minimalizacji zajęcia terenu i przekształcenia jego powierzchni;
- należy zapewnić właściwą organizację robót, z zapewnieniem ich płynności oraz zastosowaniem odpowiednich zabezpieczeń przed potencjalnymi zanieczyszczeniami wód i gruntu, w tym zaplecze pracownicze;
- zaplecze pracownicze należy wyposażać w sanitariaty i zapewnić ich wywożenie poprzez uprawnione podmioty;
- w trakcie prac budowlanych należy przestrzegać przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy oraz procedur wynikających z odrębnych przepisów, w tym oznakować teren robót i zabezpieczyć przed dostępem osób niepowołanych;
- prace budowlane należy prowadzić w sposób ograniczający uciążliwość dla terenów sąsiednich i minimalizując obszar oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko, w tym na zdrowie ludzi;
- w trakcie prowadzenia prac czerpalnych przewidzieć środki zapewniające bezpieczeństwo ruchu wodnego;
- należy stosować sprawny technicznie sprzęt mechaniczny zgodnie z certyfikatem dopuszczenia go do użytkowania. Nie dopuścić do wycieku substancji ropopochodnych, a więc w przypadku zdarzeń awaryjnych, należy zabezpieczyć miejsce przed rozprzestrzenianiem zanieczyszczeń oraz zapewnić szybkie i sprawne ich usuwanie z powierzchni ziemi i wód;
- prace budowlane powodujące hałas i drgania, należy prowadzić wyłącznie w porze dziennej;
- należy zapewnić właściwe gospodarowanie odpadami wytwarzanymi w trakcie budowy, w tym minimalizować ich ilość, gromadzić je selektywnie w wydzielonych i przystosowanych miejscach w warunkach zabezpieczających przed przedostawaniem się do środowiska substancji szkodliwych oraz zapewnić ich sprawny odbiór lub ponowne wykorzystanie;
- należy usuwać niezwłocznie wszelkie zanieczyszczenia z powierzchni wody, a po zakończeniu prac całkowicie oczyścić dno z zanieczyszczeń związanych z budową;
- należy usunąć wszelkie ewentualne szkody wynikające z realizacji przedsięwzięcia, a po zakończeniu prac teren przywrócić do poprzedniego stanu;

Wykonawcę robót poza wskazanymi wymaganiami zobowiązany jest do przestrzegania innych, obowiązujących w tym zakresie decyzji administracyjnych oraz norm prawnych i zaleceń organów ochrony środowiska. W przypadku niejasności zapisów lub ich sprzeczności zawartych w decyzjach z zakresu ochrony środowiska Wykonawca może zwrócić się o wykładnię zapisów do RDOŚ.

Warunki geologiczne

Rozpoznanie warunków geologicznych i geotechnicznych dla toru podejściowego i obrotnicy w Porcie w Stepnicy leży po stronie Wykonawcy.

Warunki w akwieniu wód przybrzeżnych

Zgodnie z załączonym sondażem głębokościowym stanowiącym załącznik do niniejszego opracowania.

Charakterystyczne poziomy morza

Charakterystyczne stany wody dla Portu w Stepnicy przedstawiono w poniższej tabeli:

Poziomy wody	Miesiące												1948-2007
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	
WWW	599	596	592	587	586	552	561	586	590	575	607	598	607
SWW	555	538	538	536	527	529	535	538	543	541	550	550	540
SSW	509	508	501	503	500	504	511	509	509	501	507	510	506
SNW	475	478	473	480	481	485	492	487	482	474	471	475	479
NNW	437	429	442	448	468	470	477	468	455	446	430	435	429

Ekstrema poziomów wód (minima i maksima) dla Portu w Stepnicy występują głównie w okresie jesienno-zimowym.

Informacje dotyczące charakterystycznych stanów wody dla Portu w Stepnicy opracowano na podstawie danych zebranych z najbliższej zlokalizowanego przystanku wodowskazowego tj. w porcie w Trzebieży.

Złodzenia

Średnia liczba dni z lodem u polskiego wybrzeża wg [1] wynosi 72 dni, w tym 18 dni z lodem grubości > 15cm. Średni czas trwania sezonu lodowego wynosi 86 dni.

Projektowa grubość pokrywy lodowej na podstawie Rozporządzenie Ministra Transportu i Gospodarki Morskiej z dnia 1 czerwca 1998r w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać morskie budowle hydrotechniczne i ich usytuowanie. Dz. U. Nr 101, poz. 645 wynosi

$$h = 0,60 \text{ m.}$$

Informacje dotyczące złodzenia dla Portu w Stepnicy opracowano na podstawie danych zebranych z przystanku wodowskazowego w porcie w Trzebieży.

[1] Laurosiewicz B., 1979 Charakterystyka złodzenia polskich wód przybrzeżnych Morza Bałtyckiego w okresie 30-lecia (1945/46 – 1975/76). Praca wewnętrzna IMGW, Oddział w Gdyni.

1.3.3. Ogólne właściwości funkcjonalno- użytkowe

W ciągu ostatnich trzech lat na terenie Portu w Stepnicy zrealizowane zostały inwestycje dot. przebudowy portu w zakresie wykonania m.in. nowych nabrzeży, nowego oznakowania nawigacyjnego, pogłębienia basenu portowego do głębokości 4,5m oraz remontu drogi prowadzącej do portu łączącej się z drogą wojewódzką.

Na terenie portu morskiego w Stepnicy funkcjonuje Wiktoria Port Sp. z o.o. Jest to przedsiębiorstwo specjalizujące się w przeładunku ziarna i nasion roślin rolniczych. Dysponuje ono placem składowym o powierzchni 14 000 m² i stanowiskiem typu ro-ro. Od 2015 r. Wiktoria Port Sp. z o.o. posiada pozwolenie na użytkowanie elewatora zbożowego o pojemności 17 000 ton. Ww. pojemność pozwala dziesięciokrotnie zwiększyć dotychczasowe przeładunki portowe w Stepnicy, tj. z 30 000 ton rocznie do 300 000 ton rocznie.

Mając na uwadze realizację powyższych inwestycji i istniejące w porcie uwarunkowania postanowiono dokonać modernizacji toru podejściowego i obrotnicy do Portu w Stepnicy. Celem niniejszej inwestycji będzie przywrócenie portu morskiego w Stepnicy do eksploatacji i stworzenie możliwości obsługi statków zdolnych do przetransportowania ok. 3 000 ton towaru. W praktyce oznacza to dziesięciokrotne zwiększenie możliwości przeładunkowych portu i obsługę statków do 3 200 GT, których zanurzenie wynosi od 3,8 do 4m, a co za tym idzie poprawę atrakcyjności inwestycyjno-transportowej i odzyskanie konkurencyjności na rynku usług portowych.

1.3.4. Szczegółowe właściwości funkcjonalno-użytkowe wyrażone we wskaźnikach powierzchniowo-kubaturowych ustalone zgodnie z Polską Normą PN-ISO 9836:1997 „Właściwości użytkowe w budownictwie. Określenie wskaźników powierzchniowych i kubaturowych”, jeśli wymaga tego specyfika obiektu budowlanego

Nie dotyczy.

1.3.5. Wymagania dotyczące przechowywania i składowania materiałów

Nie dotyczy.

1.3.6. Wykonanie map do celów projektowych

Podstawą opracowania map do celów projektowych są zapisy Rozporządzenia Ministra Gospodarki Przestrzennej i Budownictwa z dnia 21 lutego 1995 r. w sprawie rodzaju i zakresu opracowań geodezyjno-kartograficznych oraz czynności geodezyjnych obowiązujących w budownictwie.

Ponieważ treścią mapy do celów projektowych są na podstawie art. 2 pkt. 7 ustawy z dnia 17 maja 1989 r. Prawo Geodezyjne i kartograficzne aktualne informacje o elementach ewidencji gruntów i budynków oraz o przestrzennym rozmieszczeniu obiektów ogólnogeograficznych, więc mapa do celów projektowych powinna zawierać te informacje.

Szczegółowy zakres informacji objętych ewidencją gruntów i budynków został określony w Rozporządzeniu Ministra Rozwoju Regionalnego i Budownictwa z dnia 29 marca 2001r. w sprawie ewidencji gruntów i budynków. Zakres ten obejmuje również dane dotyczące użytków gruntowych i klas gleboznawczych.

1.3.7. Wykonanie planu batymetrycznego

Podstawą opracowania planu batymetrycznego dna obszaru objętego inwestycją są zapisy Rozporządzenia Ministra Gospodarki Morskiej z dnia 23 października 2006 r. w sprawie warunków technicznych użytkowania oraz szczegółowego zakresu kontroli morskich budowli hydrotechnicznych (Dz.U. 2006 nr 206 poz. 1516, z późn. zm.).

Plany batymetryczne dna mają spełniać wymagania określone w normach przyjętych przez Międzynarodową Organizację Hydrograficzną (IHO).

1.3.8. Wykonanie prac geotechnicznych

Dokumentacja geotechniczna musi odpowiadać wymaganiom Rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 24 września 1998 r. w sprawie ustalenia geotechnicznych warunków posadowienia obiektów budowlanych (Dz. U. nr 126 poz. 839 z późn. zm.). Rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 3 lipca 2003 r. w sprawie szczegółowego zakresu i formy projektu budowlanego i art. 34 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo Budowlane (Dz. U. nr 89 poz. 144, z późn. zm.).

Dokumentacja Geotechniczna ma spełniać wymagania określone w normach:

PN-B-02479	1998 Geotechnika, dokumentowanie geotechniczne, zasady ogólne;
NPN-B-02481	1998 Terminologia, jednostki miar;
PN-B-04452	2002 Geotechnika, Badania polowe;
PN-88/B-04481	Grunty budowlane, badania próbek gruntu;
PN-B-0248	1986 Grunty budowlane, określenia, symbole, podział i opis gruntów;
PN-EN 1997	1 maj 2008 Eurokod 7. Projektowanie geotechniczne. Część 1: Zasady ogólne.

1.3.9. Wykonanie robót ziemnych

PN-B-06050	Roboty ziemne budowlane. Wymagania w zakresie wykonania i badania przy odbiorze
PN-B-04481	Grunty budowlane. Badanie próbek gruntu.

PN-B-02480 Grunty budowlane. Określenia. Symbole. Podziały i Opis Gruntów.
BN-77/8931-12 Oznaczenie wskaźnika zagęszczenia gruntu.

1.3.10. Powierzchnie użytkowe poszczególnych pomieszczeń wraz z określeniem ich funkcji

Nie dotyczy.

1.3.11. Wskaźniki powierzchniowo-kubaturowe, w tym wskaźnik określający udział powierzchni ruchu w powierzchni netto

Nie dotyczy.

1.3.12. Inne powierzchnie, jeśli nie są pochodną powierzchni użytkowej opisanych wcześniej wskaźników

Szacuje się, iż powierzchnia prac czerpalnych na torze podejściowym do Portu w Stepnicy będzie wynosić ok. 0,18 km², na obrotnicy ok. 0,08 km².

W wyniku realizacji inwestycji zakłada się wydobycie ok. 85 tys. m³ urobku, który zostanie zeskładowany na polu refulacyjnym „Mańków”, zgodnie z wydaną decyzją pozwolenia wodnoprawnego, dołączoną jako załącznik do niniejszego opracowania.

UWAGA! Planowany zakres realizacji oparty jest na wstępnych założeniach Inwestora, w związku z potrzebą wstępnej wyceny planowanych działań w celu pozyskania stosownych środków finansowych. Dokładne parametry techniczne toru podejściowego i obrotnicy (a co za tym idzie dokładną powierzchnie terenu objętego inwestycją i kubaturę urobku) wykaże analiza nawigacyjna wykonana przez Wykonawcę robót na potrzeby realizacji niniejszego przedsięwzięcia.

1.3.13. Określenie wielkości możliwych przekroczeń lub pomniejszenia przyjętych parametrów powierzchni i kubatur lub wskaźników

Zgodnie z niżej przedstawioną tablicą tolerancji:

Tolerancje wykonawcze:	W poziomie:	W pionie:
Roboty ziemne – wykopy:	- 1,0 m	- 0,25 m

UWAGA! Tolerancja określona wartością ujemną oznacza, że głębokości po robotach czerpalnych w granicach objętych projektem nie mogą być mniejsze od projektowanych. Dopuszczalne są natomiast przegłębienia mieszczące się w granicach wartości tolerancji, nie mniej jednak, nie stanowią one podstawy do dodatkowych rozliczeń finansowych dla Wykonawcy tj. dodatkowego wynagrodzenia.

Obmiary pionowe poszczególnych warstw powinny być wykonane z minimalną dokładnością do 1 cm. Obmiary poziome powinny być wykonane z minimalną dokładnością 0,1 m. Zastrzega się potrzebę wykonywania pomiarów miąższości wszystkich warstw zwymiarowanych w projekcie w celu:

- stwierdzenia zgodności wykonania z wcześniej zatwierdzonym przez Zamawiającego projektem budowlanym;
- późniejszego wniesienia ich do dokumentacji powykonawczej.

Zamawiający nie dopuszcza nieuzasadnionej możliwości przekroczeń większych niż określona powyżej dokładność pomiarów.

1.3.14. Przepisy prawne i normy związane z projektem i wykonaniem zamierzenia budowlanego

Podstawą opracowania jest:

- Ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. - Prawo budowlane (Dz. U. Nr 207, poz. 2016 z późn. zm.);

- Ustawa z dnia 21 marca 1991 r. o obszarach morskich Rzeczypospolitej Polskiej i administracji morskiej (jednolity tekst w Dz. U. z 2003r. Nr 153, poz.1502; z późn. zm.);
- Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 3 lipca 2003 r. w sprawie szczegółowego zakresu i formy projektu budowlanego (Dz. U. Nr 120,poz.1133 z późn. zm.) i umożliwiające uzyskanie pozwolenia na budowę,
- Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 2 września 2004 r. w sprawie szczegółowego zakresu i formy dokumentacji projektowej, specyfikacji technicznych wykonania i odbioru robót budowlanych oraz programu funkcjonalno-użytkowego (Dz.U. 2004 nr 202 poz. 2072, z późn. zm.);
- Rozporządzenie Ministra Transportu i Gospodarki Morskiej z dnia 1 czerwca 1998r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać morskie budowle hydrotechniczne i ich usytuowanie – (Dz. U. Nr 101 poz. 64, z późn. zm.);
- Rozporządzenie Ministra Gospodarki Morskiej z dnia 23 października 2006r. w sprawie warunków technicznych użytkowania oraz szczegółowego zakresu kontroli morskich budowli hydrotechnicznych (Dz. U. Nr 206, poz. 1516, z późn. zm);
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 11 maja 2015 r. w sprawie odzysku odpadów poza instalacjami i urządzeniami (Dz. U. 2015 poz. 796, z późn. zm.);
- Rozporządzenie Ministra Transportu i Budownictwa z dnia 26 stycznia 2006 r. w/s trybu wydawania zezwoleń na usuwanie do morza urobku z pogłębienia dna oraz na zatapianie w morzu odpadów lub innych substancji (Dz. U. Nr 22 poz. 166, z późn. zm.);
- Zarządzenie Nr 5 Dyrektora Urzędu Morskiego w Szczecinie z dnia 7 października 2004 roku w sprawie określenia infrastruktury zapewniającej dostęp do portów morskich w Dziwnowie, Kamieniu Pomorskim, Lubiniu, Mrzeżynie, Nowym Warpnie, Policach, Stepnicy, Trzebieży, Wapnicy i Wolinie oraz do przystani morskich w Międzyzdrojach, Niechorzu i Rewalu.

1.4 Wymagania Zamawiającego w stosunku do przedmiotu zamówienia

1.4.1. Przygotowania terenu budowy

Na etapie przygotowania terenu budowy Wykonawca robót zobowiązany jest do:

- wykonania kompletnej zabudowy wraz z jej uzbrojeniem we wszystkie niezbędne media zaplecza technicznego budowy umożliwiające prowadzenie porad technicznych Zamawiającemu. Całkowite koszty budowy, rozbiórki i utrzymania ponosi Wykonawca robót;
- wykonania sondaży batymetrycznych dla obszaru objętego działaniami inwestycyjnymi;
- w razie konieczności przeprowadzenia prac saperskich, przeszukanie obszaru objętego działaniem w ramach planowanej inwestycji, wydobycie niewybuchów i niewypałów wraz z ich utylizacją lub przekazaniem ich jednostkom MON w celu utylizacji oraz otrzymanie atestu czystości dna.

1.4.2. Architektura

Nie dotyczy

1.4.3. Konstrukcja

Założenia do urządzeń nawigacyjnych

Zgodnie z wytycznymi analizy nawigacyjnej sporządzonej przez Wykonawcę robót i obowiązującymi przepisami prawa w tym zakresie.

Założenia projektowe dla tablic informacyjnych i pamiątkowych.

Do wykonania są:

- tablica informacyjna: 1 szt.;
- tablica pamiątkowa: 1 szt.

Ww. tablice winny zostać wykonane zgodnie z wytycznymi określonymi w Podręczniku wnioskodawcy i beneficjenta programów polityk spójności 2014-2020 w zakresie informacji i promocji.

Tablice należy zainstalować w lokalizacji uzgodnionej wcześniej z Zamawiającym. Po stronie Wykonawcy jest otrzymanie wszystkich wymaganych prawem decyzji administracyjnych niezbędnych do ich instalacji.

Przed realizacją projekty tablic zostaną przedstawione do zatwierdzenia Zamawiającemu. Projekt (rysunek, wizualizację) oferowanych tablic informacyjnych i pamiątkowych będzie musiał uzyskać akceptację Zamawiającego, który może przedstawić poprawki i uwagi do projektów. Po zaakceptowaniu projektów graficznych przez Zlecającego Wykonawca może przystąpić do wykonania tablic.

1.4.4. Instalacje

Nie dotyczy

1.4.5. Wykończenia

Nie dotyczy

1.4.6. Zagospodarowanie terenu

Nie dotyczy

1.5 Opis wymagań

1.5.1. Cechy obiektu dotyczące rozwiązań budowlano-konstrukcyjnych i wskaźników ekonomicznych

Zgodnie z analizą nawigacyjną i Podręcznikiem wnioskodawcy i beneficjenta programów polityk spójności 2014-2020 w zakresie informacji i promocji.

1.5.2. Warunki wykonania i odbioru robót budowlanych odpowiadających zawartości specyfikacji technicznych wykonania i odbioru robót budowlanych

Warunki wykonania i odbioru robót budowlanych określono dla każdej z części robót charakterystycznych osobno w części : „Warunki odbioru prac”. Dodatkowo obowiązują warunki określone w części wykonawczej projektu budowlanego w przypadku, gdy projektant określi potrzebę ich powstania w celu doprecyzowania warunków określonych w niniejszym opracowaniu. Warunków tych nie wolno zmieniać, można je sprecyzować poprzez zastosowanie dodatkowych obostrzeń w przypadku wystąpienia takiego wymogu. W zależności od środków technicznych i organizacyjnych zapobiegających niebezpieczeństwom wynikającym z wykonywania robót budowlanych prowadzonych w strefach szczególnego zagrożenia od Wykonawcy wymagać się będzie prawidłowej organizacji robót budowlanych, która przede wszystkim powinna:

- zapewniać bezwzględny zakaz prowadzenia prac nurkowych w czasie wykonywania robót czerpalnych niewymagających zaangażowania nurków. W przypadku konieczności prowadzenia prac podwodnych prace nadwodne muszą być prowadzone ze wzmoczoną ostrożnością i w sposób zapobiegający stwarzaniu niebezpieczeństwa dla nurków przebywających pod wodą;
- zapewniać ilość sprzętu ratunkowego musi odpowiadać liczbie pracujących;
- określić i egzekwować zasady ostrzegania o pracach transportowych związanych z przemieszczaniem elementów ciężkich;
- określać i egzekwować zasady ostrzegania o pracach ziemnych;

- określać i egzekwować zasady ostrzegania o pracach podwodnych;
- Wykonawca robót przed przystąpieniem do wykonywania robót budowlanych jest obowiązany opracować instrukcję bezpiecznego ich wykonywania i zaznajomić z nią pracowników w zakresie wykonywanych przez nich robót;
- Wykonawca robót powinien zapewnić pracownikom odpowiednie środki ochrony indywidualnej;
- maszyny i inne urządzenia techniczne oraz narzędzia zmechanizowane powinny być montowane, eksploatowane i obsługiwane zgodnie z instrukcją producenta oraz spełniać wymagania określone w przepisach dotyczących systemu oceny zgodności.

2.0 Część informacyjna programu funkcjonalno-użytkowego

2.1 Dokumenty potwierdzające zgodność zamierzenia budowlanego z wymaganiami wynikającymi z odrębnych przepisów

Inwestycja posiada prawomocną decyzję o środowiskowych uwarunkowaniach wydaną przez Regionalną Dyрекcję Ochrony Środowiska w Szczecinie

- decyzję o środowiskowych uwarunkowaniach dla przedsięwzięcia pn. „Poprawa infrastruktury dostępowej do Portu w Stepnicy” o sygn. WONS-OŚ.4211.4.2017.MS z dnia 03.10.2017 r.;

oraz decyzję pozwolenia wodnoprawnego:

- decyzję pozwolenia wodnoprawnego dla pola refulacyjnego „Mańków” o sygn. WOŚ.II.7322.7.21.2015.WI z dnia 30.03.2016 r.

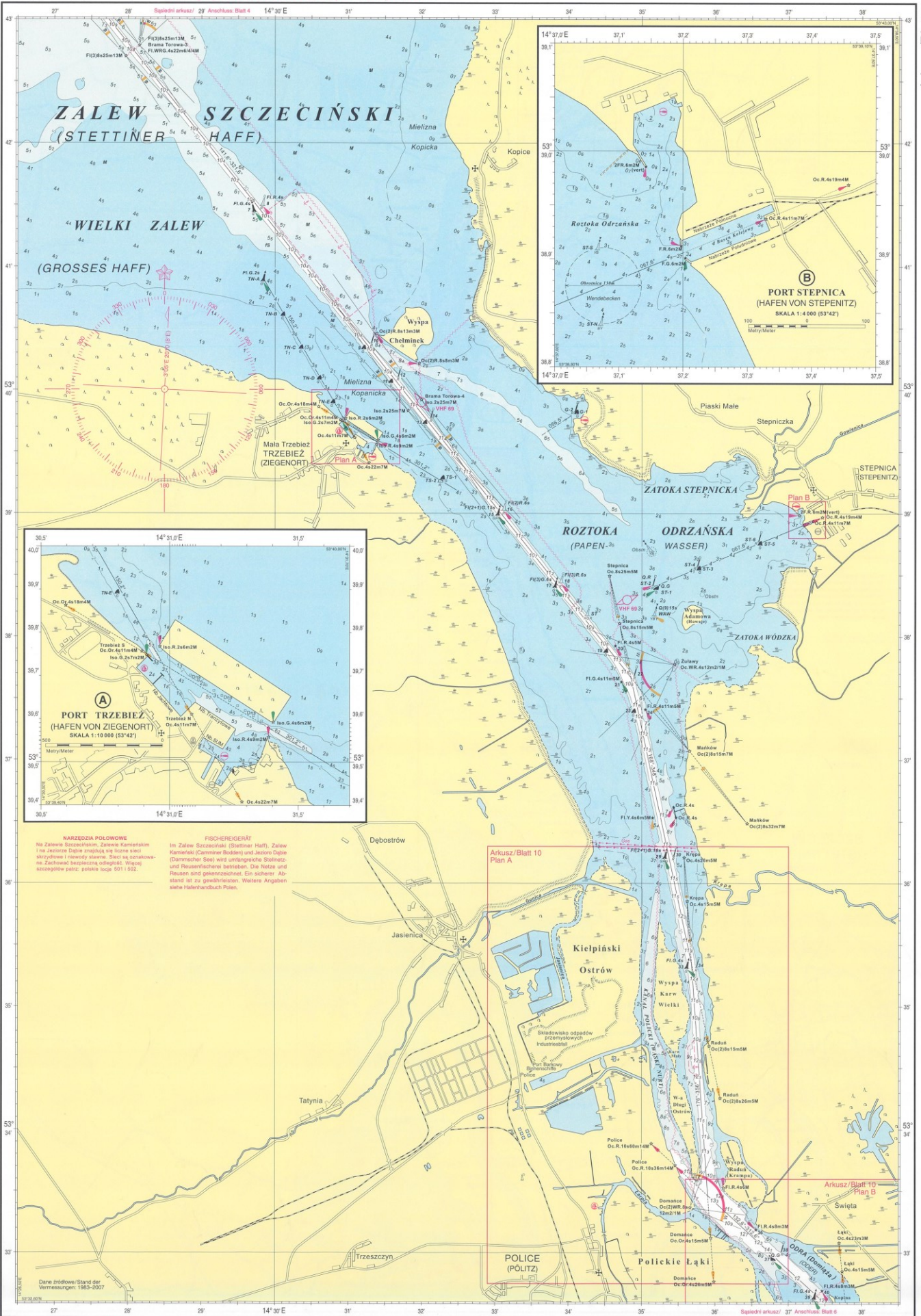
stanowiące załączniki do niniejszego opracowania.

2.2 Oświadczenie zamawiającego stwierdzające jego prawo do dysponowania nieruchomością na cele budowlane

Zamawiający: Urząd Morski w Szczecinie oświadcza, że posiada prawo do dysponowania nieruchomością na cele budowlane.

2.3 Inne posiadane informacje i dokumenty niezbędne do zaprojektowania robót budowlanych

Według załączników do niniejszego PFU.

NARZĘDZIA POŁOWOWE
 Na Zalewie Szczecińskim, Zalewie Kamieńskim i na Jeziorze Dąbie znajdują się liczne sieci przyzwoite i niedobre stacje. Sieci są obsługiwane i reurowane przez rybaków. Zachować bezpieczną odległość. Więcej szczegółów patrz. publikacja ICGO 5011/5022.

FISCHEREIGERT
 Im Zalewie Szczecińskim (Stettiner Haff), Zalewie Kamieńskim (Cammer Bodden) und Jezioro Dąbie (Dammsee) sind umfangreiche Stellnetze- und Reusenfischerei betrieben. Die Netze und Reusen sind gekennzeichnet. Ein sicherer Abstand ist zu gewährleisten. Weitere Angaben siehe Hafenhandbuch Polen.

Dane źródłowe / Stand der Vermessungen: 1983-2007

KARTA INFORMACYJNA PRZEDSIĘWZIĘCIA POLEGAJĄCEGO NA

POPRAWIE INFRASTRUKTURY DOSTĘPWEJ DO PORTU W STEPNICY - PRZEBUDOWA INFRASTRUKTURY DOSTĘPWEJ DO PORTU W STEPNICY

LOKALIZACJA:

PODEJŚCIOWY TOR WODNY DO PORTU W STEPNICY,
CZĘŚĆ DZIAŁKI NR 4/5, OBRĘB 0001
ZALEW SZCZECIŃSKI,
GMINA STEPNICA

Autorzy opracowania:	Podpisy:
mgr inż. ochr. środow. Urszula Arciuszkiewicz-Rachuta	
mgr Marcin Rachuta	

EKOPLAN s.c.
Czerwiec, 2017 r.

Spis treści

1. Podstawy formalno-prawne opracowania	3
2. Usytuowanie przedsięwzięcia, jego rodzaj, cechy i skala	4
3. Powierzchnia zajmowanej nieruchomości, a także obiektów budowlanych oraz dotychczasowy sposób ich wykorzystywania i pokrycie nieruchomości szatą roślinną	12
4. Rodzaj technologii	20
5. Ewentualne warianty przedsięwzięcia	20
6. Przewidywana ilości wykorzystywanej wody, surowców, materiałów, paliw oraz energii	23
7. Rozwiązania chroniące środowisko	24
8. Rodzaj i przewidywana ilości wprowadzanych do środowiska substancji lub energii przy zastosowaniu rozwiązań chroniących środowisko	26
9. Transgraniczne oddziaływanie na środowisko	28
10. Obszary podlegające ochronie, na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, znajdujące się w zasięgu znaczącego oddziaływania przedsięwzięcia	28
11. Informacje o przedsięwzięciach realizowanych i zrealizowanych, znajdujących się na terenie, na którym planuje się realizację przedsięwzięcia, oraz w obszarze oddziaływania przedsięwzięcia lub których oddziaływania mieszczą się w obszarze oddziaływania planowanego przedsięwzięcia – w zakresie, w jakim ich oddziaływania mogą prowadzić do skumulowania oddziaływań z planowanym przedsięwzięciem	48
12. Ryzyko wystąpienia poważnej awarii lub katastrofy naturalnej i budowlanej	50
13. Przewidywane ilości i rodzaje wytwarzanych odpadów oraz ich wpływ na środowisko	50
14. Informacje o pracach rozbiórkowych dotyczących przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko	51

Załączniki:

1. Decyzja z dnia 30 marca 2016 r. orzekająca udzielenie pozwolenia wodnoprawnego wdana przez Marszałka Województwa zachodniopomorskiego (znak WOŚ.II.7322.7.21.2015.WI);
2. Dokumentacja fotograficzna.

1. Podstawy formalno-prawne opracowania

Niniejsze opracowanie „Karta informacyjna przedsięwzięcia” zawiera podstawowe informacje o planowanym przedsięwzięciu polegającym na **„Poprawie infrastruktury dostępowej do portu w Stepnicy” tj. przebudowie toru podejściowego od stawy 24 do głowic falochronów Basenu Kolejowego poprzez parę pław ST1-ST2 wraz z obrotnicą, zlokalizowanym na podejściowym torze wodnym do portu w Stepnicy – część działki nr 4/5, obręb 0001 Zalew Szczecińskim, w gminie Stepnica**. Wskazane przedsięwzięcie jest inwestycją celu publicznego, którego realizacja polega na zapewnieniu bezpiecznego dostępu do portu dla statków i jednostek pływających, co ma istotne znaczenie dla rozwoju społecznego i gospodarczego regionu.

Planowane przedsięwzięcie na podstawie § 3 ust. 2 pkt 2 w związku z § 3 ust. 1 pkt 65 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. z 2016 r. poz. 71) zakwalifikowano do przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko.

Wg § 3 ust. 2 pkt 2 ww. rozporządzenia **„Do przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko zalicza się również przedsięwzięcia: polegające na rozbudowie, przebudowie lub montażu realizowanego lub zrealizowanego przedsięwzięcia wymienionego w ust. 1, z wyłączeniem przypadków, w których ulegająca zmianie lub powstająca w wyniku rozbudowy, przebudowy lub montażu część realizowanego lub zrealizowanego przedsięwzięcia nie osiąga progów określonych w ust. 1, o ile progi te zostały określone;”**.

§ 3 ust. 1 pkt 65 tego aktu prawnego precyzuje, że do przedsięwzięć tych należą m.in.: „budowie przeciwpowodziowe, z wyłączeniem przebudowy wałów przeciwpowodziowych polegającej na doszczelnieniu korpusu wałów i ich podłoża, w celu ograniczenia możliwości ich rozmycia i przerwania w czasie przechodzenia wód powodziowych, a także regulacja wód lub ich **kanalizacja rozumiana jako zagospodarowanie wód umożliwiające ich wykorzystanie do celów żeglugowych”**.

Zgodnie z art. 71 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. 2016 poz. 353 z późn. zm.), dalej zwaną ustawą ooś, jest to przedsięwzięcie, dla którego wymaga się uzyskania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach.

W związku z realizacją przedsięwzięcia na terenach morskich, zgodnie z art. 75 ust. 1 pkt 1 lit. c) ustawy ooś organem właściwym do wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach jest Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Szczecinie.

Teren objęty opracowaniem położony jest w obrębie obszarów Natura 2000 tj. w obszarze specjalnej ochrony ptaków „Zalew Szczeciński” PLB320009, oraz w specjalnym obszarze ochrony siedlisk „Ujście Odry i Zalew Szczeciński” PLH320018.

Niniejszą kartę informacyjną przedsięwzięcia sporządzono według wytycznych zawartych w ww. ustawie ooś, a w szczególności art. 62a, który wskazuje jakie informacje powinna zawierać.

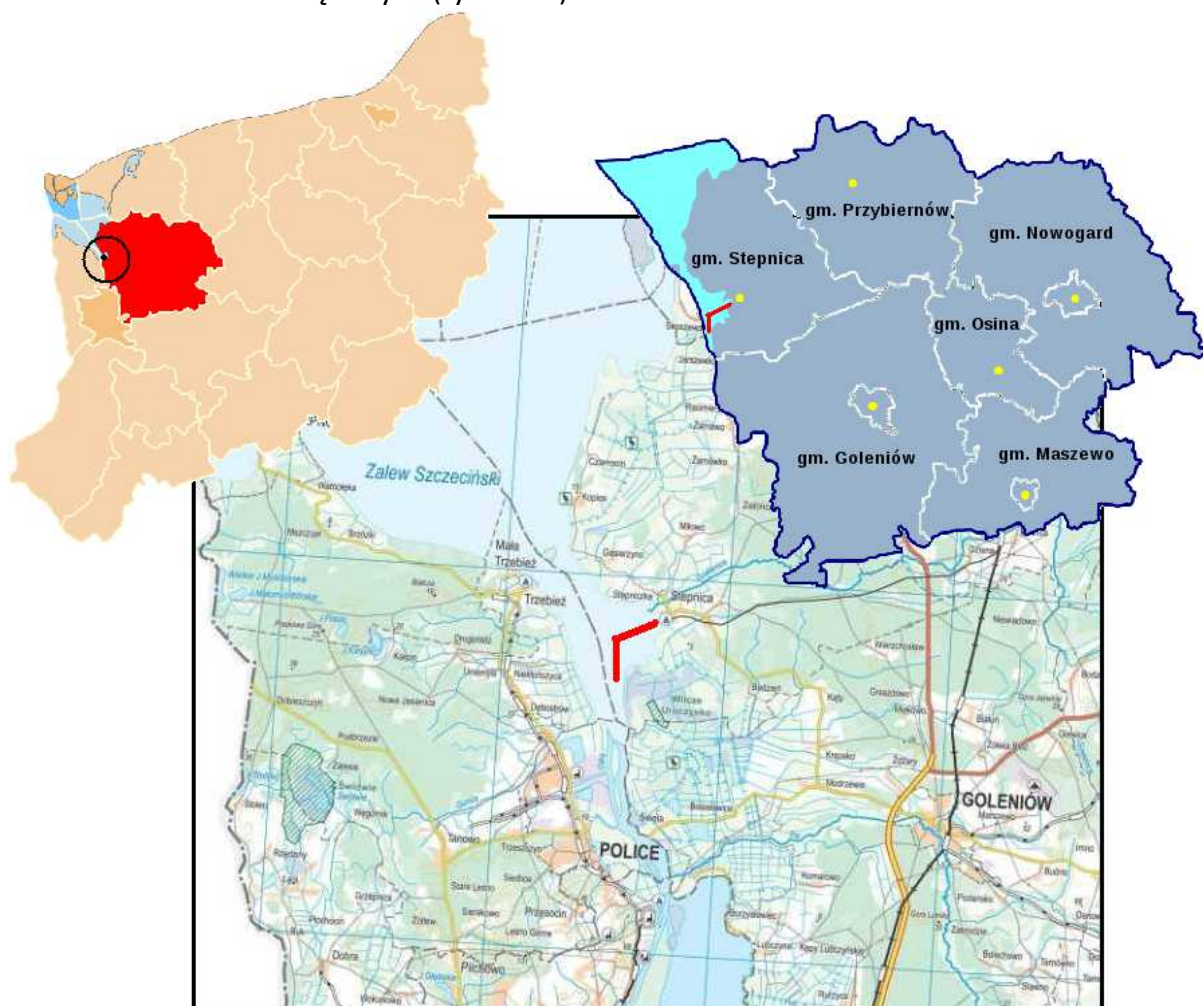
Kartę informacyjną przedsięwzięcia opracowano na wniosek inwestora: Skarb Państwa – Dyrektora Urzędu Morskiego w Szczecinie, reprezentowanego przez pana Andrzeja Borowca, z siedzibą przy pl. Stefana Batorego 4, 70-207 Szczecin.

Inwestor zamierza ubiegać się o współfinansowanie planowanego przedsięwzięcia ze środków Unii Europejskiej w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego 2014-2020, o nazwie działania: *Budowa rozbudowa lub modernizacja ogólnodostępnej infrastruktury szlaków żeglownych, utrzymanie dróg wodnych prowadzących do portów, monitoring dróg wodnych, w tym związane z systemem zarządzania ruchem* (nr działania 5.7).

2. Usytuowanie przedsięwzięcia, jego rodzaj, cechy i skala

➤ Usytuowanie przedsięwzięcia

Planowane przedsięwzięcie realizowane będzie w zachodniej części województwa zachodniopomorskiego, na terenie powiatu goleniowskiego, w gminie Stepnica, na terenie wód morskich wewnętrznych (ryc. 1 – 5).

Rycina 1. Lokalizacja planowanej inwestycji na tle fragmentu mapy topograficznej, schematu powiatu goleniowskiego i gminy Stepnica oraz woj. zachodniopomorskiego

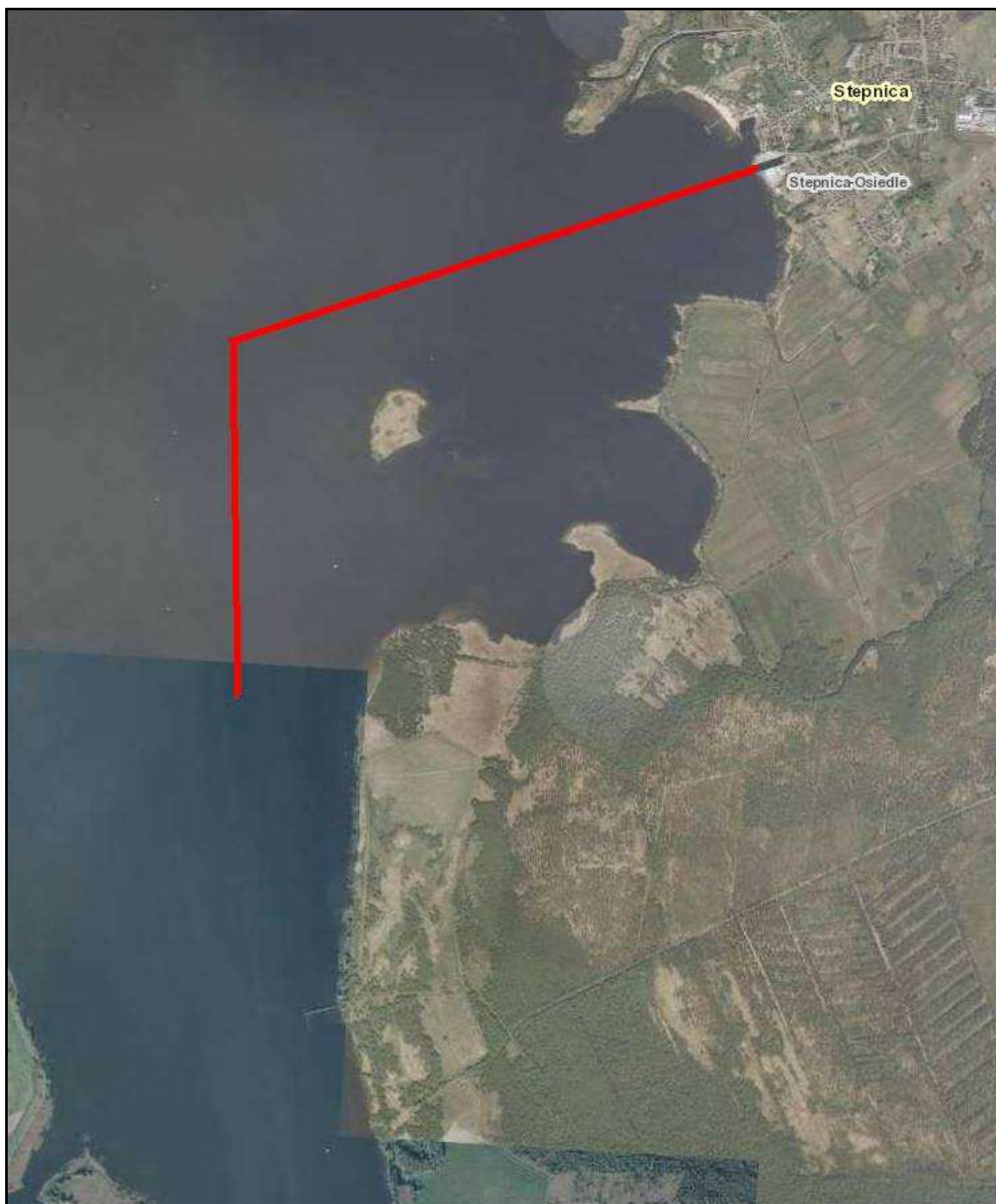
Rycina 2. Lokalizacja planowanej inwestycji na tle schematycznego podziału administracyjnego Zalewu Szczecińskiego oraz pozostałych wód morskich wewnętrznych.

Zamierzenie inwestycyjne planowane jest na torze podejściowym do Stepnicy, istniejącym na wodach Rostoki Odrzańskiej i Zalewu Szczecińskiego (ryc. 3 - 5, fot. – zał. 2).

Rycina 3. Przebieg planowanego przedsięwzięcia na tle mapy topograficznej 1: 25 000.

Tor podejściowy do Stepnicy leży w obrębie części działki nr 4/5, obręb 0001 Zalew Szczeciński. Właścicielem działki jest Skarb Państwa, z kolei jest ona w trwałym zarządzie Urzędu Morskiego w Szczecinie. Ogólna powierzchnia działki to ok. 9 671,7 ha.

Rycina 4. Zasięg planowanej inwestycji na tle ortofotomapy.

Źródło: <http://geoserwis.gdos.gov.pl/mapy/>

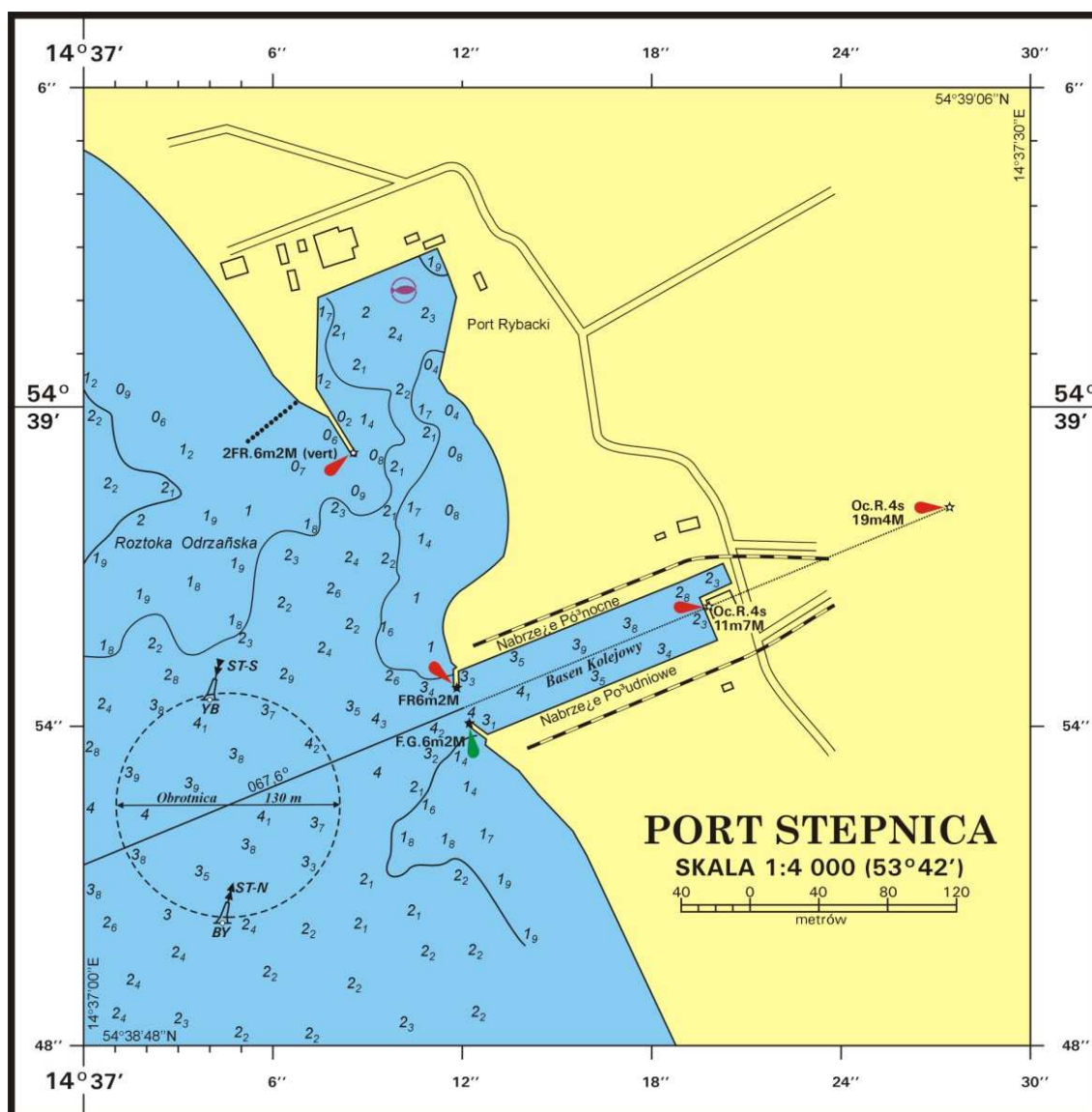
Zalew Szczeciński odgrywa ważną rolę w transporcie wodnym. Przez Zalew prowadzi szlak wodny do Szczecina. Zalew ma również duże znaczenie dla turystyki i rekreacji.

➤ **Rodzaj, cechy i skala planowanej inwestycji**

Planowane przedsięwzięcie tj. **przebudowa toru podejściowego** do Stepnicy przebiega na wewnętrznych wodach morskich: **od stawy 24 (znajdującej się na torze wodnym Świnoujście – Szczecin) do głowic falochronów Basenu Kolejowego poprzez parę pław ST1-ST2 wraz z obrotnicą – fot. 1- 6 - zał. 2, ryc. 5, 6.**

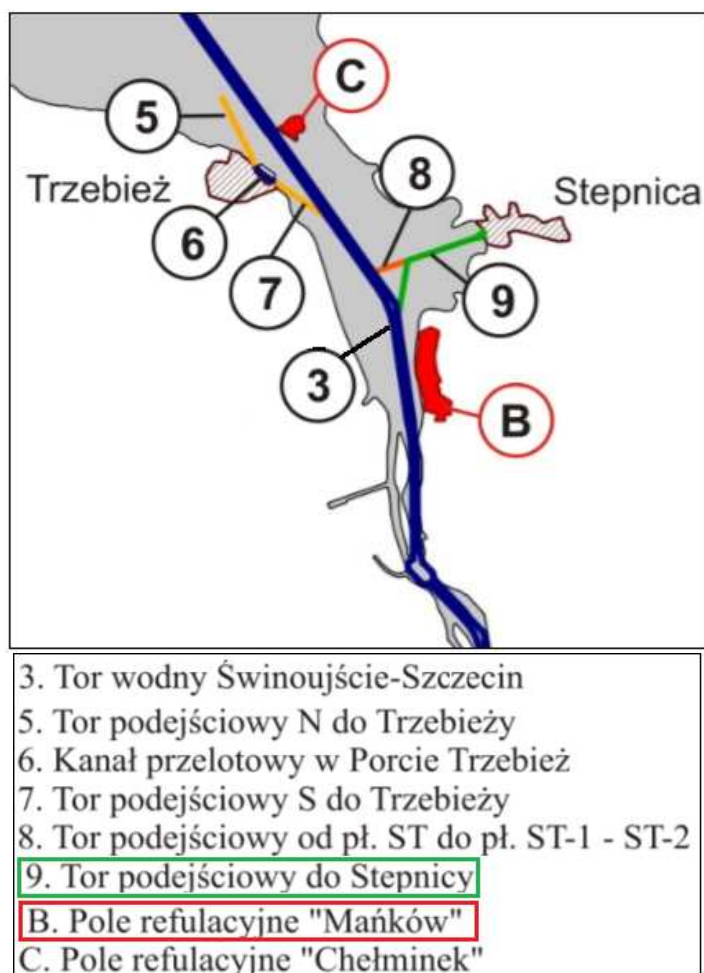
Rycina 5. Zasięg planowanej inwestycji (tor podejściowy do Stepnicy) na tle fragmentu mapy morskiej (Arkusz 5 - Roztoka Odrzańska; skala 1:40 000).

Rycina 6. Lokalizacja portu w Stepnicy – tor podejściowy, wraz z obrotnicą, na tle mapy nawigacyjnej portu.

Jest on skomunikowany z innymi torami wodnymi. Do portu w Stepnicy prowadzą dwa podejścia: północne i południowe (ryc. 7).

Podejście południowe, (które jest przedmiotem inwestycji) – rozpoczyna się od stawy „24” usytuowanej na Zakręcie Mańkowskim toru wodnego Świnoujście – Szczecin. Pomiędzy stawą „24” rozpoczynającą podejście południowe, a parą pław „ST – 1” i „ST – 2” (kierunek 006°). Kierunek 067,6° wyznacza nabieżnik świetlny „Stepnica – Port” na odcinku od pław „ST – 1” i „ST – 2” (ryc. 5).

Rycina 7. Skomunikowanie toru podejściowego do Stepnicy z innymi torami wodnymi. Najbliżej położone pola refulacyjne.

Planowana inwestycja polegać będzie na zmianie parametrów technicznych infrastruktury określonej w Zarządzeniu Nr 3 Dyrektora Urzędu Morskiego w Szczecinie z dnia 7 października 2004 roku w sprawie określenia infrastruktury zapewniającej dostęp do portów morskich w Dziwnowie, Kamieniu Pomorskim, Lubiniu, Mrzeżynie, Nowym Warpnie, Policach, **Stepnicy**, Trzebieży, Wapnicy i Wolinie oraz do przystani morskich w Międzyzdrojach, Niechorzu i Rewalu.

Wg ww. zarządzenia obecnie w skład infrastruktury zapewniającej dostęp do portu w Stepnicy wchodzi następujące tory wodne, obiekty, urządzenia i instalacje:

- 1) tory wodne wraz ze związanymi z ich funkcjonowaniem obiektami, urządzeniami i instalacjami:
  - a) tor podejściowy od toru wodnego Świnoujście – Szczecin od pławy ST do pary pław ST-1 - ST-2 o parametrach: długość – 1,12 km, szerokość w dnie – 35 m i głębokość – 3 m,
  - b) **tor podejściowy od stawy 24 do głowic falochronów Basenu Kolejowego poprzez parę pław ST1-ST2 o parametrach: długość – 4,27 km, szerokość w dnie – 35 m i głębokość – 4 m,**
  - c) **obrotnica o parametrach: średnica – 130 m i głębokość – 4 m,**
  - d) tor do Basenu Rybackiego o parametrach: długość – 120 m, szerokość w dnie – 30 m i głębokość – 2 m;

- 2) stałe i pływające znaki nawigacyjne:
  - a) nabieżnik Stepnica – 2 światła,
  - b) pławy świetlne i nieświecące – 9 sztuk;
- 3) urządzenia i instalacje: oświetlenie i system zasilania energetycznego obiektów wymienionych w pkt 2.

Zamierzenie inwestycyjne polegać będzie na:

- a) pogłębieniu toru podejściowego od stawy 24 do głowic falochronów Basenu Kolejowego poprzez parę pław ST1-ST2 do głębokości – 4,5 m oraz ewentualnym poszerzeniu tego toru - do ok. 40 m;
- b) pogłębieniu obrotnicy do głębokości – 4,5 m, oraz ewentualnym zwiększeniu średnicy obrotnicy - do ok. 160 m.

Dokładne parametry dotyczące zwiększenia średnicy obrotnicy oraz ewentualnego zwiększenia szerokości toru podejściowego do Portu w Stepnicy będą znane po wykonaniu szczegółowego opracowania: „Analiza nawigacyjna” dla planowanej inwestycji. Są to parametry techniczne nawigacyjne określające przestrzeń na wodzie, z którą nie wiążą się żadne prace hydrotechniczne.

W związku z powyższym planowana inwestycja dotyczyć będzie jedynie wykonania pogłębiarskich prac czerpalnych na torze podejściowym do portu w Stepnicy.

Dotychczasowy charakter infrastruktury (zapewniającej dostęp do portu) i jej dotychczasowe miejsce posadowienia nie ulegną zmianie. W niewielkim zakresie zmieniają się jej podstawowe parametry (głębokość toru i obrotnicy zostanie zwiększona o 0,5 m. Szerokość toru i średnica obrotnicy może zostać zwiększona (do parametrów, będących wynikiem szczegółowej „Analizy nawigacyjnej”).

Realizacja planowanej inwestycji ma na celu uzyskanie parametrów technicznych (głębokości i szerokości) toru podejściowego do Stepnicy oraz ewentualne zwiększenie średnicy obrotnicy, umożliwiających obsługę statków do 3200 GT, o wymiarach 115 m długości i 13,5 szerokości i zanurzeniu od 3,8 m do 4,0 m.

W praktyce oznacza to, że w porcie można byłoby obsługiwać statki, które zabierałyby od 2,5 do 3 tys. ton towaru. Spowoduje to minimum dziesięciokrotne zwiększenie możliwości przeładunkowych portu, poprawi jego atrakcyjność inwestycyjno-transportową oraz odzyska on zdolność konkurencyjną na rynku usług portowych.

Potrzeba realizacji inwestycji wynika z niskiej konkurencyjności województwa zachodniopomorskiego. Pomimo korzystnego położenia geograficznego region ten nie wykorzystuje swojego potencjału, jakim niewątpliwie jest dostępność do międzynarodowych torów wodnych za pośrednictwem portów Zalewu Szczecińskiego. Obecnie akwen ten jest słabo wykorzystywany, zarówno pod względem żeglugi transportowej, pasażerskiej jak i turystyki. Szczególny problem stanowi niski poziom oferty transportowej i pasażerskiej Zalewu Szczecińskiego. Jedną z głównych przyczyną tej sytuacji są zbyt słabe warunki żeglugi wynikające ze złego stanu torów wodnych oraz infrastruktury hydrotechnicznej portów. Sytuacja ta stanowi istotne zagrożenie dla efektywności transportu morskiego i śródlądowego w regionie. Zbyt mała głębokość torów wodnych sprawia, że akwen ten jest słabo dostępny dla większych jednostek transportowych i pasażerskich.

3. Powierzchnia zajmowanej nieruchomości, a także obiektów budowlanych oraz dotychczasowy sposób ich wykorzystywania i pokrycie nieruchomości szatą roślinną

➤ Powierzchnia zajmowanej nieruchomości i obiektach budowlanych

Całkowita powierzchnia działki nr 4/5, obręb 0001 Zalew Szczeciński, w obrębie której planowana jest inwestycja łącznie wynosi ok. ok. 9 671,7 ha.

Działka stanowi teren wód morskich wewnętrznych, której właścicielem jest Skarb Państwa. Jest ona w trwałym zarządzie Urzędu Morskiego w Szczecinie.

Obecnie tor podejściowy do Stepnicy „zajmuje powierzchnię” ok. 14,95 ha obszaru działki (0,035 km szerokości x 4,27 km długości), z kolei obrotnica ok. 1,33 ha (której średnica wynosi: 0,13 km). Daje to łączną wartość ok. 16,28 ha obszaru wód na tym odcinku przez tor podejściowy do Stepnicy od stawy 24 do głowic falochronów Basenu Kolejowego poprzez parę pław ST1-ST2 wraz z obrotnicą. Wartość ta stanowi ok. 0,16 % zajęcia ogólnej powierzchni działki.

W obrębie obszaru objętego planowaną inwestycją brak jest obiektów budowlanych, poza istniejącym oznakowaniem nawigacyjnym.

➤ Dotychczasowy sposób wykorzystywania terenu i obiektów budowlanych

Planowane przedsięwzięcie przewidziane do modernizacji wchodzi w skład infrastruktury zapewniającej dostęp do portu.

Gmina Stepnica jako właściciel portu morskiego w Stepnicy przeprowadziła kapitalny remont portu który zwiększył możliwość przeładunkową do 300 tys. ton rocznie, jednak obecne parametry toru podejściowego do Stepnicy (35 m szerokości i 4,0 m głębokości), pozwalają na obsługę jedynie barek śródlądowych.

Zgodnie z opracowaniem: „Analiza nawigacyjna dla portu w Stepnicy – uzupełnienie”, Tomasz Mossur, 2013 r.” maksymalnymi jednostkami mogącymi poruszać po przedmiotowym torze wodnym, zapewniającym dostęp do Portu w Stepnicy, oraz mogącymi wejść do tego Portu w chwili obecnej są:

- **Jednostki morskie, o wymiarach (typ Vołgobaut, Sormovskiy, Omskiy):**
  - Długość całkowita 115,0 m,
  - Szerokość całkowita 13, 5 m,
  - $GT \leq 3200$ t,
  - Zanurzenie maksymalne wg aktualnych sondaży;
- **Jednostki śródlądowe- zestaw pchany (pchacz+ barki), o wymiarach:**
  - Długość całkowita 125,0 m,
  - Szerokość całkowita 9,50 m,
  - Zanurzenie maksymalne wg aktualnych sondaży;
- **Barki motorowe, o wymiarach:**
  - Długość całkowita 96,0 m,
  - Szerokość całkowita 9,50 m,
  - Zanurzenie maksymalne wg aktualnych sondaży.

Maksymalne GT jednostki nie może przekraczać 3200.

Projekt będzie realizowany na terenie będącym w trwałym zarządzie Urzędu Morskiego w Szczecinie oraz na morskich wodach wewnętrznych, do których zalicza się między innymi zgodnie z art. 4 Ustawy z dnia 21 marca 1991 r. o obszarach morskich Rzeczypospolitej Polskiej i administracji morskiej (Dz. U. z 2016 r. poz. 2145, ze zm.) część Zalewu Szczecińskiego wraz ze Świną i Dziwną oraz Zalewem Kamieńskim, znajdująca się na wschód od granicy państwowej między Rzeczpospolitą Polską a Republiką Federalną Niemiec, oraz rzeka Odra pomiędzy Zalewem Szczecińskim a wodami portu Szczecin.

W obrębie obszaru objętego planowaną inwestycją brak jest obiektów budowlanych.

➤ **Pokrycie terenu (nieruchomości) szatą roślinną**

Teren objęty opracowaniem znajduje się na obszarze tzw. **estuarium Odry**, na który składają się od południa ujście Odry do Zalewu Szczecińskiego, **Zalew Szczeciński**, Zalew Kamieński wraz z cieśniną Dziwną, delta wsteczna cieśniny Świny oraz odcinki podejściowe z Zatoki Pomorskiej do portów w Świnoujściu i Kamieniu Pomorskim. Inwentaryzacją objęto tor podejściowy do Stepnicy, stanowiący jeden z wielu ciągów wodnych szlaków komunikacyjnych (ryc. 3, 4).

Wg regionalizacja geobotanicznej (wg Matuszkiewicza, 2008) teren ten leży w obrębie:

- Państwa: Holarktyka;
- Obszaru: Euro – Syberyjskiego;
- Prowincji: Środkowoeuropejskiej;
- Podprowincji: Południowobałtyckiej
- Działu: Pomorskiego;
- Krainy: Pobrzeża Południowobałtyckiego;
- Okręgu: Niziny Szczecińskiej;
- Podokręgu: Zalewu Szczecińskiego.

Planowane przedsięwzięcie dotyczy głównie wykonaniaprac poprawiających dostęp do portu, który znajduje się w zachodniej części wsi Stepnica (3, 4). Port obszarem zurbanizowanym, gdzie najbliższe zabudowania mieszkalne oddalone są o ok. 130 m na południowy-wschód (lecz stricte nie jest to przedmiot inwestycji). W ramach planowanej inwestycji poszerzone i pogłębione zostaną: średnica obrotnicy i tor podejściowy od istniejącego już pirsu i basenu na wodach Zatoki Stepnickiej i Roztoce Odrzańskiej, stanowiących **część wód Zalewu Szczecińskiego fot. 1-6, zał. 2.**

Należy tu wspomnieć, że na torze tym prowadzone są regularne roboty pogłębiarskie, które polegają na wybieraniu z dna gruntu (mieszanina wody i gruntu). Pobrany urobek, przetransportowany jest do na pole refulacyjne „Mańków”. Stałe dbanie o odpowiednie wymiary torów wodnych, w tym także toru podejściowego do Stepnicy jest nieodłącznym elementem bezpiecznej żeglugi. Jest on stale pogłębiany do głębokości 4 m i szerokości 35 m, a średnica obrotnicy do 130 m.

Obszar toru wodnego podejściowego wraz z wyznaczonym buforem badawczym, w którym zawiera się planowana inwestycja pozbawiona jest gatunków roślin. Wynika to z warunków fizycznych i geomorfologicznych badanego obszaru (głębokość, ograniczona dostępność światła, silne falowanie, słaba przezroczystość wody) powiązanych z antropopresją (okresowa konserwacja tej drogi morskiej oraz stałe użytkowanie toru przez jednostki pływające, eutrofizacja). Flora roślin naczyniowych Zalewu Szczecińskiego zajmuje strefę brzegową (litoralną) oraz miejsca wyłycone. Gatunki roślin stwierdzone na

obszarze toru wodnego podejściowego oraz przyległej stref, o którą ma zostać powiększony tor to fragmenty roślin niezwiązane trwale z tym miejscem, a prawdopodobnie przeniesione przez fale, jednostki pływające, ptaki itp. Poniżej, przy okazji charakterystyki siedliska przyrodniczego wymieniono rośliny naczyniowe występujące najbliżej badanego obszaru, będące jednak poza strefą bezpośredniego oddziaływania planowanej inwestycji.

Królestwo roślin (szatę roślinną) w obrębie obszaru planowanej inwestycji planowanej inwestycji reprezentuje fitoplankton. W niniejszej karcie informacyjnej przedsięwzięcia posłużono się wynikami badań, pochodzącymi z inwentaryzacji przyrodniczej dla potrzeb sporządzenia prognozy oddziaływania na środowisko dla projektu Programu Wieloletniego pn. „Utrzymanie morskich dróg wodnych w rejonie ujścia Odry w latach 2014 - 2026”, wykonanej w 2014 r. przez Wydział Biologii Uniwersytetu Szczecińskiego. Na potrzeby sporządzenia tej dokumentacji wykonano także badania fitoplanktonu m.in. w obrębie obszaru planowanej inwestycji (stanowisko – ST-2 – tj. Stepnica: dalba 24 - pł. ST2, tor podejściowy do Stepnicy z obrotnicą):

Stanowisko	Koordynaty N	Koordynaty E	Data wiosna	Data jesień
ST 2	53°38'24"	14°35'09"	14.04.2014	18.09.2014

W obrębie tego stanowiska pobrano próby osadu dennego, fitoplanktonu i bentosu.

W wodach Zalewu Szczecińskiego i Rostki Odrzańskiej, przez którą przebiega przedmiotowy tor podejściowy fitoplankton właściwy (plankton roślinny, autotroficzny) występują następujące grupy taksonomiczne: okrzemki (*Bacillariophyta*), zielenice (*Chlorophyta*), sinice (*Cyanobacteria*), bruzdnice (*Dinoflagellata*), desmidie (*Desmidiiales*) oraz eugleniny (*Euglenophyta*). Jak wynika z otrzymanych wyników, najbardziej zróżnicowana pod względem taksonomicznym okazała się grupa okrzemek oraz grupa zielenic (tab. 1-6). Najmniej zróżnicowaną grupą były bruzdnice i eugleniny. Desmidii nie odnotowano na tym stanowisku.

Tabela 1.

Struktura dominacji fitoplanktonu stacji obszaru badań w sezonie wiosenno-letnim 2014 r.

Grupy taksonomiczne	Warstwa przy powierzchniowa	Warstwa przydenna
	%	%
OKRZEMKI	50,62	52,06
ZIELENICE	19,70	33,86
SINICE	29,57	13,51
BRUZDNICE	0,11	0,56
DESMIDIA	0,00	0,00
EUGLENINY	0,00	0,00
SUMA	100,00	100,00

Tabela 2.

Struktura dominacji fitoplanktonu stacji obszaru badań w sezonie jesiennym 2014 r.

Grupy taksonomiczne	Warstwa przy powierzchniowej	Warstwa przydenna
	%	%
OKRZEMKI	55,83	67,22
ZIELENICE	24,34	15,09
SINICE	17,69	13,03
BRUZNICE	2,14	2,12
DESMIDIA	0,00	0,00
EUGLENINY	0,00	2,54
SUMA	100,00	100,00

Tabela 3.

Struktura liczebności fitoplanktonu stacji obszaru badań w sezonie wiosenno-letnim 2014 r.

Grupy taksonomiczne	Warstwa przy powierzchniowej	Warstwa przydenna
	kom/dm ³ x10 ⁶	kom/dm ³ x10 ⁶
OKRZEMKI	8,74	4,92
ZIELENICE	3,40	3,20
SINICE	5,11	1,28
BRUZNICE	0,02	0,05
DESMIDIA	0,00	0,00
EUGLENINY	0,00	0,00
SUMA	17,27	9,45

Tabela 4.

Liczebności poszczególnych taksonów fitoplanktonu stacji obszaru badań w sezonie wiosenno-letnim 2014 r.

	Warstwa przy powierzchniowej	Warstwa przydenna
	kom/dm ³	kom/dm ³
OKRZEMKI		
<i>Amphora</i> spp.	36800	0
<i>Aulacoseira</i> spp.	18400	310500
<i>Coscinodiscus</i> sp.	18400	24150
<i>Cyclotella</i> spp.	1702400	1276800
<i>Diatoma tenuis</i>	2298240	231150
<i>Fragilaria crotonensis</i>	1447040	58650
<i>Fragilaria</i> spp.	64400	1542800
<i>Melosira</i> spp.	425600	532000
<i>Navicula</i> spp.	170240	106400
<i>Nitzschia</i> spp.	202400	93150
<i>Skeletonema</i> spp.	1361920	0
<i>Stephanodiscus</i> spp.	766080	585200
<i>Thalassiosira</i> spp.	230000	158700
ZIELENICE		
<i>Chlorella vulgaris</i>	680960	1064000
<i>Coelastrum astroideum</i>	82800	0

Zielenice kokoidalne indet.	766080	532000
<i>Lagerheimia</i> spp.	170240	0
<i>Monoraphidium contortum</i>	340480	106400
<i>Scenedesmus acuminatus</i>	0	27600
<i>Scenedesmus</i> spp.	1021440	193200
<i>Tetrastrum</i> sp.	340480	1276800
SINICE		
<i>Chroococcus turgidus</i>	255360	0
<i>Chroococcus</i> sp.	85120	0
<i>Limnothrix redekei</i>	2553600	1276800
<i>Pseudoanabaena</i> sp.	1702400	0
Sinice kokoidalne indet.	85120	0
<i>Woronichinia</i> spp. cenobia 5x5 µm	425600	0
BRUZDNICE		
Dinoflagellata sp	18400	53200
SUMA	17270000	9449500

Tabela 5.

Struktura liczebności fitoplanktonu stacji obszaru badań w sezonie jesiennym 2014 r.

Grupy taksonomiczne	Warstwa przypowierzchniowa	Warstwa przydenna
	kom/dm ³ x10 ⁶	kom/dm ³ x10 ⁶
OKRZEMKI	4,43	6,75
ZIELENICE	1,93	1,52
SINICE	1,40	1,31
BRUZDNICE	0,17	0,21
DESMIDIA	0,00	0,00
EUGLENINY	0,00	0,26
SUMA	7,94	10,04

Tabela 6.

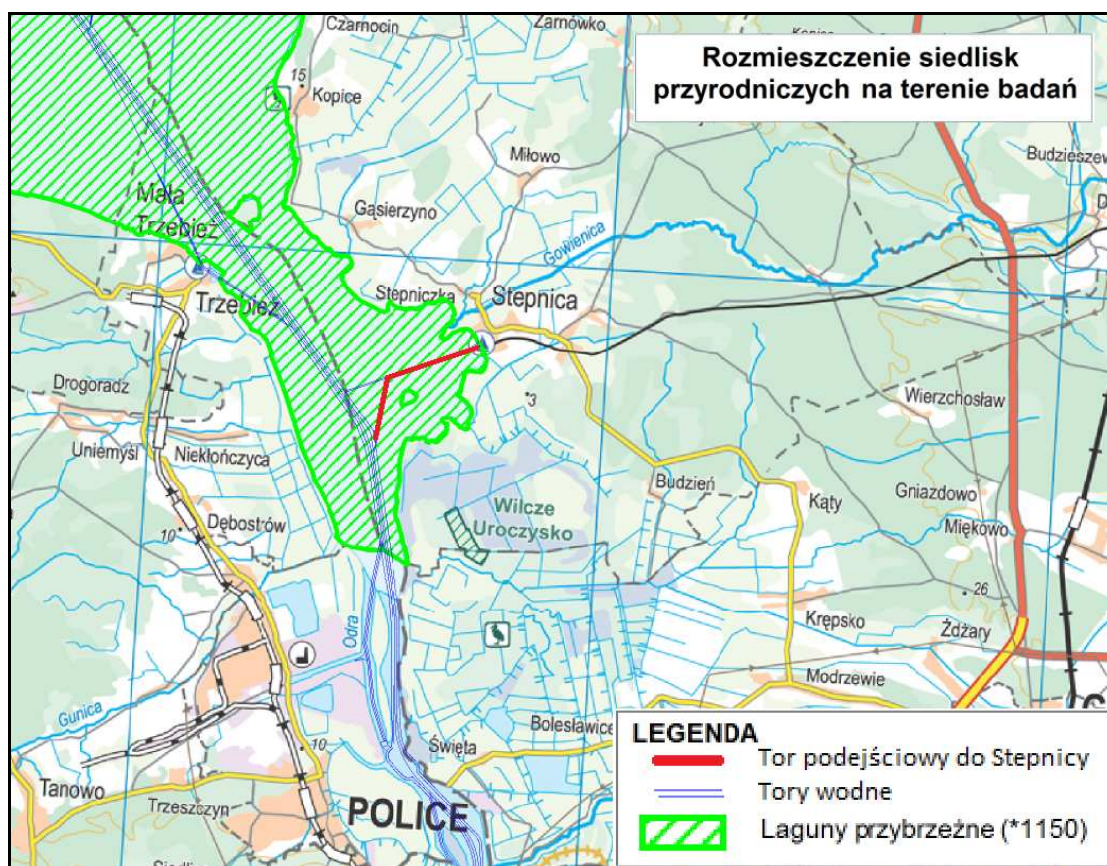
Liczebności poszczególnych taksonów fitoplanktonu stacji obszaru badań w sezonie jesiennym 2014 r.

	Warstwa przypowierzchniowa	Warstwa przydenna
	kom/dm ³	kom/dm ³
OKRZEMKI		
<i>Aulacoseira</i> spp.	656880	3064320
<i>Coscinodiscus</i> sp.	11040	5520
<i>Cyclotella</i> spp.	2808960	2553600
<i>Fragilaria crotonensis</i>	49680	0
<i>Fragilaria</i> spp.	66240	510720
<i>Navicula</i> spp.	11040	16560
<i>Nitzschia</i> spp.	115920	55200
<i>Stephanodiscus</i> spp.	553280	297920
<i>Thalassiosira</i> spp.	160080	242880

ZIELENICE		
<i>Chlorella vulgaris</i>	127680	212800
<i>Kirchneriella</i> sp.	0	127680
Zielenice kokoidalne indet.	42560	170240
<i>Monoraphidium contortum</i>	85120	0
<i>Oocystis</i> spp.	340480	0
<i>Pediastrum boryanum</i>	0	595840
<i>Pediastrum duplex</i>	88320	176640
<i>Scenedesmus acuminatus</i>	44160	22080
<i>Scenedesmus</i> spp.	353280	209760
<i>Tetrastrum</i> sp.	851200	0
SINICE		
<i>Aphanocapsa</i> spp. cenobia 5x5 µm	595840	0
<i>Chroococcus turgidus</i>	0	66240
<i>Chroococcus</i> spp.	85120	0
<i>Merismopedia glauca</i>	0	680960
<i>Microcystis</i> spp.	0	49680
Sinice kokoidalne indet.	723520	510720
BRUZDNICE		
<i>Dinoflagellata</i> spp.	170240	212800
EUGLENINY		
<i>Euglena</i> spp.	0	255360
SUMA	7940640	10037520

Podsumowując należy stwierdzić, iż wyniki analizy jakościowej i ilościowej fitoplanktonu z ww. opracowania nie odbiegają znacząco od uzyskanych w pracach badawczych prowadzonych w tym obszarze w latach wcześniejszych lub od tych uzyskanych przez innych autorów. Występujące różnice wpisują się w naturalną zmienność tego zespołu ekologicznego, który w wodach Zalewu Szczecińskiego charakteryzuje się bardzo silną, wyrażaną jakościowo i ilościowo, zmiennością sezonową i przestrzenną w zależności od warunków hydrometeorologicznych panujących w danym czasie. Jednocześnie, nie można także stwierdzić, że zespoły fitoplanktonu znajdujące się w próbach wody pobranej z toru wodnego wykazują istotne cechy zaburzenia, wynikające z np. z dotychczasowej eksploatacji.

Cały obszar planowanej inwestycji leży na wodach Zalewu Szczecińskiego, które stanowią **siedlisko chronionym** w ramach sieci Natura 2000 „Zalew Szczeciński” PLB320009 oraz „Ujście Odry i Zalew Szczeciński” PLH320018, o nazwie ***Zalewy i jeziora przymorskie (laguny)(kod 1150) – ryc. 8; fot. 1-6, zał. 2.**

Rycina 8. Lokalizacja toru podejściowego do Stepnicy oraz innych torów wodnych na względem chronionych siedlisk przyrodniczych.

Siedlisko przyrodnicze *1150 stanowią „przybrzeżne płytkie zbiorniki wód słonawych o zmiennym zasoleniu, całkowicie lub częściowo odizolowane od morza” (Zalewska-Gałosz 2010, Interpretation manual... 2013). Zbiorniki wodne zaliczane do siedliska 1150 cechują się stosunkowo dużym wpływem wód słodkich, a niewielkim morskich oraz dominacją gatunków słodkowodnych. Ich zasolenie jest zmienne, przynajmniej okresowo mieszczące się w zakresie typowym dla wód słonawych. Są one w większości duże i płytkie, a w związku z tym polimiktyczne. Ich wody są eutroficzne, cechują się słabą przezroczystością i dobrym natlenieniem w całym profilu głębokości. Fitoplankton jest bogaty, zdominowany przez słodkowodne gatunki zielenic, sinic i okrzemek. Roślinność podwodna najczęściej skąpo wykształcona i zdominowana jest przez pospolite słodkowodne gatunki wód eutroficznych (m.in. rdestnice *Potamogeton sp.*, wywłócznik kłosowy *Myriophyllum spicatum*, rogatki sztywne *Ceratophyllum demersum*) tworzące typowe dla siebie, aczkolwiek często mało zwarte fitocenozy. Znacznie rzadszym elementem roślinności w tej grupie zbiorników są ramienice *Characeae* i tworzone przez nie fitocenozy (tzw. „łąki ramienicowe”). Roślinność szuwarowa wykształcona jest w postaci rozległych i zwartych fitocenz. Najczęstszymi jej elementami są szuwały trzcinowe (zespół *Phragmitetum australis*) i oczeretowe (zespół *Scirpetum lacustris*), częste są także inne zbiorowiska ze związku *Phragmition*, a także fitocenozy ze związku *Magnocaricion*. Nymfeidy reprezentowane są m.in. przez grążela żółtego *Nuphar lutea*, grzybień białe *Nymphaea alba*, grzybieńczyk wodny *Limnanthemum nymphoides*. Rośliny te tworzą własne fitocenozy, w szczególności w miejscach osłoniętych przed falowaniem, stanowią także element fitocenz szuwarowych. Nieczęstym składnikiem roślinności są zbiorowiska halofilne: zbiorowisko z zamętnicą błotną z podgatunku *Zannichellia palustris ssp. Pedicellata* czy szuwar sitowca nadmorskiego *Scirpetum maritimi*.

Skład zoobentosu zależy od typu podłoża, istotnymi jego składnikami są skąposzczety (Oligochaeta) i ochotkowate (*Chironomidae*), a spośród mięczaków małże (*Bivalvia*). Stałym składnikiem ichtiofauny są gatunki słodkowodne (głównie karpowate), gatunki dwuśrodowiskowe i morskie reprezentowane są zazwyczaj nielicznie (Nagengast i Warzocha 2004).

W obrębie siedliska wyróżnione są dwa podtypy: 1150-1 Zalewy oraz 1150-2 Jeziora przybrzeżne. **Zalew Szczeciński (z Zalewem Kamieńskim) stanowi podtyp 1150-1.**

Brzegi Zalewu Szczecińskiego porastają zbiorowiska roślinności naczyniowej charakterystyczne dla zbiorników słodkowodnych. W pasie roślin wynurzonych (szuwały i oczerety) dominuje trzcina pospolita *Phragmites australis* oraz sitowie *Schoenoplectus lacustris*. Wśród roślin zanurzonych dominują rdestnice (r. grzebieniasta *Potamogeton pectinatus*, r. przesyta *P. perfoliatus* i potyskująca *P. lucens*, r. kędzierzawa *P. crispus*), wywłócznik kłosowy *Myriophyllum spicatum*, rogatek sztywny *Ceratophyllum demersum*, wywłócznik okółkowy *Myriophyllum verticillatum*, włosienicznik krótkolistny *Batrachium circinatum* i osoka aloesowata *Stratiotes aloides*. Zbiorowiska roślinności o liściach pływających tworzą: grązel żółty *Nuphar lutea*, grzybienie białe *Nymphaea alba* i grzybieńczyk wodny *Limnanthemum nymphoides*. Roślinność wodną reprezentuje także salwinia pływająca *Salvinia natans*, kotewka orzech wodny *Trapa natans*, a także jedne z najmniejszych na świecie roślin naczyniowych – rzęsa drobna *Lemna minor* i rzęsa trójrowkowa *Lemna trisulca*. Towarzyszą im jeżogłówka gałęzista *Sparganium erectum*, sitowiec nadmorski *Bulboschoenus maritimus* i wiele innych. W planktonie roślinnym dominują słodkowodne gatunki okrzemek i sinic. Do rzadkich gatunków roślin, podawanych w literaturze należą m.in. grzybienie północne *Nymphaea candida* oraz grzybieńczyk wodny *Nymphoides peltata*.

Jest to jeden z cenniejszych typów siedlisk przyrodniczych w Unii Europejskiej, posiadający rangę siedliska priorytetowego. Aktualny stan zasobów ww. siedliska 1150-1 jest dobry. W pełni rozpoznana jest specyfika hydrologiczna i hydrochemiczna obiektu, znana jest także, specyfika biocenotyczna. Siedlisko objęte zostało PMŚ i ma wykonaną ocenę stanu ochrony. Stan ten oceniony został jako niezadowolający (ocena ogólna U1, Zalewska-Gałosz 2013). W 2016 roku Instytut Morski w Gdańsku przeprowadził badania w ramach projektu pn. "Pilotażowy monitoring morskich siedlisk i gatunków chronionych w latach 2015-2018", w wyniku których dokonana zostanie ocena stanu zachowania tego siedliska.

Ww. siedlisko nie jest zagrożone przez planowaną inwestycję, ponieważ planowany projekt poszerzenia toru wodnego umożliwiającego dostęp do Portu w Stepnicy zawiera się głównie w obecnym pasie toru istniejącego i w żaden sposób nie koliduje z roślinnością stanowiącą zakres ochrony tych siedlisk.

Na planowanym torze nie występuje roślinność naczyniowa - inwestycja nie koliduje z roślinnością objętą na podstawie Rozporządzenia w sprawie ochrony gatunkowej roślin z dnia 9 października 2014 r. (Dz. U. 2014 r. poz. 1409).

4. Rodzaj technologii

Nieodłącznym elementem bezpiecznej żeglugi jest stałe dbanie o gabaryty (głębokość i szerokość) torów wodnych, w tym także toru podejściowego do Stepnicy. Jest on cyklicznie pogłębiany do głębokości około 4 m.

Sprowadza się to do regularnego prowadzenia robót pogłębiarskich, które polegają na wybieraniu z dna gruntu (mieszanka wody i gruntu). Pobrany urobek, po załadowaniu go do ładowni pogłębiarki lub szalandy, przetransportowany jest do miejsc rozładunku tj. przystani refulacyjnej (estakady) przy polu refulacyjnym „Mańków”. Rozładunek następuje przez pobór wody zaburtowanej do procesu refulowania i wypompowaniu powstałej pulpy na pole odkładu.

Na polu następuje sedymentacja części stałych zawartych w mieszaninie wodno-gruntowej. Po okresie sedymentacji woda poprzez urządzenia przepustowe- mniczy odprowadzana jest przez rów opaskowy lub nieużytki do rzeki Krępa, która wpływa do Zalewu Szczecińskiego.

Wyżej opisane prace pogłębiarsko-czerpalne i refulacyjne wykonywane są na podstawie pozwolenia wodno-prawnego z dnia 30 marca 2016 r., wdana przez Marszałka Województwa Zachodniopomorskiego (znak WOŚ.II.7322.7.21.2015.WI) (zał. 1).

Pole refulacyjne „Mańków”, którego administratorem jest Urząd Morski w Szczecinie położone jest w pasie technicznym brzegu morskich wód wewnętrznych (ryc. 7).

Celem przedsięwzięcia jest wykonanie prac czerpalnych na torze podejściowym do portu w Stepnicy. Pogłębianie toru wodnego i obrotnicy oraz zwiększenie jej średnicy wynika z obowiązku zachowania odpowiednich parametrów (głębokości i szerokości) torów wodnych, zapewnienia bezpiecznego uprawiania żeglugi, ale przede wszystkim z potrzeby zwiększenia efektywności transportu morskiego i śródlądowego w regionie. Zbyt mała głębokość toru wodnego sprawia, że akwen ten jest słabo dostępny dla większych jednostek transportowych i pasażerskich.

Realizacja projektu ma na celu uzyskanie parametrów technicznych (głębokości i szerokości) toru podejściowego do Stepnicy oraz ewentualne powiększenie średnicy obrotnicy, co umożliwi swobodną obsługę statków do 3200 GT o wymiarach 115 m długości i 13,5 szerokości i zanurzeniu od 3,8 m do 4,0 m.

Planowana jest przebudowa w niewielkim zakresie: zmienią się parametry toru podejściowego (głębokość toru i obrotnicy zostaną pogłębione o 0,5 m, szerokość toru oraz średnica obrotnicy zostaną zwiększone – parametry te będą wynikać ze szczegółowej Analizy nawigacyjnej).

W związku z powyższym planuje się wykonać szereg prac na torze podejściowym do portu w Stepnicy, polegających na robotach pogłębiarsko-czerpalnych. Technologia prowadzonych prac będzie identyczna do obecnej, opisanej powyżej.

Urobek powstały w wyniku prac pogłębienia toru wodnego zostanie przetransportowany i zeskładowany na polu refulacyjnym „Mańków”. Prace pogłębiarsko-czerpalne i refulacyjne wykonywane będą na podstawie Pozwolenia wodno-prawnego z dnia 30 marca 2016 r., wdana z upoważnienia Marszałka Województwa zachodniopomorskiego (znak WOŚ.II.7322.7.21.2015.WI) (zał. 1).

Urobek pochodzący z pogłębienia torów wodnych będzie badany. Zdeponowany na polu refulacyjnym grunt pobrany z dna toru podejściowego nie będzie zanieczyszczony i nie spowoduje negatywnych zmian w środowisku wodnym. Tak więc, zarówno grunt, jak i wody odkładane na pole refulacyjne nie będą negatywnie oddziaływały na wody powierzchniowe i podziemne.

5. Warianty przedsięwzięcia

Analizując zakres i rodzaj inwestycji przyjmuje się jedynie dwa warianty, mianowicie „**wariant realizacyjny**” oraz brak realizacji inwestycji - **wariant „zerowy” – nie realizacyjny**. Wszelkie wariantowanie projektowanego przedsięwzięcia nie ma uzasadnienia merytorycznego. Wynika to z faktu prowadzenia prac remontowych, modernizacji i robót hydrotechnicznych na bazie istniejących obiektów i wyznaczonego obszaru. Zakres prowadzonych prac zawsze jest poprzedzony analizami i pomiarami nawigacyjnymi, których zadaniem jest wskazanie możliwych rozwiązań technicznych dla żeglugi jednostek pływających. Głównym aspektem jest określenia bezpiecznych parametrów granicznych dla jednostek o danych określonych wartościach technicznych i konstrukcji tj. pojemność/tonaż, zanurzenie oraz możliwości manewrowe przy różnych występujących warunkach pogodowych.

Planowana przebudowa i modernizacja dotyczy istniejącej infrastruktury dostępowej – toru wodnego. Nie przeprowadzenie prac czerpalnych w celu pogłębienia toru podejściowego do portu w Stepnicy i pozostawienie go w obecnym stanie spowoduje dalsze pogorszenie jego parametrów technicznych. Dodatkowo zaniechanie prac naprawczych spowoduje ograniczenie sprawności i bezpieczeństwa żeglugi na Zalewie Szczecińskim.

Potrzeba realizacji inwestycji wynika z niskiej konkurencyjności województwa zachodniopomorskiego. Pomimo korzystnego położenia geograficznego region ten nie wykorzystuje swojego potencjału, jakim niewątpliwie jest dostępność do międzynarodowych torów wodnych za pośrednictwem portów Zalewu Szczecińskiego. W ramach akwenu jest zlokalizowanych kilka portów lokalnych, o danej specjalizacji przeładunkowej. Są to porty zajmujące się przeładunkiem nawozów mineralnych (Zespół Portów Police), porty zajmujące się przeładunkiem produktów rolnych – zbóż np. Stepnica oraz pozostałe porty ukierunkowane na gospodarkę rybacką oraz turystyczną. Poprawa dostępu do tych portów spowoduje np. odciążenie szlaków komunikacyjnych lądowych – drogi szybkiego ruchu/autostrady. Istotnym elementem jest rozwój turystyki wykwalifikowanej, który przyczynia się w istotny sposób do rozwoju gospodarczego.

Obecnie akwen ten jest słabo wykorzystywany, zarówno pod względem żeglugi transportowej, pasażerskiej jak i turystyki. Szczególny problem stanowi niski poziom oferty transportowej i pasażerskiej Zalewu Szczecińskiego. Jedną z głównych przyczyną tej sytuacji są trudne warunki żeglugi wynikające ze złego stanu torów wodnych oraz infrastruktury hydrotechnicznej portów. Sytuacja ta stanowi istotne zagrożenie dla efektywności transportu morskiego i śródlądowego w regionie. Zbyt mała głębokość torów wodnych sprawia, że akwen ten jest słabo dostępny dla większych jednostek transportowych i pasażerskich.

Realizacja projektu ma na celu uzyskanie parametrów technicznych toru podejściowego do Stepnicy umożliwiających obsługę statków do 3200 GT o wymiarach 115 m długości i 13,5 szerokości i zanurzeniu od 3,8 m do 4,0 m. W praktyce oznacza to, że w porcie można byłoby obsługiwać statki, które zabierałyby od 2,5 do 3 tys. ton towaru. Spowoduje to minimum dziesięciokrotne zwiększenie możliwości przeładunkowych portu, poprawi jego atrakcyjność inwestycyjno-transportową oraz odzyska on zdolność konkurencyjną na rynku usług portowych.

W odniesieniu do pola refulacyjnego w związku z tym, że jest to obiekt istniejący obecnie wykorzystywany, zakłada się jego dalsze użytkowanie zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa i wydanymi decyzjami (zał. 1). Składowanie refulatu pochodzącego z pogłębienia toru podejściowego do Stepnicy na innym polu refulacyjnym jest

środowiskowo nieuzasadnione, gdyż jest to najbliższe znajdujące się pole. Jest ono oddalone od planowanego przedsięwzięcia od ok. 0,8 do ok. 4 km. Transport na dalszą odległość mógłby wiązać się z dodatkowymi obciążeniami środowiskowymi.

W związku z powyższym pod względem środowiskowym nie występują merytoryczne argumenty o zastosowaniu wariantowości przedsięwzięcia tj. alternatywnego „wariantu środowiskowego”.

Wariant realizacyjny

Przyjęty wariant realizacyjny został zgodnie z opisem powyżej. Głównym argumentem za jego realizacją jest zapewnienie bezpieczeństwa żeglugi na podejściu do portu w Stepnicy. Rozwój szlaków żeglugowych na wewnętrznych wodach morskich zalewu szczecińskiego jest istotnym elementem rozwoju gospodarczego regionu, podniesienia jego konkurencyjności w tym konkurencyjności regionalnej w skali europejskiej. Z powodu lokalizacji Zalewu i dostępności do wód państwa sąsiedniego – Niemiec, rozwój portów basenu zalewu szczecińskiego jest celem strategicznym Polski oraz przyczynia się do rozwoju zrównoważonego regionu Pomorza zachodniego. W wyniku rozwoju szlaków żeglugowych wpłynie się na odciążenie szlaków komunikacyjnych lądowych (drogi utwardzone szybkiego ruchu/autostrady) poprzez przekierowanie transportu ładunków w szczególności drobnicowych.

Wariant alternatywny

W odniesieniu do wariantów alternatywnych można przyjąć możliwość innych rozwiązań spedycji towarów. W takim aspekcie mamy jedynie do dyspozycji alternatywne rozwiązania komunikacyjne na stałym lądzie – drogi utwardzone lub linie kolejowe. Są one ściśle uzależnione od wybudowanej infrastruktury, intensywności natężenia ruchu i efektywności transportowej – koszt transportu danego ładunku na jednostkę masy.

Transport wodny w takich porównaniach zawsze wykazywał się bardzo dobrymi wynikami, również w aspekcie środowiskowym np. takim jak zużycie paliwa. Oczywiście głównym mankamentem jest dostępność szlaków wodnych, a sam Zalew stanowi pod tym kontem bardzo atrakcyjny szlak komunikacyjny.

Dla samej technologii prowadzenia prac pogłębiarskich nie ma możliwości stosowania alternatywnych technologii, są jedynie metody wydobywania materiału z dna, których technologia jest zależna od ich struktury. Na potrzeby danych warunków dna stosuje się odpowiednią technologię pogłębiania, przy założeniu najlepszej dostępnej technologii. Tego typu prace i stosowana technologia jest ściśle uzależniona od warunków jakie panują na danym torze wodnym – warunków pogodowych, prądów morskich, struktury dna oraz wiejących wiatrów, ich siły i dominującego kierunku.

Biorąc powyższe uwarunkowania zastosowanie wariantów alternatywnych jest mocno ograniczone lub nie efektywne ekonomicznie i zarazem środowiskowo. Dlatego odstąpiono od przedstawienia wariantu alternatywnego dla przedmiotowej inwestycji.

Wariant optymalny środowiskowo

Zakłada się, że wariant realizacyjny jest najbardziej optymalnym rozwiązaniem realizacyjnym, a zarazem środowiskowym. Dobór rozwiązań technologicznych zapewnia optymalizację realizacji inwestycji, minimalizację wpływu na środowisko zarówno w fazie realizacyjnej jak i funkcjonowania przedsięwzięcia. Ponadto jego realizacja będzie przyczyniać się przede wszystkim do zapewnienia bezpieczeństwa żeglugi w szczególności przy podejściu do portu. Przedsięwzięcie stanowi inwestycje celu publicznego, która poza elementami bezpieczeństwa funkcjonowania ruchu jednostek pływających wpływa na podniesienie

konkurencyjności gospodarczej regionu zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju.

Wariant „zerowy” – nie realizacyjny

Wariant nie realizacyjny tzw. „zerowy” cechuje się brakiem oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko przez zaniechaniem jego realizacji. Ponieważ realizacja inwestycji przede wszystkim na celu bezpieczeństwa żeglugi na odcinku toru podejściowego do portu, brak realizacji oznaczać będzie narażenie życia ludzkiego oraz potencjalną możliwość wystąpienia wypadku morskiego. Obecnie tor wodny jest utrzymywany zgodnie z przepisami szczegółowymi i związane z tym oddziaływania występują. Podniesienie parametrów toru wodnego będzie jedynie polegało na niewiele większym wydobyciu urobku z dna i jego złożeniu, a pozostałe kwestie związane z eksploatacją pozostaną na obecnym poziomie. Biorąc pod uwagę że przedsięwzięcie jest inwestycją celu publicznego, polegającą na podniesieniu bezpieczeństwa funkcjonowania żeglugi, brak realizacji inwestycji nie jest brany pod uwagę.

6. Przewidywana ilości wykorzystywanej wody, surowców, materiałów, paliw oraz energii

Ilości wykorzystanych podczas inwestycji surowców, materiałów, paliw i energii zostaną szczegółowo określone na etapie sporządzenia technicznej dokumentacji budowlano – wykonawczej. Na tym etapie jest bardzo ciężko je oszacować. Większość robót będzie polegało na wydobyciu urobku z dna i zeskładowanie go na polu refulacyjnym „Mańków”. Prace pogłębieniowe są wykonywane cyklicznie w ramach prowadzeni prac konserwacyjnych torów wodnych, dlatego jedynym elementem, jaki zostanie zwiększony przy realizacji inwestycji jest zużycie paliwa przez jednostki pływające wykonujące prace pogłębiarskie. Wielkość zużywanego paliwa będzie ściśle zależna od czasu wykonywanych prac, warunków pogodowych na danym akwenie oraz zakresu prac, jakie będą w danym okresie realizowane.

Pozostała media, takie jak:

- energia elektryczna – wytwarzana na miejscu w ramach instalacji i powiązań technologicznych na danej jednostce pływającej w oparciu o lokalną jednostkę napędową – zakłada się wytworzenie energii jedynie na potrzeby własne niezbędne do prawidłowego funkcjonowania jednostki pływającej;
- woda – słodka według zapotrzebowania dla obsady załogi danej jednostki;
- woda technologiczna – w zależności od zastosowanej technologii prowadzenia prac pogłębiarskich, z czego ma to zastosowanie jedynie w przypadku rozwiązania technologiczne polegające na zastosowaniu pompy ssącej polega na przepompowywaniu wody pobranej wraz z urobkiem i jej odprowadzeniu poza jednostkę pływającą – zgodnie z przyjętymi rozwiązaniem technicznymi woda odprowadzana nie ulega żadnemu zanieczyszczeniu i jest zrzucana poza jednostkę, ponieważ jej skład nie ulega zmianie;
- ścieki bytowe – według zapotrzebowania obsady załogi danej jednostki – odprowadzane zgodnie z właściwymi przepisami na zasadzie przepompowania w porcie, jako ścieki i przekierowane na oczyszczalnię lub po odczyszczeniu zrzucana poza jednostkę pływającą, co jest regulowane na podstawie odpowiedniego atestu w zależności od wielkości i typu jednostki;
- odpady komunalne – według zapotrzebowania obsady załogi danej jednostki – przechowywane w odpowiednich pojemnikach, a następnie przekazywane w porcie podmiotowi uprawnionemu do odbioru tego typu odpadów.

7. Rozwiązania chroniące środowisko

Nie przewiduje się wystąpienia nadzwyczajnego zagrożenia środowiska przy właściwej eksploatacji projektowanej inwestycji.

Funkcjonowanie inwestycji związane jest z zastosowaniem i przestrzeganiem aktualnych przepisów prawnych w zakresie ochrony powietrza, gospodarki odpadami oraz odprowadzaniem ścieków, oraz prowadzeniem monitoringu, które skutecznie minimalizują możliwość wystąpienia negatywnego oddziaływania na środowisko.

Eksploatacja inwestycji nie wiąże się z wystąpieniem awarii.

Na etapie funkcjonowania inwestycji nie będą wytwarzane odpady komunalne oraz przemysłowe.

W projektowanym obiekcie nie będzie urządzeń, które mogłyby spowodować przekroczenie dopuszczalnego poziomu hałasu i co za tym idzie wpłynąć na zmianę klimatu akustycznego.

W projektowanej inwestycji nie przewiduje się stosowania urządzeń, które mogłyby spowodować przekroczenie dopuszczalnego poziomu oddziaływania pola elektromagnetycznego.

W celu dotrzymania obowiązujących norm hałasu, zastosowane będą rozwiązania techniczne, technologiczne i organizacyjne, takie jak:

- stosowanie nowoczesnych technologii o jak najmniejszej uciążliwości akustycznej,
- ograniczenie czasu pracy silników maszyn i sprzętu wykonującego prace pogłębiająco-czerpalne,
- stosowanie odpowiedniego systemu pracy i wyłączanie silniki urządzeń nie pracujących w danej chwili,
- minimalizowanie czasu pracy silników na najwyższych obrotach,
- nie przeciążanie maszyn oraz pojazdów,
- prowadzenie załadunku i rozładunku surowca na zgaszonym silniku pojazdów transportu,
- stosowanie nowoczesnego wyciszzonego sprzętu (pogłębiarki) i transportowego (barki),
- wykonywanie prac o zwiększonej emisji hałasu, w porze dziennej w godzinach 6 – 22.

Emisja do atmosfery będzie niezorganizowana pochodząca ze sprzętu tj. pogłębiarki i transportowego - barki. Emisja zanieczyszczeń do atmosfery podczas eksploatacji inwestycji związana będzie z procesami przeładunkowymi.

Wg ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach (Dz. U. 2016 poz. 1987) **urobek z pogłębiania toru wodnego nie jest odpadem**. Jest to dobry materiał o różnorodnym zastosowaniu, przede wszystkim do rekultywacji gleb, budowy wałów przeciwpowodziowych. Takie zastosowanie urobku na terenach doliny dolnej Odry ma miejsce już od początku XX wieku. Przeprowadzane regularnie badania na polu refulacyjnym „Mańków” wykazują, że składowany tu urodek nie jest zanieczyszczony metalami ciężkimi i substancjami chloroorganicznymi.

Urodek niezanieczyszczony może być składowany na polach refulacyjnych lub zatapiany w morzu, oczywiście z zachowaniem wymogów określonych Konwencją Helsińską.

Woda pobierana podczas pogłębiania i refulowania urobku, który w tym przypadku nie jest odpadem, nie będzie ściekiem, zatem nie będzie nim również podczas odprowadzania wód porefulacyjnych z pola.

Urobek pochodzący z pogłębiania toru wodnego będzie badany i deponowany na polu refulacyjnym „Mańków”. Według przeprowadzonych badań przez Instytut Morski w Gdańsku na potrzeby Urzędu Morskiego w Szczecinie (2015 r.) grunt pobrany z dna toru podejściowego do portu w Stepnicy, który zostanie zdeponowany na polu refulacyjnym, nie będzie zanieczyszczony i nie spowoduje negatywnych zmian w środowisku wodnym. Tak więc, zarówno grunt, jak i wody odkładane na pole refulacyjne nie będą negatywnie oddziaływały na wody powierzchniowe i podziemne.

Nie przewiduje się powstawania sytuacji awaryjnych zarówno w fazie przebudowy, jak i w fazie eksploatacji toru wodnego. Przewidywane awarie mogą być związane z awariami wynikającymi np. z wadliwego wykonawstwa urządzeń lub przedostania się do środowiska wód zaolejonych z jednostek pływających. Zostaną opracowane procedury postępowania w sytuacjach awaryjnych, aby do minimum zmniejszyć powstałe zagrożenia dla środowiska.

W trakcie trwania prac refulacyjnych na polu „Mańków” może dojść do przerwania grobli ziemnej, co może doprowadzić do wypłynięcia masy refulatu na sąsiadujące tereny. Dodatkowo może dojść do wypływu nadmiernych ilości wód porefulacyjnych porywających świeżo odłożony urobek w wyniku awarii urządzenia upustowego - mnicha lub poprzez zbyt nagłemu podniesieniu szandorów na stojakach. W takim przypadku należy bezzwłocznie zaprzestać procesu refulowania, powiadomić odpowiednie organy oraz rozpocząć likwidację przyczyn awarii.

Nie przewiduje się instalowania urządzeń pomiarowych rejestrujących ilości pobieranych i odprowadzanych wód. Są to nieznaczne ilości w stosunku do zasobów akwenu Zalewu Szczecińskiego.

Przedsięwzięcie nie będzie miało wpływu na klimat, ponieważ w wyniku procesu nie będą emitowane zanieczyszczenia, które posiadają miano gazów cieplarnianych wpływających na zmiany klimatu.

Oddziaływanie na obszary chronione i rozwiązania chroniące przedmioty ochrony tych obszarów oraz JCWP i środowisko gruntowo-wodne podczas realizacji i eksploatacji planowanej inwestycji omówiono w pkt. 10 niniejszej KIP.

Planowana inwestycja - przebudowa, polegająca na pogłębianiu toru wodnego, należąca do inwestycji celu publicznego, ze względu na skalę przedsięwzięcia nie będzie powodować ujemnego wpływu na stan środowiska samej działki inwestycyjnej (stanowiącej część Zalewu Szczecińskiego) i terenów sąsiednich.

Oddziaływanie w zakresie dóbr materialnych i kulturowych

Planowana inwestycja nie będzie w żaden sposób negatywnie oddziaływała na dobra materialne, zabytki i krajobraz kulturowy. Przedmiotowa inwestycja znajduje się poza obszarami lub strefami objętymi ochroną w zakresie dóbr kultury czy zabytków w związku, z czym tego typu oddziaływanie nie wystąpi.

8. Rodzaj i przewidywana ilości wprowadzanych do środowiska substancji lub energii przy zastosowaniu rozwiązań chroniących środowisko

Planowana inwestycja będzie wiązała się z nieznaczną emisją zanieczyszczeń do powietrza w fazie przebudowy toru, a także pomijalnie małą emisją hałasu związanych z realizacją inwestycji, która występować będzie także na etapie eksploatacji.

➤ **Powietrze**

Zgodnie z art. 85 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2017 r., poz. 519 ze zm.) ochrona powietrza polega na zapewnieniu jak najlepszej jego jakości, w szczególności przez:

- utrzymanie poziomów substancji w powietrzu poniżej dopuszczalnych dla nich poziomów lub co najmniej na tych poziomach,
- zmniejszanie poziomów substancji w powietrzu, co najmniej do dopuszczalnych, gdy nie są one dotrzymane;
- zmniejszanie i utrzymanie poziomów substancji w powietrzu poniżej poziomów docelowych albo poziomów celów długoterminowych lub co najmniej na tych poziomach.

Realizacja inwestycji w zakresie wpływu na powietrze atmosferyczne będzie wiązała się z niezorganizowaną emisją do atmosfery gazów i pyłów z jednostek napędowych pogłębiarek i szaland wykorzystywanych do wydobywania i transportu urobku z pogłębiania toru wodnego oraz maszyn obsługujących pole refulacyjne.

Należy mieć na uwadze, że oddziaływanie w przedmiotowym zakresie będzie miało charakter przejściowy, krótkookresowy i niezorganizowany, tj. prace będą prowadzone sukcesywnie na całej długości toru wodnego i nie będą lokalizacyjnie ograniczone do jednego miejsca.

Pośrednio może również wystąpić dodatkowa emisja do powietrza w wyniku zwiększenia częstotliwości kursowania statków, które w wyniku poprawy warunków technicznych torów będą częściej wpływały do portu w Stepnicy, do którego ten tor prowadzi. Na etapie sporządzania niniejszego opracowania jest praktycznie niemożliwa do oszacowania skala tego oddziaływania. Trudno, bowiem stwierdzić, w jakim stopniu zwiększy się wykorzystanie toru wodnego w wyniku poprawy stanu technicznego toru.

Mając powyższe na uwadze, nie prognozuje się żeby emisja gazów i pyłów z jednostek pływających oraz maszyn i urządzeń obsługujących pole refulacyjne spowodowana spalaniem oleju napędowego mogła znacząco wpłynąć na stan jakości powietrza.

Nie przewiduje się jednak, aby były to ilości znaczące, mogące mieć wpływ na stan powietrza atmosferycznego w regionie.

Mając powyższe na uwadze, nie prognozuje się wystąpienia znaczącego negatywnego oddziaływania planowanej inwestycji na powietrze.

➤ **Hałas**

Zgodnie z art. 112 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2017 r., poz. 519 ze zm.) ochrona przed hałasem polega na zapewnieniu jak najlepszego stanu akustycznego środowiska, w szczególności poprzez:

- utrzymanie poziomu hałasu poniżej dopuszczalnego lub co najmniej na tym poziomie,
- zmniejszenie poziomu hałasu, co najmniej do dopuszczalnego, gdy nie jest on dotrzymany.

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz. U. z 2014 r., poz. 112) nie określa się norm emisji hałasu, a standardy jakości środowiska, które muszą być osiągnięte w określonym czasie przez środowisko jako całość lub przez jego poszczególne elementy przyrodnicze (art. 3 pkt 34 ustawy z 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska). Standardy te odnoszą się do poszczególnych kategorii terenów wskazanych na podstawie przepisów prawa miejscowego lub, jeżeli takowe nie obowiązuje, do faktycznego zagospodarowania i wykorzystywania.

Realizacja przedsięwzięcia w zakresie wpływu na klimat akustyczny będzie wiązała się bezpośrednio z emisją hałasu:

- pogłębiarek i szaland wykorzystywanych do wydobycia i transportu urobku z pogłębiania torów wodnych,
- refulerów i innych maszyn obsługujących pola refulacyjne przeznaczone do składowania wydobytego urobku.

Funkcjonowanie przedsięwzięcia w zakresie wpływu na klimat akustyczny będzie wiązała się pośrednio z emisją hałasu:

- jednostek pływających (statków) wykorzystujących pogłębione tory wodne.

Emisję hałasu powodowanego pracą pogłębiarek i szaland wykorzystywanych do wykonywania prac czerpalnych i odkładu urobku można uznać za okresową i ograniczoną przestrzennie do miejsca, w którym aktualnie prowadzone są prace. W zdecydowanej większości tory wodne, przeznaczone do pogłębienia znajdują się w oddaleniu od terenów podlegających ochronie akustycznej, przede wszystkim takich jak zabudowa mieszkaniowa. W perspektywie długookresowej, prowadzone prace nie powinny wpływać negatywnie na klimat akustyczny terenów chronionych. Generalnie można przyjąć, że hałas powstający podczas pracy pogłębiarek i szaland jest porównywalny z hałasem powodowanym pracą silników przepływających jednostek i nie spowoduje w sposób znaczący pogorszenia klimatu akustycznego w rejonie wykonywanych prac pogłębiarskich.

Należy mieć na uwadze, że statki muszą spełniać wymagania zawarte w aktach prawa, normach i konwencjach. Zgodnie z art. 8.10 Dyrektywy 2006/87/EC, ustanawiającej wymagania techniczne dla statków żeglugi śródlądowej, hałas wytwarzany przez statek w ruchu nie może przekraczać 75 dB(A) w odległości 25 m w bok od burty statku, natomiast poza operacjami przeładunkowymi hałas wytwarzany przez statek stojący w miejscu nie może przekraczać 65 dB(A) w odległości 25 m w bok od burty statku.

Ponadto armatorzy statków zobowiązani są do przestrzegania w odniesieniu do swoich jednostek wielu innych wymagań ujętych m. in. w:

- Międzynarodowej konwencji o bezpieczeństwie życia na morzu z 1974 r. (SOLAS),
- Międzynarodowej konwencji o zanieczyszczaniu morza przez statki z 1973 r. (MARPOL),
- PN-EN 22922:1999 Akustyka - Pomiar hałasu emitowanego przez statki na śródlądowych drogach wodnych i w portach,
- PN-EN ISO 2922:2005 Akustyka. Pomiar dźwięku rozprzestrzeniającego się w powietrzu, emitowanego przez statki na wodach śródlądowych i w portach,
- ISO 2923:1996 Acoustics – Measurement of noise on board vessels.

Mając powyższe na uwadze, wpływ na stan klimatu akustycznego w trakcie prac związanych z pogłębianiem torów wodnych oraz ich wykorzystywaniem przez jednostki pływające, można uznać za krótkookresowy i przejściowy.

➤ **Pole elektromagnetyczne**

Sprzęt wykorzystywany do pogłębiania torów wodnych oraz do obsługi pól refulacyjnych nie wykorzystuje wysokich napięć (powyżej 60 kV).

Mając powyższe na uwadze, w związku przedsięwzięcia nie przewiduje się wystąpienia przekroczeń dopuszczalnych wartości składowej elektrycznej i magnetycznej pól elektromagnetycznych dla terenów przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową oraz miejsc dostępnych dla ludności, określonych w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 30 października 2003 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku oraz sposobów sprawdzania dotrzymania tych poziomów (Dz. U. nr 192, poz. 1883).

9. Transgraniczne oddziaływanie na środowisko

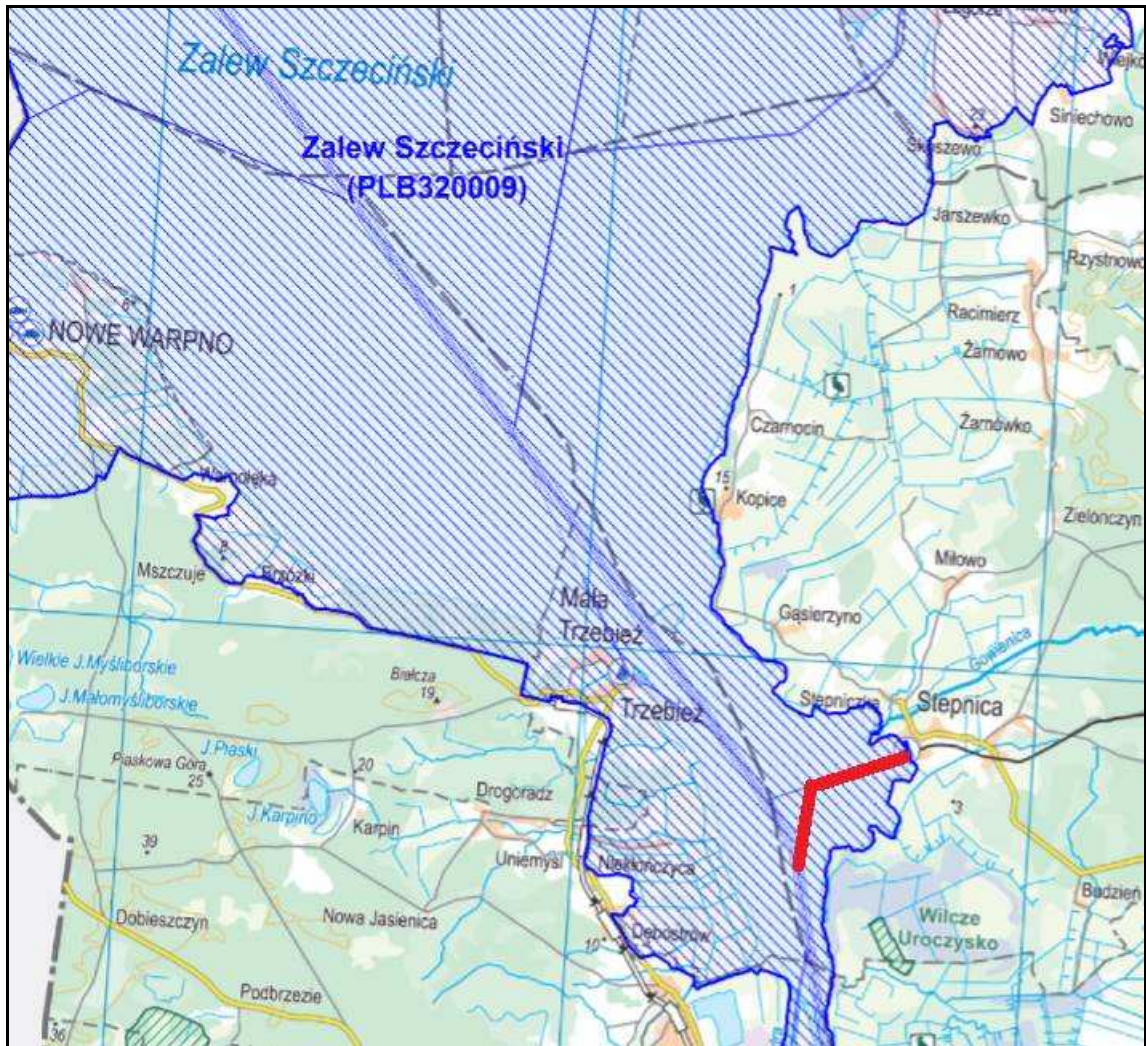
Biorąc pod uwagę lokalizację terenu planowanej inwestycji w stosunku do położenia względem granic kraju nie przewiduje się oddziaływania transgranicznego na środowisko. Zakres planowanej inwestycji pomimo stosunkowo niedużej odległości od granicy tj. ok. 18 km, przy zachodniej granicy województwa zachodniopomorskiego, **to oddziaływanie transgraniczne na środowisko nie będzie występowało.**

W związku z projektowanymi ustaleniami planowanej inwestycji, ze względu na odległość od granic sąsiednich państw, stwierdza się jednoznaczny brak możliwości wystąpienia transgranicznego oddziaływania na środowisko pochodzącego z terytorium Polski.

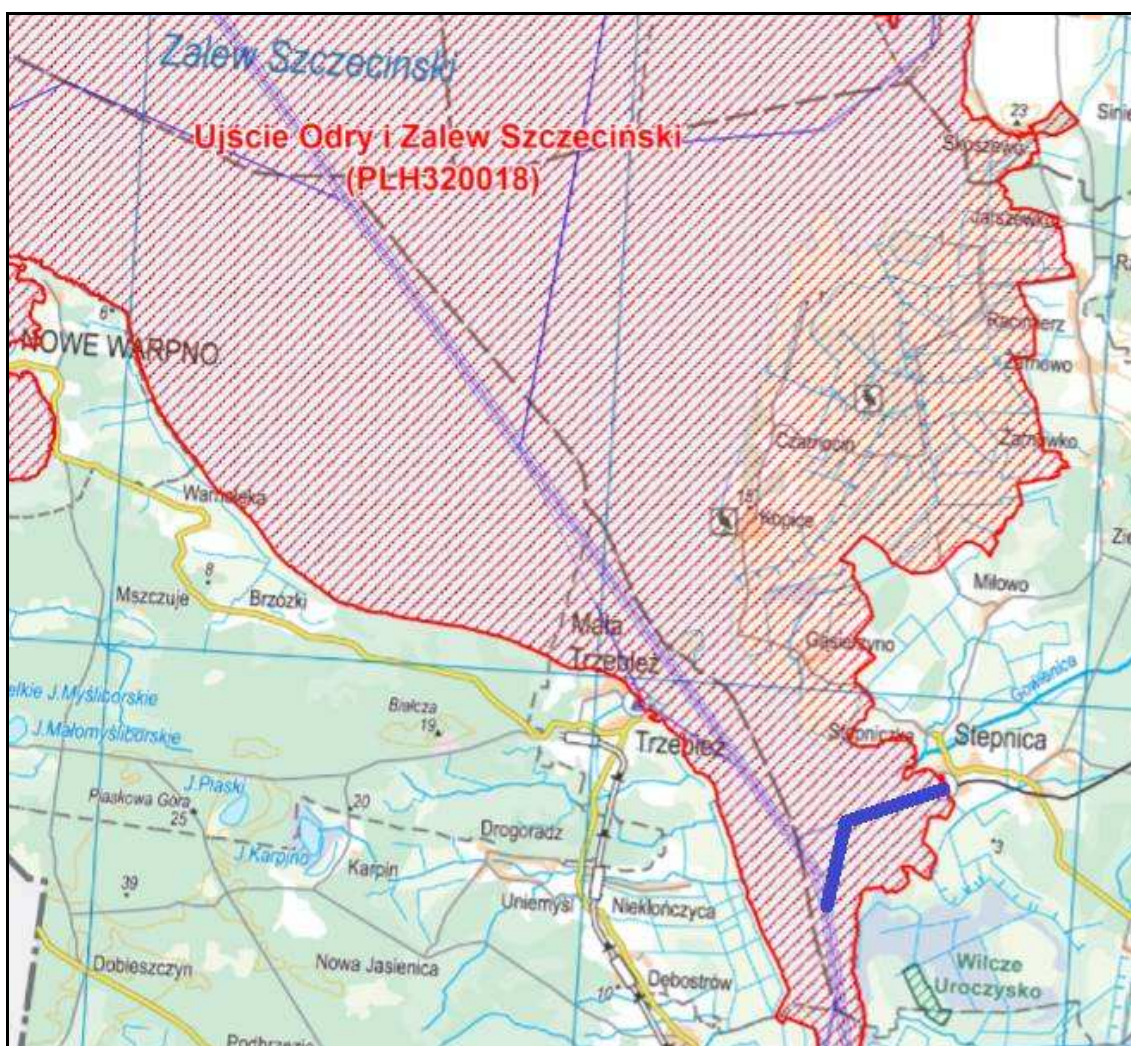
10. Obszary podlegające ochronie, na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, znajdujące się w zasięgu znaczącego oddziaływania przedsięwzięcia

➤ **lokalizacja planowanego przedsięwzięcia względem powołanych obszarowych form ochrony przyrody**

Obszar inwestycji położony jest w obrębie **obszarów Natura 2000** tj. w obszarze specjalnej ochrony ptaków „Zalew Szczeciński” PLB320009, oraz w specjalnym obszarze ochrony siedlisk „Ujście Odry i Zalew Szczeciński” PLH320018 (ryc. 9-12).

Rycina 9. Lokalizacja inwestycji na tle Obszaru Natura 2000 Zalew Szczeciński (PLB320009).

Rycina 10. Lokalizacja inwestycji na tle Obszaru Natura 2000 Ujście Odry i Zalew Szczeciński (PLH320018).

Obszar specjalnej ochrony ptaków Zalew Szczeciński (PLB320009). Ostoja leży na obszarze trzech mezoregionów: Doliny Dolnej Odry, Równiny Wkrzańskiej i Równiny Goleniowskiej. Obszar ostoi obejmuje polską część Zalewu Szczecińskiego. Zalew Szczeciński jest płytki (średnia głębokość 2-3 m, jedynie pogłębiony tor wodny Szczecin-Świnoujście ma 10 m głębokości), obok toru znajdują się wysokie tzw. bramy torowe służące nawigacji. Od strony zachodniej Zalewu w skład ostoi wchodzi niewielkie fragmenty łąk i lasów Puszczy Wkrzańskiej, Północną część ostoi stanowią brzegi wysp Uznam i Wolin oraz Półwysp Rów z roślinnością halofilną, dużymi płatami turzycowisk, trzcinowisk. Jest on okresowo zalewany na skutek wahań poziomu wód Zalewu. Największą miejscowością jest Nowe Warpno, pozostałe niewielkie osady znajdują się wewnątrz ostoi lub na jej obrzeżach, natomiast większe miejscowości, takie jak Wolin i Police wraz z Zakładami Chemicznymi Police, znajdują się na jej skraju. Zalew jest bardzo żyzny, o niezwykle wysokim zagęszczeniu organizmów bentosowych i bogatym rybostanie. Ostoja ptaków o randze europejskiej PL002 (Wilk et al. 2010). Podczas inwentaryzacji ptaków niełęgowych w latach 2011–2012 stwierdzono 77 gatunków wodno-błotnych, w tym 20 gatunków z Załącznika I Dyrektywy Ptasiej. Liczebność 8 gatunków przekraczała progi kwalifikujące BirdLife International: łabędź krzykliwy – 951 os. (kryterium B1i, C2), czernica – 45 000 os. (kryterium A4i, B1i, C3), ogorzałka – 95 362 os. (kryterium A4i, B1i, C3), bielaczek – 3 238 os. (kryterium A4i, B1i, C2), nurogęś – 6 301 (kryterium A4i, B1i, C3),

perkoz dwuczuby – 10 900 (kryterium B1i, C3), kormoran – 15 276 (kryterium A4i, B1i, C3), mewa mała – 13 500 (kryterium A4i, B1i, C2). Ponadto we wszystkich okresach fenologicznych koncentracje ptaków wodno-błotnych przekraczały 20 000 os., co spełnia kryterium C4. Wyniki uzyskane podczas inwentaryzacji potwierdzają olbrzymią rolę, jaką pełni Zalew Szczeciński dla kilku gatunków ptaków wodno-błotnych, przede wszystkim dla ogorzałki i czernicy. Tak wysokich liczebności obu gatunków na omawianym obszarze dotąd nie notowano. Zalew pełni również funkcje ważnego pierzowiska dla grążyc (czernica i głowienka), których liczebność w okresie letnim sięga niemal 10 000 osobników. Podczas przeprowadzonej we wrześniu 2011 roku kontroli odnotowaną rekordową liczbę 15 276 kormoranów. W stosunku do lat wcześniejszych (2004–2010) liczebność gęsi zbożowej (3 000–8 000 os.), spełniająca w tamtym czasie kryteria A4i, B1i, C3 nie przekroczyła w okresie objętym inwentaryzacją kwalifikującego progu. Z kolei nowym gatunkiem kwalifikującym ten obszar do dwóch kategorii według kryteriów BirdLife International (B1i, C3) okazał się perkoz dwuczuby z liczebnością 10 900 osobników. Nurogęś, którego liczebność określono we wcześniejszym okresie na ok. 30 000 os., podczas niniejszej inwentaryzacji stwierdzony był w liczbie do 6 300 os. Z kolei mewa mała, której liczebność dawniej określano na 2 000–5 000 osobników (Guentzel i in., 2010), w maju 2011 roku stwierdzona została w liczbie aż 13 500 osobników. Analizując wyniki liczeń przeprowadzonych przed 2004 rokiem zaznaczają się jeszcze większe różnice w liczebności poszczególnych gatunków. Dotyczą one przede wszystkim traczy: bielaczka i nurogęsi, których liczebności sięgały w tamtym okresie odpowiednio 35 000 i 50 000 osobników (Kalisiński i in., 2004). Różnice w liczebności poszczególnych gatunków stwierdzone na przestrzeni ostatnich lat nie muszą jednak w żadnym z wymienionych przypadków oznaczać ani istotnego spadku (bielaczek, nurogęś), ani też znaczącego wzrostu liczebności (perkoz dwuczuby, mewa mała). Z większym prawdopodobieństwem wynikają one z zastosowania odmiennych metod oraz terminów kontroli terenowych. Ważna ostoja dla ptaków lęgowych – populacje 14 gatunków (perkoz dwuczuby, łabędź niemy, kormoran, gęgawa, ohar, krakwa, cyranka, płaskonos, gągoł, bielik, podróżniczek, brzęczka, trzciniak, wąsatka) przekraczają progi kwalifikujące, a ich populacje tu gniazdujące są ważnymi w skali Polski. Szczególnie dotyczy to ohara i wąsatki (gatunki z Polskiej Czerwonej Księgi Zwierząt) których populacje lęgowe należą do najważniejszych w kraju (Guentzel i in., 2012, Ławicki i in., 2012).

Jako zagrożenia dla obszaru wymienia się: zanieczyszczenia ściekami przemysłowymi, komunalnymi, a także pochodzenia rolniczego. Lista zagrożeń w tym rejonie jest bardzo długa. Wynika to z położenia obszaru w ujściu Odry, niosącej w swych wodach zanieczyszczenia z dużego obszaru kraju. Zagrożenie stanowi wzrastająca działalność sportowo-rekreacyjna, wypalanie roślinności, kłusownictwo, wydobywanie torfu i inne formy ludzkiej aktywności.

Specjalnej obszar ochrony siedlisk Ujście Odry i Zalew Szczeciński (PLH320018). Obszar położony u ujścia rzeki Odry, obejmujący również jej dolny odcinek, Zalew Szczeciński oraz Zalew Kamieński z Wyspą Chrzążczewską. Dziwna i Zalew Kamieński to najbardziej naturalne elementy ujścia Odry. Średnia głębokość tego rozległego kompleksu wodnego wynosi 3,5-4,0 m. Wokół wybrzeży Zalewu rozciągają się zmiennej szerokości płycizny przybrzeżne, sięgające niekiedy 800 m w głąb akwenu (zwłaszcza po stronie wschodniej). Ich maksymalna głębokość wynosi 1,0-1,5 m. Roślinność Zalewu Szczecińskiego koncentruje się wzdłuż strefy brzegowej. Silne falowanie i słaba przezroczystość wody ograniczają rozwój roślinności podwodnej. Zalew Szczeciński jest rozlewiskiem rzeki Odry oddzielonym od Zatoki Pomorskiej przez wyspy Uznam i Wolin.

Z Morzem Bałtyckim kontaktuje się przez trzy cieśniny: Pianę, Dziwną i Świnę. Zalew jest specyficznym typem ekosystemu, będącym pod wpływem wód rzecznych (dostających się rzeką Odrą) mieszających się ze słonymi wodami morskimi (pochodzącymi z tzw. cofek). Poziom zasolenia jest zmienny, zależny od kierunku prądów, odległości od morza, siły wiatru, pory roku. Zawartość jonów Cl⁻ w wodach zalewu właściwego waha się w granicach 0,05 do 1,25 g/l. Znajduje to swoje odzwierciedlenie w obecności roślin słonolubnych. Tereny przyległe do Zalewu, głównie od strony wschodniej, stanowią płaską strefę nadzalewową, pokrytą przez utwory mineralne, bądź organiczne torfów zakumulowanych w lokalnych obniżeniach i płytkich basenach nadzalewowych. Jedynie wybrzeża północne na niewielkim odcinku oraz wschodnie wyspy Wolin mają bardziej zróżnicowaną rzeźbę i znaczną rozpiętość wysokościową. Obszar o dużych wartościach przyrodniczych wynikających z dostępności różnych typów siedlisk (wodne, szuwarowe, łąkowe, zaroślowe, leśne), zróżnicowania geomorfologicznego terenu oraz bliskości i wpływu Morza Bałtyckiego. Około 80 % powierzchni ostoi zajmują „Laguny przybrzeżne” (kod 1150), priorytetowy rodzaj siedliska z Załącznika I Dyrektywy Siedliskowej. Pozostałe siedliska przyrodnicze zidentyfikowane w trakcie inwentaryzacji prowadzonej w latach 2011-2012 (łącznie 14 siedlisk – 10 nieleśnych i 4 leśne) zajmują zdecydowanie mniejszy obszar, ale są ważne dla utrzymania różnorodności biologicznej ostoi. Spośród siedlisk o charakterze nieleśnym największe znaczenie w ostoi posiada siedlisko Lagun przybrzeżnych (kod *1150). Stanowi ono istotną część badanego obszaru, zajmując ok. 80% jego arealu (ok. 42000 ha) oraz dominując powierzchniowo nad pozostałymi typami siedlisk – 99,37% całkowitej powierzchni siedlisk występujących w obszarze PLH320018. Siedlisko lagun przybrzeżnych identyfikowane jest w ostoi z Zalewem Szczecińskim i Kamieńskim oraz łączącym je Głębokim Nurtem i Cieśniną Dziwną. Wraz z Zalewem Wiślanym, akwen ten reprezentuje w naszym kraju podtyp siedliska lagunowego – zalewy (kod *1150-1). Ten specyficzny ekosystem ma charakter eutroficzny, pozostając pod wpływem wód rzecznych (dostających się rzeką Odrą) mieszających się ze słonymi wodami morskimi (pochodzącymi z tzw. cofek). Ta wymiana wód powoduje zmienny poziom zasolenia w akwenie (zależny m.in. od kierunku prądów, odległości od morza, pory roku itp.) oraz redukuje nieco negatywny wpływ biogenów, głównie dostających się Odrą. Siedlisko Estuaria (kod 1130) – stanowi ujściowy odcinek koryta Dziwny do Morza Bałtyckiego, co jest zgodne z definicją „estuarium”. Należy jednak zaznaczyć, że estuarium obejmuje cały „system naczyń połączonych” (zalewy i zatoki, starorzecza, mniejsze ciekі), pozostający we wzajemnych zależnościach i stanowiący jeden ekosystem wodny (rzeka Odra, cieśniny: Dziwna, Świna i Piana, Zalew Szczeciński i Kamieński). Siedlisko Klify na wybrzeżu Bałtyku (kod 1230) – rozpoznane w ostoi na północnym i północno-zachodnim brzegu Wyspy Chrzęszczewskiej (klif martwy i aktywny) oraz na południowej granicy ostoi w ok. Trzebieży i Miroszewa (klify aktywne). Choć stanowiska te nie znajdują się bezpośrednio nad brzegiem Morza Bałtyckiego, to ze względu na genezę Zalewu Szczecińskiego (dawna zatoka morska odcięta wyspą Uznam i Wolin od bezpośredniego dostępu do morza) należy rozważyć uznanie ich za podtyp siedliska klifowego. Pozostałe „wodne siedliska” to: śródlądowe błotniste solniska z solirodem (*Salicornion ramossimae*) (kod 1310), solniska nadmorskie (*Glaucopuccinellietalia maritimae* część – zbiorowiska nadmorskie) (kod 1330), śródlądowe słone łąki, pastwiska i szuwały (*Glaucopuccinellietalia maritimae* część – zbiorowiska śródlądowe) (kod *1340), starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z *Nympheion*, *Potamion* (kod 3150) i zmiennowilgotne łąki trzęślicowe (*Molinion*) (kod 6410). W ostoi stwierdzono także cenne gatunki bezkręgowców (np. poczwarówki *Vertigo angustior* i *Vertigo moulinsiana*) oraz minogi i ryby (np. *Petromyzon marinus*, *Alosa falax*, *Aspius aspius*, *Pelecus cultratus*).

Do najważniejszych zagrożeń obszaru "Ujście Odry i Zalew Szczeciński" należą:

- nadmierna eksploatacja populacji np. ryb - kłusownictwo,
- zaśmiecanie,
- składowanie odpadów
- zanieczyszczenia wód i powietrza.

Niekorzystnym zjawiskiem jest również presja związana z rozwojem turystyki i rekreacji. Zmiany sposobu użytkowania gruntów (zaprzestanie wypasu i koszenia łąk) prowadzą do niekorzystnych zmian w siedliskach (zmiany w roślinności, głównie związane z sukcesją gęstych szuwarów trzcinowych, prowadzą do zanikania typowych biotopów - turzycowisk i łąk halofilnych, które są siedliskami rzadkich gatunków ptaków).

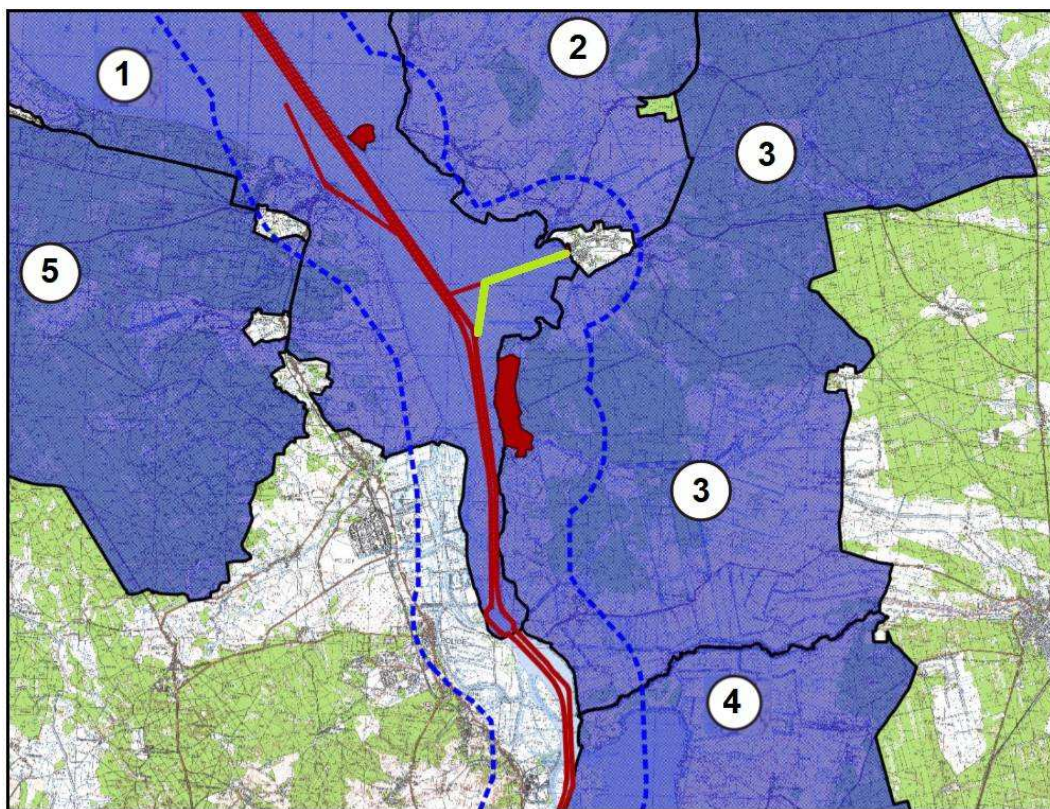
Tor podejściowy do Portu w Stepnicy względem innych istniejących obszarów chronionych, powołanych na mocy ustawy o ochronie przyrody położony jest w odległości:

- ok. 410 m na południe od **OSOP „Łąki Skoszewskie” PLB320007** (ryc. 11);
- ok. 430 m na północny zachód od **OSOP „Puszcza Goleniowska” PLB320012** (ryc. 11);
- ok. 700 m na północny zachód od **rezerwatu przyrody „Olszanka”** (ryc. 13);
- ok. 1,0 km na zachód od **SOOS „Uroczyska w Lasach Stepnickich” PLB320033** (ryc. 12),

oraz znajduje się w oddaleniu:

- ok. 1,9 km na północ od **rezerwatu przyrody „Wilcze Uroczysko”** (ryc. 13);
- ok. 6 km na wschód od **OSOP „Ostoja Wkrzańska” PLB320014** (ryc. 11);
- ok. 4,7 km na N od **rezerwatu przyrody „Święta im. prof. Jasnowskiego”** (ryc. 13);
- ok. 7,0 km na SE od **rezerwatu przyrody „Białodrzew Kopicki”** (ryc. 13);
- ok. 10,5 km na północ od **OSOP „Dolina Dolnej Odry” PLB320003** (ryc. 11).

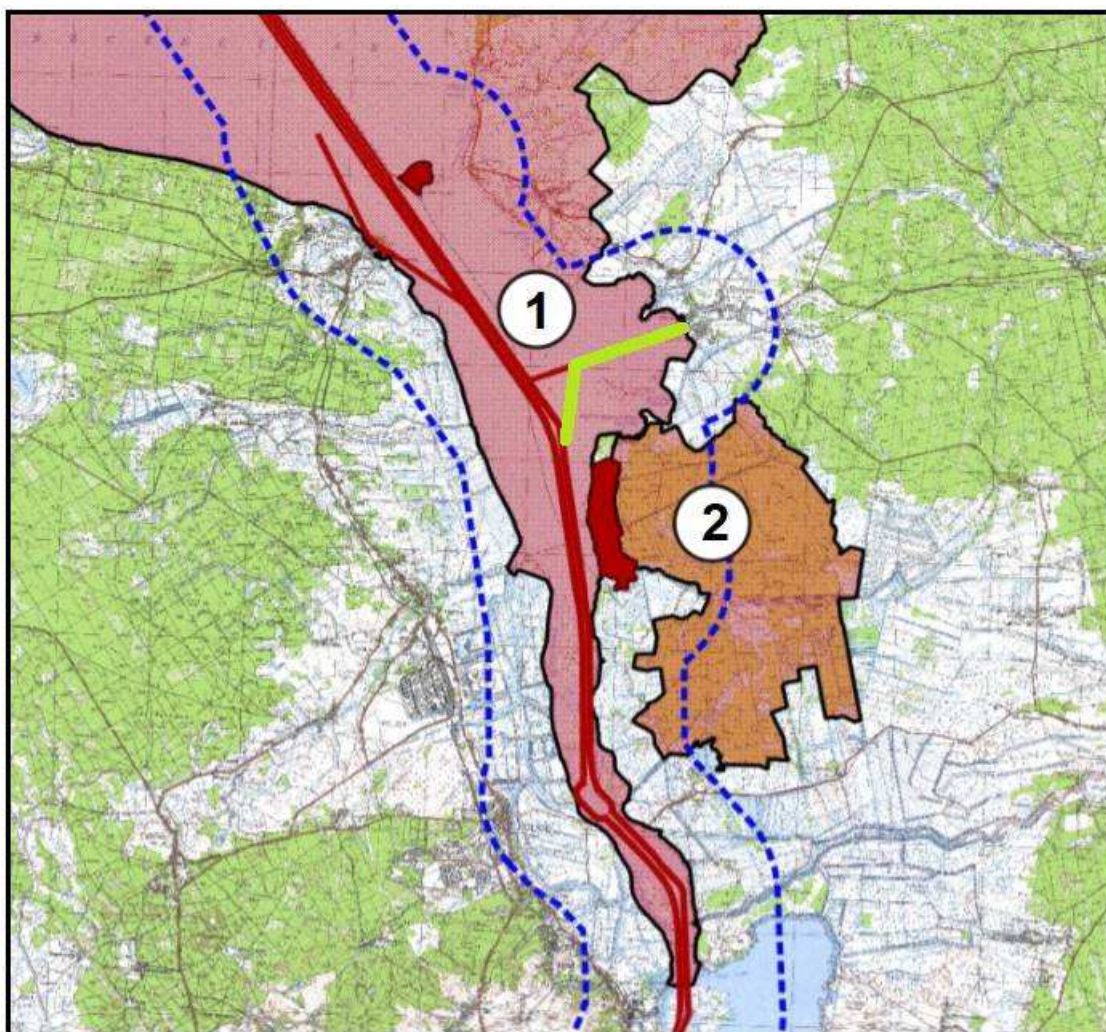
Poniżej opisano istniejące obszarowe formy ochrony przyrody znajdujące się w promieniu ok. 1,0 km od planowanego przedsięwzięcia.

LEGENDA

	- tor podejściowy do Stepnicy	1. OSOP Zalew Szczeciński
	- tory wodne	2. OSOP Łąki Skoszewskie
	- pola refulacyjne	3. OSOP Puszcza Goleniowska
	- granica buforu 2 km wokół pól i torów	4. OSOP Dolina Dolnej Odry
		5. OSOP Ostoja Wkrzańska

Rycina 11. Lokalizacja planowanej inwestycji oraz infrastruktury morskiej względem najbliższych położonych Obszarów Specjalnej Ochrony Ptaków Natura 2000.

LEGENDA

— - tor podejściowy do Portu w Stepnicy

— - tory wodne

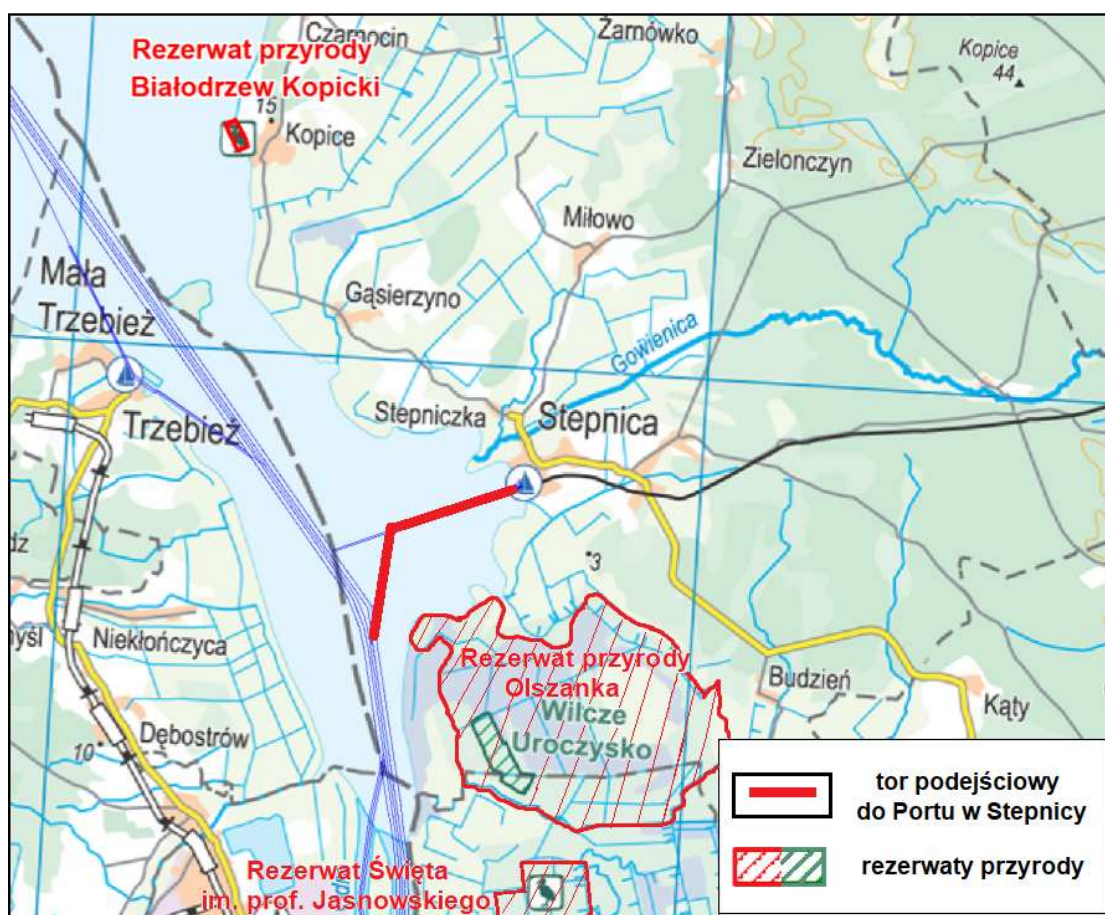
— - pola refulacyjne

--- - granica buforu 2 km wokół pól i torów

1. SOOS Ujście Odry i Zalew Szczeciński

2. SOOS Uroczyska w Lasach Stepnickich

Rycina 12. Lokalizacja planowanej inwestycji oraz infrastruktury morskiej względem najbliższych położonych Specjalnych Obszarów Ochrony Siedlisk.

Rycina 13. Lokalizacja toru podejściowego do Portu w Stepnicy względem najbliższych położonych pozostałych istniejących obszarów chronionych – rezerwatów przyrody i użytków ekologicznych

OSOP „łąki Skoszewskie” (PLB320007) oddalony jest od toru podejściowego do Portu w Stepnicy o ok. 410 m na północ. Granice OSOP „łąki Skoszewskie” obejmują rozległy teren bagnistych łąk na wschodnim brzegu Zalewu Szczecińskiego. Całkowita powierzchnia wynosi 9593,9 ha. Szata roślinna łąk położonych nad Zalewem Szczecińskim charakteryzuje się dużym zróżnicowaniem florystycznym. Na łąkach polderowych brak prowadzenia prac użytkowania jak i długotrwałe podtapianie powoduje wchodzenie zbiorowisk szuwarowych i turzycowiskowych. Występuje tu co najmniej 33 gatunki ptaków z Załącznika I Dyrektywy Ptasiej, 8 gatunków z Polskiej Czerwonej Księgi. Obszar pokrywany przede wszystkim wilgotne łąki, które stanowią ponad 70% powierzchni. Blisko 15 % powierzchni stanowią lasy (głównie liściaste), przy czym południowa część obszaru obejmuje fragment Puszczy Goleniowskiej (GDOŚ 2015d). Obszar stanowi ważną ostoję ptasią o randze krajowej. Stwierdzono występowanie 39 gatunków ptaków z Załącznika I Dyrektywy Ptasiej, 13 regularnie występujących gatunków ptaków migrujących niewymienionych w Załączniku I Dyrektywy Rady 79/409/EWG oraz 10 gatunków kręgowców wymienionych w Polskiej Czerwonej Księdze Zwierząt (GDOŚ 2015d).

Plan zadań ochronnych OSOP „łąki Skoszewskie” ustanowiony został Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 30 kwietnia 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 łąki Skoszewskie PLB 32007 (Dz. U. Woj. Zachodniopom. z 2014, poz. 1927). Zgodnie z planem zadań ochronnych (Dz. U. Woj. Zachodniopom. z 2014, poz. 1927), przedmiotem ochrony i działań ochronnych tego obszaru jest 8 gatunków ptaków tj.: kania czarna *Milvus*

migrans, kania ruda *Milvus milvus*, bielik *Haliaeetus albicilla*, kropiatka *Porzana porzana*, zimorodek *Alcedo atthis*, kulik wielki *Numenius arquata*, derkacz *Crex crex*, wodniczka *Acrocephalus palucidula*.

Zagrożenia dla tego obszaru stanowią: zmiana sposobu uprawy, ograniczenie wypasu bydła, niewłaściwe melioracje zanieczyszczenia produktami stosowanymi w gospodarce rolnej i komunalnej, kłusownictwo, wypalanie, antropopresja.

OSOP „Puszcza Goleniowska” (PLB 320012) – zlokalizowana jest ok. 430 m na południowy wschód od planowanego przedsięwzięcia. Stanowi ona duży kompleks leśny na północ od Goleniowa i na wschód od brzegu Zalewu Szczecińskiego, przedstawia obszar dość silnie zmieniony przez działalność człowieka. Jednakże lasy gospodarcze przyrodniczo przedstawiają dużą wartość ze względu na dobrą kondycję drzewostanów leśnych i dużą zgodność z charakterem siedlisk. Znajdują się tu rozległe torfowiska niskie i obszary porośnięte łągami i olsami. W lasach dominuje sosna, pozostały jednak fragmenty lasów dębowych i bukowych. Występuje co najmniej 25 gatunki ptaków z Załącznika I Dyrektywy Ptasiej, 5 gatunków z Polskiej Czerwonej Księgi (PCK). Ważna ostoja łągowa bielika, kani czarnej, kani rudej i podróżniczka; występuje c. 3% łągowej populacji krajowej bielika (PCK), co najmniej 1% populacji krajowej (C6) kani czarnej (PCK), kani rudej (PCK), podróżniczka (PCK) oraz stosunkowo wysokie zagęszczenie (C7) bąka (PCK), derkacza, kropiatki i żurawia. Dobrze zachowane zbiorowiska roślinne, zwłaszcza torfowiskowe; w rez. Wilcze Uroczysko znajduje się stanowisko długosza królewskiego w unikatowym olsie z sosną; na Czerwonym Jezioroku można obserwować zjawiska związane z rozwojem torfowiska wysokiego typu bałtyckiego. Bogata fauna płazów i gadów (co najmniej 15 gatunków). Ujście Odry i Zalew Szczeciński (PLH 320018) - obszar w znacznej mierze pokrywa się z obszarem PLB Zalew Szczeciński. Położony jest w ujściowym odcinku Odry, obejmuje swym zasięgiem Wielki Zalew i tereny bagnistych łąk nad wschodnim brzegiem Zalewu. Powierzchnia całego obszaru wynosi 44 743,7 ha, co stanowi 32,4% udziału powierzchni obszaru w gminie Stepnica. Jest to rejon występowania wielu prawnie chronionych roślin naczyniowych, licznych mchów brunatnych i torfowców. Akwen ten ma charakter słono i słodko - wodnego zbiornika, co sprzyja występowaniu gatunków ryb obu tych środowisk. Przebiega tu szlak wędrówek tarłowych ryb, jak i stanowi miejsce tarła. Rozległy obszar wód, urozmaicona strefa wybrzeży jest miejscem żerowania, rozrodu i odpoczynku podczas migracji wielu gatunków ptaków. Zagrożeniami są m.in.: zanieczyszczenia niesione nurtem rzeki Odry, związane z bliskością portu, zakładem chemicznym w Policach, składowanie refulatu pochodzącego z pogłębiania toru wodnego; kłusownictwo; wypalanie roślinności; wzmożony rozwój turystyki; brak tradycyjnego użytkowania ziemi (koszenie, wypas), które przyczynia się do sukcesji zwartych szuwarów trzcinowych, powodując zanik typowych biotopów dla rzadkich gatunków ptaków; poważnym zagrożeniem mogą być wycieki substancji ropopochodnych ze statków i kutrów rybackich.

Plan zadań ochronnych OSOP „Puszcza Goleniowska” ustanowiony został Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 30 kwietnia 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Puszcza Goleniowska PLB32320012 (Dz. U. Woj. Zachodniopom. z 2014, poz. 1933).

Rezerwat torfowiskowo-faunistyczny "Olszanka" obejmuje obszary łądu, oddalonego o ok. 700 m na wschód od południowego krańca toru podejściowego do Stepnicy (stawy 24). Powołany został w 1998 roku na powierzchni 1 290,51 ha w celu zachowania ze względów naukowych i dydaktycznych fragmentu bagiennego lasu olszowego i torfowiska bałtyckiego oraz rzadkich i ginących gatunków zwierząt. Położony

jest w zachodniej części Puszczy Goleniowskiej na terasie nadzalewowej uformowanej przez kopułowe torfowisko wysokie, między dopływami Odry - rzeką Krępą i Gowienicą. Na torfie wykształciły się głównie bagienne zbiorowiska leśne. Z roślin chronionych występują tu m. in.: długosz królewski, widłak jałowcowaty oraz rosiczka okrągłolistna. Na uwagę zasługują także miejsca łęgowe i odpoczynkowe bielika. Uchwałą z dnia 24 października 2006 r. nastąpiło włączenie do rezerwatu Olszanka rezerwatu Wilcze Uroczysko (ryc. 13), o powierzchni 62,83 ha. W wyniku tego powstał jednolity terytorialnie i ekologicznie obszar chroniony o powierzchni 1 354,40 ha. Wspólnym celem ochrony jest zachowanie ze względów przyrodniczych i naukowych torfowiska bałtyckiego, borów bagiennych i olsów oraz rzadkich i ginących gatunków ptaków i ssaków.

SOOS „Uroczyska w Lasach Stepnickich” (PLH 320033) – to ostoja położona w południowo-wschodniej części Puszczy Goleniowskiej, oddalona o ok. 1,0 km na wschód od południowego krańca toru podejściowego do Stepnicy. Obejmuje obszar sąsiadujących ze sobą rezerwatów: "Olszanka", "Uroczysko Święta". Między nimi znajdują się tereny leśne i łąki. Rezerwat leśno-torfowiskowy "Olszanka" jest kopułowym torfowiskiem wysokim typu bałtyckiego. Genezę swoją zawdzięcza bliskiemu sąsiedztwu Zalewu Szczecińskiego, stanowiącego w przeszłości zatokę morską, wododziałowemu położeniu oraz klimatowi o cechach morskich. Torfowisko to należy do najbardziej interesujących utworów tego rodzaju, zarówno ze względu na swoją genezę, układ stratygraficzny złoża jak i charakterystyczną fizjografię oraz strefowość obecnie występujących.

Obszar jest ważny ze względu na ochronę torfowisk wysokich, lasów łęgowych i borów bagiennych. Występują tu bardzo dobrze zachowane, typowe dla Pomorza olsy i łągi jesionowo - olszowe a także bory bagienne. Występuje tu 28 gatunków ptaków wymienionych w załączniku I dyrektywy Ptasiej. Jest to jedno z najbogatszych w Polsce stanowisk długosza królewskiego. Obszar w znacznej większości (prawie 65%) jest pokryty przez lasy liściaste, ponad jedną czwartą obszaru stanowią obszary podmokłe porośnięte roślinnością (torfowiska, bagna, roślinność nadbrzeżna, młaki), łąki i zarośla (10%).

Zagrożeniem dla tego obszaru są: skutek działalności Zakładów Chemicznych Police pogorszył się znacznie stan zdrowotny drzew. Część z nich uległa całkowitej degradacji. Kolejne zagrożenia związane jest ze składowaniem mazi i urobku z wydobywanego z toru wodnego na Zalewie Szczecińskim. Problem stanowią również przeprowadzone melioracje i wycinka drzew, szczególnie starych, w których mogą nawet gniazdować bieliki. Inne poważne zagrożenia dla obszaru to: płądrowanie stanowisk roślin, polowania i wędkarstwo.

Znajdują się tu ważne dla Europy typy siedlisk przyrodniczych (z Zał. I Dyr. Siedliskowej), w tym siedliska priorytetowe(*) tj.: zmiennowilgotne łąki trzęślicowe (*Molinion*); niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (*Arrhenatherion elatioris*); torfowiska wysokie z roślinnością torfotwórczą (żywe)*; torfowiska wysokie zdegradowane, lecz zdolne do naturalnej i stymulowanej regeneracji; pomorski kwaśny las brzoźowo-dębowy (*Betulo-Quercetum*); bory i lasy bagienne (*Vaccinio uliginosi-Betuletum pubescentis*, *Vaccinio uliginosi-Pinetum*, *Pino mugo-Sphagnetum*, *Sphagno girgensohnii-Piceetum* i brzoźowo-sosnowe bagienne lasy borealne)*; łągi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo-fragilis*, *Populetum albae*, *Alnenion glutinoso-incanae*, olsy źródłiskowe)*.

Plan zadań ochronnych SOOS „Uroczyska w Lasach Stepnickich” ustanowiony został Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 31 marca 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Uroczyska w Lasach Stepnickich” PLH320033 (Dz. U. Woj. Zachodniopom. z 2014, poz. 1658).

Oddziaływanie na obszary chronione, przy zastosowaniu środków zapobiegawczych

Teren objęty opracowaniem położony jest na obszarach Natura 2000 tj. obszar specjalnej ochrony ptaków Zalew Szczeciński PLB320009 oraz specjalny obszary ochrony siedlisk Ujście Odry i Zalew Szczeciński PLH320018.

Planowana inwestycja, jaką jest przebudowa istniejącego **toru podejściowego od stawy 24 do głowic falochronów Basenu Kolejowego poprzez parę pław ST1-ST2 wraz z obrotnicą, zlokalizowanym na podejściowym torze wodnym do portu w Stepnicy – część działki nr 4/5, obręb 0001 Zalew Szczeciński, w gminie Stepnica** nie wpłynie w żaden sposób na powyższe obszary chronione.

Tory wodne ulegają ciągłemu, mniejszemu lub większemu zamulaniu albo zapiaszczeniu. Dlatego prace konserwacyjne oraz modernizacyjne są niezbędne, ponieważ usuwają osady w formie zamuleń, zapiaszczeń, jak i osadów przypadkowych. Utrzymywanie głębokości uprzednio wytworzonych cechuje okresowość ich wykonania, krótszy czas trwania prac w porównaniu do całkiem nowych prac, stosunkowo niewielkie miąższości warstw przeznaczonych do wydobycia (planowane pogłębienie toru i obrotnicy to 0,5 m), a także uproszczony sposób i zakres projektów oraz studiów.

Przyczyną powstawania zamuleń i zapiaszczeń jest energia potencjalna i kinetyczna wód rzecznych, które nieustannie pogłębiają swoje koryto rzeczne. Szczególnie ma to miejsce w czasie mrozów i upałów.

Pogłębianie torów wodnych, wynikające z obowiązku zachowania odpowiednich parametrów (głębokości i szerokości) torów wodnych i należy do inwestycji celu publicznego, które wynika z Zarządzenia Nr 3 Dyrektora Urzędu Morskiego W Szczecinie z dnia 7 października 2004 roku w sprawie określenia infrastruktury zapewniającej dostęp do portów morskich w Dziwnowie, Kamieniu Pomorskim, Lubiniu, Mrzeżynie, Nowym Warpnie, Policach, Stepnicy, Trzebieży, Wapnicy i Wolinie oraz do przystani morskich w Międzyzdrojach, Niechorzu i Rewalu, wydanego na podstawie art. 5 ust. 3 pkt 1 ustawy z dnia 20 grudnia 1996 r. o portach i przystaniach morskich (Dz. U. z 2002r. Nr 110, poz. 967, Nr 166, poz.1361i Nr 200, poz. 1683 oraz z 2004 r. Nr 169, poz. 1766).

Potencjalne niekorzystne oddziaływanie na Zalew będzie obejmowało głównie hałas, zaburzenia dna Zalewu związane z pogłębianiem i wywożeniem urobku oraz emisję zanieczyszczeń do powietrza, związanych z pracą pogłębiarek.

Szata roślinna Zalewu Szczecińskiego nie będzie zagrożona w wyniku wykonania prac pogłębiarskich.

W czasie planowanych prac pogłębiarskich dojdzie do wydobycia materiału, który podczas transportu trzeba kontrolować pod względem zmętnienia wody spowodowanego przez przelew z barek. Zakłada się, że poprzez zachowanie wszelkich środków bezpieczeństwa nie dojdzie do zakłócenia życia biologicznego dna Zalewu, a prace będą wykonywane zgodnie z prawem (na odpowiedniej głębokości), aby nie doszło do uwarstwienia. W momencie wydobywania materiału przy wykopach toru wodnego, niezbędna będzie kontrola mulistej wody wyciekającej na wylocie. Należy zwrócić uwagę, aby zmącenie wody nie zagrażało środowisku wodnemu, natomiast wodę znajdującą się w odstojnikach po obróbce należy przelać w miejsce wykopu. Prace pogłębiarsko czerpalne będą wykonywane zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa ochrony środowiska i przyrody, a urobek planuje składować się na polu refulacyjnym „Mańków”. Na polu tym obecnie składowany jest refulat pochodzący z pogłębienia toru wodnego Świnoujście – Szczecin, na podstawie wydanego z dniem 30 marca 2016 r. decyzji udzielającej Urzędowi Morskiemu w Szczecinie pozwolenia wodnoprawnego na pobór wód powierzchniowych z Róztoki Odrzańskiej przy przystani refulacyjnej na wysokości toru wodnego Świnoujście-Szczecin w km 44+00 ... (zał.1).

Bezpieczeństwo żeglugi zostanie uwzględnione w czasie opracowywania planu zabezpieczenia logistycznego budowy. Rozwiązania te zostaną szczegółowo uzgodnione

z odpowiednimi organami administracyjnymi i przedstawione do wglądu lokalnemu społeczeństwu.

W celu zmniejszenia możliwości kolizji statków w czasie przeprowadzanych prac budowlanych, Urząd Morski w Szczecinie zagwarantuje odpowiedni system zarządzania ruchem. W wyjątkowych okolicznościach dostępny będzie sprzęt do zwalczania nadzwyczajnych zagrożeń.

Hałas, drgania oraz zanieczyszczenie powietrza wskutek przeprowadzanych prac czerpalno-pogłębiarskich, może nieznacznie niekorzystnie oddziaływać na życie ryb, ptaków oraz ssaków żyjących na obszarze Zalewu. Oddziaływanie to będzie tymczasowe i krótkotrwałe.

Planuje się zastosowanie odpowiedniego harmonogramu, z etapowaniem poszczególnych prac w obrębie Zalewu. Prace na przedmiotowym torze wodnym będą trwały nie dłużej niż trzy miesiące, a do pogłębiania użyte zostaną sprawne i nowoczesne maszyny, co znacznie zminimalizuje niebezpieczeństwo zaistnienia negatywnych oddziaływań. Prace wytwarzające wysoki poziom hałasu będą dozwolone jedynie w ciągu dnia. Zastosowany zostanie monitoring, gdzie w razie konieczności zostaną zastosowane odpowiednie środki w celu jego minimalizacji.

W celu uniknięcia przemieszczenia mas wodnych powodujących zamulanie tarlisk i ikry, roboty pogłębiarskie i wywóz wydobytego urobku będą prowadzone poza okresami tarła ryb. Aby zminimalizować zmętnienie wody spowodowane pracami pogłębiarskimi zastosowane będą pogłębiarki ssące, jak i pozostałe urządzenia minimalizujące rozprzestrzenianie się osadów, jak również monitoring synchronizujący wydobycie i zrzut urobku.

Roboty pogłębiarskie i usuwanie urobku mogą negatywnie oddziaływać na gatunki bentosu. W wyniku zmiany warunków hydrodynamicznych może dojść do tymczasowych wahań w obfitości i rozmieszczeniu ich zbiorowisk, które z czasem będzie jednak można odzyskać. Te tymczasowe zawirowania nie będą negatywnie wpływać na życie łowisk, ptaków oraz ssaków.

Należy zaznaczyć, że wprowadzane wszelkiego rodzaju zanieczyszczenia do wód powierzchniowych i powietrza będą znikome i ulegają rozpuszczeniu. Pamiętać należy jednak o zachowaniu wszelkich środków ostrożności oraz zastosowaniu sprawnego i nowoczesnego sprzętu, a także stałej kontroli prac pogłębiarskich.

Zasadniczą normą prawną związaną z pracami podwodnymi jest Ustawa z dnia 17 października 2003 r. o wykonywaniu prac podwodnych (Dz. U. 2014 poz. 1389, z późn. zm.). Określa ona warunki wykonywania prac oraz zasady i tryb nabywania uprawnień do ich wykonywania. Dotyczy wyłącznie strefy ekonomicznej wchodzącej w skład obszarów morskich Rzeczypospolitej Polskiej. Prace powierzane są osobom posiadające odpowiednie uprawnienia. Wykonywanie prac podwodnych na obszarach morskich i śródlądowych drogach wodnych wymaga uzyskania zezwolenia właściwego miejscowo dyrektora urzędu morskiego albo dyrektora urzędu żeglugi śródlądowej, wydanego w drodze decyzji administracyjnej, na wniosek organizatora prac podwodnych.

Projekt inwestycji uwzględnia zarówno środki zapobiegawcze, jak i minimalizujące potencjalnie niekorzystne oddziaływanie. Dodatkowo inwestorzy są zobligowani do zastosowania wielu precyzyjnych łagodzących środków skutków negatywnego oddziaływania.

Powyżej w opracowaniu opisano poszczególne Obszary Natura 2000 (wraz z podaniem przedmiotu ich ochrony) oraz wskazano ich lokalizację względem inwestycji (ryc. 9-13). W obrębie toru podejściowego do portu w Stepnicy nie występują siedliska ptaków będące

przedmiotem ochrony w obszarach Natura 2000, w związku z czym brak będzie negatywnego oddziaływania na nie.

Niektóre z prac mogą jedynie czasowo płoszyć ptaki przelatujące lub żerujące w pobliżu wykonywanych inwestycji. Te jednak będą wykonywane etapowo i zgodnie ze ścisłym harmonogramem, który zapewnia krótkotrwały okres wykonywanych prac pogłębiarskich i remontowych. Poszczególne prace nie będą wykonywane w tym samym czasie, przez co uniknie się skumulowanego ich oddziaływania.

Tak jak pisano powyżej zostaną zastosowane wszelkie środki ostrożności w tym kontrola odpowiednich organów odpowiedzialnych za nadzór nad pracami. Trzeba nadmienić, że inwestycje planuje przeprowadzić się zgodnie z przepisami prawa polskiego i unijnego, a w szczególności tj.:

- Konwencja o ochronie środowiska morskiego obszaru Morza Bałtyckiego sporządzona w Helsinkach dnia 09 kwietnia 1992 r. (Dz. U. 2000 nr 28 poz. 346);
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 16 kwietnia 2002 r. w sprawie rodzajów i stężeń substancji, które powodują, że urobek jest zanieczyszczony (Dz. U. nr 55, poz. 498);
- Ustawą z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach (Dz. U. 2016 poz. 1987),
- Ustawą z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. 2017 r. poz. 519);
- Ustawa Prawo budowlane (Dz. U. 2016 r. poz. 290)
- Ustawa Prawo wodne z dnia 18 lipca 2001 r. (Dz. U. 2015 r. poz. 469);
- Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. 2016 r. poz. 2134);
- Rozporządzenie Ministra Gospodarki Morskiej z dnia 23 października 2006 r. w sprawie warunków technicznych użytkowania oraz szczegółowego zakresu kontroli morskich budowli hydrotechnicznych (Dz. U. nr 206, poz. 1516, z późn. zm.);
- Rozporządzenie Ministra Transportu i Gospodarki Morskiej z dnia 1 czerwca 1998 r. w sprawie warunków technicznych jakim powinny odpowiadać morskie budowle hydrotechniczne i ich usytuowanie (Dz. U. nr 101, poz. 645, z późn. zm.).

Reasumując inwestycja charakteryzować się będzie brakiem negatywnych oddziaływań, które mogłyby w jakikolwiek sposób wpływać na integralność funkcjonujących w tej części kraju obszarów Natura 2000. Przedsięwzięcie nie będzie generować odpadów i ścieków wg ww. prawa, stąd w żaden sposób nie będzie oddziaływać na wody morskie i śródlądowe oraz organizmy w nich żyjące. Podczas funkcjonowania inwestycji będą powstawać nieznaczące ilości zanieczyszczeń powietrza i hałas, a tym samym brak będzie negatywnych oddziaływań na faunę i florę, w tym na lęgowniska ptaków.

Inwestycja nie będzie miała żadnego istotnego znaczenia dla funkcjonowania istniejących korytarzy ekologicznych istotnych dla sieci Natura 2000, nie tworzy bariery ekologicznej.

W niezmienionej postaci zostanie zachowane połączenie ekologiczne pomiędzy ekosystemem morskim a wodami śródlądowymi ważnymi dla wędrówek ryb dwuśrodowiskowych odbywających tarło w niektórych rzekach Pomorza.

W związku z powyższym stwierdza się, iż realizacja i eksploatacja przedmiotowej inwestycji nie będzie miała bezpośredniego, ani też pośredniego wpływu na siedliska przyrodnicze oraz gatunki roślin i zwierząt, dla ochrony których zostały wyznaczone ww. obszary Natura 2000. W żaden sposób inwestycja nie będzie także miała wpływu na integralność opisanych obszarów Natura 2000.

Pozostałe obszary chronione

Inwestycja nie wpisuje się w zagrożenia istniejących i projektowanych obszarów chronionych znajdujących się w bezpośrednim sąsiedztwie terenu inwestycji. Uwzględniając przedmiot ochrony tych obszarów oraz niewielki zakres inwestycji, uznaje się, że nie istnieje prawdopodobieństwo negatywnego oddziaływania na nie.

➤ **Lokalizacja planowanego przedsięwzięcia względem Jednolitych Części Wód Powierzchniowych, oraz Głównych Zbiorników Wód Podziemnych**

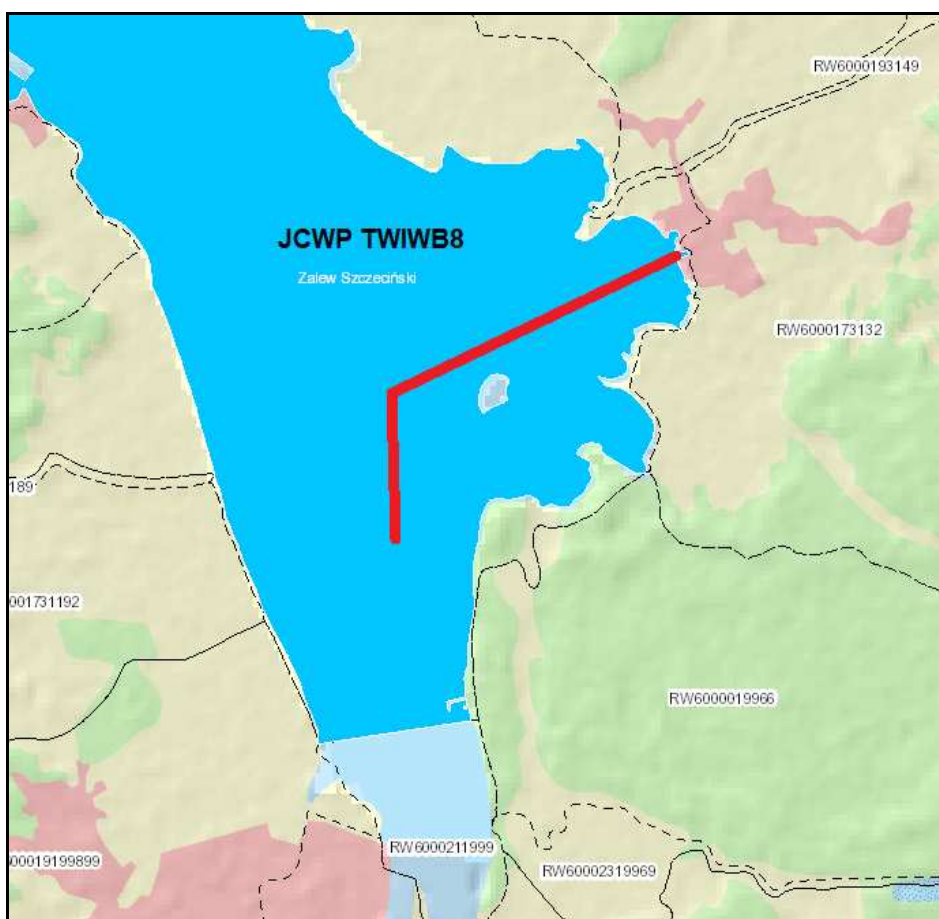
• **Jednolite części wód przejściowe JCWP**

Teren planowanej inwestycji jest położony na obszarze dorzecza Odry w regionie wodnym Dolnej Odry i Przymorza Zachodniego. Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry został opublikowany w dniu 27 maja 2011 r. (Monitor Polski Nr 40, poz. 451).

Podejściowy tor wodny do Portu w Stepnicy leży w obrębie przejściowych JCWP, powierzchni 407,28 km² i następujących danych:

- Europejski kod JCWP - PLTWIWB8;
- Nazwa JCWP - Zalew Szczeciński;
- Region Wodny - Dolnej Odry i Przymorza Zachodniego;
- Obszar dorzecza (Kod i Nazwa) - 6000 obszar dorzecza Odry;
- Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej - RZGW w Szczecinie;
- Typ JCWP -Lagunowy z substratem mułowym i piaszczystym (TWI);
- Status - silnie zmieniona część wód;
- Ocena stanu – zły;
- Ocena ryzyka – zagrożona;
- Derogacje - 4(4)-3;
- Uzasadnienie derogacji - Ze względu na warunki naturalne 6 lat jest okresem zbyt krótkim, aby mogła nastąpić poprawa stanu, nawet przy założeniu całkowitej eliminacji presji. Te CW są odbiornikami zanieczyszczonymi z dużego obszaru lądu i ich stan jest bezpośrednio zależny od stanu CW śródlądowej jak i ogromnej presji w głębi lądu.

Lokalizację inwestycji na tle Jednolitych Części Wód przedstawiono na rycinie 14.

Rycina 14. Lokalizacja planowanej inwestycji względem Jednolitych Części Wód; Źródło: <http://geoportal.kzgw.gov.pl/imap/>

Celem środowiskowym dla wód powierzchniowych jest osiągnięcie i utrzymanie dobrego stanu ekologicznego, dobrego potencjału ekologicznego oraz dobrego stanu chemicznego wód powierzchniowych, a także zapobieganie ich pogorszeniu.

Ochrona wód powierzchniowych przed zanieczyszczeniem obejmuje łącznie:

- a. ograniczanie emisji do wód ze źródeł zanieczyszczeń punktowych przy zastosowaniu dopuszczalnych wartości emisji rozumianych jako masa, stężenie lub poziom emisji substancji lub energii, określonych w przepisach, które nie powinny być przekraczane w określonym w nich czasie;
- b. ograniczanie emisji do wód ze źródeł zanieczyszczeń obszarowych, przez określenie jej warunków, z uwzględnieniem najlepszych dostępnych praktyk w zakresie ochrony środowiska.

Celem środowiskowym dla jednolitych części wód powierzchniowych niewyznaczonych, jako sztuczne lub silnie zmienione, jest ochrona, poprawa oraz przywracanie stanu jednolitych części wód powierzchniowych, tak aby osiągnąć dobry stan tych wód, a także zapobieganie pogorszeniu ich stanu.

Celem środowiskowym dla sztucznych i silnie zmienionych jednolitych części wód powierzchniowych jest ochrona tych wód oraz poprawa ich potencjału ekologicznego i stanu chemicznego, tak aby osiągnąć dobry potencjał ekologiczny i dobry stan chemiczny wód powierzchniowych, a także zapobieganie pogorszeniu ich potencjału ekologicznego oraz stanu chemicznego.

Powyższe cele realizuje się przez podejmowanie działań zawartych w programie wodno-środowiskowym kraju, w szczególności działań polegających na:

1. stopniowej redukcji zanieczyszczeń powodowanych przez substancje priorytetowe oraz substancje szczególnie szkodliwe dla środowiska wodnego,
2. zaniechaniu lub stopniowym eliminowaniu emisji do wód powierzchniowych substancji priorytetowych oraz substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego.

Ocena stanu wód powierzchniowych obejmuje klasyfikację stanu ekologicznego, potencjału ekologicznego i stanu chemicznego tych wód oraz określenie dobrego stanu ekologicznego, dobrego potencjału ekologicznego oraz dobrego stanu chemicznego wód powierzchniowych.

Sposób klasyfikacji stanu jednolitych części wód powierzchniowych został określony w Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 9 listopada 2011 r. w sprawie klasyfikacji stanu ekologicznego, potencjału ekologicznego i stanu chemicznego jednolitych części wód powierzchniowych (Dz. U. 2011, Nr 258, poz. 1549), natomiast stan chemiczny jednolitych części wód powierzchniowych i środowiskowe normy jakości dla substancji priorytetowych został określony w Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 22 października 2014 r. w sprawie sposobu klasyfikacji stanu jednolitych części wód powierzchniowych oraz środowiskowych norm jakości dla substancji priorytetowych (Dz. U. 2014, poz. 1482).

Jednolita część wód powierzchniowych, na której zlokalizowane będzie niniejsze przedsięwzięcie posiada stan silnie zmieniony, zatem celem środowiskowym, w tym przypadku będzie ochrona tych wód oraz poprawa ich potencjału ekologicznego i stanu chemicznego, tak aby osiągnąć dobry potencjał ekologiczny i dobry stan chemiczny wód powierzchniowych, a także zapobieganie pogorszeniu ich potencjału ekologicznego oraz stanu chemicznego.

Warunki korzystania z wód regionu wodnego oraz warunki korzystania z wód zlewni, w myśl przepisów art. 120 Prawa wodnego, ustala w drodze rozporządzenia Dyrektor Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej, po ich uzgodnieniu z Prezesem Krajowego Zarządu.

Rozporządzeniem Nr 3/2014 Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Szczecinie z dnia 3 czerwca 2014 r. (Dz. Urz. Woj. Zachodniopomorskiego z 2014 r. poz. 2431) zostały ustalone warunki korzystania z wód regionu wodnego Dolnej Odry i Przymorza Zachodniego.

Zgodnie z ww. Rozporządzeniem dla wód powierzchniowych wymaga się aby korzystanie z wód powierzchniowych nie spowodowało:

- 1) redukcji przepływu w korycie cieku poniżej przepływu nienaruszalnego,
- 2) pogorszenia wartości wskaźników fizykochemicznych, substancji priorytetowych oraz innych zanieczyszczeń służących klasyfikacji stanu, które zadecydowały o stanie wód poniżej dobrego, o ile pozwalają na to najlepsze dostępne techniki, w rozumieniu art. 3 pkt 10 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2013 r. poz. 1232 z późn. zm.).
- 3) przekroczenia wartości granicznych wskaźników fizykochemicznych, substancji priorytetowych oraz innych zanieczyszczeń służących klasyfikacji stanu wód, innych niż określone w pkt. 1, ustalonych dla stanu dobrego wód powierzchniowych

Celem środowiskowym w przypadku tej jednolitej części wód powierzchniowych jest poprawa potencjału wód w tej części wód do potencjału co najmniej dobrego.

Cele środowiskowe dla wód powierzchniowych zostały oparte na wskaźnikach fizyko-chemicznych, biologicznych i hydromorfologicznych określających stan ekologiczny wód powierzchniowych oraz wskaźników chemicznych świadczących o stanie chemicznym wody.

Klasyfikacja potencjału ekologicznego (w odniesieniu do różnych elementów przyrodniczych) i stanu chemicznego jednolitych części wód powierzchniowych została określona w rozporządzeniu z dnia 20.08.2008 r. w sprawie klasyfikacji jednolitych wód powierzchniowych (Dz.U. 2008.162.1008).

Potencjał ekologiczny uznaje się za dobry, jeżeli elementy biologiczne i hydromorfologiczne oraz fizyko-chemiczne (w tym stężenia substancji fizyko-chemicznych i stężenia substancji biogennych) są spełnione. Stan chemiczny uznaje się za dobry, jeżeli wszystkie parametry chemiczne osiągają zgodność ze środowiskowymi normami jakości.

Oddziaływanie na JCWP i środowisko gruntowo-wodne

Zgodnie z art. 11 ust. 6 oraz art. 13 ust. 4 Dyrektywy 2000/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2000 r. ustanawiającą ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej, tzw. Ramowa Dyrektywa Wodna (RDW), państwa członkowskie UE podejmują wszelkie właściwe kroki, aby zapobiec wzrostowi zanieczyszczenia wód morskich, a dane szczegółowe dotyczące działań podjętych w celu uniknięcia wzrostu zanieczyszczenia wód morskich zawiera się w planach gospodarowania wodami w dorzeczu.

Zgodnie z Dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/56/WE z dnia 17 czerwca 2008 r. ustanawiającą ramy działań Wspólnoty w dziedzinie polityki środowiska morskiego, państwa członkowskie UE podejmują wszelkie właściwe kroki do realizacji jej głównych celów, tj. ochrony i zachowania środowiska morskiego, zapobiegania jego degradacji lub gdy jest to wykonalne odtworzenia ekosystemów morskich na obszarach, gdzie uległy one niekorzystnemu oddziaływaniu oraz zapobiegania i stopniowego eliminowania zanieczyszczenia środowiska morskiego, aby wykluczyć znaczny wpływ na biologiczną różnorodność morską, ekosystemy morskie, zdrowie ludzkie.

W Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry (M.P. 2011 nr 40 poz. 451) przy ustalaniu celów środowiskowych dla jednolitej części wód powierzchniowych (JCWP) brano pod uwagę aktualny stan JCWP w związku z wymaganym zgodnie z RDW, warunkiem niepogarszania ich stanu. Jako JCWP definiuje się oddzielny i znaczący element wód powierzchniowych, tj. poza m. in. rzekami, kanałami, naturalnymi i sztucznymi zbiornikami wodnymi, rozumie się również morskie wody wewnętrzne, wody przejściowe lub przybrzeżne.

Dla jednolitych części wód, będących obecnie w bardzo dobrym stanie/potencjale ekologicznym, celem środowiskowym będzie utrzymanie tego stanu/potencjału. Ponadto, ustalając cele uwzględniano także różnicę pomiędzy naturalnymi, a silnie zmienionymi oraz sztucznymi częściami wód. Dla naturalnych części wód celem będzie osiągnięcie co najmniej dobrego stanu ekologicznego, dla silnie zmienionych i sztucznych części wód – co najmniej dobrego potencjału ekologicznego. Ponadto, w obydwu przypadkach, w celu osiągnięcia dobrego stanu/potencjału konieczne będzie dodatkowo utrzymanie co najmniej dobrego stanu chemicznego.

Należy mieć na uwadze, że jednym z głównych źródeł zanieczyszczenia wód powierzchniowych i podziemnych jest rolnictwo. Główne źródła związków biogennych (azot, fosfor) to hodowla zwierząt (bydło, trzoda chlewna, drób) oraz niewłaściwe przechowywanie nawozów organicznych i często nieprawidłowe nawożenie pól nawozami

organicznymi i mineralnymi. Znaczący wpływ na jakość wód mogą wywierać także zrzuty ze stawów rybnych. Potencjalnym zagrożeniem dla jakości wód może być również sukcesywne uwalnianie azotu i fosforu w wyniku postępującej mineralizacji torfu na odwodnionych torfowiskach (KZGW 2010).

Liczącym się źródłem zanieczyszczeń są również niekontrolowane zrzuty ścieków bytowych z małych osad oraz pojedynczych zabudowań, np. nieszczelne zbiorniki bezodpływowe, nieczynne studnie kopane, wykorzystywane jako odbiorniki ścieków i odpadów (KZGW 2010).

Stan ekosystemów wodnych i od wody zależnych – obok jakości wód – kształtują również czynniki związane z morfologią koryt cieków i jezior oraz ilością wody dostępnej dla tych ekosystemów. Do czynników negatywnie oddziałujących na stan ekosystemów wodnych należą w szczególności:

- zmiany reżimu przepływów, w szczególności eliminacja występowania wezbrań wiosennych, spowodowane działaniami hydrotechnicznymi i zmianami w zagospodarowaniu obszaru zlewni (wzrost powierzchni uszczelnionych),
- nadmierne pobory wody,
- nadmierne obniżenie poziomu wody w dolinach rzecznych przez odwadniające systemy melioracyjne,
- zaburzenia ciągłości cieków przez urządzenia piętrzące,
- obwałowania utrudniające lub przerywające łączność ekosystemów rzecznych i nadrzecznych z ekosystemami dolinowymi,
- regulacja rzek prowadząca do ujednoczenia warunków hydraulicznych i morfologii koryt,
- przekształcenia linii brzegowej – umocnienia, zabudowa i pozbawienie roślinności przybrzeżnej i brzegowej,
- nadmierna lub niewłaściwie prowadzona eksploatacja kruszywa.

W związku z realizacją planowanej inwestycji nie wystąpią wskazane wyżej zagrożenia.

W trakcie pogłębiania toru wodnego, w wyniku zjawiska resuspensji osadów dennych wzrośnie okresowo ilość zawieszin oraz substancji biogenicznych i materii organicznej, co w konsekwencji doprowadzi okresowo do wzrostu mętności i spadku przezroczystości oraz pogorszenia warunków tlenowych wody w rejonie prowadzonych prac.

Przemieszczanie się zawieszin będzie następować zgodnie z prądami wody oraz kierunkiem prowadzonych robót. Prognozuje się, że będzie ono ograniczone do miejsc prowadzenia wydobycia urobku i jego bezpośredniego sąsiedztwa.

Z wyników badań osadów w województwie zachodniopomorskim, przedstawionych w punkcie 7. niniejszego opracowania, wynika niski stopień ich zanieczyszczenia, dlatego nie prognozuje się zagrożenia wód w trakcie zjawiska suspensji.

Wody obszaru objętego inwestycją będą potencjalnie zagrożone zanieczyszczeniem substancjami ropopochodnymi z jednostek pływających i ze sprzętu bagrowniczego. W przypadku pojawienia się rozlewu produktów naftowych ze sprzętu pogłębiarskiego, w celu ochrony przed przedostaniem się szkodliwych substancji do wód i do ziemi, należy zabezpieczyć teren prowadzenia prac zaporą przeciwozlewową. Należy zastosować ich mechaniczne zbieranie z powierzchni wody oraz wykorzystać odpowiednie sorbenty.

Na omawianym terenie głównie ujmowany jest czwartorzędowy poziom wodonośny, a Zalew Szczeciński są obszarami drenażu wód podziemnych. Można przyjąć że wpływ ustaleń projektu Programu na wody podziemne będzie minimalny, głównie związany z potencjalnymi sytuacjami awaryjnymi.

Podczas prac ziemnych istnieje niewielkie ryzyko wpływu na lokalne warunki płytkich wód podziemnych. Przewiduje się, że potencjalne zanieczyszczenie głębszych warstw wód podziemnych praktycznie nie wystąpi.

W związku z realizacją planowanej inwestycji nie będą wytwarzane ścieki technologiczne, nie będą również prowadzone działania, które przyczynią się do zwiększenia zanieczyszczenia wód oraz stanowiące zagrożenia dla osiągnięcia celów środowiskowych zawartych w planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza.

Nie przewiduje się możliwości wpływu ustaleń dokumentu strategicznego na ujęcia wód.

W wyniku prowadzenia robót czerpalnych ulegnie zmianie powierzchnia dna w obrębie toru wodnego na pogłębianym akwenu – zalewie Szczecińskim. Mając na uwadze fakt, że prace związane z pogłębianiem toru wodnego prowadzone są na bieżąco, nie przewiduje się znaczącego wpływu na powierzchnię ziemi w związku z realizacją inwestycji w odniesieniu do stanu istniejącego.

Wydobyty urobek zostanie zdeponowany na istniejącym polu refulacyjnym „Mańków”.

Podmiot eksploatujący pola refulacyjne posiada stosowne zezwolenia wodnoprawne w zakresie poboru wody oraz odprowadzania wód porefulacyjnych, wymagane ustawą z dnia 30.03.2016 r. Prawo wodne (zał. 1).

Reasumując powyższe, realizacja inwestycji nie wpłynie znacząco na stan wód morskich w kontekście wymagań wynikających z Dyrektywy 2000/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2000 r. ustanawiającej ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej, tzw. Ramowa Dyrektywa Wodna oraz Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/56/WE z dnia 17 czerwca 2008 r. ustanawiającej ramy działań Wspólnoty w dziedzinie polityki środowiska morskiego. Nie prognozuje się wystąpienia znaczącego negatywnego oddziaływania planowanego przedsięwzięcia na środowisko gruntowo-wodne.

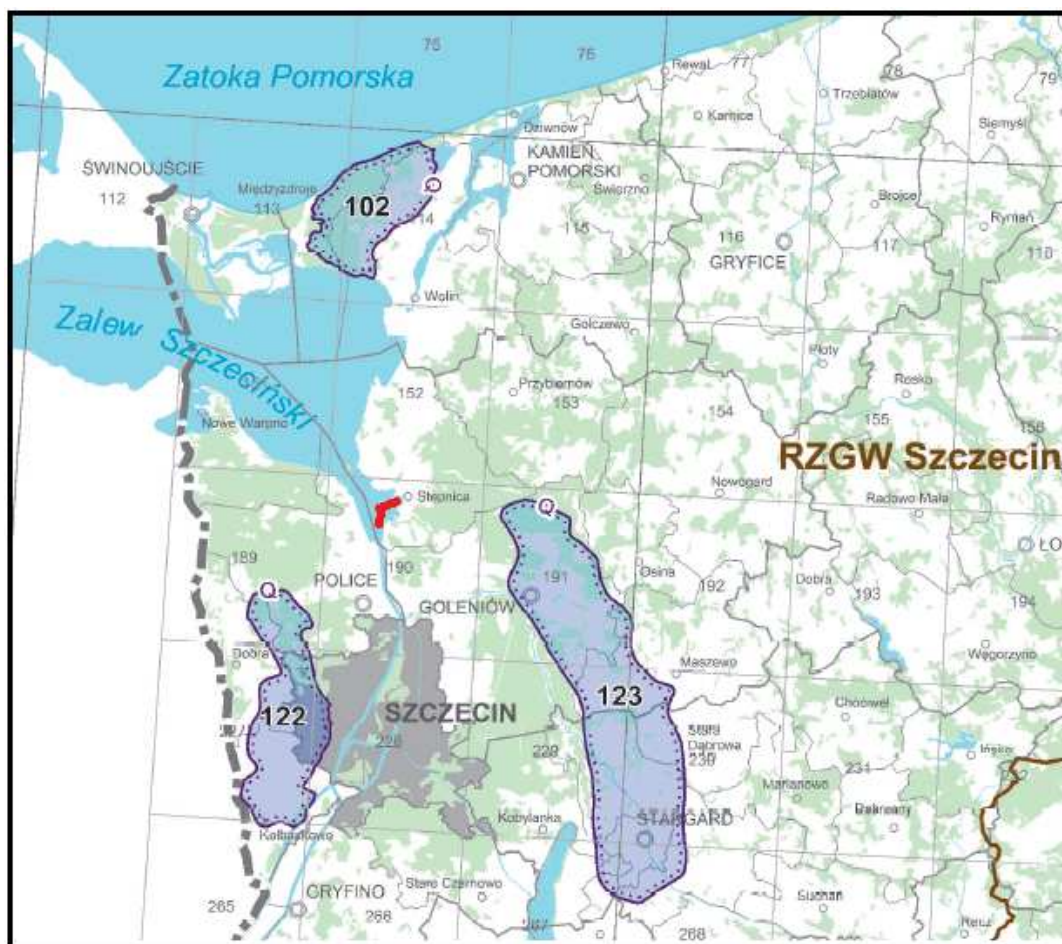
Planowane przedsięwzięcie nie będzie miało wpływu na elementy jakości wód powierzchniowych i ich składowe oraz będzie zgodne z wymaganiami określonymi w warunkach korzystania z wód regionu wodnego Dolnej Odry i Przymorza Zachodniego.

Eksploatacja inwestycji nie narusza wymagań warunków korzystania z wód regionu. Inwestycja również nie będzie stanowiła przeszkody w osiągnięciu celów środowiskowych. W pobliżu przedsięwzięcia znajdują się inne inwestycje, które miałyby wpływ na osiągnięcie celów środowiskowych wynikających z Ramowej Dyrektywy Wodnej.

W związku z powyższym ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych została oceniona jako zagrożona, a termin osiągnięcia tych celów to rok 2027.

- **Główne Zbiorniki Wód Podziemnych (GZWP)**

Planowane przedsięwzięcie nie leży w obszarze terenu Głównego Zbiornika Wód Podziemnych (ryc. 15).

Numer	Nazwa	Rok udokumentowania	Powierzchnia [km ²]
102	Wyspa Wolin	2015	112,7
122	Dolina Kopalna Szczecin	2011	151,0
123	Zbiornik międzymorenowy Stargard–Goleniów	2011	378,0

Rycina 15. Lokalizacja planowanej inwestycji względem Głównych Zbiorników Wód podziemnych; Źródło: <https://www.pgi.gov.pl/dokumenty>

Ze względu na odległą lokalizację inwestycji od Głównych Zbiorników Wód podziemnych nie przewiduje się żadnego negatywnego oddziaływania na te zbiorniki.

11. Informacje o przedsięwzięciach realizowanych i zrealizowanych, znajdujących się na terenie, na którym planuje się realizację przedsięwzięcia, oraz w obszarze oddziaływania przedsięwzięcia lub których oddziaływania mieszczą się w obszarze oddziaływania planowanego przedsięwzięcia – w zakresie, w jakim ich oddziaływania mogą prowadzić do skumulowania oddziaływań z planowanym przedsięwzięciem

Przedmiotowa inwestycja jest realizowana w ramach szerszej strategii rozwoju obszaru Zalewu Szczecińskiego na potrzeby, którego został opracowany i jest wdrażany program „Utrzymania morskich dróg wodnych w rejonie ujścia Odry w latach 2017-2028”. Głównym celem Programu jest trwałe utrzymanie dostępności od strony morza portów położonych w rejonie ujścia Odry, a w szczególności Szczecina, Świnoujścia (w tym do nowego portu zewnętrznego z terminalem LNG) oraz Polic, w celu utrzymania ich obecnej

pozycji gospodarczej i stworzenia warunków do dalszego rozwoju (w oparciu o odrębne projekty inwestycyjne).

Specyfika portów ujścia Odry polega na tym, że prowadzą do nich tzw. tory wodne, będące w istocie sztucznie przekopanymi i częściowo umocnionymi kanałami, przebiegającymi w dnie Morza Bałtyckiego, cieśniny Świny, Zalewu Szczecińskiego i rzeki Odry oraz przez wyspy Uznam i Wolin leżące w rejonie rzeki Odry. Tory wodne, których parametry limitują możliwość korzystania z portów przez statki morskie, podlegają stałemu sptycaniu przez osady morskie i rzeczne, przy czym intensywność tego sptycania jest silnie uzależniona od warunków hydrometeorologicznych panujących w danym roku, takich jak stany wody, przepływy, siła i kierunek wiatru oraz występowanie zalodzenia. Są to zjawiska trudne do precyzyjnego prognozowania. Dla niezakłóconego funkcjonowania portów niezbędne jest, zatem ich ciągłe pogłębianie w celu utrzymania niepogorszonych głównych parametrów torów, tj. gwarantowanej głębokości i szerokości.

Zgodnie z art. 42 ust. 2 pkt. 20 ustawy z dnia 21 marca 1991 r. o obszarach morskich Rzeczypospolitej Polskiej i administracji morskiej (Dz. U. z 2013 r., poz. 934, ze zm.) organy administracji morskiej są zobowiązane do budowy i utrzymywania obiektów infrastruktury zapewniającej dostęp do portów i przystani morskich.

Pomimo obowiązywania powyższej regulacji prawnej, z uwagi na brak wystarczających środków budżetowych prace pogłębiarskie na torach wodnych prowadzone były od wielu lat w ograniczonym zakresie.

Efektom niewykonywania prac pogłębiarskich w niezbędnym zakresie jest stopniowe sptycanie i zwężanie się rynien torów wodnych. Co przełożyło się na pogarszającą się warunki nawigacyjne dla statków, obniżenie poziomu bezpieczeństwa żeglugi, wzrost ryzyka długotrwałego zablokowania portu lub portów w przypadku wejścia statku na mieliznę. A co za tym idzie wzrost potencjalnego zagrożenia dla środowiska z uwagi na ogólne pogorszenie się warunków bezpieczeństwa żeglugi na torze. Obecne warunki nawigacyjne panujące na torze wodnym z Bałtyku do Szczecina są już warunkami granicznymi, co oznacza, że w przypadku wystąpienia dalszych sptyceń lub zwężeń toru, (co może nastąpić w każdej chwili, np. po sztormie lub powodzi) niezbędne będzie, ze względów bezpieczeństwa, administracyjne obniżenie dopuszczalnych parametrów statków zmierzających do portów w Świnoujściu, Policach i Szczecinie.

Podobna sytuacja dotyczy torów wodnych prowadzących do małych portów położonych w rejonie Zatoki Pomorskiej i Zalewu Szczecińskiego, a mianowicie Dziwnowa, Kamienia Pomorskiego, Lubina, Mrzeżyna, Nowego Warpna, Stepnicy, Trzebieży, Wapnicy i Wolina, jak również portu w Policach, który z formalnego punktu widzenia jest małym portem, przyjmuje jednak duże statki pełnomorskie i przeładowuje rocznie ok. 2,5 mln ton ładunków.

W Programie przedstawiono uwarunkowania społeczne, ekonomiczne i prawne związane z utrzymaniem dostępności portów oraz wskazano główne cele Programu, gdzie *określono sposobu przygotowania i realizacji prac w latach 2017 – 2028, ich kosztów oraz korzyści społeczno-gospodarczych wynikających z realizacji Programu w poniższym zakresie:*

- a) przywrócenie parametrów, a następnie coroczne pogłębianie konserwacyjne toru wodnego podejściowego prowadzącego z redy portu morskiego w Świnoujściu do akwenów portowych (obejmujących również port zewnętrzny w Świnoujściu z terminalem LNG);
- b) przywrócenie parametrów, a następnie coroczne pogłębianie konserwacyjne toru wodnego Świnoujście – Szczecin, prowadzącego ze Świnoujścia przez Zalew Szczeciński i Odrę do Szczecina (z odgałęzieniem do portu w Policach);
- c) pogłębianie torów wodnych do małych portów, położonych w obszarze działania Urzędu Morskiego w Szczecinie;
- d) rozbudowa i utrzymanie pól refulacyjnych.

12. Ryzyko wystąpienia poważnej awarii lub katastrofy naturalnej i budowlanej

Prowadzenie prac pogłębieniowych nie zalicza się do przedsięwzięć podlegających awarii przemysłowej i związanych z tym uwarunkowań prawnych.

Prawidłowy sposób prowadzenia prac pogłębieniowych i eksploatacji toru wodnego nie powinien zmienić warunków środowiskowych, w których będzie się ona odbywała i nie będą powodować sytuacji awaryjnych. Jedynie źle prowadzona przebudowa toru i eksploatacja może doprowadzić do zagrożeń dla bezpieczeństwa ludzi ze strony pracujących maszyn oraz ruchu środków transportu na wodzie.

Dla zapewnienia bezpieczeństwa eksploatacji oraz osób zatrudnionych, związanego z możliwością kontaktu z nurtem akwenu przestrzegane będą planowane parametry wydobywania z toru wodnego urobku zgodnie z projektem prac pogłębiarskich.

Sprzęt pływający, sprzęt bagrowniczy wykorzystywany przy wydobywaniu urobku, jak i miejsc wyładunku muszą być oznakowane zgodnie z przepisami żeglugowymi dla morskich śródlądowych dróg wodnych.

W celu zapewnienia bezpiecznej żeglugi w rejonie poboru urobku z dna toru wodnego, od strony szlaku żeglownego należy wystawić znaki nawigacyjne zgodne z obowiązującymi przepisami. Ustawienie wymaganych znaków żeglugowych informujących o lokalnych zmianach na omawianym odcinku drogi wodnej, należy każdorazowo uzgodnić z właściwym organem.

13. Przewidywane ilości i rodzaje wytwarzanych odpadów oraz ich wpływ na środowisko

➤ Odpady

Sam refulat nie stanowi odpadu niebezpiecznego i w trakcie prac pogłębiarskich przed składowaniem jest poddawany badaniom laboratoryjnym, przede wszystkim pod kontem zawartości metali ciężkich i substancji niebezpiecznych.

Zgodnie z posiadaną wiedzą przez Inwestora na podstawie przeprowadzanych badań w zakresie monitoringu i eksploatacji pola refulacyjnego, w składowanym refulacie

pochodzącym z dna Zalewu Szczecińskiego nie stwierdza się przekroczenia norm we wskazanym zakresie.

Ponadto sam refulat został zakwalifikowany, jako gleba i ziemia w tym pozyskana, jako urobek z pogłębienia, dla której zostały określone następujące kody:

- a) podgrupa 17 05 – Gleba i ziemia (włączając glebę i ziemię z terenów zanieczyszczonych oraz urobek z pogłębienia);
- 17 05 06 – urobek z pogłębienia inny niż wymieniony w 17 05 05 (urobek z pogłębienia zawierający lub zanieczyszczony substancjami niebezpiecznymi).

Urobek z pogłębienia inny niż wymieniony w 17 05 05, klasyfikowany na podstawie Rozporządzenia Ministra Środowiska w sprawie katalogu odpadów, jako odpad o kodzie 170506, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 11 maja 2015 r. (Dz. U. z 2015 r., poz. 796), w sprawie odzysku odpadów poza instalacjami i urządzeniami, może zostać poddany odzyskowi, np. do budowy, rozbudowy i utrzymania budowli hydrotechnicznych (za wyjątkiem rdzeni budowli hydrotechnicznych), takich jak sztuczne wyspy, konstrukcje i urządzenia, podmorskie kable i rurociągi, nabrzeża, wały, pomosty, pirsy, pola refulacyjne.

W wyniku realizacji zakłada się wydobyte do 85 tys. m³ urobku, który zostanie zeskładowany na polu refulacyjnym „Mańków”, zgodnie z właściwą decyzją – pozwoleniem wodno – prawnym.

Mając powyższe na uwadze nie przewiduje się wystąpienia znaczącego negatywnego wpływu przedsięwzięcia w zakresie gospodarki odpadami.

14. Informacje o pracach rozbiórkowych dotyczących przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko

Teren wskazany pod przedsięwzięcie stanowi tor podejściowy do portu w Stepnicy, gdzie wskazany zakres inwestycji będzie polegał na jego pogłębieniu. W związku z powyższym nie planuje się żadnych rozbiórek elementów hydrotechnicznych, dla których byłaby wymagana stosowna decyzji w tym zakresie.

ANALIZA NAWIGACYJNA

DLA PORTU W STEPNICY - UZUPEŁNIENIE

Wykonawca: **Tomasz Mossur**

72-003 WYDZIAŁ KRAJOWY
Regon 320586096, NIP 52

WSTĘP

Analiza nawigacyjna określająca możliwości i warunki wejścia statków do Portu w Stepnicy została wykonana na zlecenie Wiktoria Port Sp. z o.o. i jest uzupełnieniem analizy nawigacyjnej zatwierdzonej przez Dyrektora Urzędu Morskiego w Szczecinie w dniu 01.08.2013 r. (pismo znak: ON-I-4112/11/05/13). Inwestor uzyskał zgodę Gminy Stepnica na wykorzystanie w opracowaniu ww. analizy nawigacyjnej.

Celem uzupełnienia zatwierdzonej analizy nawigacyjnej będzie określenie warunków bezpiecznego pod względem nawigacyjnym wejścia/wyjścia do/z portu w Stepnicy w chwili obecnej jednostek morskich oraz jednostek pchanych.

Założenia opracowania

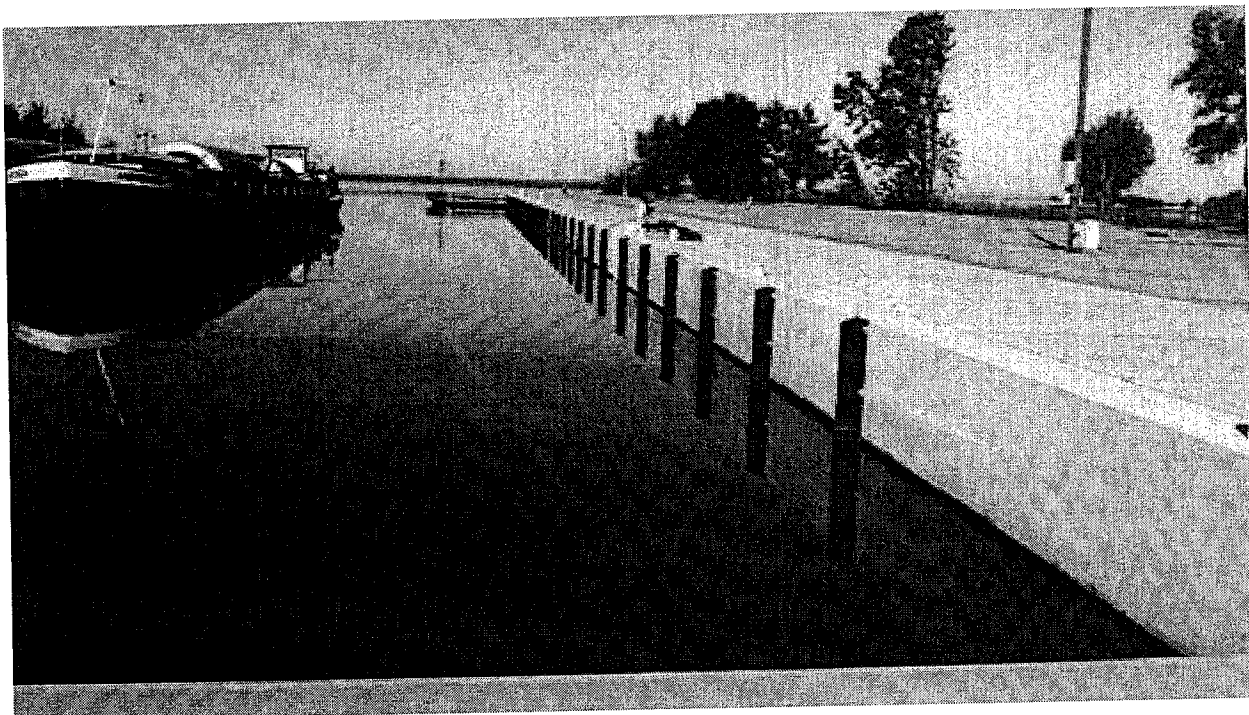
1.1. Podstawy opracowania

Konieczność wykonania analizy nawigacyjnej dla Portu w Stepnicy wynika z umowy zawartej pomiędzy Inwestorem Wiktoria Port Sp. z o.o., a Navi Plus Tomasz Mossur.

1.2. Parametry jednostek

Zgodnie informacjami wynikającymi z zawartej umowy, jako maksymalną jednostkę mogącą wejść do Portu w Stepnicy w chwili obecnej przyjęto:

- **jednostkę morską o wymiarach (typu Wołgobałt, Sormovskiy, Omskiy):**
  - długość całkowita 115,0 m
  - szerokość całkowita 13,5 m,
  - GT $\leq$ 3200 t,
  - zanurzenie maksymalne wg aktualnych sondaży
- **jednostki śródlądowe - zestaw pchany (pchacz plus barki) o wymiarach:**
  - długość całkowita do 125,0 m,
  - szerokość całkowita do 9,50 m,
  - zanurzenie maksymalne wg aktualnych sondaży.
- **barki motorowe**
  - długość całkowita 96,0 m,
  - szerokość całkowita 9,50 m,
  - zanurzenie maksymalne wg aktualnych sondaży.

Fot.2. Port w Stepnicy (widok Basenu Kolejowego).

1.4. Nabrzeża w Basenie Kolejowym w Porcie Stepnica.

W Porcie Stepnica w Basenie Kolejowym znajdują się następujące nabrzeża:

Tabela 1. Nabrzeża w Basenie Kolejowym

Lp.	Nazwa nabrzeża	Długość	Głębokość dopuszczalna
1.	Nabrzeże Północne	159 m	5,5 m
2.	Nabrzeże Południowe	143 m	5,5 m
3.	Nabrzeże Czołowe	27 m	5,5 m
4.	Pochylnia ro-ro	12 m(szerokość)	5,5 m

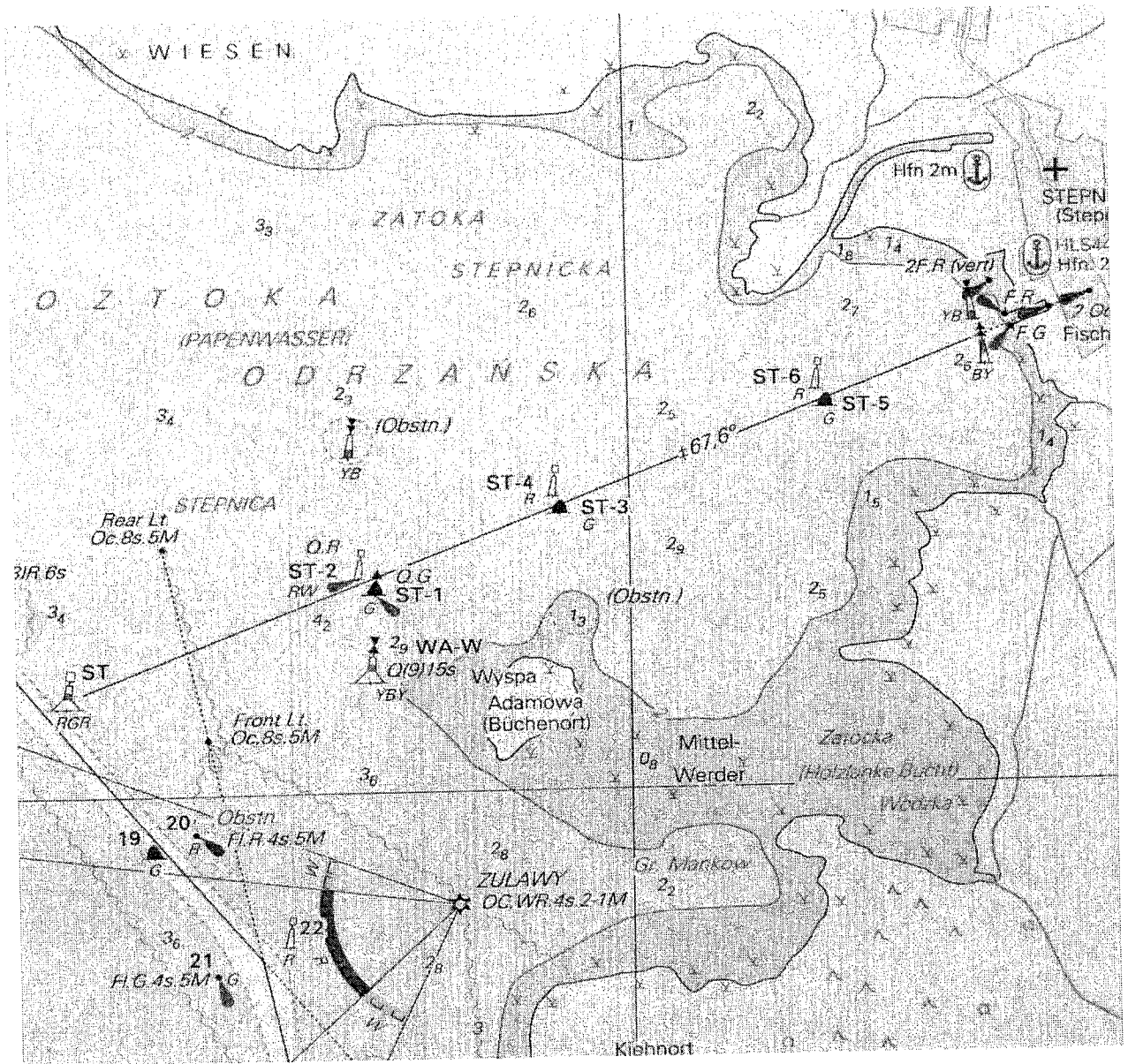
Aktualne sondáže torów podejściowych do portu jak i w porcie dostępne są w Kapitanacie Portu Trzebież i Bosmanacie Portu Stepnica.

Przed wejściem do portu należy przez UKF (kanał 69) zgłosić wejście podając parametry i zanurzenie jednostek a o miejscu cumowania decyduje Bosman Portu Stepnica.

1.5. Tory podejściowe do Portu Stepnica i oznakowanie nawigacyjne

Zgodnie z obowiązującym Zarządzeniem nr 3 Dyrektora Urzędu Morskiego w Szczecinie z dnia 7 października 2004 roku w sprawie określenia infrastruktury zapewniającej dostęp do portów morskich w Dziwnowie, Kamieniu Pomorskim, Lubiniu, Mrzeżynie, Nowym Warpnie, Policach, Stepnicy, Trzebieży, Wapnicy i Wolinie oraz do przystani morskich w Międzyzdrojach, Niechorzu i Rewalu w skład infrastruktury zapewniającej dostęp do portu w Stepnicy wchodzi:

- 1) tory wodne wraz ze związanymi z ich funkcjonowaniem obiektami, urządzeniami i instalacjami:
  - a) tor podejściowy od toru wodnego Świnoujście - Szczecin od pławy ST do pary pław ST-1 - ST-2 o parametrach: długość - 1,12 km, szerokość w dnie - 35 m i głębokość - 3 m,
  - b) tor podejściowy od stawy 24 do głowic falochronu Basenu Kolejowego poprzez parę pław ST1-ST2 o parametrach: długość - 4,27 km, szerokość w dnie - 35 m i głębokość - 4 m,
  - c) obrotnica o parametrach: średnica - 130 m i głębokość - 4 m,
  - d) tor do Basenu Rybackiego o parametrach: długość - 120 m, szerokość w dnie - 30 m i głębokość - 2 m;
- 2) stałe i pływające znaki nawigacyjne:
  - a) nabieżnik Stepnica - 2 światła,
  - b) pławy świetlne i nieświecące - 9 sztuk;
- 3) urządzenia i instalacje: oświetlenie i system zasilania energetycznego obiektów wymienionych w pkt 2.

Rys. 1. Tory podejściowe do Stepnicy wraz z oznakowaniem nawigacyjnym – fragment niemieckiej mapy nawigacyjnej S44.

1.6. Przebudowa Basenu Kolejowego w Porcie Stepnica

W związku z realizacją przedsięwzięcia inwestycyjnego „Przebudowy Basenu Kolejowego w Porcie Stepnica” wykonano:

- przebudowę nabrzeży w Basenie Kolejowy (Węglowym), służącym do przeładunku towarów, usytuowanym w południowej części portu. Nabrzeża zaprojektowano z zastosowaniem konstrukcji oczepowo - płytowej.

- założenia techniczno - eksploatacyjne:

- długość przebudowywanej linii cumowniczej:

- nabrzeże Północne - ok. 158,5 m,
- nabrzeże Południowe - ok. 143 m,
- nabrzeże Czołowe - ok. 27,3 m,

- rzędna korony -1, 60 m. n. p. m.;

- głębokość techniczna - $H_t = 4, 50$ m;

- głębokość dopuszczalna - $H_{dop} = 5, 50$ m;

- dopuszczalne obciążenie naziomu - $q = 20, 00$ kN/m².

- pochylnię umożliwiającą załadunek i rozładunek jednostek pływających ' typu ro-ro.

- założenia techniczno - eksploatacyjne:

- szerokość rampy ok. 12 m;

- długość rampy ok. 20 m;

- rzędna progu dolnego (podwodnego) ok. - 2,35 m n.p.m;

- rzędna progu górnego ok. + 0, 50m n.p.m;

- obciążenie użytkowe 250 kN na oś

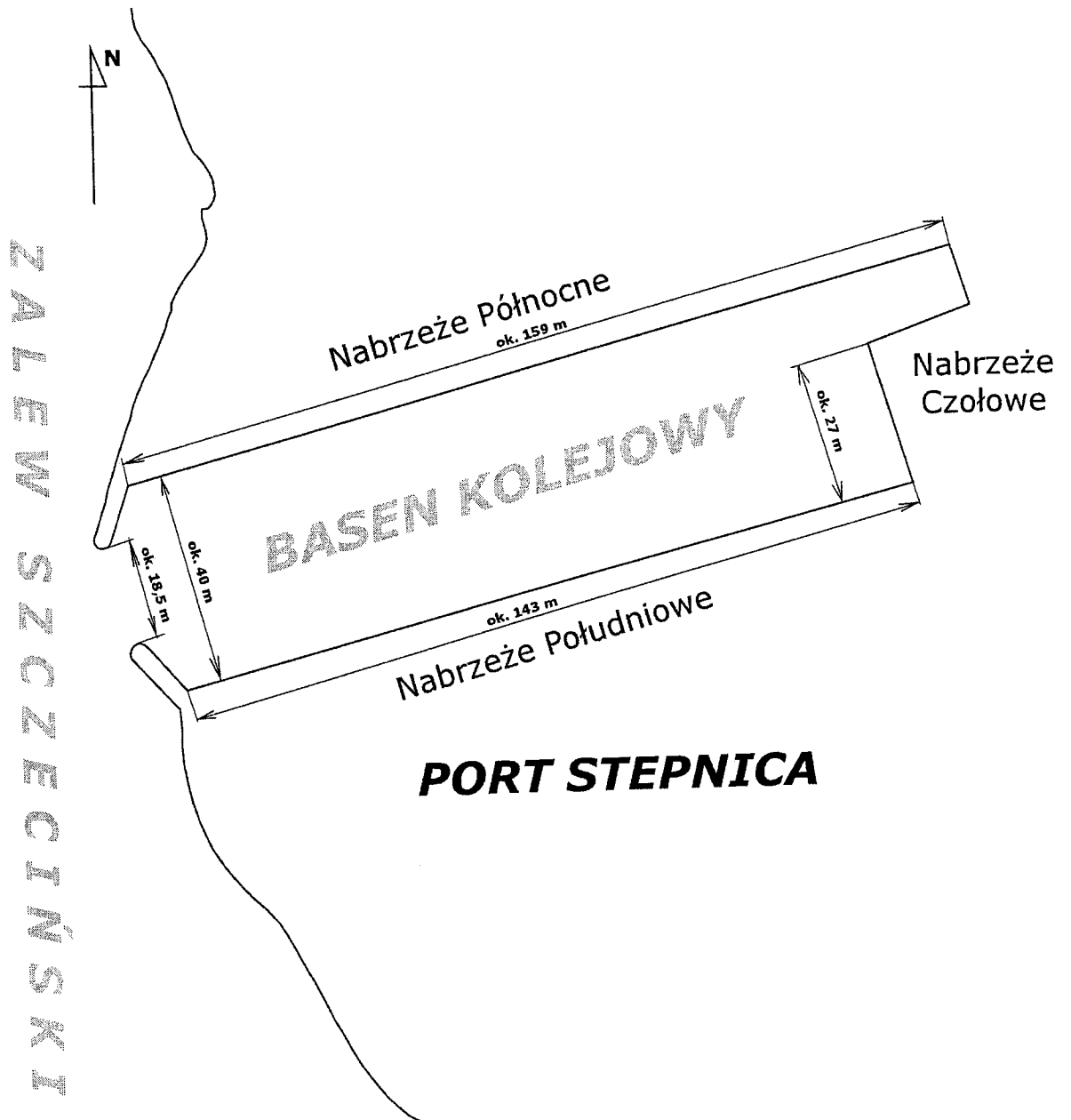
- maksymalna masa ładunku ok. 200 t.

- rozbiórkę istniejących nabrzeży okalających basen o długości 329 m.

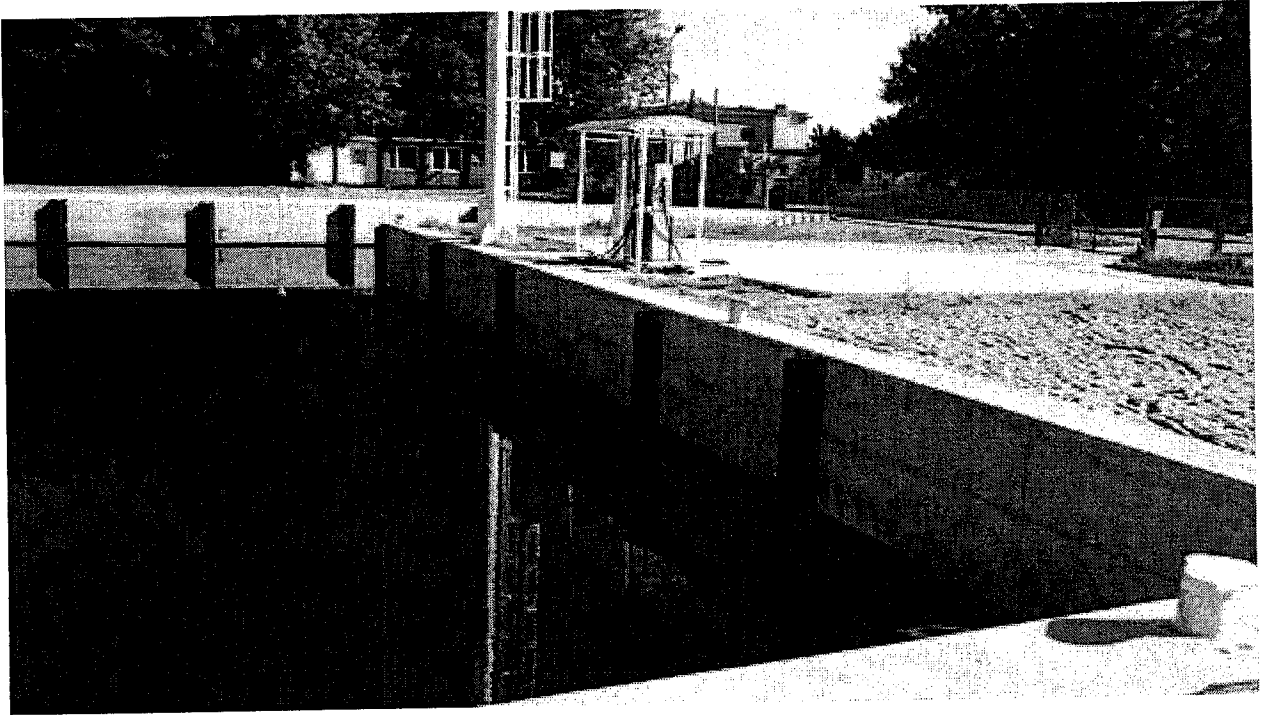
- wymianę wejściowego oznakowania nawigacyjnego wejścia do basenu w celu dostosowania do zaleceń morskiego systemu oznakowania IALA.

- prace pogłębiarskie w Basenie Kolejowym w celu osiągnięcia wymaganej głębokości technicznej.

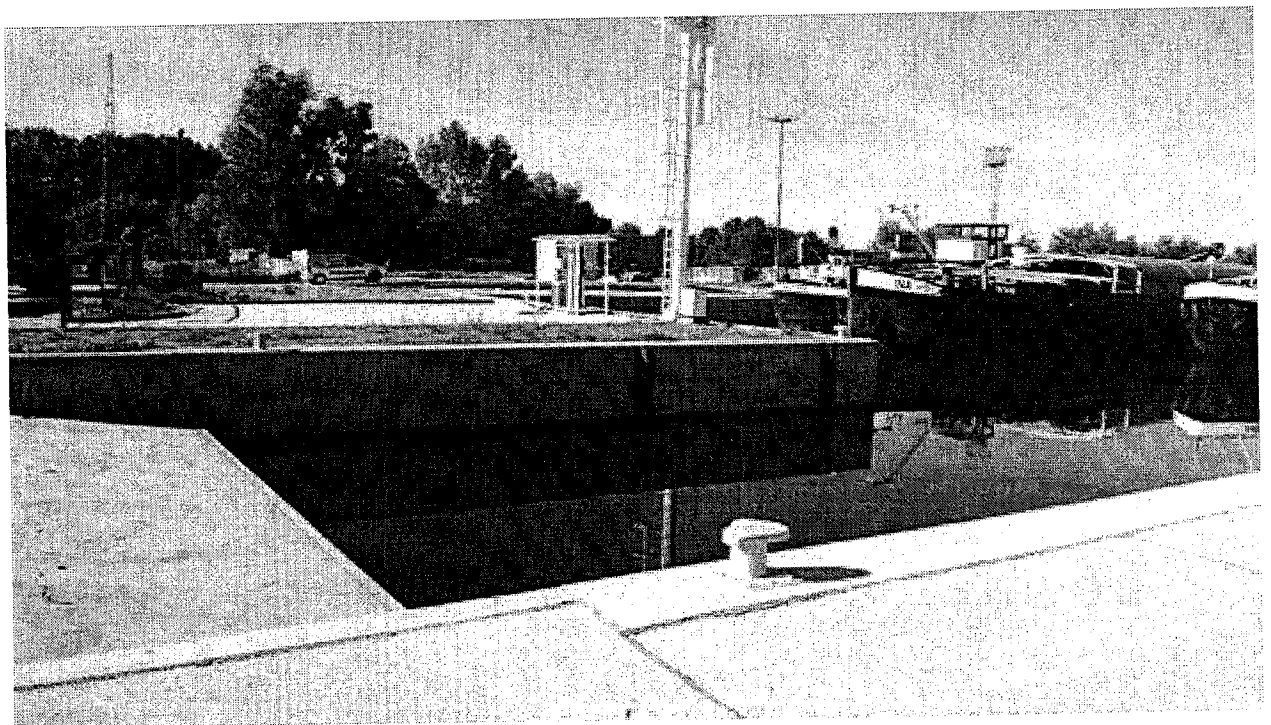
W ramach inwestycji nabrzeża uzbrojono w system odbojnic korytkowych Trelleborg oraz pachoły cumownicze ZL-15 - Fot 5. Ten typ polerów zgodnie z Zaleceniami do projektowania morskich budowli hydrotechnicznych Z1-Z46 ,zeszyt 21 ,wydanie 3,KBM Gdańsk 1997 oraz zaleceniami projektantów nabrzeży oznacza możliwość obsługi statków do 3200 DWT.

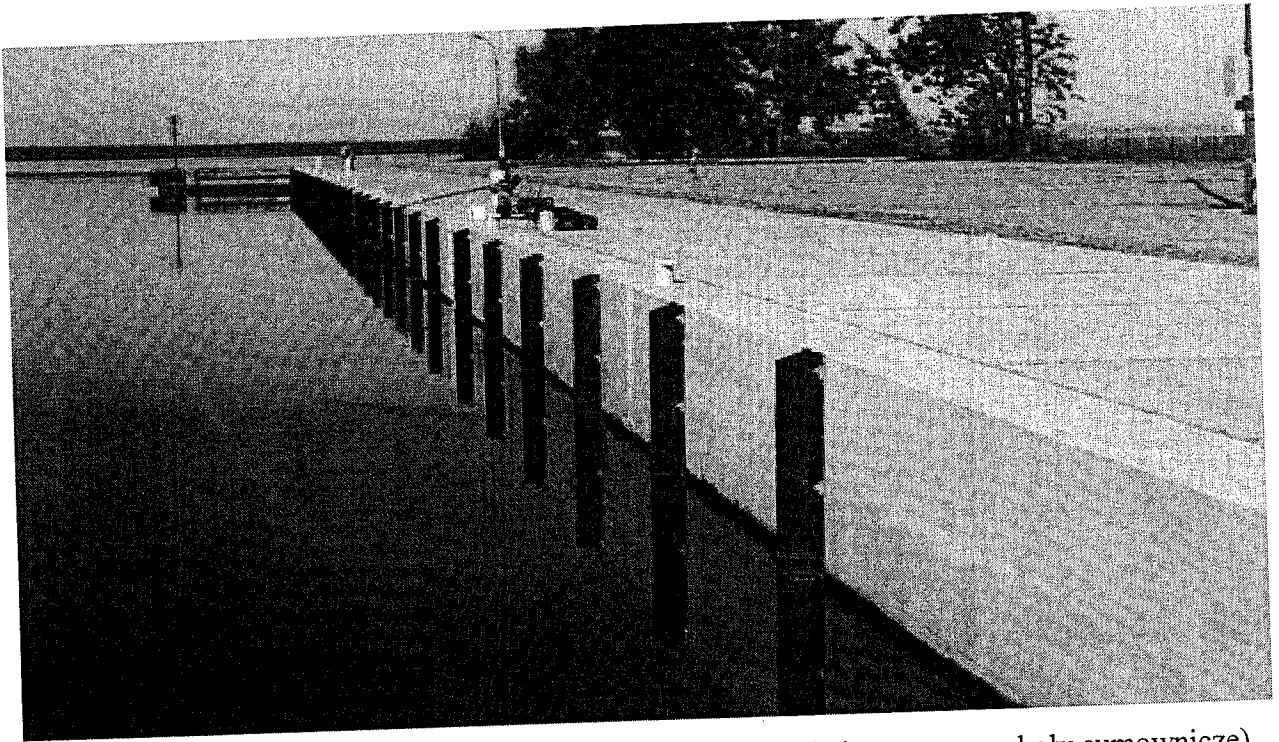
Rys. 2. Port Stepnica – Basen Kolejowy.

Fot. 3. Widok na Nabrzeże Czołowe.

Fot.4. Widok na rampe ro-ro.

Fot.5. Widok na Nabrzeże Północne (widok na urządzenia odbojowe oraz pachoły cumownicze).

Fot.6. Widok na Nabrzeże Południowe.

1.7. Aktualne Przepisy Portowe dla Portu Stepnica

Zarządzenie nr 3 Dyrektora Urzędu Morskiego w Szczecinie z dnia 26 lipca 2013 r. z późniejszymi zmianami Przepisy Portowe określa zbiór przepisów mających na celu określenie bezpiecznego wchodzenia i wychodzenia statków do/z portów oraz bezpiecznego ich postoju. Przepisy Portowe dla Stepnicy:

§ 59. W porcie Stepnica obowiązują następujące zasady ruchu statków:

- 1) maksymalna długość statków mogących zawijać do portu wynosi 75 m, a maksymalna szerokość – 13 m,
- 2) w przypadku braku pływającego oznakowania nawigacyjnego, żegluga może odbywać się tylko w porze dziennej,
- 3) aktualne dopuszczalne zanurzenie statków określa Bosman Portu Stepnica,
- 4) warunki wejścia i wyjścia z portu statków o długości ponad 60 m lub szerokości ponad 11 m oraz wszystkich statków przy sile wiatru powyżej 5°B, każdorazowo określa Bosman Portu Stepnica.

§ 65. 1. W szczególnych przypadkach kapitan portu może zezwolić na wejście do portu, uprawianie żeglugi w jego obszarze lub wyjście z portu, statku o długości lub szerokości całkowitej większej niż określono w § 55 - § 64. W takiej sytuacji kapitan portu, po zasięgnięciu opinii szefa pilotów, każdorazowo określa warunki uprawiania żeglugi przez statek.

2. Kapitan portu może ograniczyć ruch statków o parametrach zbliżonych do maksymalnych, określonych w § 55 - § 64, w zależności od warunków hydrometeorologicznych i nawigacyjnych.

3. Przy stanie wody w porcie poniżej ustalonych średnich stanów wody na łatach pomiarowych, dopuszczalne zanurzenia zmniejsza się o poprawkę będącą aktualną różnicą stanu wody wyrażoną w centymetrach.

4. Dopuszczalne zanurzenia przy nabrzeżach dla średnich stanów wody określa Dyrektor Urzędu Morskiego w Szczecinie

5. Przy stanie wody w porcie powyżej średniego, kapitan portu może wyrazić zgodę na wejście lub wyjście z portu statku o zanurzeniu większym niż dopuszczalne. Każdorazowo wielkość poprawki określa kapitan portu na podstawie analizy poziomu i tendencji spadku lub wzrostu stanu wody na całej trasie przejścia statku.

6. W okresie zimowym, przy występowaniu zalodzenia, w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa żeglugi, pomoc lodołamacza może być udzielona na polecenie kapitana portu tylko statkowi posiadającemu klasę lodową i odpowiednią moc maszyn adekwatną do aktualnej sytuacji lodowej. Restrykcje lodowe z uwzględnieniem wymaganej klasy

lodowej i mocy maszyn będą publikowane na stronie internetowej Urzędu morskigo w Szczecinie oraz przez służby dyżurne VTS na żądanie.

7. W uzasadnionych przypadkach kapitan portu może określić zasady ruchu statków na poszczególnych akwenach i odcinkach torów wodnych w sposób odmienny od ustalonych.

1.8. Pilotaż

Pilotaż jest obowiązkowy dla statków oraz zestawów pchanych lub holowanych o długości całkowitej 40m i większej, dla statków bez względu na długość, które mogą stanowić zagrożenie dla bezpieczeństwa żeglugi porządku portowego, a w szczególności statki wymienione w § 21, ust.1 Zarządzenie nr 3 Dyrektora Urzędu Morskigo w Szczecinie z dnia 26 lipca 2013 r. z późniejszymi zmianami Przepisy Portowe statki pasażerskie bez względu na długość.

1.9. Warunki hydrometeorologiczne w opisywanym rejonie

Rejon Portu w Stepnicy leży w bezpośredniej bliskości Portu w Trzebieży. Warunki panujące w tym rejonie są warunkami pośrednimi między portem w Szczecinie a portem w Świnoujściu. Przyjęto zatem w opracowaniu, że warunki hydrometeorologiczne w rejonie Stepnicy podobne są do leżącej nieopodal Trzebieży i Polic.

1.10. Prądy

Brak jest jakichkolwiek rejestrowanych pomiarów prądów w opisanym obszarze. W oparciu o wieloletnie obserwacje pilotów można stwierdzić, że występuje prąd o średniej prędkości ok. 0,2 - 0,3 węzła wychodzący w kierunku morza, a w ekstremalnych warunkach wynosi od 0,5 do 1,0 węzła. Kierunek prądu może być odwrotny podczas trwania tzw. cofki.

1.11. Wiatr

Według danych Kapitanatu Portu Szczecin w roku 2004, średnia siła wiatru w porcie Police wynosiła 2 B (2-3 m/s). Procentowe występowanie kierunków i siły wiatrów za rok 2004 przedstawia tabela nr 2.

Tabela 2. Siła i kierunek wiatru

Kierunek wiatru	Kierunek wiatru wyrażony w %	Siła wiatru wyrażona w %				
		1°B	2°B	3°B	4°B	5°B
N	7,38	14,81	59,26	25,93	0,00	0,00
NE	6,01	40,91	31,82	27,27	0,00	0,00
E	14,21	13,46	36,54	26,92	19,23	3,85
SE	3,55	0,00	38,46	23,08	23,08	15,38
S	15,85	1,72	41,38	37,93	17,24	1,72
SW	1,09	0,00	50,00	25,00	25,00	0,00
W	40,98	7,33	58,67	24,67	7,33	2,00
NW	9,02	9,09	39,40	27,27	15,15	9,09
VAR	1,91	42,86	42,86	14,29	0,00	0,00

Dane dotyczące warunków wiatrowych w rejonie Portu Police można porównać i uzupełnić o obserwacje z lat 1970-1995 wykonane przez stację Instytutu Meteorologii i Gospodarki wodnej w Szczecinie – Dąbiu. Na podstawie tych obserwacji ustalono:

- w okresie wiosenno-letnim obserwuje się często wiatry z sektorów północnych (NE, N i NW), zaś w okresie jesienno – zimowym przewagę mają wiatry z kierunków południowych, zwłaszcza SW i S,
- ciszę w tym rejonie obejmują średnio 18 dni w roku; najwięcej cisz obserwuje się w sierpniu (2,6 dni),
- średnia prędkość wiatrów w roku wynosi 3,7 m/s; analiza występowania wiatrów w poszczególnych miesiącach roku z wielolecia wykazuje, że największymi prędkościami średnimi charakteryzują się miesiące styczeń, marzec, październik i listopad (ok. 4,5 m/s),
- najczęściej obserwuje się wiatry z kierunków SW i W (odpowiednio 25,6 i 19,1% ogółu obserwacji); najmniej wiatrów występuje z kierunku południowego (6,9%).

Tabela 3. Częstotliwości występowania wiatrów z poszczególnych kierunków w roku

kierunek	N	NE	E	SE	S	SW	W	NW
częstotliwość [%]	7,61	8,78	10,13	10,04	6,87	25,60	19,07	6,91

- najsilniejsze wiatry występują z kierunku południowego (4,5 m/s) i południowo – wschodniego (4,4 m/s); Tabela 4 przedstawia średnie prędkości wiatrów z poszczególnych kierunków,

Tabela 4. Średnie prędkości wiatrów z poszczególnych kierunków roku

kierunek	N	NE	E	SE	S	SW	W	NW
prędkość [m/s]	3,2	2,9	3,1	4,4	4,5	4,2	4,2	4,0

- wiatry silne (o prędkości powyżej 10 m/s) występują jedynie przez 4 dni w roku,
- wiatry bardzo silne (o prędkości powyżej 16 m/s) nie były obserwowane w rozpatrywanym wieloleciu (1970 – 1995); Tabela 5 przedstawia ilość dni z wiatrem silnym i bardzo silnym.

Tabela 5. Ilość dni w roku średnim z wielolecia z wiatrem silnym i bardzo silnym

Prędkość wiatru	10÷12 m/s	13÷15 m/s	16÷18 m/s
Ilość dni	4,42	0,40	0,60

Występowanie wiatrów silnych w rozpatrywanym obszarze związane jest głównie z pochodzeniem silnych układów niżowych nad Morzem Bałtyckim. Powstające wówczas wiatry o dużych prędkościach, głównie z kierunków północnych i północno-zachodnich, powodują gwałtowne spiętrzenie poziomu wody w morzu. Z uwagi na bardzo małe spadki zwierciadła wody w odcinku ujściowym Odry, wezbrania odmorskie, przemieszczające się w górę rzeki, podnoszą poziom wody w sieci rzecznej dolnej Odry. Zasięg wpływów odmorskich jest znaczny, zwłaszcza przy niskich przepływach Odry.

1.12. Falowanie

Wiatr działający na powierzchnię wody powoduje wystąpienie na jej powierzchni poziomej składowej tarcia wiatrowego oraz falowy ruch wody, który obserwować można w postaci falowania. Analizując zjawisko falowania dla różnego rodzaju zadań projektowych rozróżniamy akweny głębokowodne (brak oddziaływań dna) i płytkowodne (oddziaływanie fali na dno i dna na fale) oraz przypadki szczególne jak np. nabieganie fali na skarpe, uderzenie fali o falochron itp.

Podstawowymi parametrami fali są wysokość fali H [m], długość fali L [m], okres fali T [s], stromość fali S . Praktyka inżynierska pozwala jednak na określenie pewnych parametrów fal prostymi metodami, szczególnie, gdy ma się do czynienia z budowlami mniejszej klasy sytuowanymi na akwenach małych i płytkich, gdzie falowanie nie odgrywa najistotniejszej roli.

Analizując parametry falowania należy wziąć pod uwagę zdanie wielu autorów i badaczy, iż formowanie się fal zależy nie tylko od prędkości i kierunku wiatru, ale także od czasu jego działania. Przyjmuje się tutaj, iż wiatr musi działać na powierzchnię wody przez minimum 6 godzin, aby wytworzyć fale o określonych parametrach. Nie bierze się tutaj pod uwagę prędkości ekstremalnych-chwilowych, a wielkości uśrednione z pewnego przedziału (okresu) – minimum 6 godzin. Dlatego często wywołuje zdziwienie fakt, iż mimo, że zanotowano znacznie większe prędkości wiatru (chwilowe), do obliczeń parametrów falowania przyjmuje się wielkości często znacznie mniejsze od zanotowanych.

Z uwagi na otwarty charakter akwenu falowanie w pobliżu portu (podejście) może wynosić ok. 50-70 cm (wysokość fali).

1.13. Zalodzenie

Na podstawie danych z Dzienników Portowych Kapitanatu Portu Szczecin oraz Loci Bałtyku ustalono, że tworzenie się pokrywy lodowej na torze wodnym i akwenach portowych miało miejsce na przestrzeni ostatnich lat od grudnia do lutego, w związku z okresem występowania niskich temperatur. Zalodzenie jest istotnym problemem utrudniającym żeglugę na torach wodnych oraz w portach. Port w Stepnicy nie jest portem o podstawowym znaczeniu dla gospodarki morskiej a zatem Urząd Morski w Szczecinie nie ma obowiązku utrzymywać torów podejściowych do portu w stanie żeglownym. Na sezon zimowy Urząd Morski w Szczecinie „zdejmuje” pływające oznakowanie nawigacyjne. A zatem korzystanie z Portu w Stepnicy nie będzie możliwe przez cały rok ze względu na warunki zalodzenia.

Oficer dyżurny bosmanatu portu w Stepnicy/kapitanatu portu w Trzebieży udziela informacji o aktualnych warunkach hydrometeorologicznych w rejonie Portu w Stepnicy.

Teoretyczne określenie szerokości toru wodnego (Metodą PIANC).

W praktyce istnieje pięć metod analitycznych określania szerokości pasa ruchu dla jedno i dwukierunkowych prostoliniowych torów wodnych:

1. Metoda „trzech składowych”.
2. Metoda „Kanału Panamskiego”.
3. Metoda INM (S. Gucmy).
4. Metoda PIANC.
5. Metoda kanadyjska.

Publikacje IALA („Aids to navigation guide – navguide” – 2nd Edition 1993 oraz 3rd Edition 1998) oraz publikowane raporty grup roboczych, współpracujących z IALA („Approach Channels” – Working Group PIANC and IAPH 1995, 1997) zawierają ogólne i szczegółowe zalecenia dotyczące torów wodnych i akwenów poruszania się statków.

Metodę PIANC rekomenduje się jako najdokładniejszą spośród ww. metod. Określenia parametrów drogi wodnej należy dokonać w oparciu o reguły i wyliczenia teoretyczne, **jednak ostateczne ustalenia powinny być rezultatem uwzględnienia warunków i ograniczeń lokalnych**. Określenie bezpiecznych wymiarów akwenów manewrowych dokonano w oparciu o wzory i tabele zawarte w publikacji PIANC (Metoda PIANC).

1.14. Tor wejściowy do Stepnicy.

Przypadek I - zestawienie składowych i określenie szerokości minimalnej toru podejściowego (według wzoru) – ruch jednokierunkowy – **jednostki śródlądowe (jednostki pchane i barki motorowe)**

Założenia dla toru wejściowego:

- szerokość statku $B = 9,5$ m,
- ruch jednokierunkowy,
- dobre zdolności manewrowe,
- mała prędkość jednostki do 5- 8 w,
- dobre oznakowanie nawigacyjne,
- prędkość prądu poprzecznego do 0,2 w,
- prędkość prądu wzdłużnego do 1,5 w,
- wysokość fali charakterystycznej i jej długość $H < 1, \lambda < L$
- pomoce nawigacyjne (m.in. oznakowanie) z rzadkimi ograniczeniami widzialności;
- stosunek głębokości akwenu do maksymalnego zanurzenia $< 1,5 T$
- piaszczysto – muliste dno akwenu z głębokością $< 1,25 T$,
- brak zagrożenia w związku z rodzajem przewożonego ładunku

Szerokość toru dla ruchu jednokierunkowego określono ze wzoru:

$$W = W_{BM} + \sum_{i=1}^n W_i + W_{BR} + W_{BG}$$

gdzie:

W_{BM} – składowa manewrowa zależna od zdolności manewrowych statku,

W_i – składowe zależne od czynników oddziałujących na statek,

W_{BR}, W_{BG} – składowe boczne rezerwy szerokości toru.

Tabela 6. Zestawienie składowych i określenie szerokości minimalnej toru (według wzoru) – ruch jednokierunkowy.

Wiatr boczny	Składowa manewrowa W_{BM}	Pomoce nawigacyjne W_i	Rezerwa boczna $W_{BR} + W_{BG}$	Razem	Min. szer. toru [m] $B=9,5$ m
Wiatr ≤ 15 ($\leq 4^\circ B$)	1,3 B	0,7 B	0,6 B	2,6 B	24,7
Wiatr $> 15-33w$ ($> 4-7^\circ B$)	1,3 B	1,2 B	0,6 B	3,1 B	29,5
Wiatr $> 33w$ ($> 7^\circ B$)	1,3 B	1,7 B	0,6 B	3,6 B	34,2

Przypadek II - zestawienie składowych i określenie szerokości minimalnej toru podejściowego (według wzoru) – ruch jednokierunkowy – jednostki morskie.

W przypadku ruchu jednokierunkowego przyjęto następujące założenia:

- szerokość statków do $B = 13,5$ m,
- ruch jednokierunkowy,
- dobre zdolności manewrowe,
- mała prędkość jednostki do 5 w,
- dobre oznakowanie nawigacyjne,
- prędkość prądu poprzecznego do 0,2 w,
- prędkość prądu wzdłużnego do 1,5 w, wysokość fali charakterystycznej i jej długość $H < 1, \lambda < L$
- pomoce nawigacyjne (m.in. oznakowanie) z rzadkimi ograniczeniami widzialności;
- stosunek głębokości akwenu do maksymalnego zanurzenia $< 1,5 T$
- piaszczysto – muliste dno akwenu z głębokością $< 1,25 T$,

- brak zagrożenia w związku z rodzajem przewożonego ładunku

Szerokość toru dla ruchu jednokierunkowego określono ze wzoru:

$$W = W_{BM} + \sum_{i=1}^n W_i + W_{BR} + W_{BG}$$

gdzie:

W_{BM} – składowa manewrowa zależna od zdolności manewrowych statku,

W_i – składowe zależne od czynników oddziałujących na statek,

W_{BR}, W_{BG} – składowe boczne rezerwy szerokości toru.

Tabela 7. Zestawienie składowych i określenie szerokości minimalnej toru (według wzoru) – ruch jednokierunkowy – jednostki morskie (typu **Volgobalt, Sormovskiy, Omskiy**):

Wiatr boczny	Składowa manewrowa W_{BM}	Pomoce nawigacyjne W_i	Rezerwa boczna $W_{BR}+W_{BG}$	Razem	Min. szer. toru [m] $B=13,5$ m
Wiatr ≤ 15 ($\leq 4^\circ B$)	1,3 B	0,7 B	0,6 B	2,6 B	35,1
Wiatr $> 15-33$ w ($> 4-7^\circ B$)	1,3 B	1,2 B	0,6 B	3,1 B	41,9
Wiatr > 33 w ($> 7^\circ B$)	1,3 B	1,7 B	0,6 B	3,6 B	48,6

Analiza ruchu dwukierunkowego jest bezzasadna ze względu na częstotliwość ruch jednostek w tym rejonie (możliwość dopasowania wejść/wyjść statków) oraz ograniczenia w Porcie Stepnica.

1.15. Obrotnica

Średnicę obrotnicy można określić za pomocą metody zalecanej [Rozporządzenie Ministra Transportu i Gospodarki Morskiej z dnia 1 czerwca 1998 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać morskie budowle hydrotechniczne i ich usytuowanie, Dz.U. nr 101 z dnia 6 sierpnia 1998]:

$$0=1,5xL_c$$

Ponadto metoda ekspercka za bezpieczne przyjmują średnicę obrotnicy o 35% większą od długości jednostki.

Zgodnie z obowiązującym Zarządzeniem nr 3 Dyrektora Urzędu Morskiego w Szczecinie

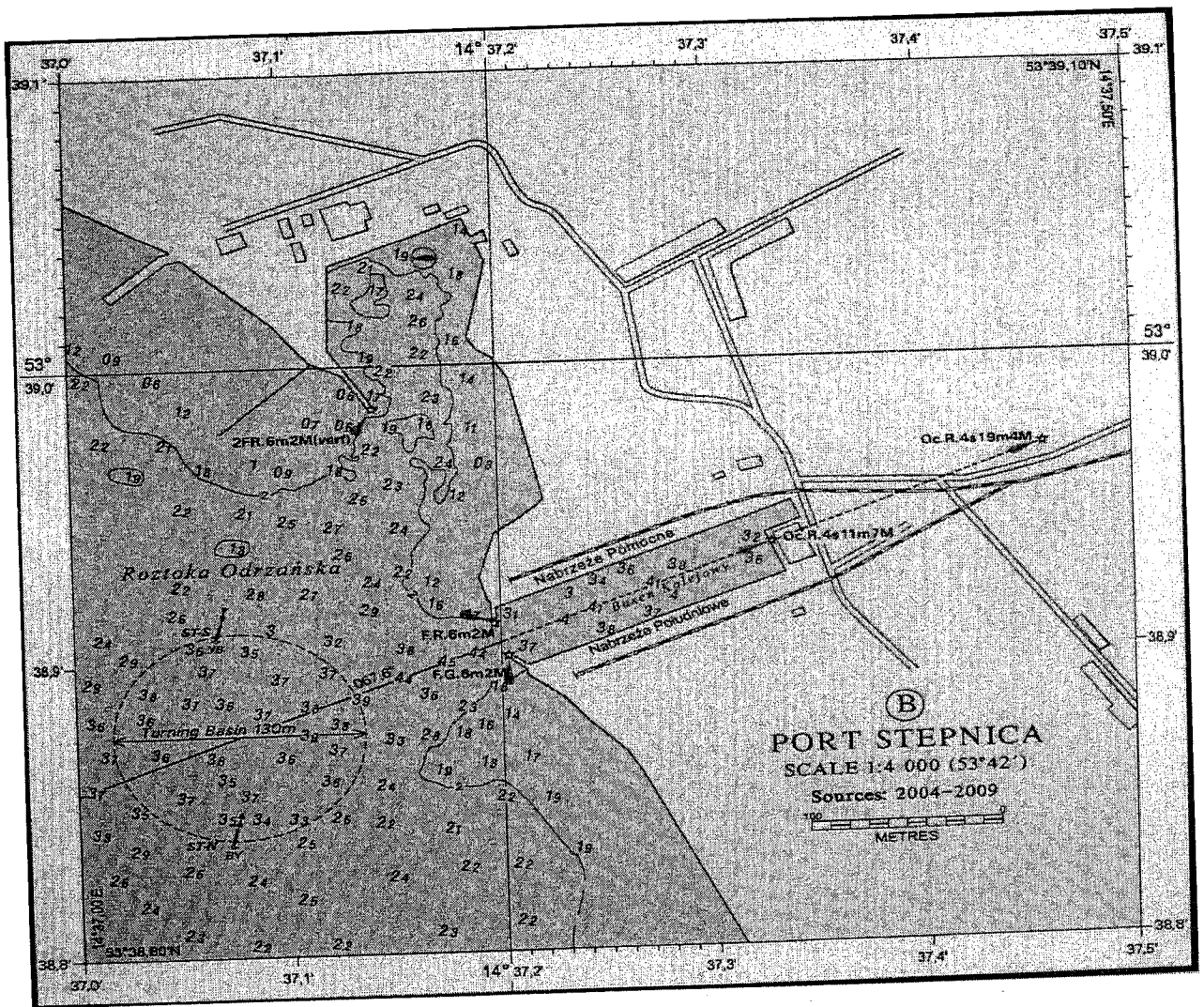
z dnia 7 października 2004 roku w sprawie określenia infrastruktury zapewniającej dostęp do portów morskich w Dziwnowie, Kamieniu Pomorskim, Lubiniu, Mrzeżynie, Nowym Warpnie, Policach, Stepnicy, Trzebieży, Wapnicy i Wolinie oraz do przystani morskich w Międzyzdrojach, Niechorzu i Rewalu w skład infrastruktury zapewniającej dostęp do portu w Stepnicy wchodzi obrotnica o parametrach: średnica - 130 m i głębokość - 4 m.

Biorąc pod uwagę długości jednostek morskich wynoszące do 115 m i jednostek śródlądowych do 125 m przy założeniach metody eksperckiej wielkość obrotnicy należy przyjąć na 200 m .

Jednakże ze względu na małe zanurzenie statków morskich o długości do 115 m (jednostki typu Wołgobałt, Omskiy, Sormowskiy) oraz w jednostek pchanych o długości do 125 m zaproponowano poniższe rozwiązanie:

- w przypadku statków o długości do 115 m (jednostki typu Wołgobałt, Omskiy, Sormowskiy), których GT nie przekracza 3200 t obrót statków występowałby na obrotnicy tylko w balaście pod warunkiem, że zanurzenie na dziobie statku nie byłoby większe niż 2,5 m z asystą holownika. Oznaczałoby to wówczas, że wejście/wyjście statku z ładunkiem odbywałoby się bez obrotu.
- w przypadku jednostek pchanych o długości do 125 m, wejście do portu następowałoby z biegu. W porcie następowałoby przepięcie jednostek i wyjście bez obrotu.
- w przypadku barek do 96 m, wejście do portu następowałoby z biegu. Wyjście z obrotem na obrotnicy bez holownika.

Jak wynika z analizy metodą Pianc aktualna szerokość toru podejściowego pozwala na wejście wszystkich ww. jednostek przy sile wiatru do 4 B. Obrót na obrotnicy w balaście z asystą holownika mógłby odbywać się wyłącznie w porze dziennej przy widzialności nie mniejszej niż 1 Nm.

Rys.3. Obrotnica w Stepnicy – fragment mapy nawigacyjnej BA 2678.

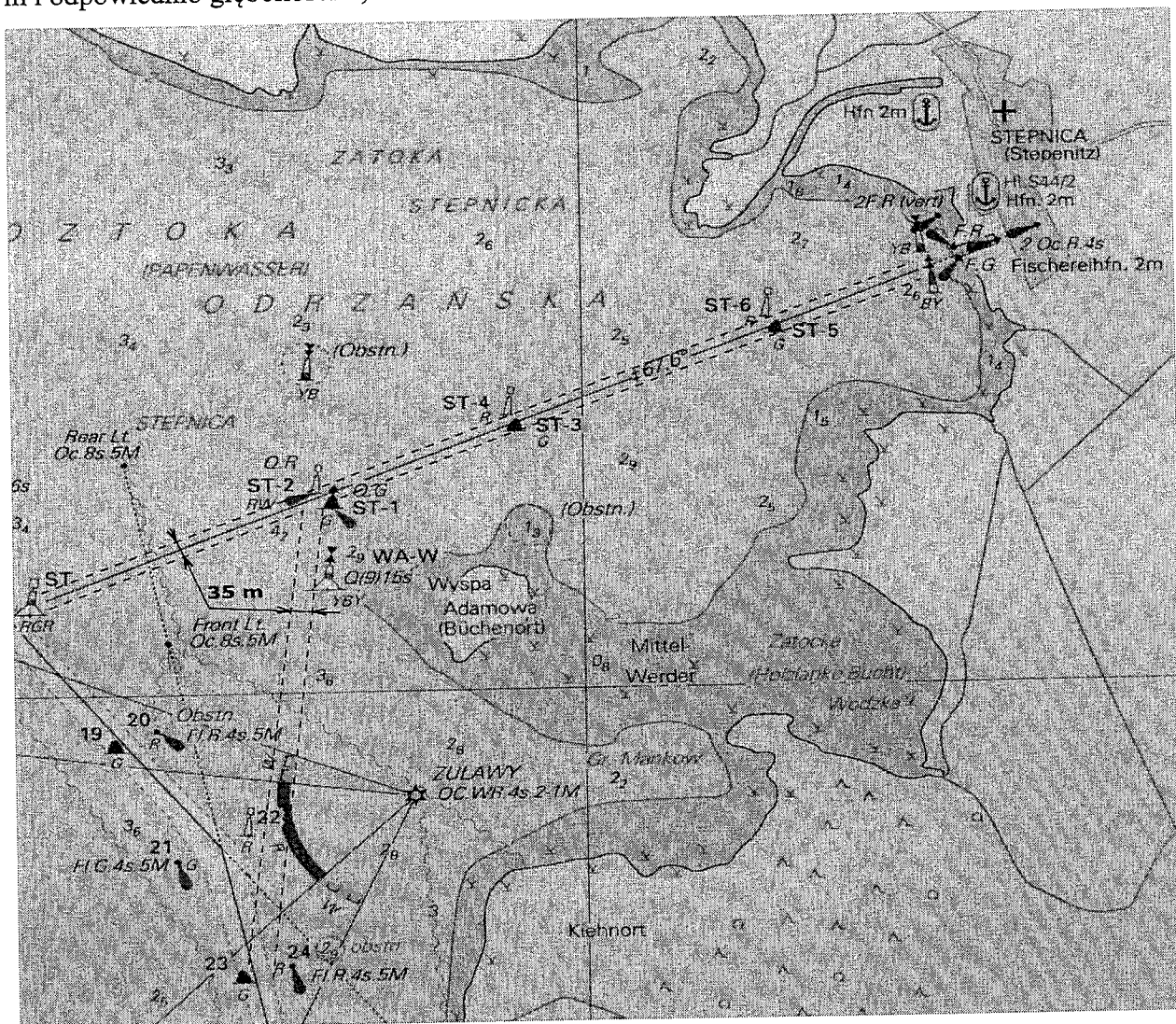
Rezerwa nawigacyjna

Dla Portu w Stepnicy uzgodniona i ustalona przez Urząd Morski w Szczecinie rezerwa wody pod stępką dla statku poruszającego się torem podejściowym wynosi 0,50 m, a przy nabrzeżu minimalna rezerwa nawigacyjna wynosi 0,30 m, a przy nabrzeżach gdzie przeładowywane są ładunki niebezpieczne 0,40 m.

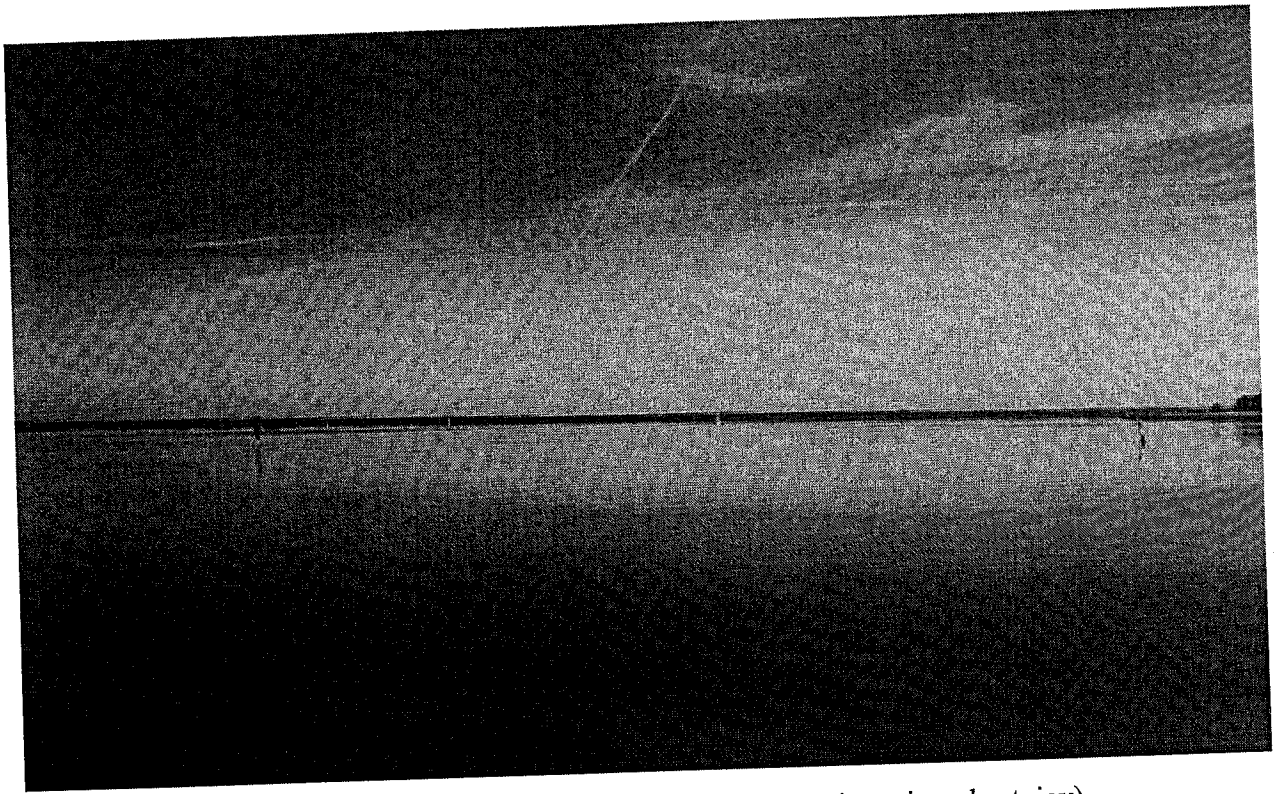
Dopuszczalne zanurzenie statków określone jest na podstawie aktualnych sondaży przez Urząd Morski w Szczecinie, z uwzględnieniem minimalnej rezerwy nawigacyjnej przy nabrzeżu. Ponadto zanurzenia statków wchodzących / wychodzących z Portu w Stepnicy mogą być korygowane z uwzględnieniem aktualnego stanu wody przez Bosmana Portu Stepnica lub Kapitanat Portu Trzebież.

Tor podejściowy do Portu w Stepnicy (Basen Kolejowy).

Na rysunku 4 pokazano aktualne tory podejściowe do Portu w Stepnicy wraz z oznakowaniem nawigacyjnym. Aktualne szerokości torów podejściowych do portu wynoszą 35 m i odpowiednio głębokości 4,0 m.

Rys. 4. Aktualne tory podejściowe do Portu w Stepnicy.

Fot. 7. Widok na tor podejściowy i obrotnicę (oznakowanie nawigacyjne obrotnicy).

Fot.8. Widok na główki wejściowe oraz oznakowanie nawigacyjne.

Na Fot. 8. pokazano nowe oznakowanie nawigacyjne wejścia do Basenu Kolejowego dostosowane do zaleceń morskiego systemu oznakowania IALA.

Analiza bezpieczeństwa manewrowania jednostek.

Analiza bezpieczeństwa manewrowania jednostek pływających na badanym akwencie zostanie przeprowadzona w oparciu o kryterium, jakim jest wielkość obszaru manewrowego, zgodnie z obowiązującymi przepisami oraz panującymi warunkami hydrometeorologicznymi.

Wejście jednostki pełnomorskiej o parametrach: długość całkowita 115 m, szerokość całkowita 13,5 m limitowana jest szerokością toru wejściowego, obrotnicą, szerokością w główkach Basenu Kolejowego, oznakowaniem nawigacyjnym, długością nabrzeży i ich wyposażeniem oraz panującymi warunkami hydrometeorologicznymi.

W wyniku przeprowadzonych obliczeń teoretycznych, biorąc pod uwagę parametry toru wodnego, dla warunków wiatrowych do 4 B, możliwe będzie podejście statku do główek wejściowych. Szerokość w główkach wejściowych wynosząca 18,5 m dla statku o szerokości 13,5 m w znaczny sposób utrudnia wejście/wyjście do/z basenu. Wejście/wyjście do/z basenu (porównywalne do wejścia do śluzy) będzie możliwe jedynie w warunkach: ruch jednokierunkowy, pora dzienna, dobra widzialność (powyżej 2 Mm), wiatr do 4B, drugie nabrzeże wolne od innych zacumowanych jednostek. Statki wytracając prędkość tracą swoją stateczność kursową (zależne od: typu napędu, zanurzenia, pełnotliwości kadłuba, urządzeń wspomagających manewrowanie i innych). Nawet przy dobrych zdolnościach manewrowych możliwe jest ślizganie się statku po odbijaczach jednej z główek wejściowych.

Nabrzeża główek wejściowych powinny by właściwie uzbrojone w system odbojowy na ewentualność ślizgania się statku w momencie wejścia/wyjścia z portu.

W przypadku statków o długości do 115 m (jednostki typu Wołgobałt, Omskiy, Sormowskiy), których GT nie przekracza 3200 t obrót statków występowałby na obrotnicy tylko w balaście pod warunkiem, że zanurzenie na dziobie jednostek nie byłoby większe niż 2,5 m z asystą holownika. Oznaczałoby to wówczas, że wejście/wyjście statku z ładunkiem odbywałoby się bez obrotu. W przypadku jednostek pchanych o długości do 125 m, wejście do portu następowałoby z biegu. W porcie następowałoby przepięcie jednostek i wyjście bez obrotu.

W przypadku barek do 96 m, wejście do portu następowałoby z biegu. Wyjście z obrotem na obrotnicy bez holownika.

Dla jednostek morskich powyżej 75 m, nie posiadających urządzeń wspomagających manewrowanie (np. ster strumieniowy, dwie niezależne śruby i inne) manewr z obrotem obowiązkowo z asystą holownika o uciągu ok. 12 t. W porcie Szczecin dostępne są holowniki o takim uciągu i zanurzeniu pozwalającym na podejście do Stepnicy.

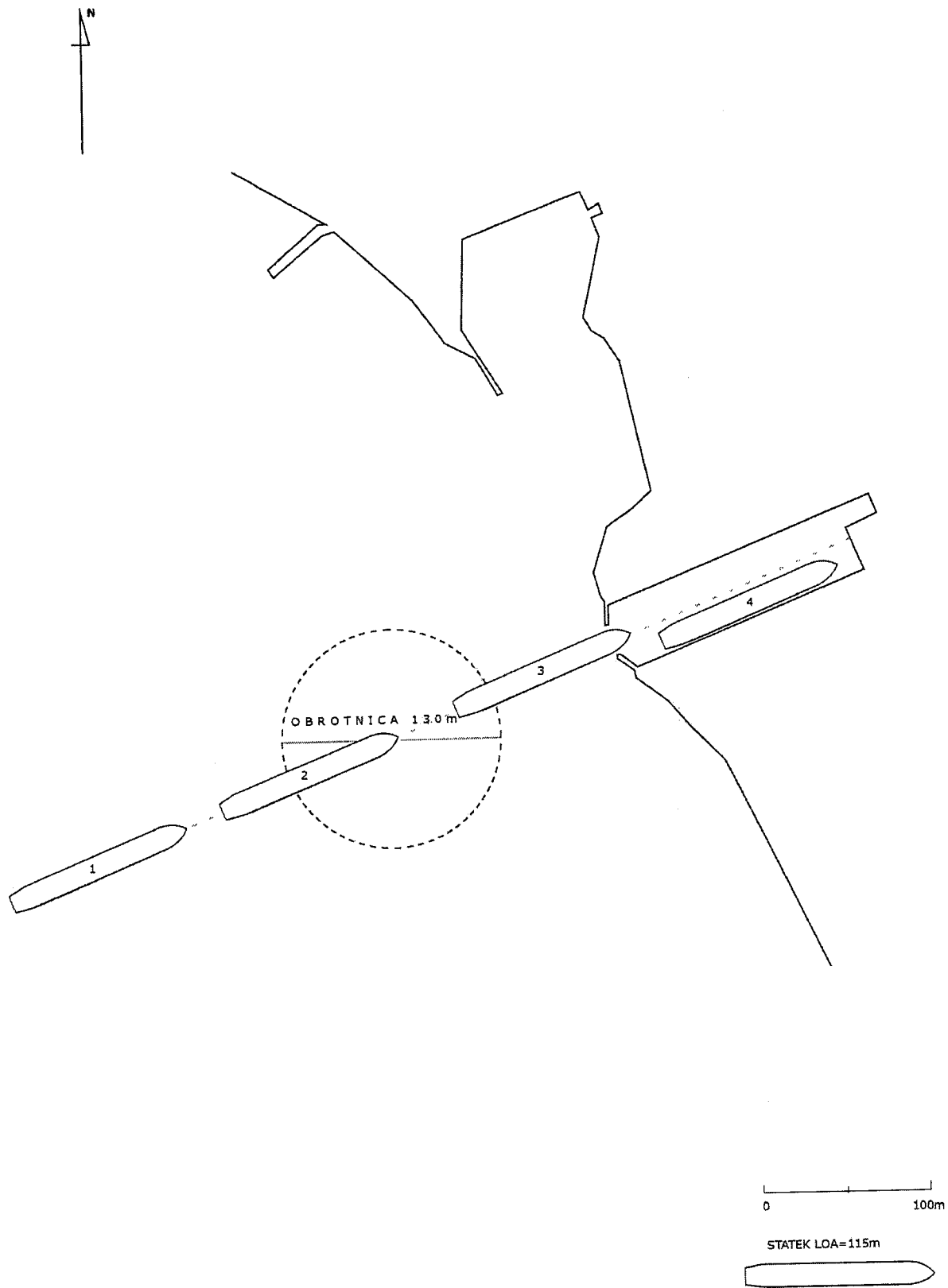
Ponadto jednostki śródlądowe dodatkowo w swoich kartach bezpieczeństwa mają ograniczenia związane z warunkami pogodowymi i nie wszystkie (choć jest to już rzadkość) wyposażone są w radary.

Opis manewrów.

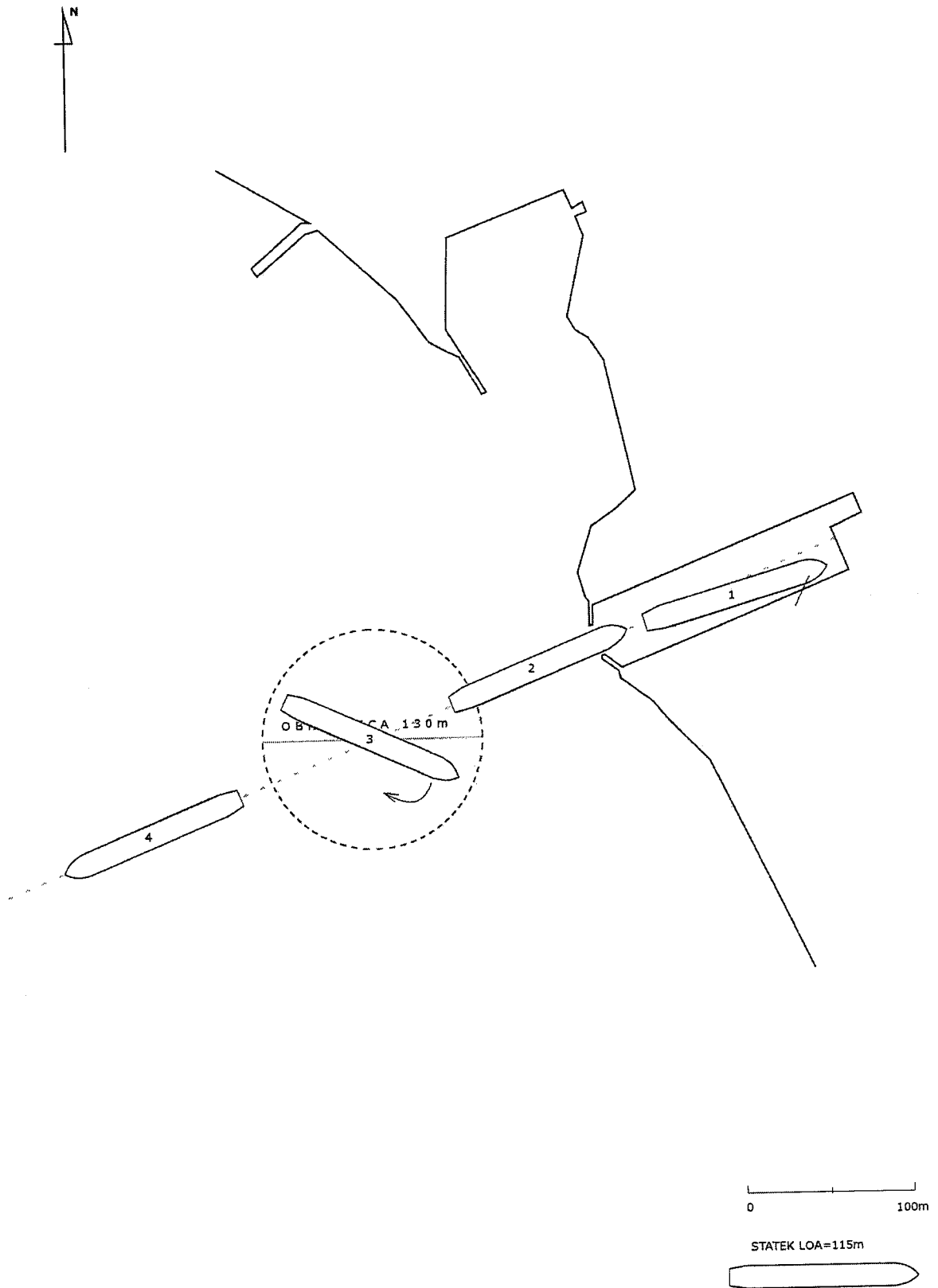
Statek podchodząc do główek wejściowych wytraca swoją prędkość. Prędkość podchodzenia do główek minimalna. Wchodząc w główki używa steru, maszyny oraz urządzeń wspomagających manewrowanie do właściwego ustawienia statku. W związku z rozmiarami jednostki nabrzeże czołowe oraz przeciwległe nabrzeże (zasady podejścia podobne do Nabrzeży Południowego i Północnego). Podchodząc do nabrzeża podaje szping dziobowy i składa się do nabrzeża.

W przypadku wyjście odcumowuje na szpringu dziobowym odchylając się od nabrzeża, z minimalną prędkością na wstecz wycofuje się w stronę główek. Po ich minięciu wchodzi na obrotnicę i obraca się przez prawą burtę (w większości przypadków występują jednostki prawoskrętne). Po obrocie kontynuuje podróż torem wodnym w kierunku toru wodnego Świnoujście-Szczecin.

Należy ponownie przypomnieć - nawet przy dobrych zdolnościach manewrowych statków, możliwe jest ślizganie się statku po jednej z główek wejściowych. **Zatem nabrzeża główek wejściowych powinny by właściwie zaopatrzone w system odbojowy na taką ewentualność.**

Rys. 5. Wejście do Portu w Stepnicy.

Rys.6. Wyjście z Portu w Stepnicy.

WNIOSKI I ZALECENIA.

1. **Obecne parametry toru podejściowego pozwalają** na bezpieczne wejście/wyjście jednostki do/z portu o maksymalnych parametrach:

- **jednostkę morską (jednostki typu Volgobalt, Omskiy, Sormowskiy) o wymiarach**
  - długość całkowita 115,0 m,
  - szerokość całkowita 13,5 m,
  - zanurzenie wg aktualnych sondaży,
- **jednostki śródlądowe o wymiarach:**
  - zestawy pchane:**
    - długość całkowita 125,0 m,
    - szerokość całkowita 9,50 m,
    - zanurzenie maksymalne wg aktualnych sondaży.
  - barki motorowe:**
    - długość całkowita 96,0 m,
    - szerokość całkowita 9,50 m,
    - zanurzenie maksymalne wg aktualnych sondaży.

Maksymalne GT jednostki nie może przekraczać 3200.

2. Obliczenia Metodą Pianc potwierdzają wnioski pkt 1.

3. Wejście/wyjście dla statków morskich (jednośrubowych i dwuśrubowych) o długości powyżej 75 m może odbywać się na warunkach: ✓

- wiatr do 4 B,
- wolne przeciwległe nabrzeże (nie dotyczy barek),
- dla jednostek o długości **od 60 m do 75 m** : pora dzienna na podejściu od pławy ST lub dałb 23/24 do główek w Porcie Stepnica i na odwrót na wyjściu z portu, przy widzialność powyżej 1 Mm
- dla jednostek **powyżej 75 m** : pora dzienna na podejściu od pławy ST lub dałb 23/24 do główek w Porcie Stepnica i na odwrót na wyjściu z portu, przy widzialność powyżej 2 Mm ✓
- maksymalne GT jednostki nie powinno przekraczać 3200.

4. Wejście/wyjście dla barek motorowych i zestawów pchanych mogłoby się odbywać na warunkach:

- wiatr do 4 B,
- wolne przeciwległe nabrzeże (nie dotyczy barek),
- pora dzienna dla jednostek na podejściu powyżej 75 m
- pora dzienna i nocna dla barek motorowych i zestawów pchanych od pławy ST lub dałb

23/24 do główek w Porcie Stepnica i na odwrót na wyjściu z portu wyłącznie przy pływającym oznakowaniu nawigacyjnym przy widzialność powyżej 1 Mm; w przypadku braku pływającego oznakowania nawigacyjnego żegluga może odbywać się tylko w porze dziennej przy widzialność powyżej 1 Mm.

- maksymalne GT jednostki nie powinno przekraczać 3200.

Ze względu na małe zanurzenie statków morskich o długości do 115 m (jednostki typu Wołgobałt, Omskiy, Sormowskiy) oraz jednostek pchanych o długości do 125 m zaproponowano poniższe rozwiązanie:

- w przypadku statków o długości do 115 m (jednostki typu Wołgobałt, Omskiy, Sormowskiy), których GT nie przekracza 3200 t obrót statków występowałby na obrotnicy tylko w balaście pod warunkiem, że zanurzenie jednostek na dziobie nie byłoby większe niż 2,5 m z asystą holownika (bez możliwości zwolnienia). Oznaczałoby to wówczas, że wejście/wyjście statku z ładunkiem odbywałoby się bez obrotu.
- w przypadku jednostek pchanych o długości do 125 m, wejście do portu następowałoby z biegu. W porcie następowałoby przepięcie jednostek i wyjście bez obrotu.
- w przypadku barek do 96 m, wejście do portu następowałoby z biegu. Wyjście z obrotem na obrotnicy bez holownika.

5. Dla przyjmowania jednostek o szerokości **powyżej 13,0 m** należy nabrzeża główki wejściowych do portu uzbroić w system odbojowy w związku z możliwością ślizgania się statku na wejściu i wyjściu z portu ze względu na prąd poprzeczny nawet przy dobrych zdolnościach manewrowych jednostek.

6. W porcie Stepnica statki o długości całkowitej ponad 60 m obowiązane są, podczas manewrowania z obrotem, do korzystania z asysty holownika.

7. W przypadku zatwierdzenia analizy w związku ze zwiększeniem parametrów jednostek należy zmienić Zarządzenie nr 3 Dyrektora Urzędu Morskiego w Szczecinie z dnia 26 lipca 2013 r. z późniejszymi zmianami Przepisy Portowe w § 59.

Literatura.

1. PTC II – 30,PIANC. Approach Channels, a Guide for Design-Final Report, 1997.
2. Morskie budowle hydrotechniczne. Zalecenia do projektowania i wykonawstwa Z1-Z45. Praca zbiorowa pod red. B. Mazurkiewicza, FPPOiGM, Gdańsk, 2006.
3. S.Gucma, I.Jagniszczak Nawigacja Morska dla kapitanów, Szczecin 1997.
4. A. Nowicki ,Wiedza o manewrowaniu statkami morskimi, Gdynia 1999.
5. Locja Bałtyku. Wybrzeże polskie,Gdynia 2001.
6. Zarządzenie nr 3 Dyrektora Urzędu Morskiego w Szczecinie z dnia 26 lipca 2013 r. z późniejszymi zmianami Przepisy Portowe Dyrektora Urzędu Morskiego w Szczecinie z dnia 17 września 2002 Przepisy Portowe.
7. Zarządzenie Nr 3 Dyrektora Urzędu Morskiego w Szczecinie z dnia 07 października 2004 w sprawie określenia infrastruktury zapewniającej dostęp do portów morskich w Dziwnowie, Kamieniu Pomorskim, Lubiniu, Mrzeżynie, Nowym Warpnie, Policach ,Stepnicy, Trzebieży, Wapnicy, Wolinie, oraz przystani morskich w Międzyzdrojach, Niechorzu, Rewalu – Dz. Urz. Woj. Zachodniopomorskiego Nr 81 poz. 1405 z późniejszymi zmianam.
8. Rozporządzenie Ministra Transportu i Gospodarki Morskiej z dnia 1 czerwca 1998 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać morskie budowle hydrotechniczne i ich usytuowanie (Dz.U. 1998 r. Nr 101 poz. 645).
9. Rozporządzenie Ministra Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej z dnia 4 grudnia 2012 r. w sprawie oznakowania nawigacyjnego polskich obszarów morskich (Dz. U. z 2013 r., poz. 57).

INSTYTUT ZOOTECHNIKI
PAŃSTWOWY INSTYTUT BADAWCZY
Krajowe Laboratorium Pasz
Pracownia w Szczecinie
71-617 Szczecin, ul. Żubrów 1
tel./fax (091) 422 38 50, 422 49 10
NIP: 675-000-21-30, Regon 000079728

Tytuł opracowania :   Sprawozdanie z pobrania i badania próbek
gruntu z dna toru podejściowego do
Stepnicy dla projektu „Poprawa
infrastruktury dostępowej do portu
w Stepnicy”

Zlecniodawca :   Urząd Morski w Szczecinie ,
pl. Batorego 4
70-207 Szczecin

Opracował :

KIEROWNIK PRACOWNI
Jan Markowski
mgr inż. Jan Markowski

Szczecin, sierpień 2017 r.

Spis treści :

1.Przedmiot opracowania.....	1
2.Cel opracowania.....	1
3.Podstawa opracowania.....	1
4.Pobranie materiału do badań.....	2
5.Metody badań.....	2
6.Wyniki badań.....	4
6.1.Wyniki badania stężeń substancji.....	4
6.2.Wyniki badania właściwości gruntu.....	5
7.Wnioski.....	15

Załączniki:

- 1 .Plan sytuacyjny odcinka toru podejściowego do Stepnicy w którym pobrano próbki gruntu z dna
- 2 .Wyniki badań gruntu z dna

INSTYTUT ZOOTECHNIKI
PAŃSTWOWY INSTYTUT BADAWCZY
Krajowe Laboratorium Pasz
Pracownia w Szczecinie
71-617 Szczecin, ul. Żubrów 1
tel./fax (091) 422 38 50, 422 49 10
NIP: 675-000-21-30, Regon 000079726

1. Przedmiot opracowania

Przedmiotem opracowania jest przeprowadzenie badań oraz analiz porównawczych pod kątem ustalenia czy grunt przewidziany do wybrania z dna toru podejściowego do Stepnicy nie posiada właściwości powodujących, że mogłyby zostać uznany za odpad niebezpieczny, oraz czy może być używany w procesach odzysku R5.

Niniejsza dokumentacja zawiera między innymi:

1. Wyniki analiz składników próbek gruntu, pobranych we lipcu 2017 r. z dna torów podejściowego do Stepnicy, przewidzianych do wybrania oraz wyniki badań wybranych właściwości, które mogą wynikać z ich cech fizycznych i chemicznych, mogących je zakwalifikować jako niebezpieczne w oparciu o Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 13 maja 2004 r. (Dz. U. Nr 128/2004, poz. 1347)
2. Wyniki porównania stężeń składników gruntu z dna, ze stężeniami określającymi czy mogą być używane w procesach odzysku R5 (Załącznik Nr 1 do Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 11 maja 2015 r. - Dz. U. 2015 r. poz. 796)

2. Cel opracowania

Celem opracowania jest ocena, czy grunt przewidziany do wybrania w trakcie prac pogłębiarskich, wykonywanych dla projektu „Poprawa infrastruktury dostępowej do portu w Stepnicy”, z dna toru podejściowego do Stepnicy, nie posiada właściwości powodujących, że mogłyby zostać uznany za odpad niebezpieczny, oraz czy może być używany w procesach odzysku R5.

3. Podstawa opracowania

Podstawą opracowania jest umowa nr PO-II-379/ZZP-2/294/17 z dnia 26 czerwca 2017 r. zawarta pomiędzy Skarbem Państwa – Dyrektorem Urzędu Morskiego w Szczecinie pl. Stefana Batorego 4, 70-207 Szczecin a Instytutem Zootechniki Państwowym Instytutem Badawczym, Krajowym Laboratorium Pasz Pracownia w Szczecinie ul. Żubrów 1, 71-617 Szczecin, obejmująca pobranie i badanie próbek gruntu z dna toru podejściowego do Stepnicy i jego ocenę.

4. Pobranie materiału do badań

Próbki do badań pobrane zostały z dna toru podejściowego do Stepnicy (Załącznik nr 1) w 4 punktach określonych przez Zamawiającego „podanych na sprawozdaniach z badań. W każdym z wyznaczonych punktów pobrano po trzy próbki gruntu z dna metodą chwytakową, które następnie uśredniono, tworząc jedną próbkę laboratoryjną, reprezentatywną dla danego punktu. Próbki do badań zostały pobrane w dniu 5 lipca 2017 r. Próbki o wadze 2 kg każda, zostały zapakowane do pojemników szklanych i schłodzone dostarczone do laboratorium. Próbki do badania właściwości, uśredniono do jednej próbki z 4 próbek laboratoryjnych.

5. Metody badań

W pobranych próbkach wykonano badania stężeń substancji określonych w załączniku Nr 1 do Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 11 maja 2015 r. (Dz.U. 2015 r. poz. 796) w sprawie odzysku odpadów poza instalacjami i urządzeniami, stosując następujące metody:

Badania chemiczne:

- zawartość WWA - metoda HPLC (wysokosprawna chromatografia cieczowa), - badania wykonano w laboratorium akredytowanym nr AB 868
- zawartość PCB - metoda GC-ECD (chromatografia gazowa z detektorem wychwytu elektronów) z potwierdzeniem na GC-MSD (chromatografia gazowa z detektorem spektrometrii masowej)- badania wykonano w laboratorium akredytowanym nr AB 918
- zawartość metali - metoda ASA (absorpcyjna spektrometria atomowa) – badania wykonano w akredytowanym laboratorium nr AB 868

Ponadto wykonano badania właściwości próbki gruntu, posilkując się w ramach dotychczasowych dobrych praktyk zakresem określonym w nieobowiązującym Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 13 maja 2004 r. (Dz. U. Nr 128/2004, poz.1347) w sprawie warunków, w których uznaje się, że odpady nie są niebezpieczne.

Zestawienie właściwości wykonano na podstawie rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1272/2008 z dnia 16 grudnia 2008 r. w sprawie klasyfikacji, oznakowania i pakowania substancji i mieszanin, zmieniające i uchylające dyrektywy 67/548/EWG i 1999/45/WE oraz zmieniające rozporządzenie (WE) nr 1907/2006.

W próbkę gruntu z dna wykonano badania właściwości, które mogą wynikać wyłącznie z jego cech fizycznych i chemicznych mogących być zidentyfikowane w miarę prostymi środkami technicznymi w tym organoleptycznymi i mogą wynikać z bieżącego kontaktu z gruntem oraz jego wpływem na środowisko, takie jak :

- 1.H4 – właściwości drażniące
- 2.H5 – właściwości szkodliwe
- 3.H6 – właściwości toksyczne
- 4.H8 – właściwości żrące
- 5.H9 – właściwości zakaźne
- 6.H14 – właściwości ekotoksyczne

Badania właściwości zakaźnych H9, wykonano w zakresie określonym w załączniku do rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 23 września 2016 r. (Dz.U. 2016, poz. 1601).

Uzyskane wyniki porównano z wartościami granicznymi określonymi w Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 13 maja 2004 r. w sprawie warunków, w których uznaje się, że odpady nie są niebezpieczne (Dz.U. Nr 128/2004, poz.1347).

W próbach gruntu z dna wykonano następujące badania:

- pH - właściwości żrące H8, drażniące H4;
- bakteriologia (z rodzaju *Clostridium*, *Pseudomonas aeruginosa*, *Escherichia coli*, bakterie grupy coli, *Salmonella*) oraz obecność żywych jaj nicieni z rodzaju *Ascaris* – właściwości zakaźne H9;
- szkodliwość H5, toksyczność H6, ekotoksyczność H14

stosując metody:

- pH – w wyciągu wodnym wg normy EN ISO 10523 Jakość wody -- Oznaczenie pH wykonano metodą akredytowaną w laboratorium akredytowanym
- Oznaczenie bakterii z rodzaju *Clostridium* - pomiar wykonano wg IP 7.9. (STN EN ISO 7937). Badanie wykonano metodą akredytowaną w laboratorium akredytowanym
- Oznaczenie bakterii z rodzaju *Pseudomonas aeruginosa* - pomiar wykonano wg IP.7.27b (STN 560100) wykonano metodą akredytowaną w laboratorium akredytowanym
- Oznaczenie bakterii z grupy coli - pomiar wykonano wg IP 7.2a, (STN ISO 4832) metodą akredytowaną w laboratorium akredytowanym

- Oznaczanie bakterii *Escherichia coli* - pomiar wykonano wg IP 7.42(STN ISO 16649 metodą kredytowaną w laboratorium akredytowanym
- Oznaczanie bakterii z rodzaju *Salmonella* - pomiar wykonano wg IP 7.29 (STN EN ISO 6579) metodą akredytowaną w laboratorium akredytowanym.
- Oznaczanie obecności żywych jaj nicieni z rodzaju *Ascaris* - pomiar wykonano wg PB-33/PS ed. 3 z dnia 13-11-2014 r. metodą akredytowaną w laboratorium akredytowanym
- szkodliwość, toksyczność, ekotoksyczność - obejmujące testy:
  - na rozwieltkach wg IP 8.3a (STN EN ISO 6341) Jakość wody. Oznaczanie nagłego unieruchomienia ,ostrej, toksyczności substancji w odniesieniu do rozwielitek *Daphnia magna*)
  - testy na rybach IP 8.3a (STN EN ISO 7346-1). Oznaczanie ostrej, letalnej toksyczności substancji w odniesieniu do ryby słodkowodnej [*Poecilia reticulata*] wykonano metodą akredytowaną w laboratorium akredytowanym .

6. Wyniki badań

6.1. Wyniki badania stężeń substancji

Zawartość poszczególnych substancji w badanych próbkach gruntu przedstawiono w sprawozdaniach z badań o numerach od 1066/17/S – 1069/17/S, 1072/17/S , załączonych do niniejszego opracowania.

Nie stwierdzono przekroczeń dopuszczalnych stężeń w stosunku do Załącznika Nr 1 do Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 11 maja 2015 r.-Dz.U. 2015 r. poz. 796) a oznaczone wartości mieściły się w następujących przedziałach :

Metale ciężkie

- arsen	- <7,0	do	12,9	mg/kg s.m.	(norma <30)
- chrom og.	- 9,6	do	42,8	mg/kg s.m.	(norma <200)
- cynk	- 114	do	310	mg/kg s.m.	(norma < 1000)
- kadm	- 0,61	do	2,40	mg/kg s.m.	(norma <7,5)
- miedź	- 13,5	do	48,0	mg/kg s.m.	(norma <150)
- nikiel	- <5,0	do	18,5	mg/kg s.m.	(norma <75)
- ołów	- <10,0	do	40,3	mg/kg s.m.	(norma <200)
- rtęć	- 0,07	do	0,24	mg/kg s.m	(norma <1,0)

Wielopierścieniowe węglowodory aromatyczne WWA:

- benzo(a)antracen	-0,027	do 0,148	mg/kg s.m. (norma<1,5)
- benzo(b)fluoranten	- 0,018	do 0,166	mg/kg s.m. (norma< 1,5)
- benzo(k)fluoranten	- 0,018	do 0,184	mg/kg s.m. (norma <1,5)
- benzo(ghi)perylene	- 0,045	do 0,090	mg/kg s.m. (norma<1,0)
- benzo(a)piren	- 0,035	do 0,132	mg/kg s.m. (norma <1,0)
- dibenzo(ah)antracen	- <0,01	do 0,030	mg/kg s.m. (norma < 1,0)
- indeno(1,2,3-c,d)piren	-<0,01	do 0,106	mg/kg s.m. (norma < 1,0)

- PCB - <0,01 mg/kg s.m. (norma < 0,3)

6.2.Wyniki badań właściwości gruntu z dna

Wyniki badań przedstawiono w załącznikach.:

Załącznik A (wyniki oznaczenia właściwości drażniących H4)

Załącznik B (wyniki oznaczenia właściwości żrących H8)

Załącznik C (wyniki oznaczenia właściwości zakaźnych H9)

Załącznik D (wyniki oznaczenia właściwości szkodliwych H5)

Załącznik E (wyniki oznaczenia właściwości toksycznych H6)

Załącznik F (wyniki oznaczenia właściwości ekotoksycznych H14)

W badanych próbkach gruntu z dna nie stwierdzono właściwości drażniących H4, żrących H8, zakaźnych H9, szkodliwych H5, toksycznych H6 oraz ekotoksycznych H14.

Wobec powyższego oraz w związku z art. 3, ust.4 ustawy o odpadach z dnia 14.12.2012 r. (Dz.U. 2016 poz. 1987) należy uznać, że badane osady dennie pobrane z dna toru podejściowego do Stepnicy, nie wykazują właściwości niebezpiecznych powodujących, że mogłyby zostać uznane za odpady niebezpieczne.

WYNIKI OZNACZENIA WŁAŚCIWOŚCI DRAŻNIĄCYCH H4

Załącznik A

Zgodnie z załącznikiem nr 1 do Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 13 maja 2004 w sprawie warunków, w których uznaje się, że odpady nie są niebezpieczne, przeprowadzono oznaczenie właściwości drażniących H4 w zakresie zbadania pH odpadu ciekłego lub wyciągu wodnego odpadu stałego.

Numer punktu pobrania próbki	Numer próbki	pH wyciągu wodnego odpadu stałego	Wartości graniczne $3,0 < \text{pH} < 11,5$
1	2	3	4
Tor podejściowy do Stepnicy 1 - 4	1072/17/S	7,7	<u>Wszystkie wyniki mieszczą się w przedziale wartości granicznych w zakresie pH</u>

Brak przekroczeń parametrów granicznych dla właściwości drażniących H4, w zakresie odczynu, zgodnie z Załącznikiem nr 1 do Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 13 maja 2004r.

WYNIKI OZNACZENIA WŁAŚCIWOŚCI ŻRĄCYCH H8

Załącznik B

Zgodnie z załącznikiem nr 1 do Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 13 maja 2004 w sprawie warunków, w których uznaje się, że odpady nie są niebezpieczne, przeprowadzono oznaczenie właściwości żrących H8 w zakresie zbadania odczynu odpadu ciekłego lub wyciągu wodnego odpadu stałego.

Numer punktu pobrania próbki	Numer próbki	pH wyciągu wodnego odpadu stałego	Wartości graniczne <u>2,0 < pH < 12,5</u>
1	2	3	4
Tor podejściowy do Stepnicy 1 - 4	1072/17/S	7,7	<u>Wszystkie wyniki mieszczą się w przedziale wartości granicznych w zakresie pH</u>

Brak przekroczeń parametrów granicznych dla właściwości żrących H8, w zakresie pH, zgodnie z Załącznikiem nr 1 do Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 13 maja 2004r.

WYNIKI OZNACZENIA WŁAŚCIWOŚCI ZAKAŻNYCH H9 *Załącznik C*

Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 23 września 2016 r. (Dz.U. 2016, poz. 1601). w których uznaje się, że odpady nie są niebezpieczne, przeprowadzono oznaczenie właściwości zakaźnych H9 w zakresie zbadania czynników zakaźnych w odpadach.

Numer punktu pobrania próbki	Parametr	Clostridium perfringens (miano)	Salmonella sp. (liczba)	Grupa coli, Escherichia .coli (miano)	Pseudomona saeruginosa (liczba)	Żywe jaja nicieni <i>Ascaris</i> (liczba)	ocena
	Wartości graniczne	>0,0001	brak	>0,001	brak	brak	
	Numer próbki						
1	2	3	4	5	6		7
Tor podejście wy do Stepnicy 1 - 4	1072/17 /S	>0,0001	brak	>0,001	brak	brak	niezakaźne

Brak przekroczeń parametrów granicznych dla właściwości zakaźnych H9 zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 23 września 2016 r. (Dz.U. 2016, poz. 1601).

WYNIKI OZNACZENIA WŁAŚCIWOŚCI SZKODLIWYCH H5

Zgodnie z załącznikiem nr 2 do Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 13 maja 2004 w sprawie warunków, w których uznaje się, że odpady nie są niebezpieczne, przeprowadzono oznaczenie właściwości szkodliwych H5 w zakresie oznaczania toksyczności ostrej dla rozwielitek (wg IP 8.3a (STN EN ISO 6341) Jakość wody. Oznaczanie ostrej, letalnej toksyczności substancji w odniesieniu do rozwielitek *Daphnia magna*) oraz toksyczności ostrej dla ryb – *Poecilia reticulata* (wg IP 8.3a (STN EN ISO 7346-1)).

A. Zakres badania: Toksyczność ostra (dla rozwielitek –*Daphnia magna*)

Numery punktu pobrania próbki	Numer próbki	% unieruchomienia	ocena
1	2	3	4
Tor podejściowy do Stepnicy 1 - 4	1072/17/S	0	nieszkodliwe

Wyniki:

Wyciąg wodny nie spowodował unieruchomienia w grupie badanej po 48h obserwacji

B. Zakres badania: Toksyczność ostra (dla ryb – *Poecilia reticulata*)

Numer punktu pobrania próbki	Numer próbki	% śmiertelności	ocena
Tor podejściowy do Stepnicy 1 - 4	1072/17/S	0	nieszkodliwe

Wyniki:

Wyciąg wodny nie spowodował śmiertelności w grupie badanej po 96h obserwacji

Nie posiada właściwości szkodliwych H5 w zakresie oznaczania toksyczności ostrej (dla ryb – *Poecilia reticulata* oraz dla rozwielitek *Daphnia magna*) zgodnie z §2 ust. 2 Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 13 maja 2004r.

Zgodnie z załącznikiem nr 2 do Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 13 maja 2004 w sprawie warunków, w których uznaje się, że odpady nie są niebezpieczne, przeprowadzono oznaczenie właściwości toksycznych H6 w zakresie oznaczania toksyczności ostrej dla rozwielitek (wg IP 8.3a (STN EN ISO 6341) Jakość wody. Oznaczanie ostrej, letalnej toksyczności substancji w odniesieniu do rozwielitek *Daphniamagna*) oraz toksyczności ostrej dla ryb – *Poecilia reticulata* (wg IP 8.3a (STN EN ISO 7346-1)

A. Zakres badania: Toksyczność ostra (dla rozwielitek –*Daphnia magna*)

Numer punktu pobrania próbki	Numer próbki	% unieruchomienia	ocena
1	2	3	4
Tor podejściowy do Stepnicy 1 - 4	1072/17/S	0	nieszkodliwe

Wyniki:

Wyciąg wodny nie spowodował unieruchomienia w grupie badanej po 48h obserwacji

B. Zakres badania: Toksyczność ostra (dla ryb – *Poecilia reticulata*)

Numer punktu pobrania próbki	Numer próbki	% śmiertelności	ocena
1	2	3	4
Tor podejściowy do Stepnicy 1 - 4	1072/17/S	0	nieszkodliwe

Wyniki:

Wyciąg wodny nie spowodował śmiertelności w grupie badanej po 96h obserwacji

Nie posiada właściwości toksycznych H6 w zakresie oznaczania toksyczności ostrej (dla ryb – *Poecilia reticulata* oraz dla rozwielitek *Daphnia magna*) zgodnie z §2 ust. 2 Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 13 maja 2004r.

WYNIKI OZNACZENIA WŁAŚCIWOŚCI EKOTOKSYCZNYCH H14 Załącznik F

Zgodnie z załącznikiem nr 2 do Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 13 maja 2004 w sprawie warunków, w których uznaje się, że odpady nie są niebezpieczne, przeprowadzono oznaczenie właściwości ekotoksycznych H14 w zakresie oznaczania toksyczności ostrej dla rozwielitek (wg IP 8.3a (STN EN ISO 6341) Jakość wody. Oznaczanie ostrej, letalnej toksyczności substancji w odniesieniu do rozwielitek *Daphniamagna*) oraz toksyczności ostrej dla ryb – *Poecilia reticulata* (wg IP 8.3a (STN EN ISO 7346-1))

A. Zakres badania: Toksyczność ostra (dla rozwielitek – *Daphnia magna*)

Numer punktu pobrania próbki	Numer próbki	% unieruchomienia	ocena
1	2	3	4
Tor podejściowy do Stepnicy 1 - 4	1072/17/S	0	nieszkodliwe

Wyniki:

Wyciąg wodny nie spowodował unieruchomienia w grupie badanej po 48h obserwacji

B. Zakres badania: Toksyczność ostra (dla ryb – *Poecilia reticulata*)

Numer punktu pobrania próbki	Numer próbki	% śmiertelności	ocena
1	2	3	4
Tor podejściowy do Stepnicy 1 - 4	1072/17/S	0	nieszkodliwe

Wyniki:

Wyciąg wodny nie spowodował śmiertelności w grupie badanej po 96h obserwacji

Nie posiada właściwości ekotoksycznych H14 w zakresie oznaczania toksyczności ostrej (dla ryb – *Poecilia reticulata* oraz dla rozwielitek *Daphnia magna*) zgodnie z §2 ust. 2 Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 13 maja 2004r.

7.Wnioski

- 1.W badanych próbkach nie stwierdzono właściwości drażniących H4, żrących H8, zakaźnych H9 , szkodliwych H5, toksycznych H6 oraz ekotoksycznych H14. . Wobec powyższego oraz w związku z art. 3, ust.4 ustawy o odpadach z dnia 14.12.2012 (Dz.U. 2016 poz. 1987)należy uznać , że badane próbki gruntu , pobrane z dna toru podejściowego do Stepnicy nie wykazują właściwości niebezpiecznych powodujących , że mogłyby zostać uznane za odpady niebezpieczne.
- 2.Badane próbki gruntu z dna toru podejściowego do Stepnicy nie posiadają składników w stężeniach przekraczających parametry graniczne określone w Załączniku Nr 1, Lp. 11 do Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 11 maja 2015 r.-Dz.U. 2015 r. poz. 796 w sprawie odzysku odpadów poza instalacjami i urządzeniami. W związku z tym mogą być używane w procesach odzysku R5 , wymienionych w powyższym rozporządzeniu.

2017.08.31.

KIEROWNIK PRACOWNI

mgr inż. Jan Markowski

Rejon odcinka toru podejściowego do Stepnicy, w którym pobrano próbki gruntu z dna

 rejon pobrania próbek gruntu z dna

INSTYTUT ZOOTECHNIKI
PAŃSTWOWY INSTYTUT BADAWCZY
Krajowe Laboratorium Pasz
Pracownia w Szczecinie
71-617 Szczecin, ul. Żubrów 1
tel./fax (091) 422 38 50, 422 49 10
NIP: 675-000-21-30, Regon 000079728

AB 868

INSTYTUT ZOOTECHNIKI
Państwowy Instytut Badawczy
Krajowe Laboratorium Pasz
Pracownia w Szczecinie
71-617 Szczecin, ul. Żubrów 1
tel./fax (091) 422-38-50, 422-49-10
e-mail: info@lab.szczecin.pl

Szczecin, dnia 28-08-2017

Sprawozdanie z badań nr 1066/17/S

Nazwa próbki: **Grunt z dna**
Zleceniodawca: **Urząd Morski w Szczecinie**
70-207 Szczecin pl. Stefana Batorego 4

Data przyjęcia: 05-07-2017

Opinia załączona: Tak
Data protokołu: 05-07-2017
Data pobrania: 05-07-2017
Data rozpoczęcia badania: 05-07-2017
Data zakończenia badania: 25-08-2017

Pobrano zgodnie z: PN-ISO 5667-19:2006*A
Nr protokołu: 347/17
Próbobiorca: Arkadiusz Jurek, Jan Markowski
Stan próbki: Bez zastrzeżeń

Identyfikacja miejsca pobrania próbki: Tor podejściowy do Stepnicy - próba chwytakowa – punkt nr 1
(współrzędne 5941968.1499 , 472469.6370)

Rodzaj badania	Wynik badania	Metoda badania
Arsen	*A 12,9 mg/kg s.m	PN-EN ISO 15586:2005 ¹
Benzo(a)antracen	*A 0,148 mg/kg s.m	PB-55/PS edycja 3 z dnia 07-01-2015 r.
Benzo(a)piren	*A 0,132 mg/kg s.m	PB-55/PS edycja 3 z dnia 07-01-2015 r.
Benzo(b)fluoranten	*A 0,166 mg/kg s.m	PB-55/PS edycja 3 z dnia 07-01-2015 r.
Benzo(g,h,i)perylene	*A 0,090 mg/kg s.m	PB-55/PS edycja 3 z dnia 07-01-2015 r.
Benzo(k)fluoranten	*A 0,184 mg/kg s.m	PB-55/PS edycja 3 z dnia 07-01-2015 r.
Chrom	*A 42,8 mg/kg s.m	PB-57/PS edycja 1 z dnia 16.11.2015 r.
Cynk	*A 310 mg/kg s.m	PB-57/PS edycja 1 z dnia 16.11.2015 r.
Dibenzo(a,h)antracen	*A 0,030 mg/kg s.m	PB-55/PS edycja 3 z dnia 07-01-2015 r.
Indeno(1,2,3-cd)piren	*A 0,106 mg/kg s.m	PB-55/PS edycja 3 z dnia 07-01-2015 r.
Kadm	*A 2,40 mg/kg s.m	PB-57/PS edycja 1 z dnia 16.11.2015 r.
Miedź	*A 48,0 mg/kg s.m	PB-57/PS edycja 1 z dnia 16.11.2015 r.
Nikiel	*A 18,5 mg/kg s.m	PB-57/PS edycja 1 z dnia 16.11.2015 r.
Ołów	*A 40,3 mg/kg s.m	PB-57/PS edycja 1 z dnia 16.11.2015 r.
PCB (suma 7 kongenerów nr 28,52,101,118,138,153,180) [^]	*A <0,01 mg/kg s.m	PN-ISO 10382:2007
Rteć	*A 0,24 mg/kg s.m	PB-38/PS ² edycja 3 z dnia 01.03.2011 r.

[^]badania podzleczone wykonane w laboratorium akredytowanym nr AB 918

KIEROWNIK PRACOWNI

mgr inż. Jan Markowski

INSTYTUT ZOOTECHNIKI
PAŃSTWOWY INSTYTUT BADAWCZY
Krajowe Laboratorium Pasz
Pracownia w Szczecinie
71-617 Szczecin, ul. Żubrów 1
tel./fax (091) 422 38 50, 422 49 10
NIP: 675-000-21-30, Regon 000079728

KIEROWNIK PRACOWNI

mgr inż. Jan Markowski

Podpis osoby autoryzującej badania fizykochemiczne

Podpis Kierownika Pracowni

Sprawozdanie z badań bez pisemnej zgody Kierownika Pracowni w Szczecinie nie może być powielane inaczej jak tylko w całości.

Wyniki badań dotyczą wyłącznie badanej próbki.

Sprawozdanie zawiera 1 ponumerowaną stronę.

*A - Metoda akredytowana

1 - Zakres elastyczny-dopuszcza się stosowanie zaktualizowanych metod znormalizowanych, zmianę zakresu pomiarowego metody, dodanie badanej cechy w ramach obiektu i metody.

2 - Zakres elastyczny-dopuszcza się modyfikację własnych metod badawczych, zmianę zakresu pomiarowego metody, dodanie badanego obiektu w ramach grupy obiektów

AB 868

INSTYTUT ZOOTECHNIKI
Państwowy Instytut Badawczy
Krajowe Laboratorium Pasz
Pracownia w Szczecinie
71-617 Szczecin, ul. Żubrów 1
tel./fax (091) 422-38-50, 422-49-10
e-mail: info@lab.szczecin.pl

Szczecin, dnia 28-08-2017

Sprawozdanie z badań nr 1067/17/S

Nazwa próbek: **Grunt z dna**
Zleceniodawca: **Urząd Morski w Szczecinie**
70-207 Szczecin pl. Stefana Batorego 4

Data przyjęcia: 05-07-2017

Opinia załączona: Tak
Data protokołu: 05-07-2017
Data pobrania: 05-07-2017
Data rozpoczęcia badania: 05-07-2017
Data zakończenia badania: 25-08-2017

Pobrano zgodnie z: PN-ISO 5667-19:2006*A
Nr protokołu: 377/17
Próbobiorca: Arkadiusz Jurek, Jan Markowski
Stan próbek: Bez zastrzeżeń

Identyfikacja miejsca pobrania próbki: Tor podejściowy do Stepnicy - próba chwytakowa – punkt nr 2
(współrzędne 5943567.9109 , 472645.1618)

Rodzaj badania	Wynik badania	Metoda badania
Arsen	*A 9,46 mg/kg s.m	PN-EN ISO 15586:2005 ¹
Benzo(a)antracen	*A 0,080 mg/kg s.m	PB-55/PS edycja 3 z dnia 07-01-2015 r.
Benzo(a)piren	*A 0,094 mg/kg s.m	PB-55/PS edycja 3 z dnia 07-01-2015 r.
Benzo(b)fluoranten	*A 0,108 mg/kg s.m	PB-55/PS edycja 3 z dnia 07-01-2015 r.
Benzo(g,h,i)perylene	*A 0,074 mg/kg s.m	PB-55/PS edycja 3 z dnia 07-01-2015 r.
Benzo(k)fluoranten	*A 0,120 mg/kg s.m	PB-55/PS edycja 3 z dnia 07-01-2015 r.
Chrom	*A 38,8 mg/kg s.m	PB-57/PS edycja 1 z dnia 16.11.2015 r.
Cynk	*A 280 mg/kg s.m	PB-57/PS edycja 1 z dnia 16.11.2015 r.
Dibenzo(a,h)antracen	*A 0,018 mg/kg s.m	PB-55/PS edycja 3 z dnia 07-01-2015 r.
Indeno(1,2,3-cd)piren	*A 0,076 mg/kg s.m	PB-55/PS edycja 3 z dnia 07-01-2015 r.
Kadm	*A 2,24 mg/kg s.m	PB-57/PS edycja 1 z dnia 16.11.2015 r.
Miedź	*A 43,1 mg/kg s.m	PB-57/PS edycja 1 z dnia 16.11.2015 r.
Nikiel	*A 15,4 mg/kg s.m	PB-57/PS edycja 1 z dnia 16.11.2015 r.
Ołów	*A 34,8 mg/kg s.m	PB-57/PS edycja 1 z dnia 16.11.2015 r.
PCB(suma 7 kongenerów nr 28,52,101,118,138,153,180) [^]	*A <0,01 mg/kg s.m	PN-ISO 10382:2007
Rtęć	*A 0,21 mg/kg s.m	PB-38/PS ² edycja 3 z dnia 01.03.2011 r.

[^]-badania podzleczone wykonane w laboratorium akredytowanym nr AB 918

- Koniec -

KIEROWNIK PRACOWNI
Jan Markowski
mgr inż. Jan Markowski

INSTYTUT ZOOTECHNIKI
PAŃSTWOWY INSTYTUT BADAWCZY
Krajowe Laboratorium Pasz
Pracownia w Szczecinie
71-617 Szczecin, ul. Żubrów 1
tel./fax (091) 422 38 50, 422 49 10
NIP: 675-000-21-30, Regon 000079728

KIEROWNIK PRACOWNI
Jan Markowski
mgr inż. Jan Markowski

Podpis osoby autoryzującej badania fizykochemiczne

Podpis Kierownika Pracowni

Sprawozdanie z badań bez pisemnej zgody Kierownika Pracowni w Szczecinie nie może być powielane inaczej jak tylko w całości.

Wyniki badań dotyczą wyłącznie badanej próbki.

Sprawozdanie zawiera 1 ponumerowaną stronę.

*A - Metoda akredytowana

1 - Zakres elastyczny-dopuszcza się stosowanie zaktualizowanych metod znormalizowanych, zmianę zakresu pomiarowego metody, dodanie badanej cechy w ramach obiektu i metody.

2 - Zakres elastyczny- dopuszcza się modyfikację własnych metod badawczych, zmianę zakresu pomiarowego metody, dodanie badanego obiektu w ramach grupy obiektów

AB 868

INSTYTUT ZOOTECNIKI
Państwowy Instytut Badawczy
Krajowe Laboratorium Pasz
Pracownia w Szczecinie
71-617 Szczecin, ul. Żubrów 1
tel./fax (091) 422-38-50, 422-49-10
e-mail: info@lab.szczecin.pl

Szczecin, dnia 28-08-2017

Sprawozdanie z badań nr 1068/17/S

Nazwa próbki: **Grunt z dna**
Zlecienniodawca: **Urząd Morski w Szczecinie**
70-207 Szczecin pl. Stefana Batorego 4

Data przyjęcia: **05-07-2017**

Opinia załączona: Tak
Data protokołu: 05-07-2017
Data pobrania: 05-07-2017
Data rozpoczęcia badania: 05-07-2017
Data zakończenia badania: 25-08-2017

Pobrano zgodnie z: PN-ISO 5667-19:2006*A
Nr protokołu: 347/17
Próbobiorca: Arkadiusz Jurek, Jan Markowski
Stan próbki: Bez zastrzeżeń

Identyfikacja miejsca pobrania próbki: Tor podejściowy do Stepnicy - próba chwytkowa – punkt nr 3
(współrzędne 5944051.6884 , 473814.8337)

Rodzaj badania	Wynik badania	Metoda badania
Arsen	*A <7,0 mg/kg s.m	PN-EN ISO 15586:2005 ¹
Benzo(a)antracen	*A 0,027 mg/kg s.m	PB-55/PS edycja 3 z dnia 07-01-2015 r.
Benzo(a)piren	*A 0,035 mg/kg s.m	PB-55/PS edycja 3 z dnia 07-01-2015 r.
Benzo(b)fluoranten	*A 0,022 mg/kg s.m	PB-55/PS edycja 3 z dnia 07-01-2015 r.
Benzo(g,h,i)perylene	*A 0,045 mg/kg s.m	PB-55/PS edycja 3 z dnia 07-01-2015 r.
Benzo(k)fluoranten	*A 0,018 mg/kg s.m	PB-55/PS edycja 3 z dnia 07-01-2015 r.
Chrom	*A 14,5 mg/kg s.m	PB-57/PS edycja 1 z dnia 16.11.2015 r.
Cynk	*A 147 mg/kg s.m	PB-57/PS edycja 1 z dnia 16.11.2015 r.
Dibenzo(a,h)antracen	*A <0,01 mg/kg s.m	PB-55/PS edycja 3 z dnia 07-01-2015 r.
Indeno(1,2,3-cd)piren	*A 0,016 mg/kg s.m	PB-55/PS edycja 3 z dnia 07-01-2015 r.
Kadm	*A 0,72 mg/kg s.m	PB-57/PS edycja 1 z dnia 16.11.2015 r.
Miedź	*A 16,2 mg/kg s.m	PB-57/PS edycja 1 z dnia 16.11.2015 r.
Nikiel	*A 5,9 mg/kg s.m	PB-57/PS edycja 1 z dnia 16.11.2015 r.
Ołów	*A 11,2 mg/kg s.m	PB-57/PS edycja 1 z dnia 16.11.2015 r.
PCB(suma 7 kongenerów nr 28,52,101,118,138,153,180) [^]	*A <0,01 mg/kg s.m	PN-ISO 10382:2007
Rtęć	*A 0,09 mg/kg s.m	PB-38/PS ² edycja 3 z dnia 01.03.2011 r.

[^]-badania podzleczone wykonane w laboratorium akredytowanym nr AB 918

- Koniec -

INSTYTUT ZOOTECNIKI
PAŃSTWOWY INSTYTUT BADAWCZY
Krajowe Laboratorium Pasz
Pracownia w Szczecinie
71-617 Szczecin, ul. Żubrów 1
tel./fax (091) 422 38 50, 422 49 10
NIP: 675-000-21-30, Regon 000079728

KIEROWNIK PRACOWNI
Jan Markowski
mgr inż. Jan Markowski

KIEROWNIK PRACOWNI
Jan Markowski
mgr inż. Jan Markowski

Podpis osoby autoryzującej badania fizykochemiczne

Podpis Kierownika Pracowni

Sprawozdanie z badań bez pisemnej zgody Kierownika Pracowni w Szczecinie nie może być powielane inaczej jak tylko w całości.

Wyniki badań dotyczą wyłącznie badanej próbki.

Sprawozdanie zawiera 1 ponumerowaną stronę.

*A - Metoda akredytowana

1 - Zakres elastyczny-dopuszcza się stosowanie zaktualizowanych metod znormalizowanych, zmianę zakresu pomiarowego metody, dodanie badanej cechy w ramach obiektu i metody.

2 - Zakres elastyczny- dopuszcza się modyfikację własnych metod badawczych, zmianę zakresu pomiarowego metody, dodanie badanego obiektu w ramach grupy obiektów

AB 868

INSTYTUT ZOOTECHNIKI
Państwowy Instytut Badawczy
Krajowe Laboratorium Pasz
Pracownia w Szczecinie
71-617 Szczecin, ul. Żubrów 1
tel./fax (091) 422-38-50, 422-49-10
e-mail: info@lab.szczecin.pl

Szczecin, dnia 28-08-2017

Sprawozdanie z badań nr 1069/17/S

Nazwa próbki: **Grunt z dna**
Zleceniodawca: **Urząd Morski w Szczecinie**
70-207 Szczecin pl. Stefana Batorego 4

Data przyjęcia: **05-07-2017**

Opinia załączona: **Tak**   Pobrano zgodnie z: **PN-ISO 5667-19:2006*A**
Data protokołu: **05-07-2017**   Nr protokołu: **347/17**
Data pobrania: **05-07-2017**   Próbobiorca: **Arkadiusz Jurek, Jan Markowski**
Data rozpoczęcia badania: **05-07-2017**   Stan próbki: **Bez zastrzeżeń**
Data zakończenia badania: **25-08-2017**

Identyfikacja miejsca pobrania próbki: **Tor podejściowy do Stepnicy - próba chwytkowa – punkt nr 4**
(współrzędne 5944420.3606 , 474750.0401)

Rodzaj badania	Wynik badania	Metoda badania
Arsen	*A <7,0 mg/kg s.m	PN-EN ISO 15586:2005 ¹
Benzo(a)antracen	*A 0,062 mg/kg s.m	PB-55/PS edycja 3 z dnia 07-01-2015 r.
Benzo(a)piren	*A 0,045 mg/kg s.m	PB-55/PS edycja 3 z dnia 07-01-2015 r.
Benzo(b)fluoranten	*A 0,018 mg/kg s.m	PB-55/PS edycja 3 z dnia 07-01-2015 r.
Benzo(g,h,i)perylene	*A 0,074 mg/kg s.m	PB-55/PS edycja 3 z dnia 07-01-2015 r.
Benzo(k)fluoranten	*A 0,022 mg/kg s.m	PB-55/PS edycja 3 z dnia 07-01-2015 r.
Chrom	*A 9,6 mg/kg s.m	PB-57/PS edycja 1 z dnia 16.11.2015 r.
Cynk	*A 114 mg/kg s.m	PB-57/PS edycja 1 z dnia 16.11.2015 r.
Dibenzo(a,h)antracen	*A <0,01 mg/kg s.m	PB-55/PS edycja 3 z dnia 07-01-2015 r.
Indeno(1,2,3-cd)piren	*A <0,01 mg/kg s.m	PB-55/PS edycja 3 z dnia 07-01-2015 r.
Kadm	*A 0,61 mg/kg s.m	PB-57/PS edycja 1 z dnia 16.11.2015 r.
Miedź	*A 13,5 mg/kg s.m	PB-57/PS edycja 1 z dnia 16.11.2015 r.
Nikiel	*A <5,0 mg/kg s.m	PB-57/PS edycja 1 z dnia 16.11.2015 r.
Ołów	*A <10,0 mg/kg s.m	PB-57/PS edycja 1 z dnia 16.11.2015 r.
PCB(suma 7 kongenerów nr 28,52,101,118,138,153,180) ^A	*A <0,01 mg/kg s.m	PN-ISO 10382:2007
Rtęć	*A 0,07 mg/kg s.m	PB-38/PS ² edycja 3 z dnia 01.03.2011 r.

^A-badania podzleczone wykonane w laboratorium akredytowanym nr AB 918

- Koniec -

INSTYTUT ZOOTECHNIKI
PAŃSTWOWY INSTYTUT BADAWCZY
Krajowe Laboratorium Pasz
Pracownia w Szczecinie
71-617 Szczecin, ul. Żubrów 1
tel./fax (091) 422 38 50, 422 49 10
NIP: 675-000-21-30, Regon 000079728

KIEROWNIK PRACOWNI
Jan Markowski
mgr inż. Jan Markowski

KIEROWNIK PRACOWNI
Jan Markowski
mgr inż. Jan Markowski

Podpis osoby autoryzującej badania fizykochemiczne

Podpis Kierownika Pracowni

Sprawozdanie z badań bez pisemnej zgody Kierownika Pracowni w Szczecinie nie może być powielane inaczej jak tylko w całości.

Wyniki badań dotyczą wyłącznie badanej próbki.

Sprawozdanie zawiera 1 ponumerowaną stronę.

*A - Metoda akredytowana

1 - Zakres elastyczny-dopuszcza się stosowanie zaktualizowanych metod znormalizowanych, zmianę zakresu pomiarowego metody, dodanie badanej cechy w ramach obiektu i metody.

2 - Zakres elastyczny- dopuszcza się modyfikację własnych metod badawczych, zmianę zakresu pomiarowego metody, dodanie badanego obiektu w ramach grupy obiektów

AB 868

INSTYTUT ZOOTECHNIKI
Państwowy Instytut Badawczy
Krajowe Laboratorium Pasz
Pracownia w Szczecinie
71-617 Szczecin, ul. Żubrów 1
tel./fax (091) 422-38-50, 422-49-10
e-mail: info@lab.szczecin.pl

Szczecin, dnia 28-08-2017

Sprawozdanie z badań nr 1072/17/S

Nazwa próbki: **Grunt z dna**
Zlecaniodawca: **Urząd Morski w Szczecinie**
70-207 Szczecin pl. Stefana Batorego 4

Data przyjęcia: **05-07-2017**

Opinia załączona: Tak
Data protokołu: 05-07-2017
Data pobrania: 05-07-2017
Data rozpoczęcia badania: 05-07-2017
Data zakończenia badania: 25-08-2017

Pobrano zgodnie z: PN-ISO 5667-19:2006*A
Nr protokołu: 346/17
Próbobiorca: Arkadiusz Jurek, Jan Markowski
Stan próbki: Bez zastrzeżeń

Identyfikacja miejsca pobrania próbki: Tor podejściowy do Stepnicy - próbka uśredniona z próbek laboratoryjnych nr 1 - 4, sprawozdania 1066-1069/17/S

Rodzaj badania	Wynik badania	Metoda badania
Arsen	*A 9,1 mg/kg s.m	PN-EN ISO 15586:2005 ¹
Benzo(a)antracen	*A 0,045 mg/kg s.m	PB-55/PS edycja 3 z dnia 07-01-2015 r.
Benzo(a)piren	*A 0,077 mg/kg s.m	PB-55/PS edycja 3 z dnia 07-01-2015 r.
Benzo(b)fluoranten	*A 0,078 mg/kg s.m	PB-55/PS edycja 3 z dnia 07-01-2015 r.
Benzo(g,h,i)perylene	*A 0,071 mg/kg s.m	PB-55/PS edycja 3 z dnia 07-01-2015 r.
Benzo(k)fluoranten	*A 0,086 mg/kg s.m	PB-55/PS edycja 3 z dnia 07-01-2015 r.
Chrom	*A 26,4 mg/kg s.m	PB-57/PS edycja 1 z dnia 16.11.2015 r.
Cynk	*A 212 mg/kg s.m	PB-57/PS edycja 1 z dnia 16.11.2015 r.
Dibenzo(a,h)antracen	*A 0,047 mg/kg s.m	PB-55/PS edycja 3 z dnia 07-01-2015 r.
Indeno(1,2,3-cd)piren	*A 0,051 mg/kg s.m	PB-55/PS edycja 3 z dnia 07-01-2015 r.
Kadm	*A 1,49 mg/kg s.m	PB-57/PS edycja 1 z dnia 16.11.2015 r.
Miedź	*A 30,2 mg/kg s.m	PB-57/PS edycja 1 z dnia 16.11.2015 r.
Nikiel	*A 11,2 mg/kg s.m	PB-57/PS edycja 1 z dnia 16.11.2015 r.
Ołów	*A 24,1 mg/kg s.m	PB-57/PS edycja 1 z dnia 16.11.2015 r.
PCB (suma 7 kongenerów nr 28,52,101,118,138,153,180) [^]	*A <0,01 mg/kg s.m	PN-ISO 10382:2007
Rtęć	*A 0,15 mg/kg s.m	PB-38/PS ² edycja 3 z dnia 01.03.2011 r.
pH	*A 7,7	PN-EN ISO 10523:2012
Żywe jaja nicieni <i>Ascaris</i>	*A Nie stwierdzono	PB-33/PS ed. 3 z dn. 13-11-2014 r.

[^]-badania podzleczone wykonane w laboratorium akredytowanym nr AB 918

KIEROWNIK PRACOWNI
Jan Markowski
mgr inż. Jan Markowski

INSTYTUT ZOOTECHNIKI
PAŃSTWOWY INSTYTUT BADAWCZY
Krajowe Laboratorium Pasz
Pracownia w Szczecinie
71-617 Szczecin, ul. Żubrów 1
tel./fax (091) 422 38 50, 422 49 10
NIP: 675-000-21-30, Regon 000079728

KIEROWNIK PRACOWNI
Jan Markowski
mgr inż. Jan Markowski

Podpis osoby autoryzującej badania fizykochemiczne

Podpis Kierownika Pracowni

Sprawozdanie z badań bez pisemnej zgody Kierownika Pracowni w Szczecinie nie może być powielane inaczej jak tylko w całości.

Wyniki badań dotyczą wyłącznie badanej próbki.

Sprawozdanie zawiera 1 ponumerowaną stronę.

*A - Metoda akredytowana

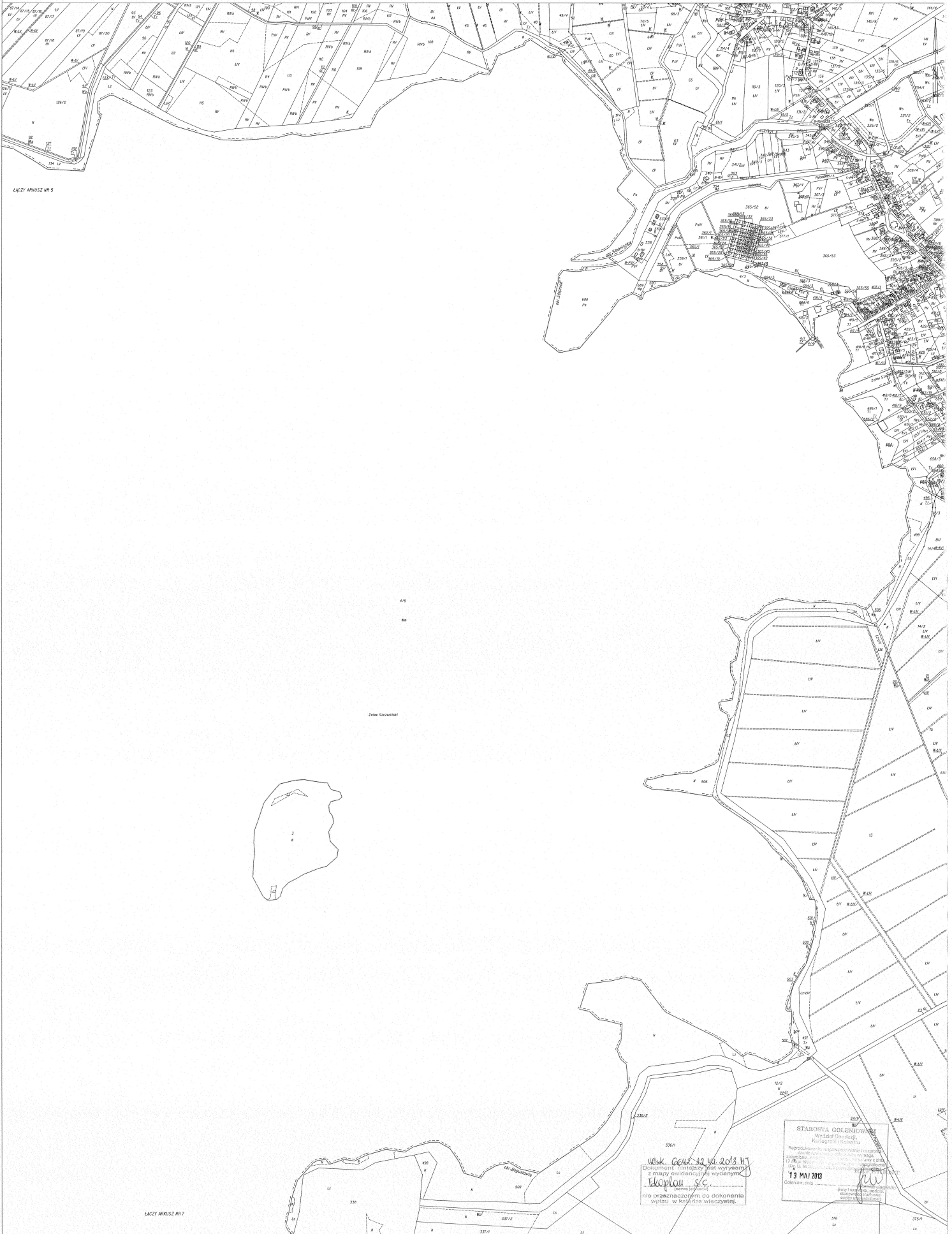
1 - Zakres elastyczny-dopuszcza się stosowanie zaktualizowanych metod znormalizowanych, zmianę zakresu pomiarowego metody, dodanie badanej cechy w ramach obiektu i metody.

2 - Zakres elastyczny-dopuszcza się modyfikację własnych metod badawczych, zmianę zakresu pomiarowego metody, dodanie badanego obiektu w ramach grupy obiektów

WYRYS Z MAPY EWIDENCYJNEJ

obr. Zalew Szczeciński 0001: dz. 2, 4/5
Arkusz nr 6

SKALA 1:5000

Wzrost 6648-12-04-2018.MJ
Dokumenty niniejszy jest wyrysowany
z mapy ewidencyjnej wydanej przez
Urząd Gminy Stępnica
nie przeznaczonym do dokonania
wzrostu w księgach wieczystych.

STAROSTA GOLEŃSKI
Wydział Geodezji
Kadłubów 11
Reprezentacja Urzędu Gminy Stępnica
Goleń 11
13 MAJ 2019

WYRYS Z MAPY EWIDENCYJNEJ

SKALA 1:5000

LEGZ ARKUSZ NR 6

4/5
4/6

Zalew Szczeciński

Osiedle - Wąsosz Polno

Obręb Polno 17

Wsk. 0002. 12.04.2013. HJ
Dokument ten ma charakter poglądowy i nie może być używany do celów sądowych.
Tako placi 50
nie przekazywać do dokonania
wzrostu w kadzie wieczystej
13 MAR 2013
STANISŁAW MILCZAKOWSKI
Wzrost Goleńsk
Kadry Goleńsk

WYPIS Z REJESTRU GRUNTÓW - DZIAŁKA 4/5

Obręb: Zalew Szczeciński *Jedn. rejestr.:* 320407_5.0001.G1
Identyfikator: 320407_5.0001.4/5 *Ulica:*
Pow. ew.: 96716940 *Kod, miejsc.:*
Województwo: zachodniopomorskie *Wydruk z dnia:* 09.10.2017
Powiat: goleniowski *Uwagi:*
Gmina: Stepnica

Własność	Adres	Udział
SKARB PAŃSTWA		1/1

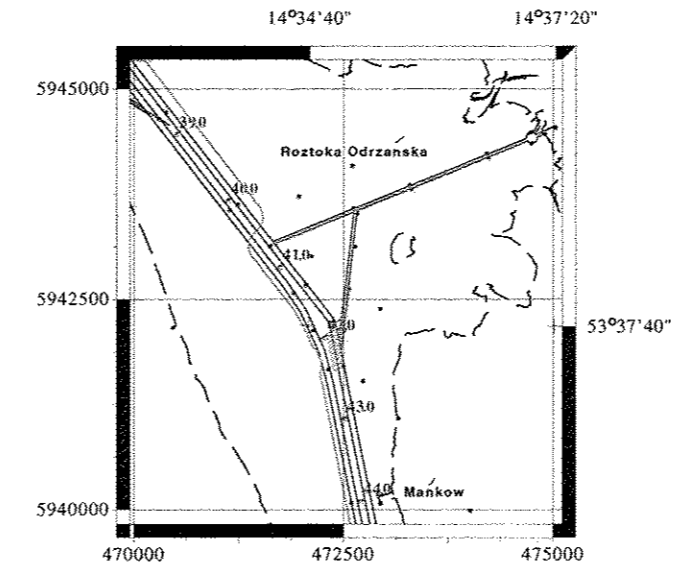
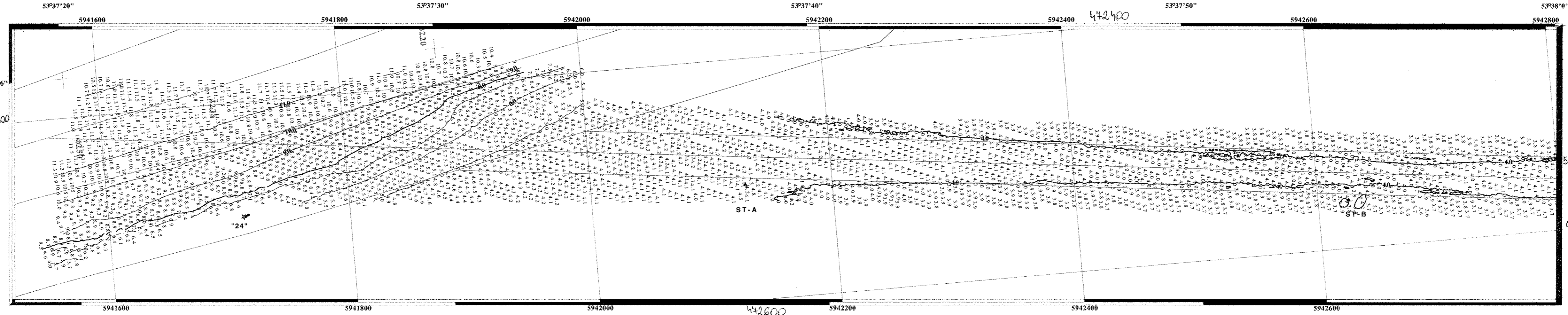
Władający	Adres	Rodzaj władania	Udział
URZĄD MORSKI W SZCZECINIE	Plac Stefana Batorego 4; 70-207 Szczecin	trwały zarząd lub zarząd	1/1

KLASOUŻYTKI

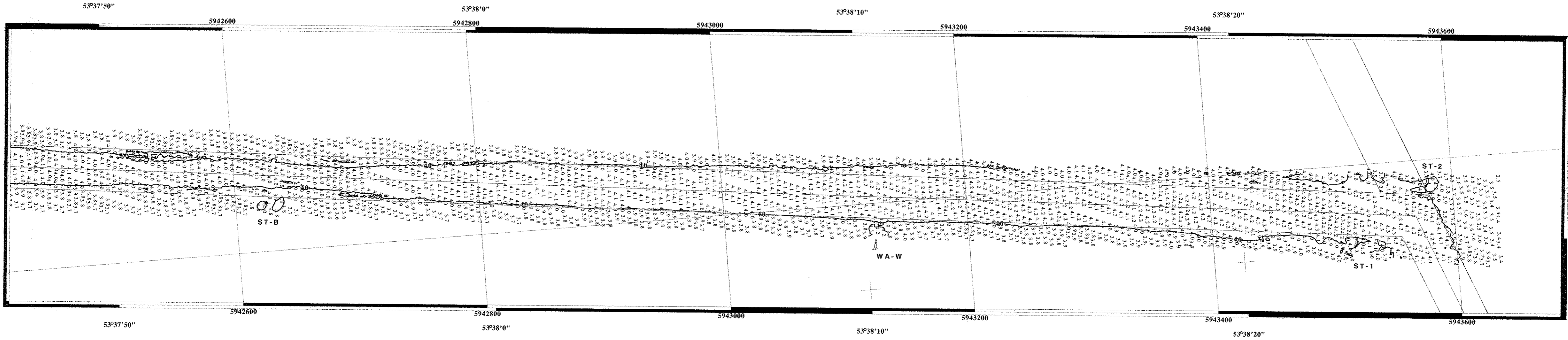
Sposób zagospod.	Rodzaj użytku	Klasa bonitacyjna	Powierzchnia ewidencyjna
Wm			96716940
<i>Suma powierzchni:</i>			96716940

DOKUMENTY

Typ	Rodzaj	Data dok.	Sygnatura	Nazwa sądu rejonowego	Opis dokumentu
Źródło danych o przebiegu granic	Operat geodezyjny	2009-09-07	0-1694/2009 t.1		OPERAT WYGENEROWANY
Źródło danych o przebiegu granic	Operat geodezyjny	2010-08-17	0-1528/2010		OPERAT WYGENEROWANY
Źródło danych o przebiegu granic	Operat geodezyjny	2011-06-17	0-1062/2011		OPERAT WYGENEROWANY
Źródło danych o przebiegu granic	Operat geodezyjny	2011-08-29	0-1640/2011		OPERAT WYGENEROWANY
Źródło danych o przebiegu granic	Operat geodezyjny	2012-02-16	0-2854/2011		OPERAT WYGENEROWANY
Źródło danych o przebiegu granic	Operat geodezyjny	2012-10-24	0-2246/2012 t.1		
Źródło danych o przebiegu granic	Operat geodezyjny	2014-07-29	WGK.6640.261.2014 t.1		
Źródło danych o przebiegu granic	Operat geodezyjny	2014-07-31	WGK.6640.1460.2014 t.1		
Źródło danych o przebiegu granic	Operat geodezyjny	2014-11-07	WGK.6640.2313.2014 t.1		
Źródło danych o przebiegu granic	Operat geodezyjny	2015-11-13	WGK.6640.1510.2015		
Źródło danych o przebiegu granic	Operat geodezyjny	2017-06-22	WGK.6640.1228.2017 t.1		
Źródło danych o przebiegu granic	Operat geodezyjny	2017-09-28	WGK.6640.1307.2017 t.1		

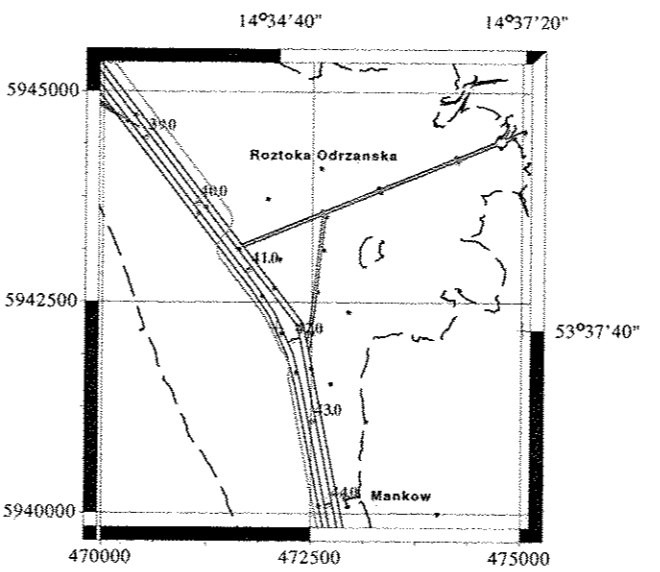
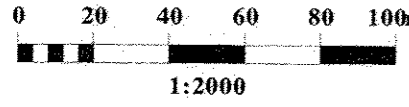
		Nr planu: 150 / 2018-E Skala: 1: 2000 Egz.nr:
URZĄD MORSKI W SZCZECINIE Wydział Pomiarów Morskich		
Współrzędne w układzie WGS'84→UTM. System pozycyjny: GPS-RTK Sondowano echosonda R2Sonic.2022 Statek: k/h "Dretwa"		Tytuł: Tor do Stepnicy od pł. 24 do pł. ST-2 - ark.1 Pomiar wykonał Inspektor: <i>P. Piotrowski</i> QINSy opracował Inspektor: <i>A. Gancarczyk</i> CFLOOR opracował Inspektor: <i>A. Gancarczyk</i> Data sondu: 2018.03.28 Data oprac.: 2018.04.25 Data wydruku: 2018.04.26
LEGENDA: Głębokości w metrach odniesiono do średniego stanu wody. Punkt głębokościowy znajduje się pośrodku liczby, która określa głębokość. Rzęd cyfr gw widoczny na nb, wskazuje gw przy nb. Następny rząd cyfr gw wykazano w odł. 1,3m od nb. Inne znaki i skróty konwencjonalne wg map morskich. ~~~~~ - podwodny kabel		Sprawdził - po. Kierownik Oddziału: <i>K. Pogoda-Błaziak</i> Zatwierdził - Naczelnik W.P.M.: <i>A. Dołgopół</i>
Średni stan wody wg wodowskazu w porcie Trzebież - 507		

472600

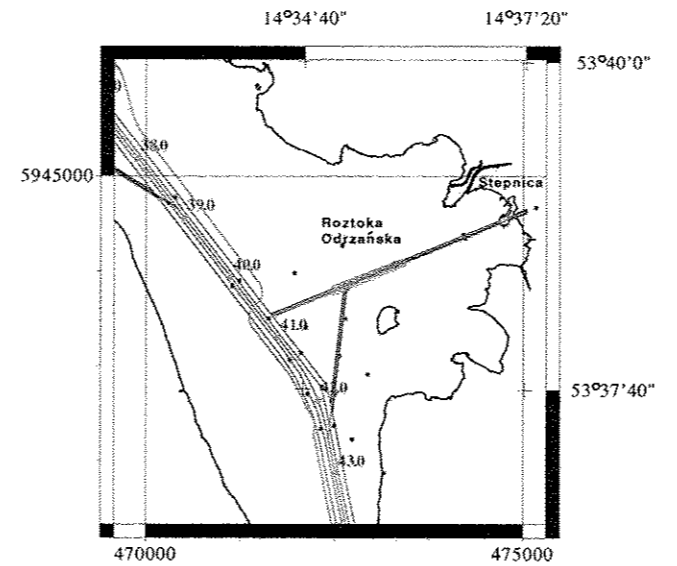
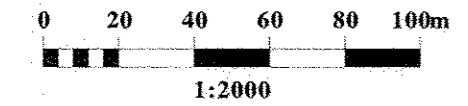
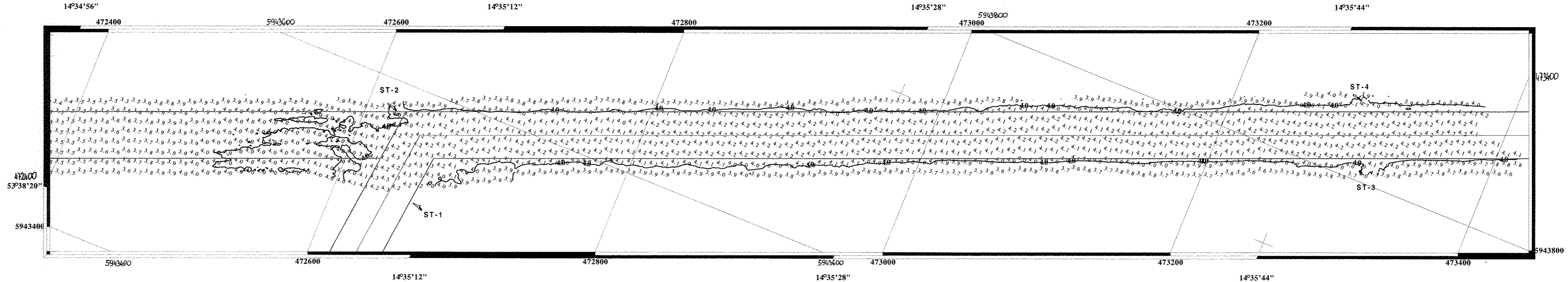
472600

14°35'12"

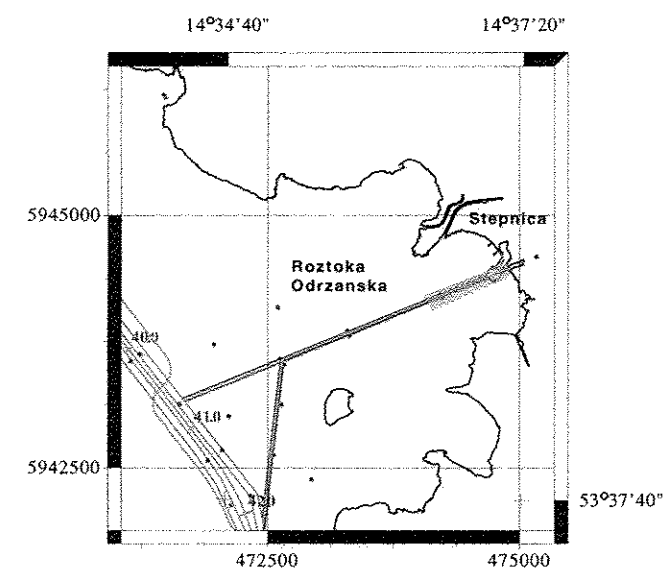
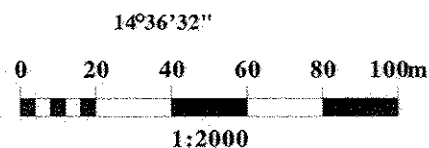
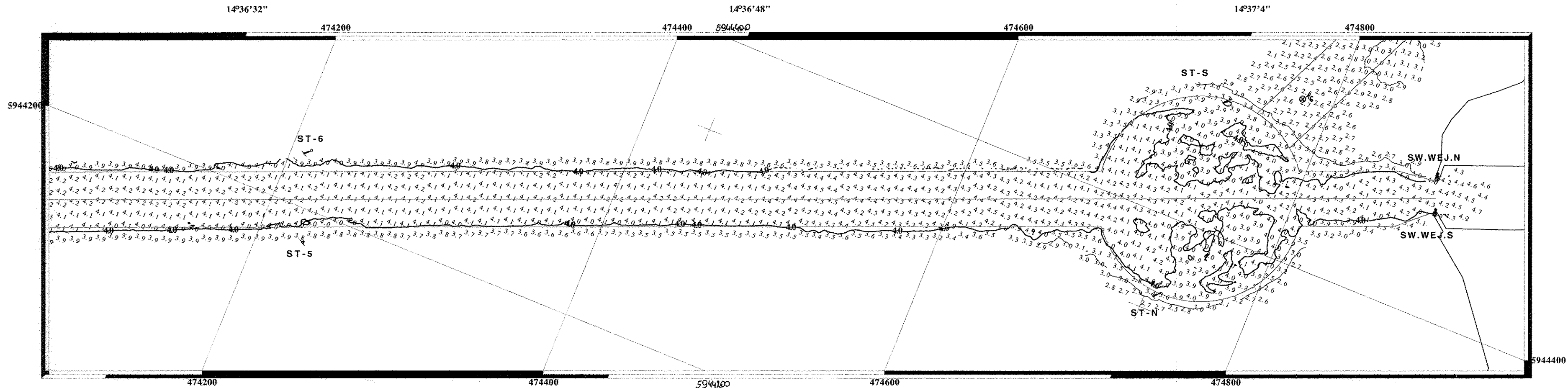

URZĄD MORSKI W SZCZECINIE Wydział Pomiarów Morskich			Nr planu: 151 / 2018-E Skala: 1: 2000 Egz.nr:
Współrzędne w układzie WGS'84→UTM. System pozycyjny: GPS-RTK Sondowano echosonda R2Sonic 2022 Statek: k/h "Drewna"		Tytuł: Tor do Stepnicy od pł. 24 do pł. ST-2 - ark.2	
LEGENDA: Głębokości w metrach odniesiono do średniego stanu wody. Punkt głębokościowy znajduje się pośrodku liczby, która określa głębokość. Rzęd cyfr gł uwidoczniony na nb. wskazuje gł przy nb. Następny rząd cyfr gł wykazano w odł. 1,3m od nb. Inne znaki i skróty konwencjonalne wg map morskich. ~~~~~ - podwodny kabel		Pomiar wykonał Inspektor: <i>P. Piotrowski</i> QINSy opracował Inspektor: <i>A. Gancarczyk</i> CFLOOR opracował Inspektor: <i>A. Gancarczyk</i> Data sondazu: 2018.03.28 Data oprac.: 2018.04.25 Data wydruku: 2018.04.26	
Sprawdził - po. Kierownik Oddziału: <i>K. Pogoda-Błaziak</i>		Zatwierdził - Naczelnik W.P.M.: <i>A. Dotgopół</i>	
Średni stan wody wg wodowskazu w porcie Trzebież - 507			

29

	
URZĄD MORSKI W SZCZECINIE Wydział Pomiarów Morskich	
Nr planu: 163 / 2018-E Skala: 1: 2000 Egz.nr.:	
Tytuł: Tor podejściowy do Stepnicy pł.ST-pł.ST3 - ark.2	
Współrzędne w układzie WGS'84→UTM System pozycyjny: GPS-RTK Sondowano echosonda B2Sonic 2022 Statek: k/h "Dretwa"	
LEGENDA: Głębokości w metrach odniesiono do średniego stanu wody. Punkt głębokościowy znajduje się pośrodku liczby, która określa głębokość. Rząd cyfr gł uwidoczniony na nb. wskazuje gł przy nb. Następny rząd cyfr gł wykazano w odl. 1,3m od nb. Inne znaki i skróty konwencjonalne wg map morskich. - podwodny kabel	
Pomiar wykonał Inspektor: <i>A. Gancarczyk</i> QINSy opracował Inspektor: <i>P. Piotrowski</i> CFLOOR opracował Inspektor: <i>P. Piotrowski</i> Data sondazu: 2018.04.11 Data oprac.: 2018.05.09 Data wydruku: 2018.05.09	
Sprawdził - po. Kierownik Oddziału: <i>K. Pogoda-Błaziak</i> Zatwierdził - Naczelnik W.P.M.: <i>A. Dotgopotow</i>	
Średni stan wody wg wodowskazu w porcie Trzebież - 507	

URZĄD MORSKI W SZCZECINIE Wydział Pomiarów Morskich			Nr planu: 165 / 2018-E Skala: 1:2000 Egz.nr:
Współrzędne w układzie WGS'84 → UTM System pozycyjny: GPS-RTK Sondowano echosondą R2Sonic 2022 Statek: k/h "Dretwa"		Tytuł: Tor podejściowy do Stepnicy pl. ST3-port -ark.2	
LEGENDA: Głębokości w metrach odniesiono do średniego stanu wody. Punkt głębokościowy znajduje się pośrodku liczby, która określa głębokość. Rząd cyfr gł uwidoczniony na nb. wskazuje gł przy nb. Następny rząd cyfr gł wykazano w odl. 1,3m od nb. Inne znaki i skróty konwencjonalne wg map morskich. ~~~~~ - podwodny kabel		Pomiar wykonał Inspektor: <i>A. Gancarczyk</i> QINSy opracował Inspektor: <i>P. Piotrowski</i> CFLOOR opracował Inspektor: <i>P. Piotrowski</i> Data sondu: 2018.04.13 Data oprac.: 2018.05.12 Data wydruku: 2018.05.25	
		Sprawdził - po. Kierownik Oddziału: <i>K. Pogoda-Błaziak</i>	
		Zatwierdził - Naczelnik W.P.M.: <i>A. Dotgopół</i>	
Średni stan wody wg wodowskazu w porcie Trzebież - 507			

Szczecin, dnia 03 października 2017 r.

**REGIONALNY DYREKTOR
OCHRONY ŚRODOWISKA
W SZCZECINIE**
WONS-OŚ.4211.4.2017.MS

DYREKTOR
Urzędu Morskiego w Szczecinie

Wojciech Zdanowicz
6/10/2017

GP6
ZASTĘPCA DYREKTORA
Urzędu Morskiego w Szczecinie

OW/AL
ad/ce

DECYZJA nr 33/2017 *mgr inż. Zbigniew Piętka*
o środowiskowych uwarunkowaniach

NACZELNIK
Gospodarki Przestrzennej i Geodezji

Na podstawie:

- art. 104 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r., Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2017 r., poz. 1257)
- art. 71 ust. 1 i ust. 2 pkt 2, art. 75 ust. 1 pkt. 1 lit. c), art. 84 ust. 1 i ust 2, art. 85 ust.1 i ust 2 pkt 2, ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2017 r., poz. 1405),
- § 3 ust. 1 pkt 65 oraz § 3 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. z 2016 r., poz. 71 ze zm.),

po rozpatrzeniu

wniosku z dnia 26.06.2017 r. złożonego przez Pana Marcina Rachutę będącego pełnomocnikiem Dyrektora Urzędu Morskiego w Szczecinie, w sprawie wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach dla planowanego przedsięwzięcia pod nazwą: „Poprawa infrastruktury dostępowej do portu w Stepnicy”,

postanawiam

stwierdzić brak potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko dla ww. planowanego przedsięwzięcia.

Uzasadnienie

Wnioskiem z dnia 26.06.2017 r. (data wpływu do tut. urzędu 28.06.2017 r.) Pan Marcin Rachuta będący pełnomocnikiem Dyrektora Urzędu Morskiego w Szczecinie wystąpił do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie o wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach dla planowanego przedsięwzięcia pod nazwą: „Poprawa infrastruktury dostępowej do portu w Stepnicy”.

Do wniosku o wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach dołączono kartę informacyjną planowanego przedsięwzięcia, a także pełnomocnictwo dla przedstawicieli firmy Ekoplan s.c, tj. Pana Marcina Rachuty i Pani Urszuli Arciuszkiewicz – Rachuty. Pismem z dnia 05.07.2017 r. pełnomocnicy przedłożyli 3 karty informacyjne dla planowanego przedsięwzięcia wraz z zapisem w formie elektronicznej.

Urząd Morski w Szczecinie
KANCELARIA OGÓLNA
Wzrost 16. 10. 2017
Nr .....
Znak: PZ-211513

Z uwagi na brak we wniosku wszystkich wymaganych przepisami ww. ustawy o oś dokumentów, pismem z dnia 13.07.2017 r., znak: WONS.OŚ.4211.4.2017.MS, Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Szczecinie wezwał pełnomocnika inwestora do uzupełnienia wniosku, tj.:

- a) mapę w skali zapewniającej czytelność przedstawionych danych z zaznaczonym przewidywanym terenem, na którym będzie realizowane przedsięwzięcie oraz z zaznaczonym przewidywanym obszarem, na który będzie oddziaływać przedsięwzięcie wraz z zapisem mapy w formie elektronicznej,
- b) poświadczoną przez właściwy organ kopię mapy ewidencyjnej obejmującej przewidywany teren, na którym realizowane będzie przedsięwzięcie oraz obszar, na który oddziaływać będzie planowane przedsięwzięcie,
- c) wypisy z rejestru gruntów lub inny dokument wydany przez organ prowadzący ewidencję gruntów i budynków, pozwalający na ustalenie stron postępowania, zawierający co najmniej nr działki oraz, o ile zostały ujawnione: numer jej księgi wieczystej, imię i nazwisko albo nazwę oraz adres podmiotu ewidencyjnego, obejmujące obszar, na który będzie oddziaływać przedsięwzięcie.
- d) zaświadczenie o braku miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

Ponadto wezwano o upoważnienie dla Pana kpt. ż.w. Przemysława Lenarda udzielającego pełnomocnictwa przedstawicielom firmy Ekoplan Rachuta, Arciuszkiewicz – Rachuta s.c. oraz o informacje dotyczącą ilości stron w postępowaniu.

Stosowne uzupełnienie na powyższe kwestie przedłożono w dniu 27.07.2017 r. Dnia 04.08.2017 r. przedłożono dodatkowe wyjaśnienia w ww. sprawie dotyczące zakresu inwestycji.

Planowana inwestycja realizowana będzie częściowo na obszarze morskim (działka nr 4/5 obręb Zalew Szczeciński), gmina Stepnica. Organem właściwym do wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach dla ww. przedsięwzięcia jest Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Szczecinie. Zgodnie z art. 75 ust. 1, pkt. 1 lit. c) ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2017 r., poz. 1405), który mówi iż organem właściwym do wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach jest regionalny dyrektor ochrony środowiska w przypadku przedsięwzięć realizowanych na obszarach morskich.

Planowana inwestycja zakwalifikowana jest do przedsięwzięć wymienionych w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. z 2016 r., poz. 71 ze zm.), tj. § 3 ust. 2 pkt 2 ww. rozporządzenia do przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko zalicza się również przedsięwzięcia: polegające na rozbudowie, przebudowie lub montażu realizowanego lub zrealizowanego przedsięwzięcia wymienionego w ust. 1, z wyłączeniem przypadków, w których ulegająca zmianie lub powstająca w wyniku rozbudowy, przebudowy lub montażu część realizowanego lub zrealizowanego przedsięwzięcia nie osiąga progów określonych w ust. 1, o ile progi te zostały określone, w związku z § 3 ust. 1 pkt 65 budowle przeciwpowodziowe z wyłączeniem przebudowy wałów przeciwpowodziowych polegających na doszczelnieniu korpusu wałów i ich podłoża, w celu ograniczenia możliwości ich rozmycia i przerwania w czasie przechodzenia wód powodziowych, a także regulacja wód lub ich kanalizacja rozumiana jako zagospodarowanie wód umożliwiające ich wykorzystanie do celów żeglugowych.

Pismem z dnia 10.08.2017 r., znak: WONS-OŚ.4211.4.2017.MS wszczęto postępowanie administracyjne w przedmiotowej sprawie, zawiadamiając strony zgodnie z ar 28 k.p.a. o możliwości brania czynnego udziału w prowadzonym postępowaniu, składania uwagi i wniosków.

Zgodnie z art. 64 ust. 1 pkt. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2017 r., poz. 1405) tutejszy organ pismem z dnia 10.08.2017 r., znak: WONS-OŚ.4211.4.2017.MS.2 wystąpił do Państwowego Granicznego Inspektora Sanitarnego w Świnoujściu z prośbą o wydanie opinii, co do konieczności przeprowadzenia oceny o oddziaływaniu planowanej inwestycji na środowisko. Ponadto pismem z dnia 10.08.2017 r., znak: WONS-OŚ.4211.4.2017.MS.1 wystąpiono do Dyrektora Urzędu Morskiego w Szczecinie z prośbą o wydanie opinii, co do konieczności przeprowadzenia oceny o oddziaływaniu planowanej inwestycji na środowisko. Do pism o wydanie opinii od ww. organów dołączono wymagane przepisami ww. ustawy dokumenty. Pismem z dnia 10.08.2017 r., znak: WONS-OŚ.4211.4.2017.MS.2 przedłużono termin na przedstawienie stanowiska w omawianej sprawie. Pismem z dnia 29.08.2017 r., znak: GS-N-NZ/401/3/17 Państwowy Graniczny Inspektor Sanitarny w Świnoujściu wydał opinię, w której nie stwierdził potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko, uzasadniając ten fakt brakiem negatywnego oddziaływania tej inwestycji na zdrowie i życie ludzi. Dyrektor Urzędu Morskiego w Szczecinie również nie stwierdził potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania planowanej inwestycji na środowisko – pismo z dnia 22.08.2017 r., znak: OW-IV-071/039/02/17 argumentując, iż z uwagi na rodzaj, skalę i zastawnie rozwiązań chroniących środowisko planowane przedsięwzięcie (w odniesieniu do obszaru morskiego) nie będzie negatywnie oddziaływać ani nie wpłynie w znaczący sposób na walory środowiska przyrodniczego obszaru objętego planowanym przedsięwzięciem.

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Szczecinie uwzględniając ww. opinie oraz charakter i skalę planowanej inwestycji, a także uwarunkowania wynikające z art. 63 ust. 1 ww. ustawy, w dniu 11.09.2017 r. wydał postanowienie, znak WONS-OŚ.4211.4.2017.MS w którym stwierdził brak potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania planowanego przedsięwzięcia na środowisko.

Pismem z dnia 18 września 2017 r., znak: WONS-OŚ.4211.4.2017.MS tutejszy organ zawiadomił strony postępowania o możliwości wypowiedzenia się co do zebranych dowodów i materiałów oraz zgłoszonych żądań przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach dla ww. inwestycji. W wyznaczonym terminie 7 dni od dnia doręczenia, nie wpłynęły żadne uwagi i wnioski.

Na podstawie zgromadzonej dokumentacji tutejszy organ dokonał oceny wpływu planowanej inwestycji na poszczególne komponenty środowiska biorąc pod uwagę poniższe kwestie.

I. Rodzaj i charakterystyka przedsięwzięcia:

Przedmiotowa inwestycja planowana jest na torze podejściowym do m. Stepnica, istniejącym na wodach Roztoki Odrzańskiej i Zalewu Szczecińskiego, który stanowi szlak wodny odgrywający ważną rolę w transporcie wodnym. Inwestycja realizowana będzie na części terenu działki nr 4/5, obręb 0001 Zalew Szczeciński. Ogólna powierzchnia ww. działki to ok. 9 671,7 ha. Obecnie łączną powierzchnią toru podejściowego to wartość ok. 16,28 ha obszaru wód na tym odcinku. Wartość ta stanowi ok. 0,16 % zajęcia ogólnej powierzchni działki nr 4/5 obręb 0001 Zalew Szczeciński.

Podejście południowe, (będące przedmiotem inwestycji) rozpoczyna się od stawy „24” usytuowanej na Zakręcie Mańkowskim toru wodnego Świnoujście – Szczecin. Pomiędzy stawą „24” rozpoczynającą podejście południowe, a parą pław „ST – 1” i „ST – 2” (kierunek 006°). Kierunek 067,6° wyznacza nabieżnik świetlny „Stepnica – Port” na odcinku od pław „ST – 1” i „ST – 2”.

Analiza przeprowadzona w karcie informacyjnej wykazała, iż najbardziej optymalnym wariantem dla środowiska będzie realizacja inwestycji w poniższym zakresie.

Planowane przedsięwzięcie polega na przebudowie toru podejściowego do Stepnicy od stawy 24 (znajdującej się na torze wodnym Świnoujście – Szczecin) do głowic falochronów Basenu Kolejowego poprzez parę pław ST1-ST2 wraz z obrotnicą, poprzez:

a) pogłębienie toru podejściowego od stawy 24 do głowic falochronów Basenu Kolejowego poprzez parę pław ST1-ST2 do głębokości – 4,5 m oraz ewentualnym poszerzeniu tego toru - do ok. 40 m;

b) pogłębienie obrotnicy do głębokości – 4,5 m, oraz ewentualnym zwiększeniu średnicy obrotnicy - do ok. 160 m.

Jak wynika z zapisów karty informacyjnej planowana inwestycja dotyczyć będzie jedynie wykonania pogłębiarskich prac czerpalnych na torze podejściowym do portu w Stepnicy. Dotychczasowy charakter infrastruktury (zapewniającej dostęp do portu) i jej miejsce posadowienia nie ulegnie zmianie. W niewielkim zakresie zmieniają się jej podstawowe parametry (głębokość toru i obrotnicy zostanie zwiększona o 0,5 m), szerokość toru i średnica obrotnicy może zostać zwiększona.

Inwestycja ma na celu zapewnienie bezpiecznego dostępu do portu dla statków i jednostek pływających, co ma istotne znaczenie dla rozwoju społecznego i gospodarczego regionu, a także umożliwienie obsługi statków do 3200 GT, o wymiarach 115 m długości i 13,5 szerokości i zanurzeniu od 3,8 m do 4,0 m.

Technologia prowadzenia prac pogłębiarskich i czerpalnych związanych realizacją inwestycji polega na wybieraniu z dna gruntu (mieszanina wody i gruntu). Pobrany urobek, po załadunku go do ładowni pogłębiarki lub szalandy, przetransportowany jest do miejsc rozładunku tj. na stosowne pole refulacyjne (w tym przypadku „Mańków”). Rozładunek urobku będzie następował poprzez pobór wody zaburtowanej do procesu refulowania i wypompowaniu powstałej pulpy na pole odkładu. Następnie na polu następuje sedymentacja części stałych zawartych w mieszaninie wodno-gruntowej. Po okresie sedymentacji woda poprzez urządzenia przepustowe - młochy odprowadzana będzie przez rów opaskowy lub nieużytki do rzeki Krępa, która wpływa do Zalewu Szczecińskiego.

Prace pogłębiarsko-czerpalne i refulacyjne wykonywane będą na podstawie odpowiednich w tym zakresie pozwoleń.

Podczas realizacji inwestycji nastąpi zużycie energii elektrycznej oraz paliwa przez jednostki pływające wykonujące prace pogłębiarskie. Wielkość zużywanego paliwa będzie ściśle zależna od czasu wykonywanych prac, warunków pogodowych na danym akwenie. Ponadto wykorzystana zostanie woda do celów pitnych.

W trakcie prac związanych z realizacją inwestycji wykorzystany zostanie sprzęt budowlany. W związku z tym zwiększy się emisja gazów i pyłów, a także hałasu do środowiska. W celu dotrzymania obowiązujących norm hałasu, zastosowane będą rozwiązania techniczne, technologiczne i organizacyjne polegające na stosowaniu nowoczesnych technologii o jak najmniejszej uciążliwości akustycznej, ograniczeniu czasu pracy silników maszyn i sprzętu wykonującego prace pogłębiająco-czerpalne, stosowaniu odpowiedniego systemu pracy i wyłączanie silniki urządzeń nie pracujących w danej chwili, minimalizowaniu czasu pracy silników na najwyższych obrotach, nie przeciążaniu maszyn oraz pojazdów, prowadzeniu załadunku i rozładunku surowca na zgaszonym silniku pojazdów transportu, stosowaniu nowoczesnego wyciszzonego sprzętu (pogłębiarki) i transportowego (barki) oraz wykonywaniu prac o zwiększonej emisji hałasu, w porze dziennej w godzinach 6⁰⁰ – 22⁰⁰. Jak wynika z dostępnych materiałów w sąsiedztwie terenu inwestycji brak jest zabudowy mieszkaniowej, w związku z powyższym nie nastąpi wpływ inwestycji na tereny chronione akustycznie.

Emisja do atmosfery będzie niezorganizowana i pochodziła będzie z jednostek napędowych pogłębiarek i szaland wykorzystywanych do wydobywania i transportu urobku z pogłębiania toru wodnego oraz maszyn obsługujących pole refulacyjne. Jednak nie będą to emisje, które mogą stanowić zagrożenie dla środowiska.

Teren inwestycji znajduje się na obszarze jednolitych części wód powierzchniowych (JCWP) o kodzie PLTWIWB8 i nazwie Zalew Szczeciński. Kategoria wód przejściowa. Stan/potencjał ekologiczny JCWP określono jako słaby, stan chemiczny jako poniżej dobrego, a ryzyko nieosiągnięcia celów środowiskowych jako zagrożony. Omawiany obszar zlokalizowany jest w zlewni jednolitych części wód podziemnych (JCWPd) o numerze 2, kod - PLGW60002, stan ilościowy oraz chemiczny został oceniony jako dobry, JCWPd niezagrożona niespełnieniem celów środowiskowych.

W trakcie pogłębiania toru wodnego, w wyniku zjawiska resuspensji osadów dennych wzrośnie okresowo ilość zawieszin oraz substancji biogenicznych i materii organicznej, co w konsekwencji doprowadzi okresowo do wzrostu mętności i spadku przezroczystości oraz pogorszenia warunków tlenowych wody w rejonie prowadzonych prac. Przemieszczanie się zawieszin będzie następować zgodnie z prądami wody oraz kierunkiem prowadzonych robót. Prognozuje się, że będzie ono ograniczone do miejsc prowadzenia wydobycia urobku i jego bezpośredniego sąsiedztwa. Ponadto podczas prac ziemnych istnieje niewielkie ryzyko wpływu na lokalne warunki płytkich wód podziemnych. Przewiduje się, że potencjalne zanieczyszczenie głębszych warstw wód podziemnych praktycznie nie wystąpi. Aby zminimalizować zmętnienie wody spowodowane pracami pogłębiarskimi zastosowane będą pogłębiarki ssące, jak i pozostałe urządzenia minimalizujące rozprzestrzenianie się osadów, jak również zastosowany będzie monitoring synchronizujący wydobycie i zrzut urobku. Ponadto w celu zabezpieczenia środowiska gruntowo-wodnego, w tym wpływu inwestycji na jednolite części wód powierzchniowych i podziemnych prace na przedmiotowym torze wodnym będą krótkotrwałe, a do pogłębiania użyte zostaną sprawne i nowoczesne maszyny. Ponadto zachowane będą wszelkie środki ostrożności, a także prowadzona będzie stała kontrola prac pogłębiarskich. Ewentualne powstałe zanieczyszczenia substancjami ropopochodnymi z jednostek pływających i ze sprzętu będą skutecznie minimalizowane poprzez zabezpieczenie terenu prowadzenia prac zaporą przeciwrozlewową i zastosowanie mechanicznego zbierania z powierzchni wody oraz wykorzystanie odpowiednich sorbentów.

Podczas realizacji planowanej inwestycji nie będą wytwarzane ścieki technologiczne, nie będą również prowadzone działania, które przyczynią się do zwiększenia zanieczyszczenia wód oraz stanowiące zagrożenia dla osiągnięcia celów środowiskowych zawartych w planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza.

Mając powyższe na uwadze oraz zastosowanie działań ograniczających oddziaływanie oraz krótkotrwałe oddziaływanie można stwierdzić, iż realizacja i eksploatacja inwestycji nie wpłynie na znaczące pogorszenie się stanu poszczególnych wskaźników wód podziemnych i powierzchniowych. Wprowadzane wszelkiego rodzaju zanieczyszczenia do wód powierzchniowych będą czasowe, nieznaczne i ulegają rozpuszczeniu. Natomiast wpływ inwestycji na wody podziemne będzie minimalny, głównie związany z potencjalnymi sytuacjami awaryjnymi na omawianym terenie.

Z posiadanych dokumentów wynika, iż planowane przedsięwzięcie nie leży w obszarze terenu Głównego Zbiornika Wód Podziemnych.

Ścieki bytowe będą odprowadzane zgodnie z właściwymi przepisami na zasadzie przepompowania w porcie i przekierowane na oczyszczalnię lub po odczyszczeniu zrucane poza jednostkę pływającą, co jest regulowane na podstawie odpowiedniego atestu w zależności od wielkości i typu jednostki.

Podczas realizacji inwestycji powstaną odpady komunalne, które przechowywane będą w odpowiednich pojemnikach, a następnie przekazywane w porcie podmiotowi uprawnionemu do odbioru tego typu odpadów.

W wyniku realizacji zakłada się wydobycie do 85 tys. m³ urobku (refulatu). Wg ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach (Dz. U. 2016 poz. 1987) urobek z pogłębiania toru wodnego nie jest odpadem. Jak wynika z zapisów karty informacyjnej sam refulat został zakwalifikowany, jako gleba i ziemia w tym pozyskana jako urobek z pogłębiania, dla której

zostały określona grupa o kodzie 17 05 – gleba i ziemia (włączając glebę i ziemię z terenów zanieczyszczonych oraz urobek z pogłębienia) i podgrupa o kodzie 17 05 06 – urobek z pogłębienia inny niż wymieniony w 17 05 05 (urobek z pogłębienia zawierający lub zanieczyszczony substancjami niebezpiecznymi). Urobek z pogłębienia inny niż wymieniony w 17 05 05 klasyfikowany jako odpad o kodzie 17 05 06, może zostać poddany odzyskowi, np. do budowy, rozbudowy i utrzymania budowli hydrotechnicznych (za wyjątkiem rdzeni budowli hydrotechnicznych), takich jak sztuczne wyspy, konstrukcje i urządzenia, podmorskie kable i rurociągi, nabrzeża, wały, pomosty, pirsy, pola refulacyjne zgodnie z obowiązującymi przepisami.

Jak wynika z posiadanych dokumentów wydobyty urobek zostanie składowany na polu refulacyjnym „Mańków”, zgodnie z właściwą decyzją, tj. pozwoleniem wodnoprawnym. W trakcie prac pogłębiarskich przed składowaniem będzie poddawany badaniom laboratoryjnym, przede wszystkim pod kontem zawartości metali ciężkich i substancji niebezpiecznych.

Zgodnie z posiadaną wiedzą przez inwestora na podstawie przeprowadzanych badań w zakresie monitoringu i eksploatacji pola refulacyjnego, w składowanym refulacie pochodzącym z dna Zalewu Szczecińskiego nie stwierdza się przekroczenia norm we wskazanym zakresie.

Woda technologiczna powstanie w wyniku przepompowywania wody pobranej wraz z urobkiem i jej odprowadzeniu poza jednostkę pływającą – zgodnie z przyjętymi rozwiązaniami technicznymi woda odprowadzana nie ulega żadnemu zanieczyszczeniu i jest zrzucana poza jednostkę, ponieważ jej skład nie ulega zmianie.

Przedmiotowa inwestycja nie wiąże się z powstawaniem znaczących awarii. W trakcie trwania prac refulacyjnych na polu „Mańków” może dojść do ewentualnej awarii, polegającej np. na przerwaniu grobli ziemnej, co może doprowadzić do wypłynięcia masy refulatu na sąsiadujące tereny. Dodatkowo może dojść do wypływu nadmiernych ilości wód porefulacyjnych porywających świeżo odłożony urobek w wyniku awarii urządzenia upustowego - mnicha lub poprzez zbyt nagłe podniesie szandorów na stojakach. W takim przypadku nastąpi bezzwłoczne zaprzestanie procesu refulowania oraz powiadomienie odpowiednich organów oraz rozpoczęcie likwidacji przyczyn awarii.

Z uwagi na charakter planowanej inwestycji oraz aktualne zagospodarowanie terenu, w trakcie jej funkcjonowania nie przewiduje się wystąpienia skumulowanego wpływu z innymi inwestycjami.

Biorąc powyższe pod uwagę stwierdza się, iż zastosowanie ww. rozwiązań i działań minimalizujących pozwoli na skuteczną ochronę środowiska zarówno na etapie realizacji i eksploatacji planowanej inwestycji.

II. Usytuowanie przedsięwzięcia (ze zwróceniem uwagi na możliwe zagrożenie środowiska – zwłaszcza przy istniejącym użytkowaniu terenu, zdolności samooczyszczania się środowiska i odnawianiu zasobów naturalnych, walorów przyrodniczych i krajobrazowych oraz uwarunkowań miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego).

Teren omawianego przedsięwzięcia położony jest poza terenami leśnymi. W ramach realizacji inwestycji nie będzie prowadzona wycinka drzew.

Jak wynika z dostępnych danych na terenie inwestycji nie występują chronione zabytki, czy obszary ochrony uzdrowiskowej.

Przedmiotowa inwestycji znajduje się poza obszarami lub strefami objętymi ochroną w zakresie dóbr kultury czy zabytków w związku, z czym tego typu oddziaływanie nie wystąpi.

Wpływ inwestycji na krajobraz będzie chwilowy, nieciągły, skoncentrowany wzdłuż trasy inwestycji.

Przedmiotowe przedsięwzięcie nie będzie miało wpływu na klimat, ponieważ w wyniku procesu nie będą emitowane zanieczyszczenia, które posiadają miano gazów cieplarnianych wpływających na zmiany klimatu.

Przedmiotowa inwestycja ma na celu zapewnienie bezpiecznego dostępu do portu dla statków i jednostek pływających, a także umożliwienie obsługi większych statków, więc nie przewiduje

się negatywnego oddziaływania na dobra materialne czy zdrowie ludzi. Ponadto z uwagi na rodzaj i usytuowanie nie powinna spowodować konfliktów społecznych.

Analizując lokalizację planowanej inwestycji względem terenów cennych pod względem przyrodniczym, w tym obszarów Natura 2000 stwierdzono, iż teren realizacji inwestycji znajduje się na obszarze specjalnej ochrony ptaków Zalew Szczeciński PLB320009 oraz na obszarze mającym znaczenie dla Wspólnoty Ujście Odry i Zalew Szczeciński PLH320018.

Zgodnie z zapisami „Waloryzacji przyrodniczej województwa zachodniopomorskiego (BKP, Szczecin 2010 r.)” oraz posiadanych informacji w miejscu planowanych robót nie stwierdzono występowania gatunków roślin i zwierząt chronionych w obszarze mającym znaczenie dla Wspólnoty Ujście Odry i Zalew Szczeciński PLH320018; nie stwierdzono siedlisk ptaków chronionych w obszarze specjalnej ochrony ptaków Zalew Szczeciński PLB320009.

Jak wynika z zapisów „Waloryzacji przyrodniczej województwa zachodniopomorskiego (BKP, Szczecin 2010 r.)” działka objęta inwestycją stanowi siedlisko przyrodnicze z załącznika I Dyrektywy Siedliskowej, tj. Zalewy i jeziora Przymorskie o kodzie 1150. Zgodnie z zapisami Standardowego Formularza Danych (SDF) dla obszaru Natura 2000 Ujście Odry i Zalew Szczeciński PLH320018, ww. siedlisko jest przedmiotem ochrony tego obszaru.

Oddziaływanie planowanej inwestycji na ww. siedlisko oraz na potencjalnie występujące w wodach Zalewu Szczecińskiego gatunki fauny z emisją hałasu oraz emisją zanieczyszczeń do powietrza, a dla gatunków flory będzie związane głównie, zaburzeniem dna Zalewu. Jednakże powstałe emisje będą skutecznie minimalizowane poprzez zastosowanie ww. działań ograniczających wpływ inwestycji na środowisko oraz zastosowanie odpowiedniego harmonogramu, z etapowaniem poszczególnych prac w obrębie Zalewu. Ponadto w celu zminimalizowania wpływu inwestycji na środowisko przyrodnicze roboty pogłębiarskich i wywóz wydobytego urobku prowadzone będzie poza okresami tarła ryb, co pozwoli na uniknięcie przemieszczenia mas wodnych powodujących zamulanie tarłisk i ikry. Dodatkowo aby zminimalizować zmętnienie wody spowodowane pracami pogłębiarskimi zastosowane będą pogłębiarki ssące, jak i pozostałe urządzenia minimalizujące rozprzestrzenianie się osadów, jak również monitoring synchronizujący wydobycie i zrzut urobku. W wyniku zmiany warunków hydrodynamicznych może dojść do tymczasowych wahań w obfitości i rozmieszczeniu zbiorowisk bentosu, jednakże oddziaływanie to będzie krótkotrwałe o ograniczonym zasięgu i ustanie po zakończeniu prac. Odprowadzanie wody z pola odkładu urobku do odbiornika, tj. Zalew Szczecińskiego nastąpi po całkowitej sedymentacji cząstek stałych zawartych w refulacie, w związku powyższym odprowadzenie jej do ww. odbiornika nie będzie w znaczący sposób zagrażać środowisku wodnemu, w tym ww. siedlisku przyrodniczemu. Poszczególne prace nie będą wykonywane w tym samym czasie, przez co uniknie się skumulowanego ich oddziaływania. Prace pogłębiarsko czerpalne będą wykonywane zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa ochrony środowiska i przyrody.

Zgodnie z zapisami Standardowego Formularza Danych dla obszaru Natura 2000 Zalew Szczeciński PLB320009 zagrożeniem jest usuwanie osadów (namułu). Jednakże z uwagi na celowość inwestycji oraz jej niewielki zasięg stwierdza się, iż nie stanowi ona zagrożenia dla tego obszaru Natura 2000.

W związku powyższym można uznać, iż planowana inwestycja przy zachowaniu działań minimalizujących nie będzie negatywnie wpływać na faunę i florę związaną ze środowiskiem wodnym chronioną w ww. obszarach Natura 2000. Wykonanie prac związanych z realizacją inwestycji nie spowoduje uszczuplenia, fragmentacji czy pogorszenia stanu ww. siedliska, z uwagi na ich ograniczony zasięg (planowany projekt poszerzenia toru wodnego umożliwiającego dostęp do Portu w Stepnicy zawiera się głównie w obecnym pasie toru istniejącego) i krótkotrwałe oddziaływanie.

Zgodnie z zapisami karty informacyjnej szatę roślinną w obrębie obszaru planowanej inwestycji głównie reprezentuje fitoplankton właściwy (plankton roślinny, autotroficzny).

Występują następujące grupy taksonomiczne: okrzemki (*Bacillariophyta*), zielenice (*Chlorophyta*), sinice (*Cyanobacteria*), bruzdnice (*Dinoflagellata*), desmidie (*Desmidiiales*) oraz eugleniny (*Euglenophyta*). Jednakże realizacja inwestycji z uwagi na swój zasięg i krótkotrwałe oddziaływanie nie wpłynie znacząco na ten zespół ekologiczny. Ponadto wskazano, iż na planowanym torze nie występuje roślinność naczyniowa - inwestycja nie koliduje roślinnością objętą na podstawie Rozporządzenia w sprawie ochrony gatunkowej roślin z dnia 9 października 2014 r. (Dz. U. 2014 r. poz. 1409). Jednakże w przypadku napotkania podczas prowadzonych prac na gatunki objęte ochroną i konieczność ich zniszczenia należy uzyskać odpowiednie zezwolenie, zgodnie z obowiązującymi przepisami w tym zakresie.

III. Rodzaj i skalę możliwego oddziaływania rozważanego w odniesieniu do uwarunkowań wymienionych w pkt. I i II.

Z uwagi na rodzaj i skalę zasięg oddziaływania inwestycji będzie lokalny i nie wpłynie znacząco na środowisko.

Ze względu na lokalizację w znacznej odległości (ok. 20 km) od granic państwa, a także rodzaj powstałych emisji, uznano, iż przedmiotowe zamierzenie nie będzie oddziaływać transgranicznie. Ze względu na charakter i skalę planowana inwestycja nie spowoduje obciążenia istniejącej infrastruktury.

Podczas budowy wystąpią okresowe oddziaływania akustyczne i okresowa zwiększona emisja pyłów i gazów do środowiska, a także oddziaływanie na środowisko gruntowo-wodne. Oddziaływania te będą skutecznie minimalizowane i nie wpłyną znacząco negatywnie na środowisko. Oddziaływanie to będzie krótkotrwałe, okresowe o charakterze lokalnym i możliwe do zaakceptowania.

Z uwagi na rodzaj zastosowanej technologii oraz fakt, iż nie planuje się wprowadzać do środowiska materiałów i substancji, których niewłaściwe wykorzystanie mogłoby w nieodwracalny sposób zanieczyścić środowisko uznaje się, iż oddziaływania na etapie realizacji związane z planowaną inwestycją będą miały charakter odwracalny. W fazie eksploatacji nie przewiduje się znaczącego negatywnego oddziaływania na środowisko.

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Szczecinie po przeanalizowaniu powyższych dokumentów, uwzględniając łącznie uwarunkowania wynikające z art. 63 ww. ustawy, kierując się usytuowaniem, charakterem, rodzajem i skalą oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko, stwierdził, że przedmiotowe przedsięwzięcie nie należy do przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko i obszary Natura 2000, w związku z powyższym nie stwierdził potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko i obszary Natura 2000, zgodnie z aktualnie obowiązującymi przepisami, w tym zakresie.

Niniejsza decyzja o środowiskowych uwarunkowaniach została wydana w oparciu m.in. o następujące przepisy:

- art. 71 ust. 1 i ust. 2 pkt. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2017 r., poz. 1405), który mówi, iż decyzja o środowiskowych uwarunkowaniach określa środowiskowe uwarunkowania realizacji przedsięwzięcia oraz że uzyskanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach jest wymagane dla planowanych przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko,
- art. 75 ust. 1 pkt. 1 lit. c ww. ustawy, który określa w jakim przypadku organem właściwym do wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach jest regionalny dyrektor ochrony środowiska,
- art. 84 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2017 r. poz. 1405), który mówi jakiej w przypadku gdy nie została

przeprowadzona ocena oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko organ w decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach stwierdza brak potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko, a także wskazuje że charakterystyka przedsięwzięcia stanowi załącznik do decyzji

- art. 85 ust. 1, ust. 2 pkt 2 ww. ustawy, który mówi, iż decyzja o środowiskowych uwarunkowaniach wymaga uzasadnienia i jakie kwestie powinno ono zawierać w przypadku braku przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko,
- rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. z 2016 r., poz. 71 ze zm.),
- art. 104 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. - Kodeks postępowania administracyjnego Dz. U. z 2017 r., poz. 1257), który mówi, iż organ załatwia sprawę przez wydanie decyzji, chyba że przepisy kodeksu stanowią inaczej. Decyzje rozstrzygają sprawę co do jej istoty w całości lub części albo w inny sposób kończą sprawę w danej instancji.

Na podstawie ustawy z dnia 16 listopada 2006 r. o opłacie skarbowej (Dz. U. z 2015 r. poz. 783) wnioskodawca zwolniony jest z opłaty skarbowej za wydanie niniejszej decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach.

Załącznik:

Charakterystyka planowanego przedsięwzięcia zgodnie z art. 84 ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2017 r., poz. 1405).

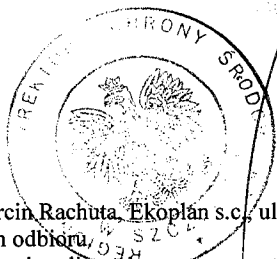
Biorąc powyższe pod uwagę – orzekam jak w sentencji.

Pouczenie

Od niniejszej decyzji służy stronom odwołanie do Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie. Odwołanie wnosi się za pośrednictwem tutejszego organu w terminie 14 dni od dnia doręczenia decyzji.

W trakcie biegu terminu do wniesienia odwołania strona może zrzec się prawa do wniesienia odwołania wobec organu administracji publicznej, który wydał decyzję.

Z dniem doręczenia organowi administracji publicznej oświadczenia o zrzeczeniu się prawa do wniesienia odwołania przez ostatnią ze stron postępowania, decyzja staje się ostateczna i prawomocna, co oznacza, iż decyzja podlega natychmiastowemu wykonaniu i brak jest możliwości zaskarżenia decyzji do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego. Nie jest możliwe skuteczne cofnięcie oświadczenia o zrzeczeniu się prawa do wniesienia odwołania.

Otrzymują:

1. Pełnomocnik Urzędu Morskiego w Szczecinie, Pan Marcin Rachuta, Ekoplán s.c., ul. Grunwaldzka 4b, 78-550 Czaplinek. – list polecony ze zwrotnym potwierdzeniem odbioru.
2. Urząd Morski w Szczecinie, pl. Batorego 4, 70-207 Szczecin – list polecony ze zwrotnym potwierdzeniem odbioru.

Do wiadomości (zgodnie z art. 74 ust 4 ustawy ooś):

1. Państwowy Graniczny Inspektor Sanitarny, ul. Grunwaldzka 72, 72-600 Świnoujście – list polecony ze zwrotnym potwierdzeniem odbioru
2. Dyrektor Urzędu Morskiego, pl. Batorego 4, 70-207 Szczecin – list polecony ze zwrotnym potwierdzeniem odbioru.

Charakterystyka przedsięwzięcia.

Załącznik do decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach z dnia 03 października 2017 r., znak: sprawy: WONŚ-OŚ.4211.4.2017.MS, wydanej dla przedsięwzięcia pn.: „Poprawa infrastruktury dostępowej do portu w Stepnicy”.

Przedmiotowa inwestycja planowana jest na torze podejściowym do m. Stepnica, istniejącym na wodach Roztoki Odrzańskiej i Zalewu Szczecińskiego, który stanowi szlak wodny odgrywający ważną rolę w transporcie wodnym. Inwestycja realizowana będzie na części terenu działki nr 4/5, obręb 0001 Zalew Szczeciński. Ogólna powierzchnia ww. działki to ok. 9 671,7 ha. Obecnie łączną powierzchnia toru podejściowego stanowi ok. 16,28 ha obszaru wód na tym odcinku. Wartość ta stanowi ok. 0,16 % zajęcia ogólnej powierzchni działki nr 4/5 obręb 0001 Zalew Szczeciński.

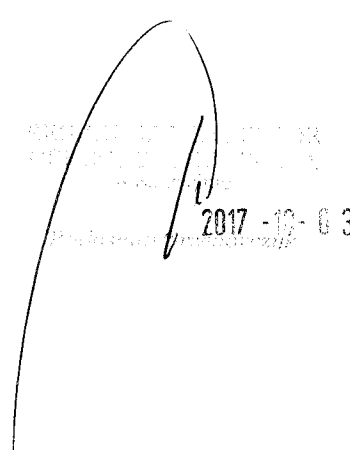
Podejście południowe, (będące przedmiotem inwestycji) rozpoczyna się od stawy „24” usytuowanej na Zakręcie Mańkowskim toru wodnego Świnoujście – Szczecin. Pomiędzy stawą „24” rozpoczynającą podejście południowe, a parą pław „ST – 1” i „ST – 2” (kierunek 006°). Kierunek 067,6° wyznacza nabeżnik świetlny „Stepnica – Port” na odcinku od pław „ST – 1” i „ST – 2”.

Planowane przedsięwzięcie polega na przebudowie toru podejściowego do Stepnicy od stawy 24 (znajdującej się na torze wodnym Świnoujście – Szczecin) do głowic falochronów Basenu Kolejowego poprzez parę pław ST1-ST2 wraz z obrotnicą, poprzez:

- a) pogłębienie toru podejściowego od stawy 24 do głowic falochronów Basenu Kolejowego poprzez parę pław ST1-ST2 do głębokości – 4,5 m oraz ewentualnym poszerzeniu tego toru - do ok. 40 m;
- b) pogłębienie obrotnicy do głębokości – 4,5 m, oraz ewentualnym zwiększeniu średnicy obrotnicy - do ok. 160 m.

Jak wynika z zapisów karty informacyjnej planowana inwestycja dotyczyć będzie jedynie wykonania pogłębiarskich prac czerpalnych na torze podejściowym do portu w Stepnicy. Dotychczasowy charakter infrastruktury (zapewniającej dostęp do portu) i jej miejsce posadowienia nie ulegnie zmianie. W niewielkim zakresie zmienią się jej podstawowe parametry (głębokość toru i obrotnicy zostanie zwiększona o 0,5 m), szerokość toru i średnica obrotnicy może zostać zwiększona.

Inwestycja ma na celu zapewnienie bezpiecznego dostępu do portu dla statków i jednostek pływających, co ma istotne znaczenie dla rozwoju społecznego i gospodarczego regionu, a także umożliwienie obsługi statków do 3200 GT, o wymiarach 115 m długości i 13,5 szerokości i zanurzeniu od 3,8 m do 4,0 m.

A large, stylized handwritten signature in black ink is written over a faint, circular official stamp. The stamp contains the date "2017-10-03" and some illegible text.

MARSZAŁEK
WOJEWÓDZTWA
ZACHODNIOPOMORSKIEGO

DOM - p. Kuaska
7.04.16
DBM

DYREKTOR
Urzędu Morskiego w Szczecinie

Andrzej Borowiec

WOŚ.II.7322.7.21. 2015.WI

Szczecin, 30 marca 2016 r.

DECYZJA

Na podstawie art. 140 ust. 2 pkt. 1, art. 122 ust. 1 pkt. 1 ustawy z dnia 18.07.2001 roku - Prawo wodne (Dz. U. z 2015 roku, poz. 469) oraz art. 104, art. 108 § 1 ustawy z dnia 14.06.1960 roku - Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2013 roku, poz. 267 ze zmianami) po rozpatrzeniu wniosku **Pana Mariana Suławy występującego w imieniu Urzędu Morskiego w Szczecinie** z dnia 14 kwietnia 2015 roku uzupełnionego w dniu 28 kwietnia 2015 roku

orzekam

1. **Udzielić** Urzędowi Morskiemu w Szczecinie **pozwolenia wodnoprawnego na pobór wód powierzchniowych z Roztoki Odrzańskiej przy przystani refulacyjnej na wysokości toru wodnego Świnoujście - Szczecin w km 44+000 w celu wyrefulowania urobku pobranego z toru wodnego Świnoujście - Szczecin na pole refulacyjne „Mańków”** w ilości:

$$Q_{\max.\text{godz.}} = 340,0 \text{ m}^3/\text{h}$$

$$Q_{\text{śr.dob.}} = 8000,0 \text{ m}^3/\text{d}$$

$$Q_{\text{śr.rocne}} = 1.120.000 \text{ m}^3/\text{rok}$$

2. **Udzielić** Urzędowi Morskiemu w Szczecinie **pozwolenia wodnoprawnego na wprowadzanie wód porefulacyjnych z pola refulacyjnego Mańków do wód powierzchniowych** (poprzez rów opaskowy oraz nieużytki) przy zachowaniu następujących warunków technicznych:

- a) ilość wprowadzanych wód porefulacyjnych:

$$Q_{\max.\text{godz.}} = 375 \text{ m}^3/\text{h}$$

$$Q_{\text{śr.dob.}} = 13.600 \text{ m}^3/\text{d}$$

$$Q_{\text{śr.rocne}} = 1.904.000 \text{ m}^3/\text{rok}$$

- b) odbiornik odprowadzanych wód porefulacyjnych – rzeka Krępa w km 1+500
- c) stężenia zanieczyszczeń wody porefulacyjnej odprowadzanej rowem opaskowym – odpływowym do rzeki Krępy nie mogą być zanieczyszczone w stopniu przekraczającym niżej określone wartości:
  - odczyn **6.5 – 9,0 pH**
  - BZT₅ – **25 mgO₂/l**
  - ChZT – **125 mgO₂/l**
  - Zawiesina ogólna – **35mg/l**
  - Azot ogólny – **30 mg N_{og}/dm³**
  - fosfor ogólny – **2 mg P_{og}/dm³**
- d) punkt pomiarowo kontrolny: wyloty z pola refulacyjnego „Mańków” do rzeki Krępa; pobór próbek do analizy powinien odbywać się:

Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego
Wydział Ochrony Środowiska

Adres siedziby:

ul. Starzyńskiego 3-4, 70-506 Szczecin
tel.: (+48 91) 44 10 200, fax: (+48 91) 48 92 141
srodowisko@wzp.pl

Urząd Morski w Szczecinie
WYDZIAŁ DRÓG I BUDOWLI MORSKICH

wpł dnia 03.04.2016

Nr: .....
Znak: ...75/16.....

Urząd Morski w Szczecinie
KANCELARIA OGÓLNA

wpł dnia 05.04.2016

Nr 149
Adres korespondencyjny:

Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego
ul. Korsarzy 34, 70-540 Szczecin
www.wzp.pl

- po odstaniu wód w osadniku co najmniej 1 dobę od zakończenia refulowania (przy całkowitym zamknięciu budowli upustowych - mnychów),
  - miejsca poboru próbek: wszystkie wyloty z mnychów na poszczególnych kwaterach
  - częstotliwość wykonywania badań: każdorazowo przed planowanym zrzutem wód porefulacyjnych do odbiornika
  - po zakończeniu robót refulacyjnych należy zbadać jakość wody w rzece Krępa i dokonać pomiarów rzędnych dna na odcinku 0,5 km od ujścia w górę rzeki.
3. Sposób postępowania w przypadku wystąpienia awarii:
- a) należy w trybie natychmiastowym przerwać pracę i przystąpić do likwidacji przyczyn powstania awarii oraz powiadomić następujące organy:
    - Urząd Morski w Szczecinie
    - Nadleśnictwo Goleniów
    - Zachodniopomorski Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych w Szczecinie oraz Oddział Terenowy w Goleniowie
  - b) w przypadku stwierdzenia zanieczyszczenia refulatu odłożonego na polu refulacyjnym Urząd Morski w Szczecinie zobowiązany jest do zlikwidowania zanieczyszczenia – przed odprowadzeniem wód porefulacyjnych do odbiornika.
4. Zobowiązać Urząd Morski w Szczecinie do:
- a) prowadzenia ewidencji:
    - ilości pobranej wody
    - ilości wprowadzonych wód porefulacyjnych do rzeki Krępa
  - b) przestrzegania wymogów nieodprowadzania wód porefulacyjnych do systemu hydrologicznego rezerwatu przyrody „Olszanka”,
  - c) utrzymania w pełnej sprawności wałów ochronnych i drożności istniejących rowów opaskowych (odprowadzających nadmiar wody z sedymentujących osadów), przepustów i urządzeń upustowych,
  - d) nie odkładania urobku na teren rezerwatu przyrody „Olszanka” z prowadzonych prac konserwacyjnych na rowie opaskowym,
  - e) powiadomienia Nadleśnictwa Goleniów oraz ZZMiUW w Szczecinie - Terenowego Oddziału w Goleniowie o każdorazowym rozpoczęciu i zakończeniu robót refulacyjnych,
  - f) powiadamiania Nadleśnictwo Goleniów o prowadzeniu prac konserwacyjnych na rowie opaskowym,

**Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego
Wydział Ochrony Środowiska**

Adres siedziby:

ul. Starzyńskiego 3-4, 70-506 Szczecin
tel.: (+48 91) 44 10 200, fax: (+48 91) 48 92 141
srodowisko@wzp.pl

Adres korespondencyjny:

Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego
ul. Korsarzy 34, 70-540 Szczecin
www.wzp.pl

- g) dokonywania pomiarów sondażowych dna rzeki Krępy przy odprowadzaniu wód porefulacyjnych do rzeki przed rozpoczęciem i po zakończeniu robót na odcinku rzeki od km 0+000 do km 2+000,
- h) uwzględniając pomiary sondażowe odbiornika przywrócenie głębokości rzeki Krępy do stanu pierwotnego,
- i) usunięcia wszelakich uszkodzeń w przypadku wystąpienia niekontrolowanych wylewów wód porefulacyjnych,
- j) wykonywania prac konserwacyjnych i remontowych rowów, wałów i urządzeń spustowych w okresach:
- od 31 lipca do końca roku na części wałów graniczących z rezerwatem „Olszanka”
  - od 1 czerwca do końca roku na pozostałych odcinkach,
- k) przestrzegania zapisów zarządzenia nr 30/2009 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 22 maja 2009 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody „Olszanka” (Dz. Urz. Województwa Zachodniopomorskiego Nr 49, poz.1189 ze zmianami),
- l) dokonywania raz w roku pomiarów jakości wód w rzece Krępa poniżej i powyżej miejsca odprowadzania wód porefulacyjnych w zakresie określonym w pkt. 2 lit. c) decyzji,
- m) odstąpienia od odprowadzania wód z pola refulacyjnego podczas cofki na rzece Krępa i Roztoce Odrzańskiej przy wysokim poziomie wód w rowie opaskowym oraz stanach sztormowych na Zalewie Szczecińskim,
- n) kontrolowanego odprowadzania wód porefulacyjnych do rowu opaskowego pod nadzorem technicznym i po sedymentacji części stałych oraz po odpowiednio długim odstaniu jej na polu refulacyjnym:
- zatrzymywanie wód porefulacyjnych na kwaterze po jej wypełnieniu nie może być krótsze niż jedna doba od chwili zakończenia refulowania,
  - przez budowlę spustową mnicha, można odprowadzić w ciągu doby ok. 9 000 m³ wód porefulacyjnych,
- o) nie składowanie jednorazowo zbyt dużych ilości silnie uwodnionego urobku, wielkość składowanego jednorazowo urobku winna być wyliczona na podstawie zależności, jaka wynika z wytrzymałości i spójności wałów i naporu refulatu (należy ją wyliczyć i przyjąć wartość z rezerwą),
- p) nie prowadzenia prac refulacyjnych na polu w okresie od 1 stycznia do 30 czerwca,
- q) wykorzystanie wyłącznie transportu wodnego dla potrzeb prowadzonych prac refulacyjnych oraz do dostarczenia ludzi, urządzeń i materiałów niezbędnych do utrzymania pola refulacyjnego,

Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego
Wydział Ochrony Środowiska

Adres siedziby:

ul. Starzyńskiego 3-4, 70-506 Szczecin
tel.: (+48 91) 44 10 200, fax: (+48 91) 48 92 141
srodowisko@wzp.pl

Adres korespondencyjny:

Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego
ul. Korsarzy 34, 70-540 Szczecin
www.wzp.pl

- r) stosowanie materiałów o najwyższych parametrach jakościowych, pozwalających na dużą trwałość infrastruktury pola,
- s) bieżącego monitorowania stanu całej infrastruktury pola, a w szczególności wałów opaskowych i rowów odprowadzających odciek.
5. Ustalić termin ważności udzielonych niniejszą decyzją pozwoleń wodnoprawnych **do dnia 31 grudnia 2021 roku.**
  6. Operat wodnoprawny oraz niniejsza decyzja winny stale znajdować się w Urzędzie Morskim w Szczecinie i być dostępne organom kontroli.
  7. Uczynić Urząd Morski w Szczecinie odpowiedzialnym za ewentualne szkody wynikłe z wykonywania niniejszej decyzji.
  8. Pozwolenie wodnoprawne nie rodzi praw do nieruchomości i urządzeń wodnych koniecznych do jego realizacji oraz nie narusza prawa własności i uprawnień osób trzecich przysługujących wobec tych nieruchomości i urządzeń.
  9. Nadać decyzji rygor natychmiastowej wykonalności.

Uzasadnienie

Postępowanie administracyjne zostało wszczęte na wniosek Pana Mariana Suławy występującego w imieniu Urzędu Morskiego w Szczecinie. Do wniosku dołączono:

- Operat wodnoprawny na pobór i odprowadzanie wód z Roztoki Odrzańskiej w celu składowania urobku pobranego z toru wodnego Świnoujście - Szczecin na pole refulacyjne „MAŃKÓW” (kwiecień 2015 r.),
- Opis działalności w języku nietechnicznym.

Nieodłącznym elementem uprawiania bezpiecznej żeglugi jest między innymi ciągła dbałość o gabaryty (głębokość i szerokość) torów wodnych. Sprowadza się to do prowadzenia robót pogłębiarskich polegających na wybieraniu z dna toru wodnego nadmiaru gruntu w postaci mieszaniny wody i gruntu. Pobrany urobek, po załadowaniu do ładowni pogłębiarki lub szalandy, przetransportowany jest do miejsc rozładunku tj. Przystani refulacyjnej (estakady) przy polu refulacyjnym „Mańków”. Rozładunek następuje przez wypompowanie załadowanego urobku i przetłoczeniu go rurociągami na pole odkładu. W przypadku kiedy jest to namuł organiczny woda pobierana jest tylko do wypłukania ładowni. Natomiast w przypadku gdy w ładowni znajduje się grunt mineralny (piaski, żwiry lub gliny) wówczas zachodzi potrzeba pobrania wody zaburtowej do procesu refulowania. Na polu następuje sedimentacja części stałych zawartych w odłożonej mieszaninie wodno gruntowej. Po okresie sedimentacji woda poprzez urządzenia przepustowe – mnichy odprowadzana jest poprzez rów

**Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego
Wydział Ochrony Środowiska**

Adres siedziby:
ul. Starzyńskiego 3-4, 70-506 Szczecin
tel.: (+48 91) 44 10 200, fax: (+48 91) 48 92 141
srodowisko@wzp.pl

Adres korespondencyjny:
Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego
ul. Korsarzy 34, 70-540 Szczecin
www.wzp.pl

opaskowy lub nieużytki do rzeki Krępa. Zgodnie z § 2 ust. 1 pkt. 33 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010 roku w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. Nr 213, poz. 1397 ze zmianami) porty lub śródlądowe drogi wodne pozwalające na żeglugę statków o nośności nie niższej niż 1350 ton są kwalifikowane jako przedsięwzięcie mogące zawsze znacząco oddziaływać na środowisko, dla którego sporządzenie raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko jest obligatoryjne. Stąd też organem właściwym do wydania niniejszej decyzji, w myśl art. 140 ust. 2 pkt. 1 Prawa wodnego, jest Marszałek Województwa Zachodniopomorskiego.

Pole refulacyjne Mańków, którego administratorem jest Urząd Morski w Szczecinie położone jest w pasie technicznym brzegu morskich wód wewnętrznych.

Pobór wody powierzchniowej do wyrefulowania urobku na pole refulacyjne Mańków i wprowadzanie wód porefulacyjnych do rzeki Krępa odbywały się w oparciu o udzielone Urzędowi Morskiemu w Szczecinie decyzją Marszałka Województwa Zachodniopomorskiego z dnia 26 listopada 2010 r., znak WRiOŚ-II/6250/1-14/2010 pozwolenia wodnoprawne. W związku ze zrzeczeniem się uprawnień ustalonych w/w decyzją z dniem udzielenia nowych pozwoleń wodnoprawnych, odrębną decyzją stwierdzono wygaśnięcie przedmiotowych pozwoleń.

W trakcie postępowania organ spełnił ustawowy obowiązek wynikający z art. 127 ust. 6 ustawy Prawo wodne i podał do publicznej wiadomości informację o wszczętym postępowaniu w przedmiotowej sprawie poprzez wywieszenie na tablicy ogłoszeń Urzędu Marszałkowskiego Województwa Zachodniopomorskiego oraz umieszczenie ww. informacji na stronie internetowej tutejszego organu.

W dniu 4 maja 2015 roku w obecności przedstawicieli Urzędu Morskiego w Szczecinie oraz Nadleśnictwa Goleniów przeprowadzono rekonesans na terenie pola refulacyjnego Mańków, podczas którego zaobserwowano:

- wyrwy i dziury w niektórych miejscach obwałowań spowodowane bytowaniem bobrów na tym terenie,
- porosty roślinności w niektórych miejscach rowu opaskowego mogące powodować zadarnianie rowu i w konsekwencji zablokowanie swobodnego przepływu wód.

Przedstawiciel Urzędu Morskiego w Szczecinie poinformował, iż prowadzone są prace mające na celu naprawę uszkodzeń.

Strony postępowania wodnoprawnego zawiadomieniem z dnia 5 maja 2015 roku, znak WOŚ.II.7322.7.3.2015.WI zostały poinformowane o wszczęciu postępowania. Zgodnie z treścią art. 10 kpa umożliwiono Stronom wypowiedzenie się co do zebranych dowodów i materiałów, przed wydaniem decyzji.

W trakcie postępowania swoje stanowisko przedstawiło Nadleśnictwo Goleniów (pismo z dnia 21.05.2015 r., znak ZG.7212.11.2015). Ponadto w dniu 20.05.2015 r. wpłynęło zapytanie o

Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego
Wydział Ochrony Środowiska

Adres siedziby:

ul. Starzyńskiego 3-4, 70-506 Szczecin
tel.: (+48 91) 44 10 200, fax: (+48 91) 48 92 141
srodowisko@wzp.pl

Adres korespondencyjny:

Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego
ul. Korsarzy 34, 70-540 Szczecin
www.wzp.pl

wyjaśnienie dlaczego w prowadzonym postępowaniu Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Szczecinie nie został uwzględniony jako „strona” (ani jako Organ otrzymujący przedmiotowy dokument do wiadomości). Pismem z dnia 22 maja 2015 roku poinformowano Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie, że wykaz stron postępowania w sprawie wydania pozwolenia wodnoprawnego jest określony w art. 127 ust. 7 ustawy Prawo wodne i stanowi katalog zamknięty. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska nie został w nim wymieniony.

Decyzją z dnia 12 czerwca 2015 r., znak WOS.II.7322.7.9.2015.WI udzielone zostały Urzędowi Morskiemu w Szczecinie pozwolenia wodnoprawne na

- pobór wód powierzchniowych z Róztoki Odrzańskiej przy przystani refulacyjnej na wysokości toru wodnego Świnoujście - Szczecin w km 44+000 w celu wyrefulowania urobku pobranego z toru wodnego Świnoujście –Szczecin na pole refulacyjne „Mańków
- wprowadzanie wód porefulacyjnych z pola refulacyjnego Mańków do wód powierzchniowych (poprzez rów opaskowy oraz nieużytki).

Od powyższej decyzji pismem z dnia 22 czerwca 2015 roku Pan Marian Suława działający z upoważnienia Urzędu Morskiego w Szczecinie złożył odwołanie, wskazując iż nie zgadza się z zapisem punktu 4 lit. s decyzji, gdyż zapis o takiej treści uniemożliwi Urzędowi Morskiemu w Szczecinie sprawne wykonywanie prac czerpalnych, niezbędnych do utrzymania odpowiednich parametrów technicznych toru wodnego Świnoujście - Szczecin, który jest elementem infrastruktury zapewniającej dostęp do portów w Szczecinie i w Świnoujściu (portów o podstawowym znaczeniu dla gospodarki narodowej). Prezes Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej – jako organ odwoławczy – uchylił w/w decyzję Marszałka Województwa Zachodniopomorskiego i przekazał sprawę do ponownego rozpatrzenia. W celu umożliwienia stronom postępowania wypowiedzenie się w sprawie w dniu 1 grudnia 2015 r., odbyła się rozprawa wodnoprawna, w której uczestniczyli przedstawiciele Nadleśnictwa Goleniów oraz Urzędu Morskiego w Szczecinie. Podczas rozprawy przeanalizowano kwestie dotyczące lokalizacji pola w odniesieniu do sąsiedztwa rezerwatu przyrody „Olszanka” i terenu gniazdowania i bytowania Bielika oraz ochrony tych obszarów. Ponadto omówiono i zweryfikowano proponowane warunki i zobowiązania, które zostaną wprowadzone do decyzji w sprawie udzielenia wnioskowanych pozwoleń wodnoprawnych. Ustalając warunki i zobowiązania uwzględniono również wymogi dotyczące ochrony w/w obszarów w tym również wynikające z rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 6 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt - Dz. U. z 2014 r., poz. 1348 - w odniesieniu do okresów ochronnych Bielika oraz zarządzenia nr 30/2009 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 22 maja 2009 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody „Olszanka” - Dz. Urz. Województwa Zachodniopomorskiego Nr 49, poz. 1189 ze zmianami.

Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego
Wydział Ochrony Środowiska

Adres siedziby:

ul. Starzyńskiego 3-4, 70-506 Szczecin
tel.: (+48 91) 44 10 200, fax: (+48 91) 48 92 141
srodowisko@wzp.pl

Adres korespondencyjny:

Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego
ul. Korsarzy 34, 70-540 Szczecin
www.wzp.pl

Zgodnie z treścią art. 10 kpa umożliwiono Stronom wypowiedzenie się co do zebranych dowodów i materiałów, przed wydaniem decyzji. W przedmiotowej sprawie wypowiedziała się Polska Spółka Gazownictwa Sp. z o.o. Oddział w Poznaniu (która odbierała korespondencje kierowaną do Wielkopolskiego Okręgowego Zakładu Gazownictwa – dane władającego z wypisu z rejestru gruntów, właściciel Skarb Państwa) informując, że w rejonie przedmiotowego pola refulacyjnego nie posiada sieci gazowej i nie planuje rozbudowy. Pozostałe strony postępowania nie wniosły zastrzeżeń do sprawy. Ponieważ przez działkę 437/2 obręb Bogusławie sąsiadującą z polem przebiega gazociąg wysokiego ciśnienia organ podjął działania mające na celu ustalenie podmiotu posiadającego prawo do władania w/w nieruchomością .

W tym celu przeprowadzono rozmowy telefoniczne z przedstawicielami Polskiej Spółki Gazownictwa Sp. z o.o. Oddział w Poznaniu, podczas których ustalono, że firma o nazwie Wielkopolski Okręgowy Zakład Gazownictwa (mimo, iż figuruje w wypisie z rejestru gruntów jako władający) nie istnieje a sieciami wysokiego ciśnienia przebiegającymi przez teren działki może zarządzać firma Operator Gazociągów Przesyłowych GAZ-SYSTEM S.A. Ponadto wskazano, iż nieruchomość ta mogła przejść do zasobów PGNiG w Warszawie. W związku z powyższym organ podjął następujące działania w celu ustalenia władającego działką nr 437/2 Obręb Bogusławie:

- Występowano do firmy Operator Gazociągów Przesyłowych GAZ-SYSTEM S.A. Oddział w Poznaniu (pismo z dnia 15 stycznia 2016 r., znak WOŚ.II.7322.7.16.2015.WI, z zapytaniem czy gazociąg przebiegający przez działkę nr 437/2 Obręb Bogusławie stanowi jej własność i czy firma dysponuje tytułem prawnym do tego terenu. Ponieważ zakład (mimo monitów telefonicznych) nie odpowiedział na pismo wystąpiono ponownie (pismo z dnia 3 marca 2016 roku, znak WOŚ.II.7322.7.19.2015.WI) wskazując, iż brak odpowiedzi zostanie uznane, że firma Operator Gazociągów Przesyłowych GAZ-SYSTEM S.A. Oddział w Poznaniu nie posiada tytułu prawnego do władania w/w nieruchomością. W wyznaczonym terminie zakład nie wypowiedział się w wyżej wymienionej kwestii.
- Przeprowadzono rozmowę telefoniczną z Kierownikiem Zarządzania Nieruchomością w PGNiG w Warszawie, która poinformowała iż działka nr 437/2 Obręb Bogusławie nie jest ujawniona w zasobach firmy.
- Wystąpiono do Starosty Goleniowskiego (pismo z dnia 15 stycznia 2016r., znak WOŚ.II.7322.7.17.2015.WI) o podanie numeru księgi wieczystej działki nr 437/2 Obręb Bogusławie wskazując, iż dane te są konieczne do wystąpienia do Sądu Rejonowego w Goleniowie Wydział Ksiąg Wieczystych, celem sprawdzenia zapisów zawartych w w/w dokumencie. W odpowiedzi (pismo z dnia 25.01.2016 r., znak WGK.6621.224.2016.PO) poinformowano, iż w ewidencji gruntów, budynków i lokali prowadzonej przez Starostwo przy działce nr 437/2 Obręb Bogusławie nie został ujawniony numer księgi wieczystej.

Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego
Wydział Ochrony Środowiska

Adres siedziby:

ul. Starzyńskiego 3-4, 70-506 Szczecin
tel.: (+48 91) 44 10 200, fax: (+48 91) 48 92 141
srodowisko@wzpz.pl

Adres korespondencyjny:

Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego
ul. Korsarzy 34, 70-540 Szczecin
www.wzpz.pl

Mimo podjętych działań nie udało się określić podmiotu posiadającego obecnie prawo do władania w/w nieruchomością. Ponieważ na działce nr 437/2 Obręb Bogustawie nie planuje odkładu refulatu a w wypisie z rejestru gruntu jako właściciel wskazany jest Skarb Państwa uznano, że decyzja zostanie skierowana do Starosty Goleniowskiego, który na mocy art. 11 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2010 r. Nr 102, poz. 651, z późn. zm.) jest organem reprezentującym Skarb Państwa w sprawach gospodarowania nieruchomościami, wykonującym zadania z zakresu administracji rządowej (wykonując w jego imieniu uprawnienia właścicielskie). Termin obowiązywania udzielonych niniejszą decyzją pozwoleń wodnoprawnych został ustalony do dnia 31 grudnia 2021 r.

W myśl art. 37 ust. 3 ustawy z dnia 21 marca 1991 r. o obszarach morskich Rzeczypospolitej Polskiej i administracji morskiej (Dz. U. z 2013 roku poz. 934 ze zmianami), projekt decyzji w sprawie udzielenia wnioskowanych pozwoleń wodnoprawnych został uzgodniony przez Dyrektora Urzędu Morskiego w Szczecinie postanowieniem z dnia 18 grudnia 2015 r. znak GPG-I-5010-Port Szcz-27/6/15.

Zgodnie z art. 123 ust. 3 ustawy Prawo wodne wnioskodawcy, który nie uzyskał praw do nieruchomości lub urządzeń koniecznych do realizacji pozwolenia wodnoprawnego, nie przysługuje roszczenie o zwrot nakładów poniesionych w związku z otrzymaniem tego pozwolenia.

Na podstawie art. 108 § 1 Kodeksu postępowania administracyjnego decyzji nadaje się rygor natychmiastowej wykonalności ze względu na wyjątkowo ważny interes Urzędu Morskiego w Szczecinie.

Biorąc powyższe pod uwagę orzeczono jak w sentencji.

Od niniejszej decyzji Stronie służy prawo wniesienia odwołania do Prezesa Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej za pośrednictwem Marszałka Województwa Zachodniopomorskiego, w terminie **14 dni** od daty jej otrzymania.

z up. MARSZAŁKA WOJEWÓDZTWA

Mariusz Adamski
Dyrektor
Wydziału Ochrony Środowiska

Otrzymują:

1. Marian Suława
70-781 Szczecin, ul. Różowa 29/10
Pełnomocnik: Urzędu Morskiego w Szczecinie
2. Urząd Morski w Szczecinie
70-207 Szczecin, Pl. Batorego 4

Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego
Wydział Ochrony Środowiska

Adres siedziby:

ul. Starzyńskiego 3-4, 70-506 Szczecin
tel.: (+48 91) 44 10 200, fax: (+48 91) 48 92 141
srodowisko@wzp.pl

Adres korespondencyjny:

Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego
ul. Korsarzy 34, 70-540 Szczecin
www.wzp.pl

3. Nadleśnictwo Goleniów
72-100 Goleniów, ul Parkowa 1
4. Zachodniopomorski Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych
70-421 Szczecin, Al. Wyzwolenia 105
5. Zachodniopomorski Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych
Oddział Terenowy w Goleniowie
72-100 Goleniów, ul. St. Mikołajczyka 42
6. Starosta Goleniowski
72-100 Goleniów, ul. Dworcowa 1
7. a/a

Do wiadomości:

1. Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska
72-500 Szczecin, ul. Wały Chrobrego 4
2. Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej
70-030 Szczecin, ul. Tama Pomorzańska 13A
3. WOŚ.I

DZIENNIK URZĘDOWY

WOJEWÓDZTWA ZACHODNIOPOMORSKIEGO

Szczecin, dnia 9 sierpnia 2017 r.

Poz. 3487

ZARZĄDZENIE NR 5 DYREKTORA URZĘDU MORSKIEGO W SZCZECINIE

z dnia 8 sierpnia 2017 r.

w sprawie określenia infrastruktury zapewniającej dostęp do portów morskich w Dziwnowie, Kamieniu Pomorskim, Lubinie, Mrzeżynie, Nowym Warpnie, Policach, Stepnicy, Trzebieży, Wapnicy i Wolinie oraz do przystani morskich w Międzyzdrojach, Niechorzu i Rewalu

Na podstawie art. 5 ust. 3 pkt 1 ustawy z dnia 20 grudnia 1996 r. o portach i przystaniach morskich (Dz. U. z 2010 r. Nr 33, poz. 179; zm.: Dz. U. z 2015 r. poz. 1569 i poz. 1642; z 2016 r. poz. 1954 oraz z 2017 r. poz. 785) zarządza się, co następuje:

§ 1. Zarządzenie określa obiekty, urządzenia i instalacje oraz tory wodne wchodzące w skład infrastruktury zapewniającej dostęp do:

- 1) portów morskich w:
  - a) Dziwnowie,
  - b) Kamieniu Pomorskim,
  - c) Lubinie,
  - d) Mrzeżynie,
  - e) Nowym Warpnie,
  - f) Policach,
  - g) Stepnicy,
  - h) Trzebieży,
  - i) Wapnicy,
  - j) Wolinie;
- 2) przystani morskich w:
  - a) Międzyzdrojach,
  - b) Niechorzu,
  - c) Rewalu.

§ 2. W skład infrastruktury zapewniającej dostęp do portu w Dziwnowie wchodzi:

- 1) tory wodne wraz ze związanymi z ich funkcjonowaniem obiektami, urządzeniami i instalacjami:
  - a) tor podejściowy z morza do głowic falochronów o parametrach: długość - 4,50 km, szerokość w dnie - 50 m i głębokość - 4,5 m,
  - b) tor wodny w porcie o parametrach: długość, licząc od głowic falochronów do południowej granicy portu - 3,28 km, szerokość w dnie - 30 m (z przewężeniem pod mostem zwodzonym) i głębokość - 4,5 m;
- 2) falochrony i umocnienia brzegowe:
  - a) falochron wschodni,
  - b) falochron zachodni,

- c) Pomost Odpraw Granicznych wraz z dwiema dalbami i oświetleniem na słupach,
  - d) umocnienie brzegowe pomiędzy falochronem wschodnim, a Pomostem Odpraw Granicznych,
  - e) umocnienie brzegowe pomiędzy falochronem zachodnim, a basenem postojowym przy górnej stawie nabieżnika wejściowego;
- 3) budynek stacji nautycznej;
  - 4) stałe i pływające znaki nawigacyjne od strony morza:
    - a) nabieżnik wejściowy świetlny - 2 stawy,
    - b) główki wejściowe - 2 stawy ze światłem,
    - c) pława świetlna - 1 sztuka;
  - 5) urządzenia i instalacje: oświetlenie i systemy zasilania energetycznego obiektów wymienionych w pkt 2, 3 i 4.

§ 3. W skład infrastruktury zapewniającej dostęp do portu w Dziwnowie i do portu w Wolinie znajdującej się na akwenie cieśniny Dziwna wchodzi:

- 1) tor wodny Dziwnów - Wolin przebiegający od południowej granicy portu w Dziwnowie do obrotowego mostu drogowego w Wolinie o parametrach: długość - 25,14 km, szerokość w dnie - 50 m (z przewężeniem pod mostem kolejowym), i głębokości 2,7 m na odcinku od południowej granicy portu w Dziwnowie do pławy K-3 oraz o głębokości 2,0 m na odcinku od pławy K-3 do obrotowego mostu drogowego w Wolinie;
- 2) pole refulacyjne w Międzywodziu o powierzchni 4,11 ha;
- 3) pływające znaki nawigacyjne od strony Zalewu Kamieńskiego do Dziwnowa i Wolina:
  - a) pławy nieświejące - 27 sztuk,
  - b) pławy świetlne - 2 sztuki.

§ 4. W skład infrastruktury zapewniającej dostęp do portu w Kamieniu Pomorskim wchodzi:

- 1) tory wodne wraz ze związanymi z ich funkcjonowaniem obiektami, urządzeniami i instalacjami:
  - a) tor podejściowy od strony północnej (licząc od krawędzi toru wodnego Dziwnów - Wolin przy pławie K-1 do Pomostu Spacerowego) o parametrach: długość - 3,38 km, szerokość w dnie - 30 m i głębokość - 2,7 m,
  - b) tor podejściowy od strony zachodniej (licząc od krawędzi toru wodnego Dziwnów - Wolin przy pławie K-3 do krawędzi toru podejściowego do portu w Kamieniu Pomorskim od strony północnej przy pławie K-2) o parametrach: długość - 2,49 km, szerokość w dnie - 30 m i głębokość - 2,7 m,
  - c) tor podejściowy do Basenu Żeglarsko - Rybackiego (od Pomostu Spacerowego do basenu) o parametrach: długość - 0,56 km, szerokość w dnie - 30 m i głębokość - 2,0 m;
- 2) stałe i pływające znaki nawigacyjne w porcie:
  - a) światło na Pomoście Spacerowym,
  - b) pława świetlna - 1 sztuka;
- 3) urządzenia i instalacje: oświetlenie i systemy zasilania energetycznego obiektów wymienionych w pkt 2.

§ 5. W skład infrastruktury zapewniającej dostęp jednocześnie do portów w Lubinie, w Wapnicy i w Zalesiu wchodzi:

- 1) tory wodne wraz ze związanymi z ich funkcjonowaniem obiektami, urządzeniami i instalacjami:
  - a) tor wodny na Starej Świnie (licząc od krawędzi skarpy toru wodnego Świnoujście - Szczecin do pławy SW-15) o parametrach: długość - 11,27 km, szerokość w dnie - 50 m i głębokość - 2,5 m,
  - b) tor wodny od III Bramy Torowej, (licząc od krawędzi skarpy toru wodnego Świnoujście - Szczecin), do pławy SW-15 o parametrach: długość - 20,45 km, szerokość w dnie - 30 m i głębokość - 3 m,
  - c) tor wodny od pławy SW-15 do Zalesia o parametrach: długość - 4,22 km, szerokość w dnie - 30 m i głębokość - 2 m;
- 2) stałe i pływające znaki nawigacyjne:
  - a) Zalesie (przejście Świną i Starą Świną):
    - światło sektorowe - 1 sztuka,
    - pławy świetlne - 7 sztuk,
    - pławy nieświejące - 10 sztuk,
  - b) Zalesie (od strony Zalewu Szczecińskiego):
    - światło sektorowe na III Bramie Torowej - 1 sztuka,

- pławy nieświecące - 26 sztuk,
- nabieżnik świetlny Lubin - 2 stawy,

c) port Lubin: stawa na głowicy południowej falochronu;

3) urządzenia i instalacje: system zasilania energetycznego obiektów wymienionych w pkt 2.

§ 6. W skład infrastruktury zapewniającej dostęp do portu w Mrzeżynie wchodzi:

1) tory wodne wraz ze związanymi z ich funkcjonowaniem obiektami, urządzeniami i instalacjami:

- a) tor podejściowy z morza do głowic falochronów o parametrach: długość - 0,32 km, szerokość w dnie - 30 m i głębokość - 3,5 m,
- b) tor wodny w porcie od głowic falochronów o parametrach: długość - 0,40 km, szerokość w dnie - 30 m i głębokość - 3 m;

2) falochrony:

- a) falochron wschodni o długości 206 m,
- b) falochron zachodni o długości 327,55 m;

3) stałe znaki nawigacyjne:

- a) główki wejściowe - 2 stawy ze światłami,
- b) światło sektorowe - 1 sztuka;

4) urządzenia i instalacje: oświetlenie i system zasilania energetycznego obiektów wymienionych w pkt 2 i 3.

§ 7. W skład infrastruktury zapewniającej dostęp do portu w Nowym Warpnie wchodzi:

1) tory wodne wraz ze związanymi z ich funkcjonowaniem obiektami, urządzeniami i instalacjami:

- a) tor podejściowy od II Bramy Torowej (licząc od krawędzi skarpy toru wodnego Świnoujście - Szczecin) o parametrach: długość - 14,18 km, szerokość w dnie - 30 m i głębokość - 3 m,
- b) akwen manewrowy o parametrach: długość - 140 m, szerokość w dnie - 70 m i głębokość - 3 m;

2) stałe i pływające znaki nawigacyjne:

- a) światło sektorowe na I i II Bramie Torowej oraz w Nowym Warpnie - 3 sztuki,
- b) sygnał mgłowy - 1 sztuka,
- c) pławy świetlne i nieświecące - 17 sztuk,
- d) światło na narożniku pirsu Pasażerskiego i na nabrzeżu Przemysłowym - 2 sztuki;

3) urządzenia i instalacje: oświetlenie i systemy zasilania energetycznego obiektów wymienionych w pkt 2.

§ 8. W skład infrastruktury zapewniającej dostęp jednocześnie do portów w Nowym Warpnie i w Wolinie wchodzi:

1) tor wodny od II Bramy Torowej (licząc od krawędzi toru wodnego Świnoujście - Szczecin) do pławy ME-W (do krawędzi toru wodnego do Lubinia) o parametrach: długość - 5,23 km, szerokość w dnie - 40 m i głębokość - 5 m;

2) stałe i pływające znaki nawigacyjne:

- a) światło sektorowe na II Bramie Torowej - 1 sztuka,
- b) pławy nieświecące - 2 sztuki.

§ 9. W skład infrastruktury zapewniającej dostęp do portu w Policach wchodzi:

1) tory wodne wraz ze związanymi z ich funkcjonowaniem obiektami, urządzeniami i instalacjami zapewniające dostęp do nabrzeża Gunica:

- a) podejście do Kanału Kiełpińskiego o parametrach: długość - 0,30 km, szerokość w dnie - od 20 m do 30 m i głębokość - od 1,5 m do 10,5 m,
- b) Kanał Kiełpiński o parametrach: długość - 0,9 km, szerokość w dnie - 20 m, głębokość - od 1,0 m do 4,6 m;

2) pływające znaki nawigacyjne - pławy nieświecące - 4 sztuki.

§ 10. W skład infrastruktury zapewniającej dostęp do portu w Stepnicy wchodzi następujące tory wodne, obiekty, urządzenia i instalacje:

- 1) tory wodne wraz ze związanymi z ich funkcjonowaniem obiektami, urządzeniami i instalacjami:
  - a) tor podejściowy przebiegający od stawy 24 (licząc od krawędzi skarpy toru wodnego Świnoujście - Szczecin) do głowic falochronu Basenu Kolejowego poprzez parę pław ST-1/ST-2, o parametrach: długość - 4,05 km, szerokość w dnie - 35 m i głębokość - 4 m,
  - b) tor podejściowy przebiegający od krawędzi skarpy toru wodnego Świnoujście - Szczecin od pławy ST do pary pław ST-1 - ST-2 (do krawędzi toru wodnego do Stepnicy), o parametrach: długość - 1,03 km, szerokość w dnie - 35 m i głębokość - 3 m,
  - c) obrotnica o parametrach: średnica - 130 m i głębokość - 4 m,
  - d) tor do Basenu Rybackiego o parametrach: długość - 110 m, szerokość w dnie - 30 m i głębokość - 2,5 m;
- 2) stałe i pływające znaki nawigacyjne:
  - a) nabieżnik świetlny Stepnica Port - 2 stawy,
  - b) pławy świetlne i nieświetlne - 12 sztuk;
- 3) urządzenia i instalacje: oświetlenie i system zasilania energetycznego obiektów wymienionych w pkt 2.

§ 11. W skład infrastruktury zapewniającej dostęp do portu w Trzebieży wchodzi:

- 1) tory wodne wraz ze związanymi z ich funkcjonowaniem obiektami, urządzeniami i instalacjami:
  - a) tor podejściowy północny (licząc od krawędzi skarpy toru wodnego Świnoujście - Szczecin) o parametrach: długość - 5,44 km, szerokość w dnie - 40 m i głębokość - 4 m,
  - b) tor podejściowy południowy (licząc od krawędzi skarpy toru wodnego Świnoujście - Szczecin) o parametrach: długość - 1,91 km, szerokość w dnie - 40 m i głębokość - 4,5 m,
  - c) kanał przelotowy o parametrach: długość - 0,64 km, szerokość w dnie - do 40 m do 60 m i głębokość - 4,5 m;
- 2) umocnienie brzegowe wyspy falochronowej;
- 3) stałe i pływające znaki nawigacyjne:
  - a) podejście północne: pława świetlna - 1 sztuka, pławy nieświetlne - 4 sztuki, nabieżnik świetlny Trzebież N - 2 stawy,
  - b) podejście południowe: pława nieświetlna - 2 sztuki, nabieżnik świetlny Trzebież S - 2 stawy,
  - c) port: światła wejściowe na podejściu południowym i północnym - 4 sztuki;
- 4) urządzenia i instalacje: systemy zasilania energetycznego obiektów wymienionych w pkt 2 i 3.

§ 12. W skład infrastruktury zapewniającej dostęp do portu w Wolinie wchodzi:

- 1) tor podejściowy od strony Zalewu Szczecińskiego od obrotowego mostu drogowego do pławy ME-W (licząc do krawędzi toru wodnego do Lubinia), o parametrach: długość - 14,40 km, szerokość w dnie - 50 m i głębokość - 2,5 m;
- 2) stałe i pływające znaki nawigacyjne:
  - a) pławy świetlne - 2 sztuki,
  - b) pławy nieświetlne - 17 sztuk,
  - c) dalba świetlna „Rów” - 1 sztuka,
  - d) nabieżnik świetlny Skoszewo - 2 stawy,
  - e) nabieżnik świetlny Zagórze - 2 stawy,
  - f) nabieżnik świetlny Gologóra - 2 stawy,
  - g) dalba odbojowa, ze światłem nawigacyjnym - 1 sztuka;
- 3) urządzenia i instalacje: systemy zasilania energetycznego obiektów wymienionych w pkt 2.

§ 13. W skład infrastruktury zapewniającej dostęp do portów położonych wokół Zalewu Szczecińskiego i Rostki Odrzańskiej, zlokalizowanej poza torami podejściowymi, wchodzi następujące znaki nawigacyjne:

- 1) Zalew Szczeciński:
  - a) pława nieświetlna - 1 sztuka,
  - b) pławy świetlne - 3 sztuki;

2) Róztoki Odrzańska i rzeka Odra:

- a) pławy nieświecące - 3 sztuki,
- b) pława świetlna - 1 sztuka.

§ 14. W skład infrastruktury zapewniającej dostęp do przystani w Międzyzdrojach wchodzi dalba wyciągowa - 1 sztuka.

§ 15. skład infrastruktury zapewniającej dostęp do przystani w Niechorzu wchodzi następujące obiekty, urządzenia i instalacje:

- 1) dalba wyciągowa;
- 2) pomost rybacki nr 1 (zachodni) o długości - 62,50 m;
- 3) światło na molo.

§ 16. W skład infrastruktury zapewniającej dostęp do przystani w Rewalu wchodzi dalba wyciągowa - 1 sztuka.

§ 17. Traci moc zarządzenie Nr 3 Dyrektora Urzędu Morskiego w Szczecinie z dnia 7 października 2004 r. w sprawie określenia infrastruktury zapewniającej dostęp do portów morskich w Dziwnowie, Kamieniu Pomorskim, Lubiniu, Mrzeżynie, Nowym Warpnie, Policach, Stepnicy, Trzebieży, Wapnicy i Wolinie oraz przystani morskich w Międzyzdrojach, Niechorzu i Rewalu (Dz. Urz. Woj. Zachodniopomorskiego z dnia 20 października 2004 r. Nr 81, poz. 1405).

§ 18. Zarządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Dyrektor Urzędu Morskiego w Szczecinie

Wojciech Zdanowicz

NATURA 2000 - STANDARDOWY FORMULARZ DANYCH

dla obszarów specjalnej ochrony (OSO),
proponowanych obszarów mających znaczenie dla Wspólnoty (pOZW),
obszarów mających znaczenie dla Wspólnoty (OZW) oraz
specjalnych obszarów ochrony (SOO)

OBSZAR PLH320018
NAZWA
OBSZARU Ujście Odry i Zalew Szczeciński

ZAWARTOŚĆ

- [1. IDENTYFIKACJA OBSZARU](#)
- [2. POŁOŻENIE OBSZARU](#)
- [3. INFORMACJE PRZYRODNICZE](#)
- [4. OPIS OBSZARU](#)
- [5. STATUS OCHRONY OBSZARU](#)
- [6. POWIĄZANIA OBSZARU](#)
- [7. MAPA OBSZARU](#)

1. IDENTYFIKACJA OBSZARU

1.1. Typ B	1.2. Kod obszaru PLH320018	Powrót
---------------	-------------------------------	------------------------

1.3. Nazwa obszaru

Ujście Odry i Zalew Szczeciński

1.4. Data opracowania 2001-05	1.5. Data aktualizacji 2017-02
----------------------------------	-----------------------------------

1.6. Instytucja lub osoba przygotowująca wniosek:

Nazwisko/Organizacja: Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska
Adres: Polska Wawelska 52/54 Warszawa 00-922
Adres e-mail: kancelaria@gdos.gov.pl

Data zaproponowania obszaru jako OZW:	2004-04
Data zatwierdzenia obszaru jako OZW(*):	2008-02
Data objęcia obszaru ochroną SOO:	Brak danych

2. POŁOŻENIE OBSZARU

2.1. Położenie centralnego punktu [wartości dziesiętne stopni]:

[Powrót](#)

Długość geograficzna

14.4543

Szerokość geograficzna

53.7681

2.2. Powierzchnia [ha]:

52611.99

2.3. Obszar morski [%]

81.93

2.5. Kod i nazwa regionu administracyjnego

Kod poziomu NUTS 2

Nazwa regionu

PLZZ	Region morski
PL42	Zachodniopomorskie

2.6. Region biogeograficzny

Kontynentalny (100.0 %)

3. INFORMACJE PRZYRODNICZE

3.1. Typy siedlisk przyrodniczych występujących na terenie obszaru i ocena znaczenia obszaru dla tych siedlisk:

[Powrót](#)

Typy siedlisk wymienione w załączniku I						Ocena obszaru			
Kod	PF	NP	Pokrycie [ha]	Jaskinie [liczba]	Jakość danych	A B C D	A B C		
						Reprezentatywność	Powierzchnia względna	Stan zachowania	Ocena ogólna
1130			49.34		G	B	B	B	B
1150			42075.2		G	B	A	A	A
1230			4.1		G	A	C	A	A
1310			0.26		G	C	C	C	C
1330			21.22		G	A	B	B	B
1340			23.64		G	A	B	C	C
2180			44.92		G	A	B	A	A
2330			6.15		G	A	B	B	B
3150			19.21		G	B	C	B	B
3270			263.06		M	B	B	B	B
6410			2.07		G	B	C	B	B

6430		8.9		G	B		C	B	B
6510		526.12		M	B		C	B	B
7140		10.52		M	B		C	B	C
7230		5.26		M	D				
9160		5.91		G	C		C	C	C
9190		44.7		G	B		C	B	B
91D0		105.22		M	B		C	B	B
91E0		34.8		G	B		C	B	B

- PF: dla typów siedlisk, do których mogą odnosić się zarówno formy priorytetowe, jak i niepriorytetowe (6210, 7130, 9430) należy wpisać „x” w kolumnie PF celem wskazania formy priorytetowej.
- NP: jeśli dany typ siedliska nie istnieje już na danym terenie, należy wpisać „x” (opcjonalnie).
- Pokrycie: można wpisywać z dokładnością do wartości dziesiętnych.
- Jaskinie: w przypadku siedlisk typu 8310 i 8330 (jaskinie) należy podać liczbę jaskiń, jeśli nie są dostępne szacunkowe dane na temat powierzchni.
- Jakość danych: G = „wysoka” (np. na podstawie badań); M = „przeciętna” (np. na podstawie częściowych danych i ekstrapolacji); P = „niska” (np. zgrubne dane szacunkowe).

3.2. Gatunki objęte art. 4 dyrektywy 2009/147/WE i gatunki wymienione w załączniku II do dyrektywy 92/43/EEG oraz ocena znaczenia obszaru dla tych gatunków

Gatunki			Populacja na obszarze							Ocena obszaru				
Grupa	Kod	Nazwa naukowa	S	NP	Typ	Wielkość		Jednostka	Kategoria	Jakość danych	A B C D	A B C		
						Min	Maks		C R V P		Populacja	Stan zachowania	Izolacja	Ogólnie
F	1103	Alosa fallax			c				V	M	B	B	B	B
F	1103	Alosa fallax			r				V	M	B	B	B	B
F	1130	Aspius aspius			p				P	M	C	B	C	C
M	1308	Barbastella barbastellus			r				P	M	D			
A	1188	Bombina bombina			p				P	M	D			
M	1337	Castor fiber			p				P	M	D			
F	1099	Lampetra fluviatilis			c				R	M	C	B	C	C
M	1355	Lutra lutra			p				P	M	D			
M	1324	Myotis myotis			r				P	M	D			
F	2522	Pelecus cultratus			p				V	M	B	A	C	C
F	1095	Petromyzon marinus			c				P	M	C	B	C	C
F	1106	Salmo salar			c				V	M	D			
A	1166	Triturus cristatus			p				P	M	D			
I	1032	Unio crassus			p				V	M	D			

- Grupa: A = płazy, B = ptaki, F = ryby, I = bezkręgowce, M = ssaki, P = rośliny, R = gady.
- S: jeśli dane o gatunku są szczególnie chronione i nie mogą być udostępnione publicznie, należy wpisać „tak”.

- NP: jeśli dany gatunek nie występuje już na danym terenie, należy wpisać „x” (opcjonalnie).
- Typ: p = osiadłe, r = wydające potomstwo, c = przelotne, w = zimujące (w przypadku roślin i gatunków niemigrujących należy użyć terminu „osiadłe”).
- Jednostka: i = osobniki pojedyncze, p = pary lub inne jednostki według standardowego wykazu jednostek i kodów zgodnego ze sprawozdawczością na podstawie art. 12 i 17 (zob. [portal referencyjny](#)).
- Kategorie liczebności (kategoria): C = powszechne, R = rzadkie, V = bardzo rzadkie, P = obecne - wypełnić, jeżeli brak jest danych (DD), lub jako uzupełnienie informacji o wielkości populacji.
- Jakość danych: G = „wysoka” (np. na podstawie badań); M = „przeciętna” (np. na podstawie częściowych danych i ekstrapolacji); P = „niska” (np. zgrubne dane szacunkowe); DD = brak danych (kategorię tę należy stosować wyłącznie, jeśli nie da się dokonać nawet zgrubnej oceny wielkości populacji - w takiej sytuacji można pozostawić puste pole dotyczące wielkości populacji, jednak pole „Kategorie liczebności” musi być wypełnione).

4. OPIS OBSZARU

4.1. Ogólna charakterystyka obszaru

[Powrót](#)

Klasa siedliska przyrodniczego	Pokrycie [%]
N21	0.03
N07	0.74
N19	0.6
N23	0.04
N16	1.3
N17	0.5
N06	0.18
N01	81.93
N10	10.38
N02	0.2
N12	4.09
N04	0.02
Ogółem pokrycia siedliska przyrodniczego	100

Dodatkowa charakterystyka obszaru:

Obszar położony u ujścia rzeki Odry obejmujący również jej dolny odcinek, Zalew Szczeciński, Wyspę Chrząszczewską i Zalew Kamieński. Dźwina i Zalew Kamieński to najbardziej naturalne elementy ujścia Odry. Średnia głębokość tego rozległego kompleksu wodnego wynosi 3,5-4,0 m. Wokół wybrzeży zalewu ciągną się, zmiennej szerokości płycizny przybrzeżne sięgające niekiedy zwłaszcza po stronie wschodniej 800 metrów w głąb akwenu. Ich maksymalna głębokość osiąga 1,0-1,5 m. W zacisznych enklawach różnych części zalewu są one miejscem występowania wielu gatunków hydrofitów. Zalew Szczeciński ograniczają od północy tereny wyspy Wolin i Uznam. Ze środowiskiem morskim Bałtyku Zalew Szczeciński połączony jest poprzez koryto Dziwny na wschodzie, świny w środkowej części oraz poprzez Pianę na zachodzie. Przy wylotach ramion ujściowych wód zalewu rozwijają się delty wsteczne powstające w trakcie wlewania się wody morskiej do jego akwenu, co ma miejsce podczas sztormów, bądź przy długotrwałych silnych wiatrach z kierunków północnych. Wiatry północne powodują zjawisko tzw. "cofki", w efekcie której następuje podwyższenie stanu wód w zalewie, sięgające czasem

nawet do 1,00 m. Z racji okresowych wlewów wody morskiej zmieniają się w zalewie parametry chemiczne jego Środowiska, zwłaszcza w zakresie zawartości chlorków, temperatury i wysycenia powierzchniowych warstw wody tlenem. Stąd poziom zawartości jonów Cl w wodach zalewu właściwego waha się w granicach 0,05 do 1,25 g/l. Znajduje to swoje odzwierciedlenie w obecności roślin słonolubnych. Obszary terenów przyległych głównie po stronie wschodnich wybrzeży stanowią płaską strefę nadzalewową, którą pokrywają utwory mineralne, bądź organiczne torfów zakumulowanych w lokalnych obniżeniach i płytkich basenach nadzalewowych. Jedynie wybrzeża północne na niewielkim odcinku oraz wschodnie wyspy Wolin mają bardziej zróżnicowaną rzeźbę i znaczną rozpiętość wysokościową.

4.2. Jakość i znaczenie

Laguna, priorytetowy rodzaj siedliska z Załącznika I Dyrektywy Rady 92/43/EWG, ponad 80% obszaru. Łącznie zidentyfikowano tu 13 rodzajów siedlisk z tego załącznika. Torfowe obszary Basenu Czarnocińskiego są miejscem występowania wielu prawnie chronionych bądź rzadkich gatunków roślin naczyniowych, a także licznych mchów brunatnych i torfowców. W rejonie Miroszowa w zachodniej części zalewu występuje zjawisko abrazji klifowego brzegu - klif żywy.

Zalew Szczeciński ma kluczowe znaczenie dla ichtiofauny regionu, a także Polski. Wstępują tu zarówno gatunki ryb i minogów chronionych, jak i innych, cennych z punktu widzenia biologii, czy gospodarki człowieka. Akwen ten położony jest na styku dwu różnorodnych środowisk; słodko i słonowodnego - estuarium. Efektem tego, jest występowanie gatunków ryb charakterystycznych dla obu tych środowisk. Leży on na szlaku wędrówek tarłowych między innymi takich gatunków jak: certa, aloza, losoś, troć wędrowna, czy węgorz. Jest miejscem tarła wielu gatunków ryb (parposz, różanka). Łącznie zidentyfikowano tu 16 gatunków zwierząt z Załącznika II Dyrektywy Rady 92/43/EWG.

Wody Zalewu odznaczają się dużym zagęszczeniem organizmów dennych; zwłaszcza ochotkowatych Chironomidae, skąposzczetów Oligochaeta, i mięczaków.

Rozległy obszar wód Zalewu Szczecińskiego oraz urozmaicona strefa wybrzeży zasiedlona różnymi zbiorowiskami roślinności bagiennej, szuwarowej i wodnej jest miejscem egzystencji wielu gatunków ptaków, które znajdują tu dobre warunki żerowania, rozrodu i odpoczynku podczas migracji. Niejednokrotnie w okresie zimowym można tu obserwować żerujące bieliki w ilości do 250 osobników. Obszar obejmuje ważne ostoje ptasie o randze europejskiej.

4.3. Zagrożenia, presje i działania mające wpływ na obszar

Najważniejsze oddziaływania i działalność mające duży wpływ na obszar

Oddziaływania negatywne			
Poziom	Zagrożenia i presje [kod]	Zanieczyszczenie (opcjonalnie) [kod]	Wewnętrzne / zewnętrzne [i o b]
H	D03.02		i
H	F03.02.03		i
M	G01		i
L	G01.01		i
H	J02.11		i
M	X		b
M	H04		i
M	J02.11		o
M	E02.02		o
L	K01.02		i
M	E03.01		i
Oddziaływania pozytywne			

Poziom	Działania, zarządzanie [kod]	Zanieczyszczenie (opcjonalnie) [kod]	Wewnętrzne / zewnętrzne [i o b]
L	G01.01		i
M	X		b

Poziom: H = wysoki, M = średni, L = niski.

Zanieczyszczenie: N = stosowanie azotu, P = stosowanie fosforu/fosforanów, A = stosowanie kwasów/zakwaszanie, T = toksyczne chemikalia nieorganiczne,

O = toksyczne chemikalia organiczne, X = zanieczyszczenia mieszane.

i = wewnętrzne, o = zewnętrzne, b = jednoczesne.

4.4. Własność (opcjonalnie)

Typ		[%]
Publiczna	Krajowa/federalna	0
	Kraj związkowy/województwo	0
	Lokalna/gminna	0
	Inna publiczna	0
Własność łączna lub współwłasność		0
Prywatna		0
Nieznana		100
Suma		100

4.5. Dokumentacja (opcjonalnie)

Anonimus. 1961. Zarośla woskownicy europejskiej *Myricaria gale* w basenie torfowym nad Zalewem Szczecińskim. Przyr. Pol. Zach.

Anonimus. 1974. Wartości Przyrodnicze Ziemi Szczecińskiej. Zarząd Okr. LOP, Szczecin.

Anonimus. 1980. Zalew Szczeciński. IMGW, WKŁ, Warszawa.

Anonimus. 1998. Rozporz. Nr 2/98 Wojewody Szczecińskiego w sprawie uznania za użytek ekologiczny obszaru położonego w gminie Wolin. Dz. Urz. Wojew. Szczecin.

Antoszek O. 2002. Informacja ustna (personal information) - ichtiofauna. Szczecin.

Dyduch-Falniowska A., Kaźmierczakowa R., Makomaska-Juchiewicz M., Perzanowska-Sucharska J., Zając K. 1999. Ostoje przyrody w Polsce. Inst. Ochr. Przyr. PAN, Kraków.

Dylawerska J.K. 2002. Plan ochrony rezerwatu częściowego Łuniewo. UBLITZ Acer, Szczecin. Msc.

Głowaciński Z. (red.). 1992. Polska czerwona księga zwierząt. PWRiL, Warszawa. 1-352.

Gołębiecki K., Jakuczun B., Winter M., Zyska P. 1998. Waloryzacja przyrodnicza miasta Świnoujście. PUE Ekoserwis, Msc.

Jakuczun B. 1997. Waloryzacja przyrodnicza gminy Wolin. Międzyzdroje. Msc.

Jankowski A. 1960. Plan właściwej sieci rezerwatów torfowiskowych na Pomorzu Szczecińskim. Przyr. Pol. Zach. 11-14: 79-92.

Jasnowska J. 1968. Wpływ zaburzeń warunków wodnych na roślinność torfowiskową w lasach czarnocińskich. Rozprawy. WSR, Szczecin. 7: 1-68.

Jasnowski M. 1962a. Budowa i roślinność torfowisk Pomorza Szczecińskiego. Szcz. Tow. Nauk., Wydz. Nauk Przyr.-Rol. 10(1): 3-340.

Jasnowski M. i in. 1975. Inwentaryzacja ekologiczna strefy brzegowej Zalewu Wielkiego na odcinku Trzebież - Nowe Warpno. WSR, Szczecin. Msc.

Jasnowski M. i in. 1977. Inwentaryzacja ekologiczna strefy brzegowej Zalewu Wielkiego na odcinku Stepnica - Wolin. WSR, Szczecin. Msc.

Jasnowski M., Jasnowska J., Markowski S. 1968. Ginące torfowiska wysokie i przejściowe w pasie nadbałtyckim. Ochr. Przyr. 33: 69-124.

Olszanowski K. i in. 1996. Plan ochrony i zagospodarowania terenu półwyspu Rów. Szczecin. Msc.

Piotrowska H. 1966a. Rośliny naczyniowe wysp Wolina i południowo-wschodniego Uznamu. PTPN, Prace Kom. Biol. 30,4: 1-283.

Piotrowska H. 1979. Specific aspects of the cliff-flora of Wolin Island. Fragm. Flor. Geobot. 25(1): 17-31.

Piotrowski S. 1998. Analiza jakościowo-ilościowa mięczaków słodkowodnych z obszaru Roztoki Odrzańskiej i Domiąży. Biuro Konserw. Przyr., Szczecin. Msc.

Sikora S. 1984. Występowanie wydry *Lutra lutra* (L.) w Polsce. PTPN, Prace Kom. Nauk Rol. i Leśn. 57: 252-268.

Wiraszka P. i in. 1997. Waloryzacja przyrodnicza gminy Wolin, operat generalny. Szczecin. Msc.

Wiraszka P. i in. 1998. Waloryzacja przyrodnicza gminy Świnoujście. Operat generalny. Szczecin. Msc.

Zarzycki K., Wojewoda W., Heinrich Z. 1992. Lista roślin zagrożonych w Polsce. Wyd. 2. Inst. Bot. PAN, Kraków.

5. STATUS OCHRONY OBSZARU (OPCJONALNIE)

5.1. Istniejące formy ochrony na poziomie krajowym i regionalnym:

[Powrót](#)

Kod	Pokrycie [%]	Kod	Pokrycie [%]	Kod	Pokrycie [%]
PL02	0.83	PL01	0.0		

5.2. Powiązanie opisanego obszaru z innymi formami ochrony:

na poziomie krajowym lub regionalnym:

Kod rodzaju	Nazwa terenu	Rodzaj	Pokrycie [%]
-------------	--------------	--------	--------------

PL02	Białodrzew Kopicki	+	0.02
PL02	Czarnocin	+	0.81
PL01	Woliński Park Narodowy	*	0.0

6. ZARZĄDZANIE OBSZAREM

6.1. Organ lub organy odpowiedzialne za zarządzanie obszarem:

[Powrót](#)

Organizacja:	Urząd Morski w Szczecinie/Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Szczecinie
Adres:	
Adres e-mail:	

6.2. Plan(-y) zarządzania:

Aktualny plan zarządzania istnieje:

☐	Tak
☐	Nie, ale jest w przygotowaniu
☒	Nie

7. MAPA OBSZARU

[Powrót](#)

Nr ID INSPIRE:

PL.ZIPOP.1393.N2K.PLH320018

Mapa załączona jako plik PDF w formacie elektronicznym (opcjonalnie)

Tak Nie

Odniesienie lub odniesienia do oryginalnej mapy wykorzystanej przy digitalizacji granic elektronicznych (opcjonalnie)

--

NATURA 2000 - STANDARDOWY FORMULARZ DANYCH

dla obszarów specjalnej ochrony (OSO),
proponowanych obszarów mających znaczenie dla Wspólnoty (pOZW),
obszarów mających znaczenie dla Wspólnoty (OZW) oraz
specjalnych obszarów ochrony (SOO)

OBSZAR PLB320009
NAZWA OBSZARU Zalew Szczeciński

ZAWARTOŚĆ

- [1. IDENTYFIKACJA OBSZARU](#)
- [2. POŁOŻENIE OBSZARU](#)
- [3. INFORMACJE PRZYRODNICZE](#)
- [4. OPIS OBSZARU](#)
- [5. STATUS OCHRONY OBSZARU](#)
- [6. POWIĄZANIA OBSZARU](#)
- [7. MAPA OBSZARU](#)

1. IDENTYFIKACJA OBSZARU

1.1. Typ A	1.2. Kod obszaru PLB320009	Powrót
---------------	-------------------------------	------------------------

1.3. Nazwa obszaru

Zalew Szczeciński

1.4. Data opracowania 2002-10	1.5. Data aktualizacji 2017-02
----------------------------------	-----------------------------------

1.6. Instytucja lub osoba przygotowująca wniosek:

Nazwisko/Organizacja: Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska
Adres: Polska Wawelska 52/54 Warszawa 00-922
Adres e-mail: kancelaria@gdos.gov.pl

1.7. Data wskazania oraz objęcia formą ochrony/klasyfikacji terenu

Data zaklasyfikowania obszaru jako OSO:	2004-11
Krajowe odniesienie prawne dla formy ochrony OSO	Rozp. Ministra Środowiska z dnia 21.07.2004 r. w sprawie OSO Natura 2000

2. POŁOŻENIE OBSZARU

2.1. Położenie centralnego punktu [wartości dziesiętne stopni]:

[Powrót](#)

Długość geograficzna
14.4072

Szerokość geograficzna
53.7092

2.2. Powierzchnia [ha]:
47194.57

2.3. Obszar morski [%]
81.29

2.5. Kod i nazwa regionu administracyjnego

Kod poziomu NUTS 2   Nazwa regionu

PLZZ	Region morski
PL42	Zachodniopomorskie

2.6. Region biogeograficzny

Kontynentalny (100.0 %)

3. INFORMACJE PRZYRODNICZE

3.2. Gatunki objęte art. 4 dyrektywy 2009/147/WE i gatunki wymienione w załączniku II do dyrektywy 92/43/EEG oraz ocena znaczenia obszaru dla tych gatunków

[Powrót](#)

Gatunki				Populacja na obszarze						Ocena obszaru				
Grupa	Kod	Nazwa naukowa	S	NP	Typ	Wielkość		Jednostka	Kategoria	Jakość danych	A B C D	A B C		
						Min	Maks		C R V P		Populacja	Stan zachowania	Izolacja	Ogólnie
B	A298	Acrocephalus arundinaceus			r	350	400	i		M	C	C	C	C
B	A294	Acrocephalus paludicola			r		20	i		M	D			
B	A229	Alcedo atthis			r	6	8	i		M	D			
B	A056	Anas clypeata			r	10	15	i		M	C	C	C	C
B	A050	Anas penelope			c	400	1200	i		M	D			
B	A055	Anas querquedula			r	25	35	i		M	C	C	C	C
B	A051	Anas strepera			r	35	40	i		M	C	C	C	C
B	A041	Anser albifrons			c	1000	2000	i		M	D			
B	A043	Anser anser			r	22	25	i		M	C	B	C	C

B	A039	Anser fabalis		c	3000	8000	i			M	C	C	C	C
B	A039	Anser fabalis		w	4000	4000	i			M	C	C	C	C
B	A059	Aythya ferina		w	3000	3000	i			M	C	B	C	C
B	A059	Aythya ferina		c	3000	5000	i			M	C	B	C	C
B	A061	Aythya fuligula		w	22000	22000	i			M	B	B	C	B
B	A061	Aythya fuligula		c	20	20	i			M	B	B	C	B
B	A062	Aythya marila		w	54000	54000	i			M	A	B	C	A
B	A062	Aythya marila		c	50	50	i			M	A	B	C	A
B	A021	Botaurus stellaris		r	3	5	i			M	D			
B	A067	Bucephala clangula		r	15	17	i			M	B	B	C	B
B	A067	Bucephala clangula		w	2500	2500	i			M	B	B	C	B
B	A067	Bucephala clangula		c	3000	10000	i			M	B	B	C	B
B	A466	Calidris alpina schinzii		r					P	M	D			
B	A136	Charadrius dubius		r	4	7	i			M	D			
B	A137	Charadrius hiaticula		r	4	6	i			M	C	B	C	C
B	A197	Chlidonias niger		c	1000	5000	i			M	B	B	C	B
B	A031	Ciconia ciconia		r	3	22	i			M	D			
B	A081	Circus aeruginosus		r	7	9	i			M	D			
B	A082	Circus cyaneus		c	5	10	i			M	D			
B	A082	Circus cyaneus		r					P	M	D			
B	A122	Crex crex		r	43	45	i			M	C	B	C	C
B	A038	Cygnus cygnus		w	100	250	i			M	B	B	C	B
B	A038	Cygnus cygnus		w	100	250	i			M	B	B	C	B
B	A038	Cygnus cygnus		c	200	600	i			M	B	B	C	B
B	A038	Cygnus cygnus		c	200	600	i			M	B	B	C	B
B	A238	Dendrocopos medius		p	11	15	i			M	D			
B	A236	Dryocopus martius		p	8	10	i			M	D			
B	A098	Falco columbarius		c		2	i			M	D			
B	A103	Falco peregrinus		c		3	i			M	D			
B	A320	Ficedula parva		r	2	5	i			M	D			
B	A125	Fulica atra		c	10000	10000	i			M	C	B	C	C
B	A125	Fulica atra		w	11500	11500	i			M	C	B	C	C

B	A125	Fulica atra		r	22	30	i		M	C	B	C	C
B	A127	Grus grus		r	23	25	i		M	D			
B	A075	Haliaeetus albicilla		w	60	100	i		M	B	B	C	B
B	A075	Haliaeetus albicilla		r	6	8	i		M	B	B	C	B
B	A338	Lanius collurio		r	130	150	i		M	D			
B	A184	Larus argentatus		c	5000	7000	i		M	C	C	C	C
B	A182	Larus canus		c	2000	4000	i		M	D			
B	A177	Larus minutus		c	2000	5000	i		M	C	C	C	C
B	A292	Locustella luscinioides		r	120	140	i		M	C	C	C	C
B	A246	Lullula arborea		r	15	19	i		M	D			
B	A272	Luscinia svecica		r	12	15	i		M	C	C	C	C
B	A068	Mergus albellus		c	3000	35000	i		M	A	B	C	A
B	A068	Mergus albellus		w	3000	35000	i		M	A	B	C	A
B	A070	Mergus merganser		c	30	30	i		M	A	B	C	A
B	A070	Mergus merganser		w	30000	30000	i		M	A	B	C	A
B	A073	Milvus migrans		r	1	3	i		M	C	B	C	C
B	A074	Milvus milvus		r	2	5	i		M	C	B	C	C
B	A323	Panurus biarmicus		r	30	50	i		M	C	C	C	C
B	A391	Phalacrocorax carbo sinensis		w	14000	14000	i		M	C	B	C	C
B	A391	Phalacrocorax carbo sinensis		c	8000	10000	i		M	C	B	C	C
B	A034	Platalea leucorodia		c	7	7	i		M	D			
B	A140	Pluvialis apricaria		c	2000	3000	i		M	B	C	C	B
B	A005	Podiceps cristatus		c	2000	3700	i		M	C	B	C	C
B	A005	Podiceps cristatus		r	300	310	i		M	C	B	C	C
B	A119	Porzana porzana		r	9	12	i		M	C	B	C	C
B	A307	Sylvia nisoria		r	30	35	i		M	D			
B	A048	Tadorna tadorna		r	15	22	i		M	B	B	B	B
B	A142	Vanellus vanellus		c	3000	6000	i		M	C	C	C	C

- Grupa: A = płazy, B = ptaki, F = ryby, I = bezkręgowce, M = ssaki, P = rośliny, R = gady.
- S: jeśli dane o gatunku są szczególnie chronione i nie mogą być udostępnione publicznie, należy wpisać „tak”.

- NP: jeśli dany gatunek nie występuje już na danym terenie, należy wpisać „x” (opcjonalnie).
- Typ: p = osiadłe, r = wydające potomstwo, c = przelotne, w = zimujące (w przypadku roślin i gatunków niemigrujących należy użyć terminu „osiadłe”).
- Jednostka: i = osobniki pojedyncze, p = pary lub inne jednostki według standardowego wykazu jednostek i kodów zgodnego ze sprawozdawczością na podstawie art. 12 i 17 (zob. [portal referencyjny](#)).
- Kategorie liczebności (kategoria): C = powszechne, R = rzadkie, V = bardzo rzadkie, P = obecne - wypełnić, jeżeli brak jest danych (DD), lub jako uzupełnienie informacji o wielkości populacji.
- Jakość danych: G = „wysoka” (np. na podstawie badań); M = „przeciętna” (np. na podstawie częściowych danych i ekstrapolacji); P = „niska” (np. zgrubne dane szacunkowe); DD = brak danych (kategorię tę należy stosować wyłącznie, jeśli nie da się dokonać nawet zgrubnej oceny wielkości populacji - w takiej sytuacji można pozostawić puste pole dotyczące wielkości populacji, jednak pole „Kategorie liczebności” musi być wypełnione).

4. OPIS OBSZARU

4.1. Ogólna charakterystyka obszaru

[Powrót](#)

Klasa siedliska przyrodniczego	Pokrycie [%]
N23	0.32
N06	0.04
N07	0.84
N17	1.64
N19	1.62
N16	1.17
N10	5.14
N02	0.24
N12	7.69
N01	81.29
Ogółem pokrycia siedliska przyrodniczego	100

Dodatkowa charakterystyka obszaru:

Obszar obejmuje polską część Zalewu Szczecińskiego. Zbiornik jest płytki (średnia głębokość 2-3m) i bardzo żyzny, o niezwykle wysokim zagęszczeniu organizmów bentosowych i bogatym rybostanie.

4.2. Jakość i znaczenie

Ostoja ptasia o randze europejskiej E02.

Występuje co najmniej 25 gatunków ptaków z Załącznika I Dyrektywy Ptasiej, 9 gatunków z Polskiej Czerwonej Księgi (PCK).

Bardzo ważna ostoja ptaków wodno-błotnych przede wszystkim w okresie wędrówek i zimą.

W okresie lęgowym obszar zasiedla co najmniej 1% populacji krajowej (C3 i C6) następujących gatunków ptaków: gęgawa, czernica, bielik (PCK), błotniak zbożowy (PCK), kania czarna (PCK), biegus zmienny (schinzii) (PCK), gąsiorek, ohar (PCK), perkoz dwuczuby, kropiatkasieweczka obrożna (PCK); w stosunkowo wysokim zagęszczeniu (C7) występuje kania ruda (PCK), łyska i zimorodek; wodniczka (PCK) występuje w liczbie

zaledwie 0-4 samców.

W okresie wędrówek występuje co najmniej 1% populacji szlaku wędrówkowego (C2 i C3) następujących gatunków ptaków: łabędź krzykliwy, rybitwa czarna, czernica, gągoł, głowienka, łyska, nurogęs, ogorzałka; W stosunkowo dużych ilościach (C7) występują: perkoz dwuczuby, kormoran czarny, gęś zbożowa i siewka złota; w sumie ptaki wodno-błotne występują w koncentracjach powyżej 20 000 osobników (C4).

W okresie zimy występuje co najmniej 1% populacji szlaku wędrówkowego (C2 i C3) następujących gatunków ptaków: , łabędź krzykliwy, nurogęs, ogorzałka, markaczka, gągoł, bielaczek, bielik (do 250 osobników); łabędź krzykliwy zimuje w ilości stanowiącej stosunkowo znaczny procent populacji wędrującej, ale ponad 4% (!) populacji zimującej w Polsce; ptaki wodno-błotne występują w koncentracjach powyżej 20 000 osobników (C4).

4.3. Zagrożenia, presje i działania mające wpływ na obszar

Najważniejsze oddziaływania i działalność mające duży wpływ na obszar

Oddziaływania negatywne			
Poziom	Zagrożenia i presje [kod]	Zanieczyszczenie (opcjonalnie) [kod]	Wewnętrzne / zewnętrzne [i o b]
L	F02.03		i
M	J02.11		i
L	E01.03		i
L	A02		i
M	K03.04		i
L	C01.07		i
L	J02.02		i
M	E03.01		i
L	F03.01		i
M	G01.01		i
L	F03.02.03		i
L	B01		i
L	A04.03		i
M	K02.03		i
L	D02.01		i
M	J02.01		i
M	E03		i
M	G02		i
M	A03		i
M	X		b
L	E06		i
M	J01		i
M	A09		i
M	A07		i
Oddziaływania pozytywne			
Poziom	Działania, zarządzanie [kod]	Zanieczyszczenie (opcjonalnie) [kod]	Wewnętrzne / zewnętrzne [i o b]
L	F03.01		i

L	E01.03		i
L	B01		i
L	F02.03		i
M	G02		i
M	X		b
M	G01.01		i

Poziom: H = wysoki, M = sredni, L = niski.

Zanieczyszczenie: N = stosowanie azotu, P = stosowanie fosforu/fosforanów, A = stosowanie kwasów/zakwaszanie, T = toksyczne chemikalia nieorganiczne,

O = toksyczne chemikalia organiczne, X = zanieczyszczenia mieszane.

i = wewnętrzne, o = zewnętrzne, b = jednoczesne.

4.4. Własność (opcjonalnie)

Typ		[%]
Publiczna	Krajowa/federalna	0
	Kraj związkowy/województwo	0
	Lokalna/gminna	0
	Inna publiczna	0
Własność łączna lub współwłasność		0
Prywatna		0
Nieznana		100
Suma		100

4.5. Dokumentacja (opcjonalnie)

BirdLife International/European Bird Census Council. 2000. European bird populations: estimates and trends. BirdLife International, Cambridge (BirdLife Conservation Series No. 10).

Czeraszkiwicz R. 2001. Ostoje ptaków na Pomorzu Zachodnim - zagrożenia i ochrona. W: M. Ciaciura, J. Girjatowicz (red.) Pokój z Bogiem i całym stworzeniem. Uniw. Szczeciński, Szczecin (maszynopis).

Głowaciński Z. (red.). 2001. Polska czerwona księga zwierząt. Kręgowce. PWRiL, Warszawa.

Gromadzki M., Błaszowska B., Chylarecki P., Gromadzka J., Sikora A., Wieloch M., Wójcik B. 2002. Sieć ostoi ptaków w Polsce. Wdrażanie Dyrektywy Unii Europejskiej o Ochronie Dzikich Ptaków. OTOP, Gdańsk.

Gromadzki M., Dyrz A., Głowaciński Z., Wieloch M. 1994. Ostoje ptaków w Polsce. OTOP, Bibl. Monitor. Środ., Gdańsk.

Gromadzki M., Gromadzka J., Sikora A., Wieloch M. 2002. Wielkość populacji i trendy liczebności wybranych gatunków ptaków lęgowych w Polsce w latach 1991-2002. ZO PAN, Gdańsk. Msc.

Kaliciuk J., Staszewski A. (red.). 1997. Ostoje ptaków w polskiej części Zalewu Szczecińskiego. Computer originals, Szczecin.

Kalisińska E., Kalisiński M. 1997. Waloryzacja gminy Goleniów. BKP. Szczecin (maszynopis). 1-48.

Kalisińska E., Kalisiński M., Rabski K., Heslinsfeld P., Zonneveld T., Harm P. 1999. Nature vision of Łysa Island.

Szczecin (maszynopis). 1-25.

Kalisińska E., Kalisiński M., Rabski K., Heslnsfeld P., Zonneveld T., Harm P. 1999. Nature vision of Podgrodzie Peninsula. Szczecin (maszynopis). 1-20.

Kalisińska E., Kalisiński M., Rabski K., Heslnsfeld P., Zonneveld T., Harm P. 1999. Nature vision of Rów Peninsula. Szczecin (maszynopis). 1-25.

Liro A., Dyduch-Falniowska A. 1999. Natura 2000 - Europejska Sieć Ekologiczna. MOŚZNIL, Warszawa. ss. 93.

Osieck E. 2000. Guidance notes for the selection of Important Bird Areas in European Union Member States and EU accession countries. Draft. IBA Workshop Brussels, 30 March – 2 April 2000 (maszynopis).

Sikora A., Rhde Z., Gromadzki M., Neubauer G., Chylarecki P. 2007 Atlas rozmieszczenia ptaków legowych Polski 1985-2004 Bogucki Wyd. Nauk., Poznań

Wilk T., Jujka M., Krogulec J., Chylarecki P. 2010 Ostoje ptaków o znaczeniu międzynarodowym OTOP Marki

Wysocki D. 1997. Waloryzacja faunistyczna gminy Stepnica. Szczecin (maszynopis). 1-48.

Zapisy poprzedniej wersji formularza SFD. Wersje historyczne dostępne w Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska bądź na europejskiej witrynie internetowej <http://natura2000.eea.europa.eu/>

5. STATUS OCHRONY OBSZARU (OPCJONALNIE)

5.1. Istniejące formy ochrony na poziomie krajowym i regionalnym:

[Powrót](#)

Kod	Pokrycie [%]	Kod	Pokrycie [%]	Kod	Pokrycie [%]
PL01	0.0	PL02	0.02		

5.2. Powiązanie opisanego obszaru z innymi formami ochrony:

na poziomie krajowym lub regionalnym:

Kod rodzaju	Nazwa terenu	Rodzaj	Pokrycie [%]
PL02	Białodrzew Kopicki	*	0.02
PL01	Woliński Park Narodowy	*	0.0

6. ZARZĄDZANIE OBSZAREM

6.1. Organ lub organy odpowiedzialne za zarządzanie obszarem:

[Powrót](#)

Organizacja: Urząd Morski w Szczecinie/ Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Szczecinie

Adres:

Adres e-mail:

6.2. Plan(-y) zarządzania:

Aktualny plan zarządzania istnieje:

Tak

Nie, ale jest w przygotowaniu

Nie

7. MAPA OBSZARU

[Powrót](#)

Nr ID INSPIRE:

PL.ZIPOP.1393.N2K.PLB320009

Mapa załączona jako plik PDF w formacie elektronicznym (opcjonalnie)

Tak Nie

Odniesienie lub odniesienia do oryginalnej mapy wykorzystanej przy digitalizacji granic elektronicznych (opcjonalnie)

**Podręcznik wnioskodawcy i beneficjenta programów polityki spójności
2014-2020
w zakresie informacji i promocji**

Spis treści

1. Wstęp	4
2. Słowniczek	4
3. Kogo dotyczy ten Podręcznik?	5
4. Dlaczego musisz informować o swoim projekcie?	6
5. Jakie są Twoje obowiązki informacyjne?	6
5.1. Jakie są Twoje obowiązki informacyjne jako beneficjenta?	6
5.2. Jakie są Twoje obowiązki informacyjne, jeśli wdrażasz środki pozadotacyjne (tzw. instrumenty finansowe)?	7
6. Jakie dodatkowe działania informacyjne i promocyjne możesz podejmować?	8
6.1. Jakich działań promocyjnych nie rekomendujemy?	8
7. Propozycja działań informacyjnych i promocyjnych we wniosku o dofinansowanie projektu	8
8. Jak powinieneś zaplanować działania informacyjne i promocyjne?	9
9. Od kiedy musisz wypełniać obowiązki informacyjne?	10
9.1. Czy musisz stosować oznaczanie dokumentacji projektu „wstecz” lub „na zapas”?	10
10. Co powinieneś wiedzieć, zanim zostaniesz beneficjentem?	11
11. Jak oznaczyć dokumenty i działania informacyjno-promocyjne w ramach projektu?	12
11.1.1. W jaki sposób oznaczać projekty realizowane w ramach <i>Inicjatywy na rzecz zatrudnienia ludzi młodych</i> ?	12
12. Jak oznaczać miejsce projektu?	13
12.1. Jakie informacje powinieneś umieścić na tablicy informacyjnej i pamiątkowej?	13
12.2. Jak duża musi być tablica informacyjna?	14
12.3. Kiedy musisz umieścić tablicę informacyjną i na jak długo?	14
12.4. Gdzie powinieneś umieścić tablicę informacyjną?	14
12.5. Jak duża musi być tablica pamiątkowa?	15
12.6. Kiedy powinieneś umieścić tablicę pamiątkową i na jak długo?	15
12.7. Gdzie powinieneś umieścić tablicę pamiątkową?	15
12.8. Jak duży musi być plakat i z jakich materiałów możesz go wykonać?	16
12.9. Jakie informacje musisz umieścić na plakacie?	16
12.10. Kiedy i na jak długo powinieneś umieścić plakat?	17
12.11. Gdzie powinieneś umieścić plakat?	17
12.12. Czy możesz zastosować inne formy oznaczenia miejsca realizacji projektu lub zakupionych środków trwałych?	17
13. Jakie informacje musisz umieścić na stronie internetowej?	17
13.1. W jakiej części serwisu musisz umieścić znaki i informacje o projekcie?	17
13.2. Jak właściwie oznaczyć stronę internetową?	18
13.3. Jakie informacje powinieneś przedstawić w opisie projektu na stronie internetowej?	19

14. Jak możesz informować uczestników i odbiorców ostatecznych projektu?	19
15. Jak powinieneś udokumentować realizację działań informacyjnych i promocyjnych?..	19
16. Gdzie możesz zaprezentować swój projekt?	20
17. Co musisz wziąć pod uwagę, umieszczając znak Funduszy Europejskich oraz znak Unii Europejskiej?	21
17.1. Widoczność znaków	21
17.2. Kolejność znaków	21
17.3. Liczba znaków	21
17.4. W jakich wersjach kolorystycznych można stosować znaki Fundusze Europejskie i Unia Europejska?.....	23
17.5. Czy możesz stosować znaki Fundusze Europejskie i Unia Europejska na kolorowym tle?	23
17.6. Jak powinieneś oznaczać przedsięwzięcia dofinansowane z wielu programów lub funduszy?	24
17.7. Jak powinieneś oznaczać projekty realizowane poza granicami Polski lub skierowane do obcojęzycznego odbiorcy?	25
17.8. W jaki sposób możesz oznaczyć małe przedmioty promocyjne?.....	25
17.9. Czy możesz oznaczać przedmioty promocyjne w sposób nierzucający się w oczy?.....	25
17.10. Gdzie znajdziesz znaki FE i UE i wzory graficzne?	25
18. Jakich innych zasad powinieneś przestrzegać, informując o projekcie i realizując działania informacyjno-promocyjne?	26
19. Gdzie znaleźć pomoc w sprawach związanych z promocją projektów?.....	26
20. Z jakich dokumentów wynikają wymagania związane z informacją na temat projektów i ich promocją?	26

1. Wstęp

Drogi Czytelniku,

proszę nam pozwolić, abyśmy zwracali się w tym *Podręczniku* do Pana lub Pani bezpośrednio, per „Ty”. Jesteśmy przekonani, że taki styl komunikacji będzie wygodniejszy, a przekazane informacje będą bardziej zwięzłe i klarowne.

Poniżej znajdziesz opis oraz wskazówki, jak wypełnić obowiązki informacyjno-promocyjne zapisane w Rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. oraz Rozporządzeniu Wykonawczym Komisji (UE) NR 821/2014 z dnia 28 lipca 2014 r. i gdzie znaleźć pomoc w razie potrzeby.

Podstawowe obowiązki nie są uciążliwe, ale konieczne i ich wypełnienie będzie podlegało kontroli, podobnie jak przestrzeganie innych wymagań związanych z projektami współfinansowanymi przez Fundusze Europejskie.

Jeśli będziesz dopiero starać się o dotację, chcemy przedstawić Ci kilka porad, które przydadzą się w momencie opracowywania wniosku o dofinansowanie i planowania działań informacyjno-promocyjnych.

Jeżeli jesteś już w gronie tych, którzy uzyskali dotację, serdecznie gratulujemy. Przypominamy jednocześnie, że realizacja projektu wiąże się z pewnymi wymaganiami w zakresie informowania opinii publicznej, uczestników i odbiorców ostatecznych projektów o uzyskanym dofinansowaniu.

Życzymy powodzenia!

2. Słowniczek

dofinansowanie – inaczej **całkowite wsparcie publiczne**, to pieniądze pochodzące z funduszy unijnych (ewentualnie dodatkowo z budżetu państwa lub samorządu), przekazywane beneficjentowi na podstawie umowy o dofinansowanie, nieobejmujące wkładu własnego beneficjenta finansowanego ze środków publicznych. Wysokość dofinansowania jest określona w umowie lub decyzji o dofinansowaniu. W celu ustalenia, czy wartość przyznanego dofinansowania przekracza ustalony próg, należy zastosować kurs wymiany PLN/EUR publikowany przez Europejski Bank Centralny z przedostatniego dnia pracy Komisji Europejskiej w miesiącu poprzedzającym miesiąc podpisania umowy/wydania decyzji. Miesięczne obrachunkowe kursy wymiany Komisji Europejskiej opublikowane są pod adresem następujących stron internetowych:

<http://www.ecb.int/stats/exchange/eurofxref/html/eurofxref-graph-pln.en.html>

http://ec.europa.eu/budget/inforeuro/index.cfm?fuseaction=currency_historique&currency=153&Language=en

moment uzyskania dofinansowania – w zależności od sposobu przyznawania dofinansowania – to data podpisania umowy o dofinansowanie projektu lub data wydania decyzji o dofinansowaniu projektu.

plakat – to nośnik informacji o wymiarze co najmniej A3 (format arkusza o wymiarach 297×420 mm), służący do oznaczania projektów. Może mieć orientację pionową lub poziomą. Wywieszenie plakatu/ów obowiązuje tych beneficjentów, którzy nie muszą stosować tablic informacyjnych i pamiątkowych.

tablica informacyjna – to nośnik informacji dużego formatu (o wymiarach minimalnych 80×120 cm), który informuje o projekcie w danej lokalizacji w trakcie jego realizacji; ma charakter tymczasowy. Umieszczenie tablic informacyjnych obowiązuje beneficjentów, którzy realizują projekty współfinansowane z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego lub Funduszu Spójności, zakładające działania:

- w zakresie infrastruktury
lub
- prace budowlane,

a dofinansowanie projektu przekroczyło równowartość 500 tys. euro, zgodnie z podpisaną umową lub decyzją przyznającą dofinansowanie.

tablica pamiątkowa – to nośnik informacji, który może mieć formę albo stałego bilbord (tablicy dużego formatu) albo mniejszej, stałej tabliczki. W odróżnieniu od tablic informacyjnych tablicę pamiątkową należy umieścić **po zakończeniu projektu**. Niezależnie od wielkości tablice pamiątkowe muszą być wykonane z trwałych materiałów, ponieważ ich celem jest informowanie o projekcie przynajmniej przez cały okres trwałości projektu. Tablice pamiątkowe obowiązują beneficjentów, którzy zakończyli realizację projektu z dofinansowaniem w ramach programu przekraczającym równowartość 500 tys. euro (zgodnie z umową lub decyzją przyznającą dofinansowanie). Ma to zastosowanie do wszystkich beneficjentów funduszy polityki spójności (Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Społecznego), o ile ich projekt polegał na:

- zakupie środków trwałych
lub
- finansowaniu działań w zakresie infrastruktury
lub
- pracach budowlanych.

trwałość projektu – to czas, w którym nabyte w projekcie środki trwałe należy wykorzystać w niezmienionej względem zapisów umowy o dofinansowanie formie i wymiarze. Standardowo wynosi on pięć lat. Odstępstwem od tej zasady objęte są mikro, małe i średnie przedsiębiorstwa, dla których okres trwałości to trzy lata. **Okres trwałości liczony jest od zakończenia projektu**. Gdy przepisy regulujące udzielanie pomocy publicznej wprowadzają bardziej restrykcyjne wymogi w tym zakresie, wówczas obowiązuje Cię okres ustalony zgodnie z tymi przepisami. Okres trwałości projektu – jeśli Cię obowiązuje – jest wpisany w umowie o dofinansowanie.

zakończenie projektu – to data płatności końcowej dla projektu. Za datę tę uznaje się datę dokonania przelewu na rachunek bankowy beneficjenta (w przypadku gdy w ramach rozliczenia wniosku o płatność końcową beneficjentowi przekazywane są środki). W pozostałych przypadkach za płatność końcową należy uznać moment zatwierdzenia wniosku o płatność końcową przez instytucje przyznającą dofinansowanie.

znak Funduszy Europejskich – inaczej **znak FE**, to logo złożone z symbolu graficznego, nazwy Fundusze Europejskie oraz nazwy programu, z którego w części lub w całości finansowany jest dany projekt.

znak Unii Europejskiej – inaczej **znak UE**, to logo złożone z flagi Unii Europejskiej, napisu Unia Europejska i nazwy funduszu, który współfinansuje dany projekt.

3. Kogo dotyczy ten *Podręcznik*?

Podręcznik ten został napisany dla wnioskodawców i beneficjentów programów:

- Infrastruktura i Środowisko 2014-2020
- Inteligentny Rozwój 2014-2020
- Polska Cyfrowa na lata 2014-2020
- Polska Wschodnia 2014-2020
- Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020
- Pomoc Techniczna 2014-2020
- 16 Programów Regionalnych na lata 2014-2020

Dotyczy on także projektów realizowanych w ramach *Inicjatywy na rzecz zatrudnienia ludzi młodych* (zobacz rozdz. 11.1 str. 12).

Podręcznik obejmuje też podmioty, które wdrażają instrumenty finansowe (w tym te nieposiadające statusu beneficjenta, czyli pośredników finansowych – o ich obowiązkach przeczytasz w rozdz. 5.2. na str. 7).

Beneficjent odpowiada za działania wykonawców jak za swoje działania.

Jeśli natomiast realizujesz projekt w ramach jednego z programów Europejskiej Współpracy Terytorialnej:

- Interreg Polska-Słowacja 2014-2020
- Interreg Czechy-Polska 2014-2020
- Interreg Polska-Saksonia 2014-2020
- Interreg Brandenburgia-Polska 2014-2020
- Interreg Meklemburgia Pomorze Przednie/Brandenburgia-Polska
- Interreg Południowy Bałtyk 2014-2020
- Interreg Litwa-Polska 2014-2020
- Interreg Europa Środkowa 2014-2020
- Interreg Regionu Morza Bałtyckiego 2014-2020
- Interreg Europa

– obowiązują Cię wymagania przyjęte w ramach tego programu. Adresy stron programowych, na których znajdziesz te wymagania, są dostępne w serwisie: www.ewt.gov.pl.

Podręcznik ten nie dotyczy osób i podmiotów, które jako uczestnicy/odbiorcy skorzystali ze wsparcia za pośrednictwem beneficjentów programów operacyjnych, np. z dotacji na uruchomienie działalności gospodarczej, dofinansowania na doposażenie stanowiska pracy, szkolenia.

4. Dlaczego musisz informować o swoim projekcie?

Obywatele Unii Europejskiej mają prawo do wiedzy, w jaki sposób są inwestowane jej zasoby finansowe. UE wymaga więc informowania opinii publicznej (w tym odbiorców rezultatów projektu) oraz osób i podmiotów uczestniczących w projekcie o tym, że dane przedsięwzięcie było możliwe m.in. dzięki unijnej pomocy. Jako beneficjent realizujący przedsięwzięcia współfinansowane z funduszy UE jesteś najważniejszym uczestnikiem tego procesu.

Na końcu *Podręcznika* napisaliśmy, w jakich dokumentach zostały opisane obowiązki związane z informacją na temat projektów i możliwościami ich promocji.

5. Jakie są Twoje obowiązki informacyjne?

5.1. Jakie są Twoje obowiązki informacyjne jako beneficjenta?

Aby poinformować opinię publiczną (w tym odbiorców rezultatów projektu) oraz osoby i podmioty uczestniczące w projekcie o uzyskanym dofinansowaniu musisz:

- **oznaczać znakiem Unii Europejskiej i znakiem Funduszy Europejskich, a w przypadku programów regionalnych również herbem województwa lub jego oficjalnym logo promocyjnym:**
  - ▶ **wszystkie działania informacyjne i promocyjne dotyczące projektu** (jeśli takie działania będziesz prowadzić), np. ulotki, broszury, publikacje, notatki prasowe, strony internetowe, newslettery, mailing, materiały filmowe, materiały promocyjne, konferencje, spotkania,
  - ▶ **wszystkie dokumenty związane z realizacją projektu, które podajesz do wiadomości publicznej**, np. dokumentację przetargową, ogłoszenia, analizy, raporty, wzory umów, wzory wniosków,

- ▶ **dokumenty i materiały dla osób i podmiotów uczestniczących w projekcie**, np. zaświadczenia, certyfikaty, zaproszenia, materiały informacyjne, programy szkoleń i warsztatów, listy obecności, prezentacje multimedialne, kierowaną do nich korespondencję, umowy

– więcej na ten temat na str. 12-13;

- **umieścić plakat lub tablicę (informacyjną i/lub pamiątkową)** w miejscu realizacji projektu – więcej na ten temat na str. 13-17;
- **umieścić opis projektu na stronie internetowej** (jeśli masz stronę internetową) – więcej na ten temat na str. 17-19;
- **przekazywać osobom i podmiotom uczestniczącym w projekcie informację, że projekt uzyskał dofinansowanie**, np. w formie odpowiedniego oznakowania konferencji, warsztatów, szkoleń, wystaw, targów; dodatkowo możesz przekazywać informację w innej formie, np. słownej – więcej na ten temat na str. 19.

Musisz też **dokumentować** działania informacyjne i promocyjne prowadzone w ramach projektu – więcej na ten temat na str. 19-20.

5.2. Jakie są Twoje obowiązki informacyjne, jeśli wdrażasz środki pozadotacyjne (tzw. instrumenty finansowe)?

Jeśli jesteś pośrednikiem finansowym (nawet jeśli **nie posiadasz statusu beneficjenta**) przepisy unijne nakładają również na Ciebie – jako na podmiot wdrażający instrumenty finansowe – obowiązek przekazywania informacji odbiorcom ostatecznym, że uzyskane finansowanie w formie np. pożyczki, poręczenia, gwarancji czy wejścia kapitałowego pochodzi z programów współfinansowanych z danego funduszu.

Wszystkie podmioty wdrażające środki pozadotacyjne (instrumenty finansowe) Europejskich Funduszy Strukturalnych i Inwestycyjnych muszą:

- **oznaczać znakiem Unii Europejskiej i znakiem Funduszy Europejskich, a w przypadku programów regionalnych również herbem województwa lub jego oficjalnym logo promocyjnym:**
  - ▶ **wszystkie działania informacyjne i promocyjne dotyczące wdrażanego instrumentu** (jeśli takie działania będą prowadzić): np. ulotki, broszury, publikacje, notatki prasowe, strony internetowe, newslettery, mailing, materiały filmowe, konferencje, spotkania,
  - ▶ **wszystkie dokumenty związane z wdrażanym instrumentem, które będą podawać do wiadomości publicznej** np. dokumentację przetargową, ogłoszenia, analizy, raporty, wzory umów,
  - ▶ **dokumenty i materiały dla odbiorców ostatecznych** np. materiały informacyjne, zaproszenia, programy szkoleń i warsztatów, listy obecności, prezentacje multimedialne, kierowaną do nich korespondencję, umowy

– więcej na ten temat na str. 12-13;

- **umieścić plakat** w miejscu realizacji projektu – więcej na ten temat na str. 13-17;
- **umieścić opis wdrażanego instrumentu na swojej stronie internetowej** – więcej na ten temat na str. 17-19;
- **przekazywać odbiorcom ostatecznym informację, że pomoc pozadotacyjna jest możliwa dzięki dofinansowaniu**, np. w formie odpowiedniego oznakowania konferencji, warsztatów, szkoleń; dodatkowo mogą przekazywać informacje w innej formie np. słownej – więcej na ten temat na str. 19;

Muszą też **dokumentować** działania informacyjne i promocyjne prowadzone w związku z wdrażanym instrumentem – więcej na ten temat na str. 19-20.

Czego nie wolno Ci robić, jeśli wdrażasz instrumenty finansowe? Nie wolno łączyć znaków UE i FE z Twoją ofertą, której środki nie pochodzą ze wsparcia z Europejskich Funduszy Strukturalnych i Inwestycyjnych.

Powyższe obowiązki **nie dotyczą odbiorców ostatecznych**, to znaczy tych osób i podmiotów, które korzystają bezpośrednio z instrumentów finansowych, np. pożyczek, poręczeń, gwarancji czy wejść kapitałowych.

6. Jakie dodatkowe działania informacyjne i promocyjne możesz podejmować?

Twoje działania informacyjne i promocyjne powinny odpowiadać wielkości projektu oraz brać pod uwagę jego cel i rodzaj, tzn. uwzględniać jego potrzeby promocyjne. Jeśli zatem poza obowiązkami informacyjnymi wymienionymi w rozdziale 5. podejmiesz dodatkowe działania informacyjno-promocyjne, realizuj w pierwszej kolejności działania bezkosztowe i niskokosztowe.

Co przykładowo możesz zrobić:

- umieścić naklejki lub tabliczki na maszynach, urządzeniach i sprzęcie kupionym w ramach projektu,
- przygotować dokumentację fotograficzną projektu i umieścić ją na swoich stronach internetowych,
- przygotować stronę/podstronę internetową projektu,
- podjąć działania w mediach społecznościowych,
- przygotować informację prasową i przekazać ją mediom,
- zorganizować spotkanie informacyjne na temat realizowanego projektu,
- zorganizować konferencję prasową,
- zaprezentować projekt na spotkaniach, konferencjach, targach branżowych, wydarzeniach promujących projekty unijne,
- wypowiadać się publicznie na temat projektu.

Z wymienionymi działaniami wiążą się także możliwości promocji Ciebie jako lidera zmian w danym sektorze lub w społeczności, nawiązania współpracy z innymi beneficjentami i instytucjami lub pozyskiwania odbiorców Twoich produktów i usług, które będą dostępne dzięki realizacji projektu.

Ważne jest, aby w przypadku projektów, które wpływają na społeczność lokalną, osoby zainteresowane miały łatwy dostęp do potrzebnych informacji. Mieszkańcy zazwyczaj chcą wiedzieć, jak długo będą trwały prace i ewentualne utrudnienia, jakich efektów i korzyści można się spodziewać oraz z kim można się kontaktować w przypadku pytań lub problemów.

6.1. Jakich działań promocyjnych nie rekomendujemy?

Nie rekomendujemy produkcji i dystrybucji przedmiotów promocyjnych typu gadzety do promocji projektów. Oznacza to, że wykorzystać tego typu przedmioty promocyjne możesz tylko jako element wspierający inne działanie. Przy tym powinieneś dokonać takiej selekcji materiałów promocyjnych, aby były dobrze dopasowane do celu komunikacyjnego działania. Jeśli uda się osiągnąć cel komunikacyjny bez korzystania z gadżetów, to należy z nich zrezygnować. Wydatki na cele reprezentacyjne, których nie można jednoznacznie uznać za związane z promocją projektu, są niedozwolone.

Wszystkie oznaczenia na przedmiotach służących promocji Funduszy Europejskich powinny być wykonane w sposób trwały, trudny do usunięcia.

7. Propozycja działań informacyjnych i promocyjnych we wniosku o dofinansowanie projektu

Instytucje ogłaszające konkurs mogą określać dodatkowe wymagania dotyczące np. działań informacyjnych i promocyjnych w ramach projektów. Mogą one wymagać, aby we wnioskach o dofinansowanie została przedstawiona propozycja działań informacyjnych i promocyjnych dla projektu, czyli tak zwany **Opis promocji projektu**. Jeśli propozycja takich działań stanowi część wniosku

o dofinansowanie, może być oceniana zgodnie z zasadami opisanymi w regulaminie konkursu. Powyższy wymóg może dotyczyć również projektów pozakonkursowych.

Zanim złożysz wniosek o dofinansowanie, sprawdź w dokumentacji, czy wymagany jest taki plan lub opis promocji projektu oraz w jaki sposób możesz sfinansować i rozliczyć działania informacyjno-promocyjne w ramach projektu.

8. Jak powinieneś zaplanować działania informacyjne i promocyjne?

Właściwe zaplanowanie działań pozwoli Ci wybrać te, które będą najbardziej skuteczne w przypadku Twojego projektu. Przystępując do planowania działań informacyjnych i promocyjnych, spróbuj odpowiedzieć na następujące pytania:

Co chcesz osiągnąć?

Dotrzyć z informacją o projekcie i finansowym zaangażowaniu Unii Europejskiej do jak największego grona odbiorców, przede wszystkim do określonych grup docelowych projektu. Zastanów się, czy Twój projekt potrzebuje dodatkowej promocji lub czy są osoby, które mogą być zainteresowane jego przebiegiem i rezultatami. Na przykład:

- inwestycje komunikacyjne – mogą się wiązać z utrudnieniami dla mieszkańców – trzeba ich o tym poinformować i pokazać, z jakimi korzyściami będzie się wiązać ukończenie inwestycji (mniejsze korki, większe bezpieczeństwo, skrócony czas dojazdu);
- szkolenia i kursy – mogą wymagać ogłoszeń i dodatkowej promocji, która się przełoży na skuteczną rekrutację uczestników;
- innowacje w firmie – mogą zainteresować kontrahentów i klientów, którzy otrzymają bardziej zaawansowane produkty lub usługi.

Tego typu informacje mogą być też interesujące dla lokalnych lub branżowych mediów oraz lokalnych organizacji.

Jaka jest grupa docelowa Twoich działań komunikacyjnych?

Określenie, do kogo adresowane są działania informacyjne i promocyjne, jest bardzo istotne. W przypadku błędnie zdefiniowanej grupy docelowej informacje nie przyciągną uwagi, bo grupa, do której się zwracasz nie będzie nimi zainteresowana. Najlepiej określ kilka grup odbiorców i dostosuj do nich działania (np. młodzież w wieku szkolnym, mieszkańcy miejscowości, w których realizowane jest przedsięwzięcie, przedsiębiorcy, grupy wykluczone). Zbyt szerokie adresowanie działań – do ogółu społeczeństwa – niesie ze sobą ryzyko, że Twój komunikat „zagubi się” wśród innych.

Jakie narzędzia możesz wykorzystać?

To jak określisz grupy docelowe działań informacyjnych i promocyjnych, warunkuje dobór narzędzi i kanałów komunikacji – w przypadku jednych grup najskuteczniejsze okażą się ulotki czy broszury, w przypadku innych będą to np. konferencja, prezentacja projektu podczas targów czy informacje w mediach społecznościowych. Aby Twoje działania informacyjno-promocyjne były skuteczne, wybrane narzędzia i kanały komunikacji muszą być również dostosowane do tematyki i rodzaju projektu.

Jakiego języka powinieneś używać?

Kluczową rolę w przypadku każdego komunikatu odgrywa język, który również powinien być dopasowany do wybranej grupy docelowej (np. komunikat adresowany do starszego pokolenia, a napisany językiem młodzieżowym, może być niezrozumiały). Współczesny język przekazu to połączenie tekstu i obrazu. Zadbaj o to, aby język był prosty. Dzięki temu będzie bardziej zrozumiały.

Jak powinieneś konstruować informacje?

Informację – niezależnie od jej formy – powinieneś przygotować tak, aby wzbudzała zainteresowanie odbiorców. W przypadku artykułu już nagłówek powinien przyciągać uwagę – to jak zostanie sformułowany sprawi, czy czytelnik będzie chciał zapoznać się z całym tekstem. Najchętniej poznajemy historie innych ludzi. Bardzo ważne jest też pokazanie, jakie korzyści płyną z danego projektu dla jego odbiorców. Przesłanie powinno być proste. Uwagę przyciąga uzupełnienie informacji grafiką, a także zdjęciami (np. przed i po).

Na co powinieneś zwrócić uwagę, planując budżet?

Planując budżet na działania informacyjno-promocyjne w projekcie, weź pod uwagę różne rodzaje kosztów w zależności od wybranych narzędzi i kanałów informacji. Zaplanuj wykonanie plakatów lub tablic informacyjnych i tablic pamiątkowych. Pamiętaj, że jeśli prowadzisz prace w kilku lokalizacjach, należy zaplanować ustawienie kilku tablic. Jeśli np. planujesz uruchomienie strony internetowej powinieneś uwzględnić koszty jej stworzenia, wykupu domeny oraz regularnej obsługi; jeśli planujesz konkursy należy rozważyć koszty druku plakatów i dyplomów. Planując wydanie materiałów informacyjnych, uwzględnij koszty ich dystrybucji. Sprawdź kwalifikowalność kosztów, tzn. w jaki sposób możesz sfinansować i rozliczyć działania informacyjno-promocyjne w ramach projektu.

Jak możesz zmierzyć skuteczność swoich działań?

Wpływ podejmowanych działań informacyjno-promocyjnych można zmierzyć przy pomocy wskaźników. Powinny one odzwierciedlać rezultaty Twoich działań w grupie docelowej. Rekomendujemy zastosowanie nawet bardzo prostych obliczeń, które pomogą Ci ocenić skuteczność podejmowanych działań. Na przykład:

- liczba wejść na stronę internetową projektu lub unikalnych użytkowników strony,
- liczba komentarzy, polubień i podzieleni się treścią w mediach społecznościowych,
- liczba artykułów i wzmianek, które się ukazały w prasie i internecie po konferencji prasowej, zaproszeniu dziennikarzy, rozesłaniu materiałów prasowych,
- liczba osób, które odwiedziły Twoje stoisko,
- liczba uczestników spotkań,
- liczba osób, do których rozesłano mailing/informacje.

9. Od kiedy musisz wypełniać obowiązki informacyjne?

Masz obowiązek informowania o projekcie **od momentu uzyskania dofinansowania**.

Od tego dnia obowiązują Cię zasady opisane w niniejszym *Podręczniku*.

Powinieneś także uwzględnić zasady opisane w tym *Podręczniku* w momencie przygotowania wniosku o dofinansowanie.

Jeśli okaże się, że w trakcie realizacji projektu umowa zostanie rozwiązana, nie możesz już stosować znaku Unii Europejskiej oraz znaku Funduszy Europejskich do oznaczania swoich działań.

9.1. Czy musisz stosować oznaczanie dokumentacji projektu „wstecz” lub „na zapas”?

Jeżeli prowadziłeś działania w ramach projektu w okresie poprzedzającym moment uzyskania dofinansowania, nie masz obowiązku uzupełnienia odpowiednimi znakami i informacjami dotychczas powstałej dokumentacji dotyczącej projektu. Możesz oznaczyć segregator lub segregatory, w których przechowywane są dokumenty dotyczące realizacji projektu.

Ponadto może się zdarzyć, że zanim umowa o dofinansowanie zostanie podpisana, chciałbyś, np. podczas prowadzenia kampanii promującej przedsięwzięcie, posłużyć się znakiem UE oraz znakiem Funduszy Europejskich. Z oznaczaniem działań musisz jednak poczekać na uzyskanie dofinansowania. Odstępstwa od tej reguły są możliwe wyłącznie za zgodą instytucji przyznającej dofinansowanie. Instytucja może wyrazić taką zgodę w sytuacji, gdy istnieje pewność, że dany wnioskodawca otrzyma dofinansowanie, np. jest beneficjentem systemowym i uzyskanie przez niego dofinansowania dla określonych zadań zostało zapisane w programie lub *Szczegółowym opisie osi priorytetowych programu*.

Lista projektów zawiera następujące dane:

- nazwa beneficjenta (podają ją jedynie osoby prawne),
- tytuł,
- skrócony opis,
- data rozpoczęcia,
- data zakończenia,
- wartość projektu,
- wydatki kwalifikowalne,
- wartość unijnego dofinansowania,
- poziom unijnego dofinansowania (w procentach),
- kod pocztowy lub inne oznaczenie określające lokalizację projektu,
- nazwa kategorii interwencji.

10. Co powinieneś wiedzieć, zanim zostaniesz beneficjentem?

Zanim zaczniesz pisać wniosek o przyznanie dofinansowania, powinieneś zapoznać się z kilkoma sprawami.

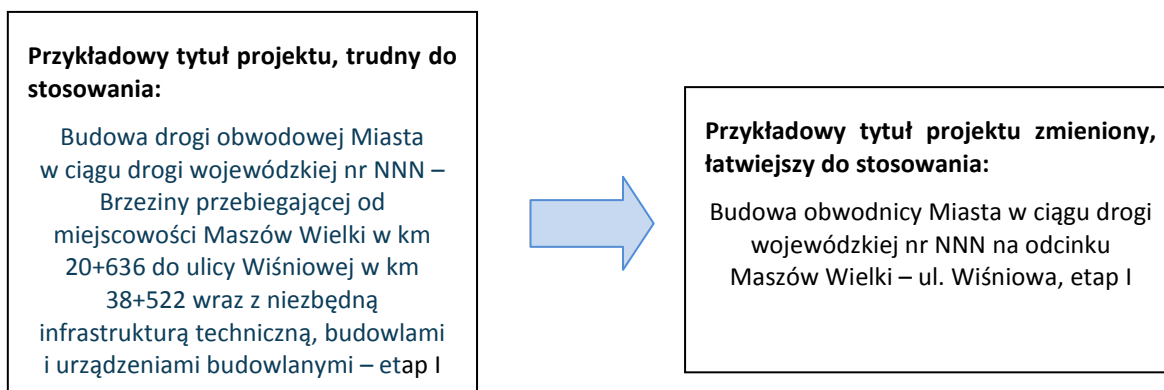
Zgodnie z prawem unijnym dane na temat każdego przedsięwzięcia realizowanego z pomocą UE oraz na temat firmy, organizacji lub instytucji, które otrzymały wsparcie, są publikowane w Internecie. Jest to tak zwana **lista projektów**, która znajduje się m.in. na Portalu Funduszy Europejskich. Ma ona na celu zapewnić wszystkim zainteresowanym dostęp do informacji o projektach współfinansowanych z Funduszy Europejskich.

Pisząc wniosek o dofinansowanie, powinieneś zwrócić uwagę na:

1. **tytuł projektu,**
2. **skrótowy opis projektu.**

Tytuł projektu jest stale wykorzystywany przez beneficjenta w jego działaniach – znajdzie się nie tylko na liście w internecie, ale także na plakatach, którymi oznaczysz projekt, lub tablicach informacyjnych i pamiątkowych. Zamieścisz go również na swoich stronach internetowych. Dlatego **powinieneś zadbać, aby tytuł projektu był zrozumiały dla wszystkich i niezbyt długi oraz aby trafnie oddawał sens przedsięwzięcia.**

Porównaj przykład w ramce:

We wniosku o dofinansowanie zamieszczasz też **krótki opis projektu**. Opis powinien w sposób zwięzły przedstawiać przedmiot i główne założenia projektu.

Tekst¹ powinien odpowiadać na następujące pytania:

- Jaki jest cel lub cele projektu?
- Jakie zadania będą realizowane?
- Jakie są jego grupy docelowe (do kogo skierowany jest projekt, kto z niego skorzysta)?
- Co zostanie zrobione w ramach projektu (jakie będą jego efekty i jakie powstaną w jego wyniku produkty)?

Opis projektu napisz językiem prostym, który większość osób zrozumie. **Bardziej szczegółowe zasady tworzenia opisów projektów mogą znaleźć się także w Regulaminie konkursu.**

Informacje nt. projektów, które uzyskały dofinansowanie, umieścimy także w serwisie „Mapa Dotacji UE” www.mapadotacji.gov.pl.

¹ Opis projektu nie może mieć więcej niż **2000 znaków**.

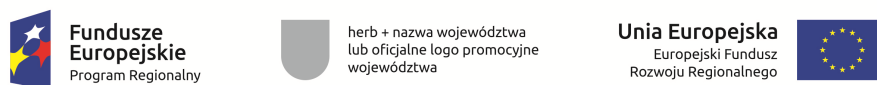
11. Jak oznaczyć dokumenty i działania informacyjno-promocyjne w ramach projektu?

Jako beneficjent musisz oznaczać swoje działania informacyjne i promocyjne, dokumenty związane z realizacją projektu, które podajesz do wiadomości publicznej lub przeznaczyłeś dla uczestników projektów. Musisz także oznaczać miejsce realizacji projektu.

Każdy wymieniony wyżej element musi zawierać następujące znaki:

Znak Funduszy Europejskich (FE) złożony z symbolu graficznego, nazwy Fundusze Europejskie oraz nazwy programu, z którego w części lub w całości finansowany jest Twój projekt.	Znak Unii Europejskiej (UE) złożony z flagi UE, napisu Unia Europejska i nazwy funduszu, który współfinansuje Twój projekt.
Przykładowe zestawienie znaków – układ poziomy: <div style="display: flex; justify-content: space-around; align-items: center;"> <div style="text-align: center;"> </div> <div style="text-align: center;"> </div> </div>	

Jeśli realizujesz projekt finansowany przez program regionalny, w zestawieniu znaków umieszczasz także **herb lub oficjalne logo promocyjne województwa**.

Wzory z właściwymi oznaczeniami dla każdego programu są dostępne na stronach internetowych programów. Znajdziesz tam także gotowe wzory dla plakatów i tablic, z których powinieneś skorzystać. Zwróć uwagę, że herb lub oficjalne logo promocyjne województwa muszą być stosowane zgodnie z wzorami wskazanymi na stronach internetowych programów regionalnych.

Nie ma obowiązku zamieszczania dodatkowej informacji słownej o programie, w ramach którego realizowany jest projekt oraz o funduszu współfinansującym projekt. Zestaw znaków zawiera wszystkie niezbędne informacje².

W przypadku reklamy dostępnej w formie dźwiękowej bez elementów graficznych (np. spoty/audycje radiowe) na końcu tej reklamy powinien znaleźć się komunikat słowny.

Szczegółowe wskazówki stosowania znaków i ich zestawień znajdują się w rozdz. 17 na stronach 20-25.

11.1.1. W jaki sposób oznaczać projekty realizowane w ramach *Inicjatywy na rzecz zatrudnienia ludzi młodych*?

Jeśli realizujesz projekt, w którym występuje dofinansowanie z UE w postaci środków ze specjalnej linii budżetowej *Inicjatywa na rzecz zatrudnienia ludzi młodych*, zastosuj następujące oznaczenia:

² Wyjątek stanowią projekty realizowane w ramach *Inicjatywy na rzecz zatrudnienia ludzi młodych* (zobacz poniżej rozdz. 11.1).

- znak Funduszy Europejskich z nazwą programu Wiedza Edukacja Rozwój,
- znak Unii Europejskiej z nazwą Europejski Fundusz Społeczny,
- informacja słowna „**Projekt realizowany w ramach Inicjatywy na rzecz zatrudnienia ludzi młodych**”.

Informacja, że dany projekt jest wspierany w ramach *Inicjatywy na rzecz zatrudnienia ludzi młodych*, powinna znaleźć się na wszelkich materiałach informacyjnych i promocyjnych, dokumentach dotyczących realizacji projektu, podawanych do publicznej wiadomości lub wydawanych uczestnikom projektów, w tym na zaświadczeniach o udziale lub innych certyfikatach. Umieść ją także na plakatach z informacjami na temat projektu oraz na stronie internetowej.

12. Jak oznaczać miejsce projektu?

Twoje obowiązki związane z oznaczaniem miejsca realizacji projektu zależą od rodzaju projektu oraz wysokości dofinansowania Twojego projektu. Beneficjenci (za wyjątkiem tych, którzy muszą stosować tablice informacyjne i/lub pamiątkowe) są zobowiązani do umieszczenia w widocznym miejscu co najmniej jednego plakatu identyfikującego projekt.

Sprawdź, co musisz zrobić:

Kto?	Co?
<p>Jeśli realizujesz projekt współfinansowany z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego lub Funduszu Spójności, który w ramach programu uzyskał dofinansowanie na kwotę powyżej 500 tys. euro i który dotyczy:</p> <p>a) działań w zakresie infrastruktury lub b) prac budowlanych.</p>	<p>Tablica informacyjna (w trakcie realizacji projektu)</p>
<p>Jeśli zakończyłeś realizację projektu dofinansowanego na kwotę powyżej 500 tys. euro, który polegał na:</p> <p>a) działaniach w zakresie infrastruktury lub b) pracach budowlanych lub c) zakupie środków trwałych.</p>	<p>Tablica pamiątkowa (po zakończeniu realizacji projektu)</p>
<p>Jeśli nie jesteś zobowiązany do:</p> <p>a) umieszczania tablicy informacyjnej lub b) umieszczania tablicy pamiątkowej.</p>	<p>Plakat (w trakcie realizacji projektu)</p>

Jeśli uzyskałeś dofinansowanie poniżej 500 tys. euro możesz umieścić tablicę informacyjną i pamiątkową przy swoim projekcie, ale nie jest to obowiązkowe.

12.1. Jakie informacje powinieneś umieścić na tablicy informacyjnej i pamiątkowej?

Tablica musi zawierać:

- nazwę beneficjenta,
- tytuł projektu,
- cel projektu,
- zestaw logo – znaki FE i UE oraz herb lub oficjalne logo promocyjne województwa (jeśli realizujesz projekt finansowany przez program regionalny),
- adres portalu www.mapadotacji.gov.pl.

Przygotowaliśmy wzory tablic, które należy wykorzystać przy wypełnianiu obowiązków informacyjnych

Wzory tablic znajdziesz w internecie na stronach www.funduszeuropejskie.gov.pl/promocja i na stronach internetowych programów.

Tablica informacyjna i pamiątkowa nie mogą zawierać innych informacji i elementów graficznych.

12.2. Jak duża musi być tablica informacyjna?

Wielkość tablicy powinna zależeć od charakteru projektu i lokalizacji tablicy. Minimalny rozmiar to **80x120 cm (wymiary europalety)**.

Zwróć uwagę, aby znaki i informacje były czytelne. Jeżeli tablica jest położona w znacznej odległości od miejsca, gdzie mogą znajdować się odbiorcy, to powierzchnia tablicy powinna być odpowiednio większa, tak aby wszyscy mogli łatwo zapoznać się z jej treścią.

W przypadku projektów związanych ze znacznymi inwestycjami infrastrukturalnymi i pracami budowlanymi rekomendujemy, aby powierzchnia tablicy informacyjnej nie była mniejsza niż **6 m²**, np. infrastruktura kolejowa, drogową.

12.3. Kiedy musisz umieścić tablicę informacyjną i na jak długo?

Tablicę informacyjną musisz umieścić w momencie faktycznego rozpoczęcia robót budowlanych lub infrastrukturalnych. Jeśli Twój projekt rozpoczął się przed uzyskaniem dofinansowania, tablica powinna stanąć bezpośrednio po podpisaniu umowy lub decyzji o dofinansowaniu (nie później niż dwa miesiące od tej daty).

Tablica informacyjna powinna być wyeksponowana przez okres trwania prac aż do zakończenia projektu. Twoim obowiązkiem jest dbanie o jej stan techniczny i o to, aby informacja była cały czas wyraźnie widoczna. Uszkodzoną lub nieczytelną tablicę musisz wymienić lub odnowić.

Jeśli dobierzesz odpowiednio trwałe materiały, tablica informacyjna może następnie służyć Ci jako tablica pamiątkowa.

12.4. Gdzie powinieneś umieścić tablicę informacyjną?

Tablicę informacyjną powinieneś umieścić w miejscu realizacji Twojego projektu – tam, gdzie prowadzone są prace budowlane lub infrastrukturalne. Wybierz miejsce dobrze widoczne i ogólnie dostępne, gdzie największa liczba osób będzie miała możliwość zapoznać się z treścią tablicy. Jeśli lokalizacja projektu uniemożliwia swobodne zapoznanie się z treścią tablicy, można ją umieścić w siedzibie beneficjenta lub w innym miejscu zapewniającym możliwość zapoznania się z jej treścią.

Jeśli prowadzisz prace w kilku lokalizacjach, należy ustawić kilka tablic w kluczowych dla projektu miejscach. W przypadku inwestycji liniowych (takich jak np. drogi, koleje, ścieżki rowerowe etc.)

powinieneś przewidzieć ustawienie przynajmniej dwóch tablic informacyjnych na odcinku początkowym i końcowym. Tablic może być więcej w zależności od potrzeb.

Zadbaj o to, aby tablice nie zakłócały ładu przestrzennego, a ich wielkość, lokalizacja i wygląd były zgodne z lokalnymi regulacjami lub zasadami dotyczącymi estetyki przestrzeni publicznej i miast oraz zasadami ochrony przyrody. Zadbaj, by były one dopasowane do charakteru otoczenia.

Jeśli masz wątpliwości, rekomendujemy, abyś ustalił, jak rozmieścić tablice z instytucją przyznającą dofinansowanie.

12.5. Jak duża musi być tablica pamiątkowa?

Tablice pamiątkowe mogą być albo **dużego formatu**, albo mieć formę **mniejszych tabliczek**.

Wybór właściwej wielkości tablicy powinieneś uzależnić od rodzaju projektu, jego lokalizacji oraz planowanego miejsca ekspozycji tablicy. Niezależnie od rozmiaru zwróć uwagę na to, by znaki i informacje były czytelne i wyraźnie widoczne.

Tablice pamiątkowe dużego formatu są właściwym sposobem oznaczenia przede wszystkim inwestycji infrastrukturalnych i budowlanych. Minimalny rozmiar wynosi 80x120 cm (wymiary europalety). Podobnie jak w przypadku tablic informacyjnych, jeżeli tablica pamiątkowa jest położona w znacznej odległości od miejsca, gdzie mogą znajdować się odbiorcy, to powinna być odpowiednio większa, aby odbiorcy mogli odczytać informacje. W przypadku projektów związanych ze znacznymi inwestycjami infrastrukturalnymi i pracami budowlanymi, rekomendujemy, aby powierzchnia tablicy pamiątkowej nie była mniejsza niż **6 m²**.

Mniejsze tabliczki pamiątkowe możesz wykorzystać tam, gdzie szczególnie istotne znaczenie ma dbałość o estetykę i poszanowanie dla kontekstu przyrodniczego, kulturowego lub społecznego. Na przykład małe tabliczki mogą posłużyć dla oznaczenia realizacji projektów np. wewnątrz pomieszczeń, w pobliżu obiektów zabytkowych. Rekomendowany minimalny rozmiar tablicy pamiątkowej to format **A3**. Rozmiar tablicy nie może być jednak mniejszy niż format **A4**.

12.6. Kiedy powinieneś umieścić tablicę pamiątkową i na jak długo?

Tablicę pamiątkową musisz umieścić po zakończeniu projektu – nie później niż 3 miesiące po tym fakcie.

Tablica pamiątkowa musi być wyeksponowana minimum przez cały okres trwałości projektu. W związku z tym musi być wykonana z trwałych materiałów, a zawarte na niej informacje muszą być czytelne nawet po kilku latach. Twoim obowiązkiem jest dbanie o jej stan techniczny i o to, aby informacja była cały czas wyraźnie widoczna. Uszkodzoną lub nieczytelną tablicę musisz wymienić lub odnowić.

12.7. Gdzie powinieneś umieścić tablicę pamiątkową?

Tablicę informacyjną możesz przekształcić w tablicę pamiątkową, o ile została wykonana z wystarczająco trwałych materiałów. Wtedy jej lokalizacja nie zmieni się.

Jeśli tablice pamiątkowe dużych rozmiarów są stawiane na nowo, zasady lokalizacji są takie same, jak dla tablic informacyjnych. Powinieneś ją umieścić w miejscu realizacji Twojego projektu – tam, gdzie widoczne są efekty zrealizowanego przedsięwzięcia. Wybierz miejsce dobrze widoczne i ogólnie dostępne, gdzie największa liczba osób będzie mogła zapoznać się z treścią tablicy.

Jeśli projekt miał kilka lokalizacji, ustaw kilka tablic w kluczowych dla niego miejscach. W przypadku inwestycji liniowych (takich jak np. drogi, koleje, ścieżki rowerowe etc.) powinieneś przewidzieć ustawienie przynajmniej dwóch tablic pamiątkowych na odcinku początkowym i końcowym. Tablic może być więcej w zależności od potrzeb.

Tablicę pamiątkową małych rozmiarów powinieneś umieścić w miejscu widocznym i ogólnie dostępnym. Mogą być to np. wejścia do budynków.

Zadbaj o to, aby tablice nie zakłócały ładu przestrzennego, a ich wielkość, lokalizacja i wygląd były zgodne z lokalnymi regulacjami lub zasadami dotyczącymi estetyki przestrzeni publicznej i miast oraz zasadami ochrony przyrody. Zadbaj, by były one dopasowane do charakteru otoczenia.

Jeśli masz wątpliwości, rekomendujemy, abyś ustalił, jak rozmieścić tablice z instytucją przyznającą dofinansowanie.

12.8. Jak duży musi być plakat i z jakich materiałów możesz go wykonać?

Plakatem może być wydrukowany arkusz papieru o minimalnym rozmiarze A3 (arkusz o wymiarach 297×420 mm). Może być też wykonany z innego, trwalszego tworzywa, np. z plastiku. Pod warunkiem zachowania minimalnego obowiązkowego rozmiaru może mieć formę plansz informacyjnych, stojaków reklamowych itp.

Pomyśl o tym, by odpowiednio zabezpieczyć plakat tak, by przez cały czas ekspozycji wyglądał estetycznie. Twoim obowiązkiem jest dbanie o to, aby informacja była cały czas wyraźnie widoczna. Uszkodzony lub nieczytelny plakat musisz wymienić.

12.9. Jakie informacje musisz umieścić na plakacie?

Plakat musi zawierać:

- nazwę beneficjenta,
- tytuł projektu,
- cel projektu (opcjonalnie),
- wysokość wkładu Unii Europejskiej w projekt,
- zestaw logo – znaki FE i UE oraz herb lub oficjalne logo promocyjne województwa (jeśli realizujesz projekt finansowany przez program regionalny),
- adres portalu www.mapadotacji.gov.pl (opcjonalnie).

Przygotowaliśmy wzory plakatów, które możesz wykorzystać:

Na plakacie możesz umieścić także dodatkowe informacje o projekcie. Ważne jest, aby elementy, które muszą się znaleźć na plakacie, były nadal czytelne i wyraźnie widoczne.

W wersji elektronicznej wzory do wykorzystania są dostępne na stronie:

www.funduszeuropejskie.gov.pl/promocja i na stronach internetowych programów.

12.10. Kiedy i na jak długo powinieneś umieścić plakat?

Plakat musi być wyeksponowany w trakcie realizacji projektu. Powinieneś go umieścić w widocznym miejscu nie później niż miesiąc od uzyskania dofinansowania. Plakat możesz zdjąć po zakończeniu projektu.

12.11. Gdzie powinieneś umieścić plakat?

Plakat powinieneś umieścić w widocznym i dostępnym publicznie miejscu. Może być to np. wejście do budynku, w którym masz swoją siedzibę albo w recepcji. Musi być to przynajmniej jeden plakat.

Jeśli działania w ramach projektu realizujesz w kilku lokalizacjach, plakaty umieść w każdej z nich.

Jeśli natomiast w jednej lokalizacji dana instytucja, firma lub organizacja realizuje kilka projektów, może umieścić jeden plakat opisujący wszystkie te przedsięwzięcia.

Instytucje wdrażające instrumenty finansowe umieszczają plakaty w swoich siedzibach, punktach obsługi klienta, w których oferowane są produkty wspierane przez Fundusze Europejskie, podczas szkoleń i spotkań informacyjnych na tematy poświęcone wdrażanym instrumentom. Obowiązek umieszczania plakatów nie dotyczy miejsca realizacji projektu przez ostatecznych odbiorców (to znaczy podmiotów korzystających z instrumentów finansowych, np. uzyskujących pożyczki, poręczenia, gwarancje).

12.12. Czy możesz zastosować inne formy oznaczenia miejsca realizacji projektu lub zakupionych środków trwałych?

W uzasadnionych przypadkach możesz zwrócić się do instytucji przyznającej dofinansowanie z propozycją zastosowania innej formy, lokalizacji lub wielkości oznaczeń projektu. Jest to możliwe wyłącznie w przypadkach, kiedy ze względu na przepisy prawa nie można zastosować przewidzianych w *Podręczniku* wymogów informowania o projekcie lub kiedy zastosowanie takich form wpływałoby negatywnie na realizację projektu lub jego rezultaty.

Po zapoznaniu się z Twoją propozycją instytucja przyznająca dofinansowanie może wyrazić zgodę na odstąpienie lub zmiany. Pamiętaj, że potrzebujesz pisemnej zgody. Musisz ją przechowywać na wypadek kontroli.

13. Jakie informacje musisz umieścić na stronie internetowej?

Jeśli jako beneficjent masz własną stronę internetową, to musisz umieścić na niej:

- znak **Unii Europejskiej**,
- znak **Funduszy Europejskich**,
- **herb lub oficjalne logo promocyjne województwa** (jeśli realizujesz projekt finansowany przez program regionalny),
- **krótki opis projektu**.

Dla stron www, z uwagi na ich charakter, przewidziano nieco inne zasady oznaczania niż dla pozostałych materiałów informacyjnych. Piszemy o tym poniżej.

13.1. W jakiej części serwisu musisz umieścić znaki i informacje o projekcie?

Znaki i informacje o projekcie – jeśli struktura Twojego serwisu internetowego na to pozwala – możesz umieścić na głównej stronie lub istniejącej już podstronie. Możesz też utworzyć odrębną zakładkę/podstronę przeznaczoną specjalnie dla realizowanego projektu lub projektów. Ważne jest, aby użytkownikom łatwo było tam trafić.

13.2. Jak właściwie oznaczyć stronę internetową?

Uwaga! Komisja Europejska wymaga, aby flaga UE z napisem Unia Europejska była widoczna w momencie wejścia użytkownika na stronę internetową, to znaczy bez konieczności przewijania strony w dół.

Dlatego, aby właściwie oznaczyć swoją stronę internetową, powinieneś zastosować jedno z dwóch rozwiązań:

Rozwiązanie nr 1

Rozwiązanie pierwsze polega na tym, aby **w widocznym miejscu** umieścić zestawienie złożone ze znaku Funduszy Europejskich z nazwą programu oraz znaku Unii Europejskiej z nazwą funduszu. Umieszczenie w widocznym miejscu oznacza, że w momencie wejścia na stronę internetową użytkownik nie musi przewijać strony, aby zobaczyć zestawienie znaków.

Jeśli realizujesz projekt finansowany przez program regionalny, w zestawieniu znaków umieszczasz także **herb lub oficjalne logo promocyjne województwa**. Możesz uzupełnić zestawienie znaków swoim logo.

Zasady tworzenia zestawień znaków opisaliśmy poniżej w rozdz. 17 na stronach 21-25.

Przykładowe zestawienia znaków na stronach www:

Jeśli jednak nie masz możliwości, aby na swojej stronie umieścić zestawienie znaków FE i UE w widocznym miejscu – zastosuj rozwiązanie nr 2.

Rozwiązanie nr 2

Rozwiązanie drugie polega na tym, aby **w widocznym miejscu** umieścić flagę UE tylko z napisem Unia Europejska według jednego z następujących wzorów:

<p>Unia Europejska</p> 	 <p>Unia Europejska</p>
 <p>Unia Europejska</p>	 <p>Unia Europejska</p>

Dodatkowo na stronie (niekoniecznie w miejscu widocznym w momencie wejścia) umieszczasz zestaw znaków Fundusze Europejskie i Unia Europejska oraz – w przypadku programów regionalnych – herb lub oficjalne logo promocyjne województwa.

W przypadku tego rozwiązania flaga Unii Europejskiej pojawi się dwa razy na danej stronie internetowej.

13.3. Jakie informacje powinieneś przedstawić w opisie projektu na stronie internetowej?

Informacja na Twojej stronie internetowej musi zawierać krótki opis projektu, w tym:

- cele projektu,
- planowane efekty,
- wartość projektu,
- wkład Funduszy Europejskich.

Powyżej podaliśmy minimalny zakres informacji, obowiązkowy dla każdego projektu. Dodatkowo rekomendujemy zamieszczanie zdjęć, grafik, materiałów audiowizualnych oraz harmonogramu projektu prezentującego jego główne etapy i postęp prac.

14. Jak możesz informować uczestników i odbiorców ostatecznych projektu?

Jako beneficjent jesteś zobowiązany, aby przekazywać informację, że Twój projekt uzyskał dofinansowanie z Unii Europejskiej z konkretnego funduszu osobom i podmiotom uczestniczącym w projekcie. Instytucje wdrażające instrumenty finansowe mają z kolei obowiązek informowania odbiorców ostatecznych (np. pożyczkobiorców), że pozadotacyjna pomoc jest możliwa dzięki unijnemu dofinansowaniu.

Obowiązek ten wypełnisz, jeśli zgodnie z zasadami przedstawionymi w tym *Podręczniku* w rozdz. 11, oznakujesz konferencje, warsztaty, szkolenia, wystawy, targi lub inne formy realizacji Twojego projektu. Oznakowanie może mieć formę plansz informacyjnych, plakatów, stojaków etc.

Dodatkowo możesz przekazywać informację osobom uczestniczącym w projekcie oraz odbiorcom ostatecznym w innej formie, np. powiadamiając ich o tym fakcie w trakcie konferencji, szkolenia lub prezentacji oferty.

Pamiętaj, że jeśli realizujesz projekt polegający na pomocy innym podmiotom lub instytucjom, osobami uczestniczącymi w projekcie mogą być np. nauczyciele i uczniowie dofinansowanej szkoły albo pracownicy firmy, których miejsca pracy zostały doposażone. Osoby te powinny mieć świadomość, że korzystają z projektów współfinansowanych przez Unię Europejską. Dlatego zadbaj, aby taka informacja do nich dotarła.

15. Jak powinieneś udokumentować realizację działań informacyjnych i promocyjnych?

Wszystkie obowiązki informacyjne oraz działania informacyjno-promocyjne związane z realizowanym projektem muszą zostać przez Ciebie udokumentowane. Dokumentację tę przechowuj razem z pozostałymi dokumentami projektowymi przez czas określony w umowie o dofinansowanie. Może być ona poddana kontroli.

Dokumentację możesz przechowywać w formie papierowej albo elektronicznej, np. jako skany dokumentów, zdjęcia, kopie (zrzuty) stron internetowych. Jeśli na potrzeby projektu powstały materiały informacyjne możesz przechowywać ich pojedyncze egzemplarze (np. broszury, publikacje) albo tylko ich zdjęcia. Koszty tych działań musisz dokumentować w taki sam sposób, jak inne wydatki.

Przykłady dokumentacji:

Informacja na stronie internetowej beneficjenta	Zrzut z ekranu, na którym widać będzie właściwe oznaczenie strony oraz opis projektu
Plakat	Zdjęcie potwierdzające umieszczenie plakatu
Tablica informacyjna	Zdjęcie potwierdzające umieszczenie tablicy w plenerze

Tablica pamiątkowa	Zdjęcie potwierdzające umieszczenie tablicy
Ulotki, broszury	Pojedyncze egzemplarze lub opcjonalnie ich zdjęcie, informacje o nakładzie i sposobie dystrybucji (np. podczas jakich wydarzeń lub gdzie zostały rozdane)
Ogłoszenia, artykuły w prasie	Egzemplarze okazowe, w których znajdują się opublikowane artykuły lub ogłoszenia. Dopuszczalne są ich skany (w szczególności w przypadku bardzo niskich nakładów)
Spotkania informacyjne	Informacje o organizacji spotkania (np. ogłoszenia, zaproszenia), program spotkania, ewentualnie: lista uczestników, zdjęcia, podsumowanie, ankieta oceniająca spotkanie i jej wyniki
Konferencja prasowa	Informacje o organizacji konferencji (np. zaproszenie), notatka prasowa lub materiały dla dziennikarzy, ewentualnie: lista uczestników, kopie artykułów, które się ukazały w wyniku konferencji
Wizytacja projektu np. dla dziennikarzy, dla innych zainteresowanych osób	Zaproszenia, zdjęcia, kopie materiałów o projekcie, ewentualnie kopie artykułów, które się ukazały w wyniku wizytacji
Udział w przedsięwzięciach organizowanych przez instytucje realizujące programy, np. inicjatywy typu Dni Otwarte Funduszy Europejskich	Zaproszenia, zdjęcia, kopie materiałów o projekcie, zrzut ze strony internetowej z informacjami o tym, że projekt został udostępniony zainteresowanym, podsumowanie, statystyki ile osób obejrzało projekt
Materiały dla prasy	Kopia materiałów dla prasy, ewentualnie lista wysyłkowa
Informacje, artykuły na portalach internetowych	Zrzut z ekranu, na którym widać datę publikacji
Mailingi	Kopia wysłanego pisma lub maila, listy dystrybucyjne
Stoiska	Zdjęcia, ewentualnie krótki opis przedsięwzięcia, podsumowanie akcji informacyjnej
Materiały promocyjne	Zachowanie pojedynczych egzemplarzy do kontroli lub dokumentacja fotograficzna; listy dystrybucyjne materiałów

16. Gdzie możesz zaprezentować swój projekt?

Zachęcamy do pokazania efektów otrzymanego wsparcia i swoich osiągnięć przez udział w spotkaniach, konferencjach, przedsięwzięciach organizowanych przez instytucje wdrażające Fundusze Europejskie oraz wymianę doświadczeń z innymi beneficjentami. Często także media poszukują osób gotowych wypowiedzieć się w audycjach telewizyjnych i radiowych na temat projektów i programów. Udział w takich działaniach może Ci przynieść wiele korzyści i satysfakcji.

Najlepiej, abyś w tej sprawie skontaktował się z instytucją, która przyznała dotację lub z Punktem Informacyjnym Funduszy Europejskich. Możesz też poszukać różnych przedsięwzięć promocyjnych na Portalu Funduszy Europejskich i stronach instytucji realizujących program, z którego korzystasz.

17. Co musisz wziąć pod uwagę, umieszczając znak Funduszy Europejskich oraz znak Unii Europejskiej?

17.1. Widoczność znaków

Znak Funduszy Europejskich oraz znak Unii Europejskiej muszą być zawsze umieszczone w widocznym miejscu. Pamiętaj, aby ich **umiejscowienie oraz wielkość były odpowiednie do rodzaju i skali materiału, przedmiotu lub dokumentu**. Dla spełnienia tego warunku wystarczy, jeśli tylko jedna, np. pierwsza strona lub ostatnia dokumentu, zostanie oznaczona ciągiem znaków.

Zwróć szczególną uwagę, aby znaki i napisy były czytelne dla odbiorcy i wyraźnie widoczne.

17.2. Kolejność znaków

Znak Funduszy Europejskich umieszczasz zawsze z lewej strony, natomiast znak Unii Europejskiej z prawej.

W przypadku projektów finansowanych przez program regionalny, herb województwa lub jego oficjalne logo promocyjne umieszczasz pomiędzy znakiem FE a znakiem UE.

Gdy nie jest możliwe umiejscowienie znaków w poziomie, możesz zastosować układ pionowy. W tym ustawieniu znak Funduszy Europejskich z nazwą programu znajduje się na górze, a znak Unii Europejskiej na dole. W przypadku projektów finansowanych przez program regionalny, herb województwa lub jego oficjalne logo promocyjne umieszczasz pomiędzy znakiem FE a znakiem UE.

Przykładowy układ pionowy:

Zestawienia znaków znajdziesz na stronach internetowych programów.

17.3. Liczba znaków

Liczba znaków w zestawieniu – to znaczy w jednej linii – nie może przekraczać **czterech**, łącznie ze znakami FE oraz UE, a w przypadku programów regionalnych również herbem województwa lub jego oficjalnym logo promocyjnym.

Jakie znaki mogą się znaleźć w zestawieniu? (poza znakami FE i UE oraz herbem województwa lub jego oficjalnym logo promocyjnym). W zestawieniu znaków na materiałach informacyjnych i promocyjnych (z wyjątkiem tablic informacyjnych i pamiątkowych) oraz na dokumentach możesz umieścić swoje logo

jako beneficjenta. Możesz umieścić logo partnera projektu, logo projektu, czy logo instytucji pośredniczącej lub wdrażającej. Nie możesz umieszczać natomiast znaków wykonawców, którzy realizują działania w ramach projektu, ale którzy nie są beneficjentami.

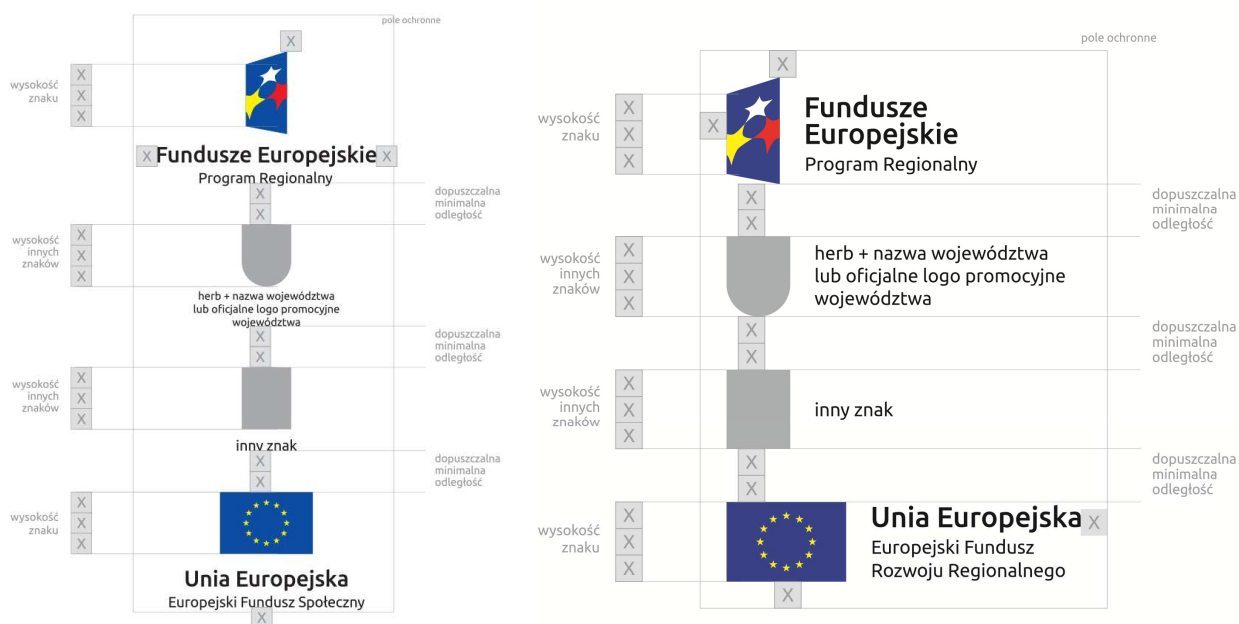
Inne znaki, jeśli są Ci potrzebne, możesz umieścić poza zestawieniem (linią znaków FE-UE).

Uwaga! Jeśli w zestawieniu lub na materiale występują inne znaki (logo), to nie mogą być one większe (mierzone wysokością lub szerokością) od flagi Unii Europejskiej.

Przykładowe zestawienie znaków w układzie poziomym. W miejscu innego znaku beneficjent może umieścić np. swoje logo:

Przykładowe zestawienie znaków w układzie pionowym. W miejscu innego znaku beneficjent może umieścić np. swoje logo:

17.4. W jakich wersjach kolorystycznych można stosować znaki Fundusze Europejskie i Unia Europejska?

Znaki FE i UE powinny w miarę możliwości występować w kolorze.

Wersję jednobarwną wolno stosować w uzasadnionych przypadkach, np. braku możliwości wykorzystania wersji kolorowej ze względów technicznych (tłoczenie, grawerunek itp.).

Szczególnym przypadkiem, pozwalającym na zastosowanie wersji achromatycznej (czarno-białej), jest druk dokumentów (w tym pism, materiałów szkoleniowych itp.), które nie zawierają innych kolorów poza czernią.

Przykładowe zestawienie znaków w wersji czarno-białej:

Przykładowe zestawienie znaków w wersji czarno-białej dla programów regionalnych:

Wszystkie dopuszczone achromatyczne i monochromatyczne warianty znaków – jeśli są Ci potrzebne – znajdziesz w *Księdze identyfikacji wizualnej znaku marki Fundusze Europejskie i znaków programów polityki spójności na lata 2014-2020*.

W przypadku programów regionalnych zasady stosowania herbu województwa lub jego oficjalnego logo promocyjnego oraz gotowe wzory – zestawienia logotypów znajdziesz na stronach internetowych programów regionalnych.

17.5. Czy możesz stosować znaki Fundusze Europejskie i Unia Europejska na kolorowym tle?

Najlepiej żebyś używał znaków pełnokolorowych na białym tle, co zapewnia jego największą widoczność. Jeśli znak Funduszy Europejskich występuje na tle barwnym, powinieneś zachować odpowiedni kontrast, który zagwarantuje odpowiednią czytelność znaku. Kolory tła powinny być pastelowe i nie powinny przekraczać 25% nasycenia.

Możesz też zastosować znak FE na tłach wielokolorowych, takich jak zdjęcia lub wzorzyste podłoża, po wcześniejszym zastosowaniu rozjaśnienia tła³ np.:

³ Szczegóły znajdziesz w *Księdze identyfikacji wizualnej znaku marki Fundusze Europejskie i znaków programów polityki spójności na lata 2014-2020*.

W przypadku znaku Unii Europejskiej, jeśli nie masz innego wyboru niż użycie kolorowego tła, powinieneś umieścić wokół flagi białą obwódkę o szerokości równej 1/25 wysokości tego prostokąta.

Jeśli w zestawieniu występują inne znaki, pamiętaj, aby sprawdzić, czy mogą one występować na kolorowych tłach. W przypadku herbów lub logo województw taką informację znajdziesz na stronie internetowej Twojego programu regionalnego.

17.6. Jak powinieneś oznaczać przedsięwzięcia dofinansowane z wielu programów lub funduszy?

W przypadku gdy działanie informacyjne lub promocyjne, dokument albo inny materiał dotyczą:

- projektów realizowanych w ramach kilku programów – nie musisz w znaku wymieniać nazw tych wszystkich programów. Wystarczy, że zastosujesz wspólny znak **Fundusze Europejskie**:

Fundusze Europejskie

Fundusze Europejskie

- projektów dofinansowanych z więcej niż jednego funduszu polityki spójności – zastosuj odniesienie słowne do **Unii Europejskiej** oraz – zamiast nazw wszystkich tych funduszy – jedną wspólną nazwę **Europejskie Fundusze Strukturalne i Inwestycyjne**:

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

17.7. Jak powinieneś oznaczać projekty realizowane poza granicami Polski lub skierowane do obcojęzycznego odbiorcy?

W przypadku projektów promowanych poza granicami Polski i informacji skierowanej do osób obcojęzycznych proponujemy zastosować w miarę możliwości oznaczenia w języku używanym przez odbiorców. Sprawdź, czy oznaczenie w takiej wersji językowej znajduje się na stronie internetowej programu. Jeśli jednak nie ma odpowiedniej wersji językowej, to można zastosować wersję angielską. Gotowe znaki w wersji angielskiej znajdziesz na portalu www.funduszeuropejskie.gov.pl/promocja.

Jeśli jednak nie chcesz skorzystać z wersji angielskiej i zależy Ci na znakach w innym języku, skontaktuj się z opiekunem projektu w instytucji, która przyznała dofinansowanie, w celu ustalenia szczegółów.

W przypadku programów regionalnych powinieneś sprawdzić w instytucji, z której otrzymałeś dofinansowanie, czy herb województwa lub jego logo promocyjne mają wersje obcojęzyczne.

17.8. W jaki sposób możesz oznaczyć małe przedmioty promocyjne?

Jeśli przedmiot jest mały (np. długopis, ołówek, pendrive) i nazwa funduszu oraz nazwa programu nie będą czytelne, umieść znak Funduszy Europejskich z napisem Fundusze Europejskie (bez nazwy programu) oraz znak UE tylko z napisem Unia Europejska. Zawsze stosuje się pełny zapis nazwy „Unia Europejska” i „Fundusze Europejskie”.

Fundusze
Europejskie

Unia Europejska

W takich przypadkach nie musisz stosować słownego odniesienia do odpowiedniego funduszu/funduszy lub odniesienia do Europejskich Funduszy Strukturalnych i Inwestycyjnych. Na małych przedmiotach promocyjnych stosowanie herbu lub logo promocyjnego województwa nie jest obowiązkowe.

Jednocześnie musisz każdorazowo rozważyć, czy małe przedmioty itp. są na pewno skutecznym i niezbędnym narzędziem promocji dla Twojego projektu (zobacz rozdz. 6.1. *Jakich działań promocyjnych nie rekomendujemy?*).

17.9. Czy możesz oznaczać przedmioty promocyjne w sposób nierzucający się w oczy?

Zestawienia znaków z właściwymi napisami muszą być widoczne. Nie mogą być umieszczane np. na wewnętrznej, niewidocznej stronie przedmiotów. Jeśli przedmiot jest tak mały, że nie można na nim zastosować czytelnych znaków FE i UE, nie możesz go używać do celów promocyjnych. Celem przedmiotu promocyjnego jest bowiem informowanie o dofinansowaniu projektu ze środków UE i realizowanego programu.

17.10. Gdzie znajdziesz znaki FE i UE i wzory graficzne?

Wszystkie znaki Funduszy Europejskich i Unii Europejskiej znajdziesz na portalu www.funduszeuropejskie.gov.pl/promocja oraz na stronach internetowych programów.

Są tam znaki zapisane w programach graficznych oraz wzory plakatów i tablic.

Na stronach poszczególnych programów regionalnych dostępne są zestawy znaków, obejmujące herb lub oficjalne logo promocyjne województwa.

Przy tworzeniu grafik należy stosować zasady z *Księgi identyfikacji wizualnej znaku marki Fundusze Europejskie i znaków programów polityki spójności na lata 2014-2020*. ([link](#))

18. Jakich innych zasad powinieneś przestrzegać, informując o projekcie i realizując działania informacyjno-promocyjne?

Informując o projekcie i realizując działania promocyjne musisz przestrzegać zasad równości szans i niedyskryminacji, w tym zasady dostępności dla osób z niepełnosprawnościami oraz zasady równości szans kobiet i mężczyzn.

W działaniach informacyjno-promocyjnych nie wolno stosować przekazu i jakichkolwiek innych elementów dyskryminujących, ośmieszających bądź utrwalających stereotypy ze względu na niepełnosprawność czy płeć, rasę lub pochodzenie etniczne, religię lub światopogląd, wiek lub orientację seksualną⁴.

19. Gdzie znaleźć pomoc w sprawach związanych z promocją projektów?

Jeśli będziesz miał wątpliwości dotyczące wypełniania obowiązków informacyjnych lub realizacji działań promocyjnych, skontaktuj się z opiekunem Twojego projektu w instytucji, z którą podpisałeś umowę albo z Punktem Konsultacyjnym, jeśli taki punkt funkcjonuje przy danej instytucji.

Na pytania dotyczące zasad informowania o projektach udzielą Ci odpowiedzi także konsultanci Punktów Informacyjnych Funduszy Europejskich.

Lista punktów informacyjnych dostępna jest na stronie internetowej:

www.funduszeuropejskie.gov.pl/punkty

Zapraszamy też na stronę internetową www.funduszeuropejskie.gov.pl/promocja, gdzie znajdziesz m.in.:

- przykłady dobrych praktyk,
- odpowiedzi na często zadawane pytania,
- wzory plakatów oraz tablic informacyjnych i pamiątkowych.

20. Z jakich dokumentów wynikają wymagania związane z informacją na temat projektów i ich promocją?

1. Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiające wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiające przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006 – **art. 115-117 oraz załącznik XII**;

(<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/?uri=CELEX:32013R1303>)

2. Rozporządzenie Wykonawcze Komisji (UE) NR 821/2014 z dnia 28 lipca 2014 r. ustanawiające zasady stosowania rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 w zakresie szczegółowych uregulowań dotyczących transferu wkładów z programów i zarządzania nimi, przekazywania sprawozdań z wdrażania instrumentów finansowych, charakterystyki technicznej działań informacyjnych i komunikacyjnych w odniesieniu do operacji oraz systemu rejestracji i przechowywania danych – **art. 3-5 oraz załącznik II**;

(<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/?qid=1436349685947&uri=CELEX:32014R0821>)

---

⁴ Szczegółowe informacje można znaleźć w "Wytucznych w zakresie realizacji zasady równości szans i niedyskryminacji, w tym dostępności dla osób z niepełnosprawnościami oraz zasady równości szans kobiet i mężczyzn w ramach funduszy unijnych na lata 2014-2020"

3. Rozporządzenie Delegowane Komisji (UE) nr 480/2014 z dnia 3 marca 2014 r. uzupełniające rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 ustanawiające wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiające przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego – **art. 6 ust. 1 lit b**;
<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/?qid=1436349767431&uri=CELEX:32014R0480>
4. Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1304/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. w sprawie Europejskiego Funduszu Społecznego i uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 1081/2006 – **art. 20**;
<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/?qid=1436349865527&uri=CELEX:32013R1304>
5. Strategia komunikacji polityki spójności na lata 2014-2020;
<https://www.funduszeuropejskie.gov.pl/strony/o-funduszach/dokumenty/strategia-komunikacji-polityki-spojnosci-na-lata-2014-2020/>
6. Strategie komunikacji poszczególnych programów (dostępne na stronach internetowych tych programów);
7. *Księga identyfikacji wizualnej znaku marki Fundusze Europejskie i znaków programów polityki spójności na lata 2014-2020*;
8. Wytyczne w zakresie informacji i promocji programów operacyjnych polityki spójności na lata 2014-2020;
<https://www.funduszeuropejskie.gov.pl/strony/o-funduszach/dokumenty/wytyczne-w-zakresie-informacji-i-promocji-programow-operacyjnych-politykispojnosci-na-lata-2014-2020/>
9. Wytyczne w zakresie realizacji zasady równości szans i niedyskryminacji, w tym dostępności dla osób z niepełnosprawnościami oraz zasady równości szans kobiet i mężczyzn w ramach funduszy unijnych na lata 2014-2020.
<https://www.funduszeuropejskie.gov.pl/strony/o-funduszach/dokumenty/wytyczne-w-zakresie-realizacji-zasady-rownosci-szans-i-niedyskryminacji-oraz-zasady-rownosci-szans/>

POMOCNICZY KOSZTORYS OFERTOWY

Poprawa infrastruktury dostępowej do portu w Stepnicy						
Lp.	Części zamówienia przewidziane do częściowego rozliczenia	Obmiar (kpl./szt./mb/m³)	Cena jednostkowa netto	Wartość netto	VAT	Wartość brutto
A	B	C	D	E (kolumna DxC)	F (kolumna ExVAT)	G (kolumna E+F)
1.	Mapa do celów projektowych	kpl.				
2.	Dokumentacja geotechniczna	kpl.				
3.	Koncepcja projektowa	kpl.				
4.	Projekt budowlany i wykonawczy	kpl.				
5.	Roboty czerpalne	85 000m ³				
SUMA						

Uwaga: Pomocniczy kosztorys ofertowy ma charakter orientacyjny. Zamawiający umieszcza go w celu ułatwienia oszacowania kosztu prac.